BANK NEGARA MALAYSIA
CENTRAL BANK OF MALAYSIA

KEPERLUAN BERKANUN

Mengikut seksyen 13 Akta Bank Negara Malaysia 2009, Bank Negara Malaysia dengan ini menerbitkan dan telah mengemukakan kepada Menteri Kewangan satu naskhah Laporan Tahunan ini berserta dengan satu salinan Penyata Kewangan Tahunannya bagi tahun berakhir 31 Disember 2012, yang telah diperiksa dan disahkan oleh Ketua Audit Negara. Penyata Kewangan Tahunan ini akan juga diterbitkan di dalam Warta.

Bagi maksud seksyen 115 Akta Institusi Kewangan Pembangunan 2002, laporan tahunan berhubung dengan pentadbiran Akta Institusi Kewangan Pembangunan 2002 dan perkara lain yang berkaitan bagi tahun berakhir 2012 dimasukkan ke dalam Laporan Kestabilan Kewangan dan Sistem Pembayaran 2012 yang merupakan satu bahagian penting Laporan Tahunan 2012.

Zeti Akhtar Aziz
Pengerusi
Lembaga Pengarah

20 Mac 2013

AHLI-AHLI LEMBAGA PENGARAH

Tan Sri Dato' Sri Dr. Zeti Akhtar Aziz
D.K. (Johor), P.S.M., S.S.A.P., S.U.M.W., D.P.M.J.
Gabenor dan Pengerusi

Dato' Muhammad bin Ibrahim
P.J.N., D.P.M.S.
Timbalan Gabenor

Datuk Nor Shamsiah binti Mohd Yunus
P.M.W.
Timbalan Gabenor

Dato' Sri Dr. Mohd Irwan Serigar bin Abdullah*
S.S.A.P., D.C.S.M., D.P.S.K., D.I.M.P., S.A.P.

Datuk Oh Siew Nam
P.J.N.

Tan Sri Datuk Amar Haji Bujang bin Mohd. Nor
P.S.M., D.A., P.N.B.S., J.S.M., J.B.S., A.M.N., P.B.J., P.P.D.(Emas)

Dato' N. Sadasivan
D.P.M.P., J.S.M., K.M.N.

Tan Sri Dato' Seri Dr. Sulaiman bin Mahbob**
P.S.M., P.J.N., S.S.A.P., D.J.B.S., J.S.M., S.M.J., P.M.P., K.M.N., A.M.N.

Encik Chin Kwai Yoong

*Dato' Sri Dr. Mohd Irwan Serigar bin Abdullah telah dilantik menjadi Ahli Lembaga Pengarah berkuatkuasa pada 24 Ogos 2012. Tan Sri Dato' Sri Dr. Wan Abdul Aziz bin Wan Abdullah telah melepaskan jawatan dari Lembaga Pengarah pada 23 Ogos 2012 setelah tamat tempoh perkhidmatan beliau sebagai Ketua Setiausaha Perbendaharaan.

**Tan Sri Dato' Seri Dr. Sulaiman bin Mahbob telah dilantik semula menjadi Ahli Lembaga Pengarah berkuatkuasa 16 November 2012.

AHLI-AHLI MAJLIS PENASIHAT SYARIAH

Dr. Mohd Daud bin Bakar
Pengerusi

Dato' Dr. Abdul Halim bin Ismail
D.S.D.K

Tun Abdul Hamid bin Haji Mohamad
S.S.M, D.U.P.N, S.P.C.M, D.M.P.N, D.P.C.M, K.M.N, P.J.K

Tan Sri Sheikh Ghazali bin Abdul Rahman
P.S.M, P.J.N, D.S.D.K, S.D.K, A.M.N

Y.B. Dato' Seri Haji Hassan bin Haji Ahmad
P.M.P, D.S.P.N, P.J.N, D.G.P.N

Dr. Muhammad Anwar Ibrahim

Prof. Dr. Ashraf bin Md. Hashim

Prof. Madya Dr. Mohamad Akram bin Laldin

Prof. Madya Dr. Engku Rabiah Adawiah binti Engku Ali

Prof. Madya Dr. Rusni binti Hassan

Dr. Aznan bin Hasan

Gabenor	Tan Sri Dr. Zeti Akhtar Aziz
Timbalan Gabenor	Dato' Muhammad bin Ibrahim
Timbalan Gabenor	Datuk Nor Shamsiah binti Mohd Yunus
Setiausaha Lembaga Pengarah	Abu Hassan Alshari bin Yahaya
Penolong Gabenor	Dr. Sukhdave Singh
Penolong Gabenor	Bakarudin bin Ishak
Penolong Gabenor	Norzila binti Abdul Aziz
Penolong Gabenor	Jessica Chew Cheng Lian
Penolong Gabenor	Donald Joshua Jaganathan
Penolong Gabenor	Abu Hassan Alshari bin Yahaya
Penolong Gabenor	Marzunisham bin Omar
Pengarah	
Pejabat Gabenor	Vivienne Leong Sook Leng
Komunikasi Strategik	Shariffuddin bin Khalid
Audit Dalam	Tan Nyat Chuan
Ekonomi	
Ekonomi	Fraziali bin Ismail
Analisis dan Strategi Monetari	Dr. Norhana binti Endut
Antarabangsa	Nazrul Hisyam bin Mohd Noh
Perkhidmatan Statistik	Toh Hock Chai
Pengawalan	
Pembangunan Sektor Kewangan	Aznan bin Abdul Aziz
Perbankan Islam dan Takaful	Wan Mohd Nazri bin Wan Osman
Pemantauan dan Pengawasan Kewangan	Madelena binti Mohamed
Dasar Kewangan Pruden	Mohd Zabidi bin Md Nor
Kewangan Pembangunan dan Enterpris	Kamari Zaman bin Juhari
Dasar Sistem Pembayaran	Cheah Kim Ling
Konsumer dan Amalan Pasaran	Suhaimi bin Ali
Pengawalan Perkhidmatan Perniagaan Wang	Shahariah binti Othman
Penyeliaan	
Penyeliaan Konglomerat Kewangan	Che Zakiah binti Che Din
Penyeliaan Insurans dan Takaful	Yap Lai Kuen
Penyeliaan Perbankan	Marina binti Abdul Kahar
Unit Pakar Risiko	Charles Sandanasamy*
Perisikan Kewangan dan Penguatkuasaan	Abu Hassan Alshari bin Yahaya
Pelaburan dan Operasi	
Operasi Pelaburan dan Pasaran Kewangan	Adnan Zaylani bin Mohamad Zahid
Pentadbiran Pertukaran Asing	Shamsuddin bin Mohd Mahayidin
Pengurusan dan Operasi Matawang	Azman bin Mat Ali
Pembangunan Organisasi	
Pengurusan Strategik dan Risiko	Mohd. Adhari bin Belal Din
Modal Insan Strategik	Jennora Bahari
Kewangan	Eugene Hon Kah Weng
Undang-Undang	-
Pusat Pembangunan Modal Insan	Thomas Tan Koon Peng
LINK dan Pejabat Wilayah	Arlina binti Ariff
Perkhidmatan IT	Alizah binti Ali
Unit Promosi MIFC	Nik Mohamed Din bin Nik Musa
Perkhidmatan Sokongan Berpusat	
Pengurus Besar	Dato' Mohd Nor bin Mashor
Pejabat Pengurusan Perkhidmatan Sokongan Berpusat	Myrzela binti Sabtu
Perkhidmatan Pengurusan Fasiliti	Azmi bin Abd Hamid
Perkhidmatan Hospitaliti	Lim Foo Thai
Perkhidmatan Keselamatan	Mior Mohd Zain bin Mior Mohd Tahir
Muzium, Galeri Seni dan Perkhidmatan Pusat Pengurusan Ilmu Pengetahuan	Lucien de Guise
Ketua Perwakilan	
Pejabat Perwakilan Beijing	Albert See Choon Kwang
Pejabat Perwakilan London	Azizul bin Amiludin*
Pejabat Perwakilan New York	Khairuzin bin Mohd Arif
Pejabat Wilayah	
Johor Bahru	Raman A/L Krishnan
Pulau Pinang	Khaw Lay Kuan
Pengurus Cawangan	
Kota Kinabalu	Ishak bin Musa
Kuching	Rosnani binti Mahamad Zain
Shah Alam	Yusoff bin Yahaya
Kuala Terengganu	Omar bin Moin

* Ketua (secara pentadbiran)

Kandungan

PERUTUSAN GABENOR

RINGKASAN EKSEKUTIF

PERKEMBANGAN EKONOMI PADA TAHUN 2012

11 Persekitaran Ekonomi Antarabangsa
18 Ekonomi Malaysia
26 Sektor Luar Negeri
30 *Rencana: Imbangan Akaun Semasa di Malaysia: Perkembangan Terkini dan Prospek*
37 *Rencana: Perubahan dalam Pemacu Pertumbuhan Ekonomi di Malaysia*
43 Perkembangan Harga

KEADAAN MONETARI DAN KEWANGAN

49 Keadaan Monetari dan Kewangan Antarabangsa
53 Keadaan Monetari Dan Kewangan Dalam Negeri
54 *Rencana: Ledakan Harga Komoditi: Adakah Ciri Pasaran Kewangan (Financialisation) dalam Pasaran Komoditi Merupakan Satu Faktor?*
65 *Rencana: Gerak Balas Keluk Kadar Hasil Sekuriti Kerajaan Malaysia terhadap Pergerakan Kadar Hasil Bon Kerajaan di Luar Negeri*
71 Pembiayaan Ekonomi

DASAR MONETARI PADA TAHUN 2012

77 Dasar Monetari
80 Operasi Monetari
83 *Rencana: Jawatankuasa Dasar Bersama Bank Negara Malaysia*

PROSPEK DAN DASAR PADA TAHUN 2013

87 Prospek Ekonomi Antarabangsa
89 *Rencana: Perubahan Struktur dalam Trend Pertumbuhan Global Selepas Krisis*
97 Ekonomi Malaysia
100 *Rencana: Keluaran Potensi Ekonomi Malaysia*
102 *Rencana: Pelaburan Swasta di Malaysia: Pemacu dan Kemampanan*
108 *Rencana: Variasi dalam Kecenderungan Mengguna Isi Rumah Merentas Segmen Pendapatan*
111 *Rencana: Kesan Potensi Dasar Gaji Minimum terhadap Ekonomi Malaysia*
116 Dasar Monetari
117 Dasar Fiskal

TADBIR URUS, PEMBANGUNAN ORGANISASI DAN KOMUNIKASI

121 Tadbir Urus
125 Pembangunan Organisasi
127 *Rencana: Penubuhan Bahagian Perkhidmatan Sokongan Berpusat – Ke arah Memantapkan Penyampaian Perkhidmatan di Bank*
131 Komunikasi
135 Struktur Organisasi

PENYATA KEWANGAN TAHUNAN

142 Penyata Kedudukan Kewangan pada 31 Disember 2012
143 Penyata Pendapatan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2012
144 Nota-nota bagi Penyata Kewangan

TAMBAHAN

PERUTUSAN GABENOR

Keadaan ekonomi dan kewangan dalam ekonomi global bertambah baik melangkah masuk ke tahun 2013. Walau bagaimanapun, keadaan global secara keseluruhan terus diselubungi cabaran. Kadar pemulihan dalam beberapa ekonomi maju pada masa ini terus dibendung oleh kebimbangan fiskal, kewangan dan struktur yang belum dapat diselesaikan. Meskipun menerima kesan daripada perkembangan global, ekonomi sedang pesat membangun terus menunjukkan prestasi yang baik. Ekonomi sedang pesat membangun di Asia, terutamanya, telah menunjukkan daya tahan yang berterusan, disokong oleh permintaan dalam negeri yang mampan dan asas dalam negeri yang teguh.

Pada tahun 2013, ekonomi Malaysia dijangka terus berada pada landasan pertumbuhan yang kukuh dan stabil. Prestasi ekonomi yang lebih baik ini adalah hasil daripada penyusunan semula ekonomi sepanjang sedekad yang lalu, sektor kewangan yang berdaya tahan dan potensi dasar yang fleksibel. Susulan penyusunan semula ekonomi, permintaan dalam negeri semakin menyerlah sebagai pemacu pertumbuhan. Pertumbuhan ini pada asasnya disokong oleh penggunaan swasta yang kukuh, dan yang terkini oleh peningkatan yang ketara dalam pelaburan swasta. Sumber pertumbuhan ekonomi juga telah menjadi lebih pelbagai dan seimbang dalam semua sektor ekonomi dan rakan perdagangan. Yang lebih penting ialah peranan sektor swasta yang semakin meningkat.

Prestasi ekonomi Malaysia telah disokong kukuh terutamanya oleh sektor kewangan yang berdaya tahan. Meskipun terdapat peningkatan ketidaktentuan dalam pasaran kewangan dalam negeri berikutan perkembangan ekonomi dan sistem kewangan global, pengantaraan kewangan dalam negeri telah berfungsi tanpa gangguan. Sistem perbankan yang kukuh dan pasaran bon domestik yang lebih maju bukan sahaja menyediakan akses pembiayaan yang berterusan kepada ekonomi, tetapi juga berperanan mengelakkan penumpuan risiko dalam sistem kewangan. Selain itu, liberalisasi secara berperingkat dan kehadiran lebih banyak peserta asing bukan sahaja telah meningkatkan persaingan dalam sistem kewangan, bahkan menyumbang kepada peningkatan aliran modal dua hala dan seterusnya keadaan pasaran yang teratur. Melangkah ke hadapan, reformasi dan perkembangan kewangan yang berterusan akan disasarkan pada usaha mempertingkat daya tahan sektor kewangan dan memastikan sektor kewangan akan terus memberikan sokongan yang terbaik kepada ekonomi.

Selain itu, potensi dasar makroekonomi dalam negeri yang fleksibel juga memainkan peranan yang sama penting untuk menyokong ekonomi, terutamanya dalam persekitaran yang semakin kompleks dan mencabar. Bank sentiasa bersikap pragmatik dalam pembentukan dan pelaksanaan dasarnya, dengan bergantung pada satu set langkah yang menyeluruh demi mencapai matlamat yang dikehendaki. Meskipun dasar monetari kekal sebagai alat dasar

yang utama, namun langkah pelengkap lain seperti dasar kehematan makro turut dilaksanakan untuk menangani risiko dalam segmen khusus sistem kewangan dan ekonomi, lantas meningkatkan keupayaan dasar dan mengelak daripada terlalu bergantung pada dasar monetari. Penyelarasan dengan dasar fiskal turut mempertingkat impak dan keberkesanan dasar bagi mempengaruhi ekonomi.

Walaupun inflasi mencatat trend menurun sehingga serendah 1.3% pada permulaan tahun 2013, fokus dasar monetari pada tahun 2013 adalah pada pengurusan risiko kenaikan harga di samping menyokong pertumbuhan ekonomi dalam negeri yang mampan. Berasaskan penilaian tentang keadaan prospek ekonomi dalam negeri dan global, inflasi dijangka kekal sederhana. Bank akan terus memandang ke hadapan dan mengambil perspektif jangka sederhana kerana dasar monetari amat berkesan apabila dilaksanakan sebagai langkah awalan. Pertimbangan juga akan diambil untuk mengelak peningkatan ketidakseimbangan kewangan yang boleh memberikan kesan buruk kepada kestabilan makroekonomi dan kewangan dalam jangka sederhana. Pengajaran boleh diambil dari ekonomi yang dilanda krisis akibat peningkatan yang berlebihan dalam keberhutangan isi rumah yang akhirnya memberikan kesan buruk dan berpanjangan terhadap penggunaan, ekonomi yang lebih meluas dan kestabilan kewangan. Meskipun penilaian telah menunjukkan keberhutangan isi rumah di Malaysia dan risiko terhadap kestabilan kewangan terus dibendung, namun beberapa langkah telah pun dilaksanakan sebagai langkah awalan untuk mengelak daripada menjadi satu masalah.

Data terkini menunjukkan pertumbuhan kredit bagi isi rumah telah mula menjadi sederhana. Di samping itu, pertumbuhan kredit bagi isi rumah telah disokong oleh infrastruktur yang komprehensif dan lebih maju untuk menguruskan risiko. Ini termasuk pangkalan data mengenai maklumat kredit yang berfungsi dengan baik, yang membolehkan bank-bank untuk membuat penilaian berdasarkan maklumat yang mencukupi tentang peminjaman agregat dan kepercayaan kredit seseorang peminjam, program pendidikan kewangan yang disasarkan untuk peminjam baharu dan muda serta mekanisme penyelesaian dan kaunseling hutang berstruktur yang lebih baik bagi memudahkan pengurusan yang teratur terhadap kemungkinan masalah kewangan dalam kalangan isi rumah. Melalui penilaian penyeliaan, amalan pengunderaitan dan pengurusan risiko bank-bank telah dipertingkat dan menjadi lebih mantap.

Sebagai sebuah ekonomi yang sangat terbuka dan dengan sistem kewangan yang semakin liberal, Malaysia terdedah kepada kejutan antarabangsa. Peningkatan integrasi serantau dan global khususnya, telah mengukuhkan hubungan ekonomi dan kewangan negara ini dengan negara lain di Asia. Ini telah menghasilkan sumber dan destinasi aliran perdagangan dan pelaburan yang lebih pelbagai. Kemajuan yang dicapai baru-baru ini dalam integrasi kewangan serantau juga telah membolehkan pengantaraan dana yang lebih cekap dan berkesan di rantau ini, kepelbagaian risiko yang lebih baik serta menyediakan pembiayaan yang diperlukan untuk menyokong kegiatan pelaburan di rantau ini. Integrasi serantau dan antarabangsa yang lebih kukuh turut menimbulkan lebih banyak cabaran, termasuk risiko penularan daripada kawasan lain di dunia. Ini telah mendorong penggubal dasar di rantau ini untuk bekerjasama bagi mengambil langkah awalan terhadap sebarang tanda-tanda risiko baharu kepada ekonomi dan sistem

kewangan serantau. Langkah ini penting terutamanya dalam persekitaran sekarang, yang menyaksikan rantau ini mengalami aliran modal yang tidak menentu.

Dalam kalangan bank pusat serantau, terdapat kesedaran bersama dan komitmen yang kuat untuk menggabungkan usaha bagi menjamin kestabilan makroekonomi dan kewangan serantau. Di bawah Mesyuarat Eksekutif Bank-bank Pusat Asia Timur dan Pasifik (Executives' Meeting of East Asia-Pacific Central Banks, EMEAP), terdapat tindakan bersama yang lebih nyata untuk membentuk rangka kerja pengawasan bagi pengesanan awal risiko dan kelemahan rantau ini. Turut disediakan ialah persiapan awalan bagi pembentukan rangka kerja bersepadu pengurusan krisis di rantau ini. Sebagai memperkukuh langkah tersebut, inisiatif kewangan ASEAN +3 menguatkan dan memperluas mekanisme bantuan mudah tunai melalui Multilateralisasi Inisiatif Chiang Mai (Chiang Mai Initiative Multilateralisation, CMIM). CMIM membolehkan bantuan segera kepada sebarang tekanan yang berlaku ke atas imbangan pembayaran atau kedudukan mudah tunai jangka pendek di rantau ini. Pusat Penyelidikan dan Latihan Bank-bank Pusat Asia Tenggara (South East Asia Central Banks Research and Training Centre, SEACEN) berperanan penting dalam menyokong kerjasama serantau yang lebih teguh dan inklusif antara bank pusat serantau. Keanggotaan SEACEN yang pelbagai, termasuk bank pusat utama di rantau ini, nyata telah menambah kumpulan tenaga mahir dan sumber dalam aktiviti terasnya. Kedudukan SEACEN yang unik di rantau ini telah memudahkan beberapa kegiatan bina upaya yang berimpak tinggi dan penyelidikan bersama, di samping menyediakan platform inklusif bagi perbincangan dasar yang aktif dan kerap pada peringkat tinggi mengenai isu-isu kepentingan strategik bersama.

Dari perspektif jangka sederhana, cabaran utama Malaysia adalah untuk mengurus dengan jayanya peralihan negara ke arah ekonomi bernilai tambah tinggi, iaitu ekonomi yang pertumbuhannya didorong oleh sektor swasta dan dicirikan oleh produktiviti dan inovasi yang lebih tinggi, dan pada masa yang sama bersifat mampan dan inklusif. Inisiatif pembaharuan struktur yang penting kini sedang dilaksanakan bagi mencapai transformasi ini, di samping mengambil kira keadaan dalam negeri dan persekitaran global yang lebih dinamik. Dalam hal ini, dasar makroekonomi berperanan untuk memastikan kestabilan dan menyediakan insentif yang sesuai kepada sektor swasta untuk menyumbang kepada proses transformasi ekonomi negara. Sebagai sebahagian daripada transformasi ini, sektor kewangan dijangka memainkan peranan penting dalam pengantaraan dana yang cekap, bukan sahaja di Malaysia malah di rantau ini dan di negara-negara sedang pesat membangun yang lain. Ini memerlukan produk dan perkhidmatan kewangan yang baharu untuk memenuhi kehendak ekonomi dalam negeri yang lebih berintensif pengetahuan dan inovasi, selain infrastruktur kewangan yang akan menyokong pengantaraan dana serantau untuk tujuan produktif.

Pada tahun 2012, Bank meneruskan usaha memodenkan dan mengukuhkan keupayaan organisasinya. Bank kini sedang dalam fasa ketiga transformasi organisasinya, untuk memastikan agar fungsinya terus berkesan dan prestasinya dapat dipertingkat ke tahap yang lebih tinggi.

Elemen penting dalam transformasi ini ialah Pelan Urusan Bank untuk tempoh tiga tahun, yang menggariskan fokus dan memberi kejelasan mengenai hala tuju strategik seluruh organisasi Bank, selain memupuk pemahaman yang lebih mendalam mengenai aspek saling pergantungan untuk mencapai hasil yang dikehendaki. Ini turut memperkukuh jalinan kerjasama di Bank.

Bank mencapai beberapa kejayaan penting pada tahun 2012. Antaranya ialah enakmen Akta Perkhidmatan Kewangan 2013 dan Akta Perkhidmatan Kewangan Islam 2013 yang baharu. Akta-akta ini menggabungkan beberapa akta yang sedia ada untuk membentuk rangka kerja pengawalan sektor kewangan yang lebih bersepadu, dan memperuntukkan kuasa yang diperlukan oleh Bank untuk mengambil langkah-langkah yang berkesan dalam landskap kewangan yang lebih kompleks. Satu lagi pencapaian ialah penubuhan bahagian perkhidmatan sokongan berpusat untuk meningkatkan produktiviti dan tahap profesionalisme dalam penyampaian perkhidmatan sokongan di Bank. Selain itu, terdapat pembangunan tenaga mahir yang lebih berfokus, dengan tumpuan lebih tinggi terhadap pembangunan kepimpinan di seluruh Bank. Ini bagi memastikan pelan penggantian kepimpinan Bank telah tersedia. Akhir sekali, pada tahun 2012, Bank memperkenalkan siri mata wang baharu untuk semua denominasi wang kertas dan duit syiling, dengan reka bentuk yang menggambarkan ciri-ciri Malaysia selain elemen keselamatan yang lebih baik dan menggunakan teknologi pembuatan wang kertas terkini.

Bank telah melalui banyak perubahan bagi memastikan ia terus berkesan dan senantiasa dalam keadaan bersedia untuk memenuhi permintaan dan menghadapi cabaran akan datang. Paling utama dalam usaha ini ialah dedikasi dan sikap profesional dalam kalangan warga Bank yang teguh dan tidak berbelah bahagi. Bagi pihak Lembaga Pengarah dan pengurusan Bank, saya ingin merakamkan penghargaan kepada seluruh warga Bank atas komitmen mereka untuk mencapai matlamat strategik dan kemakmuran ekonomi dan kewangan negara. Terima kasih juga saya ucapkan kepada Lembaga Pengarah atas sokongan dan bimbingan mereka yang berterusan. Dengan lebih banyak cabaran yang perlu dihadapi, Bank akan terus berusaha untuk mencapai tahap kecemerlangan tertinggi dalam memenuhi tanggungjawab dan melaksanakan amanahnya, berpandukan visi, keazaman dan nilai-nilai bersama Bank.

Zeti Akhtar Aziz
Gabenor
20 Mac 2013

2017

RINGKASAN EKSEKUTIF

Pada tahun 2012, pertumbuhan ekonomi global menjadi sederhana dalam persekitaran yang lebih mencabar berbanding dengan tahun 2011. Dalam ekonomi maju, pertumbuhan adalah tidak sekata, dengan AS mencatat pemulihan yang agak lemah manakala kawasan euro terus mengalami kemelesetan. Keadaan ekonomi yang lemah dalam ekonomi maju menjejaskan perdagangan antarabangsa yang seterusnya memberikan kesan limpahan yang ketara terhadap aktiviti dalam negeri ekonomi sedang pesat membangun. Prospek pertumbuhan global yang lebih rendah berserta ketidakpastian mengenai keadaan fiskal dalam ekonomi maju telah menyumbang kepada ketidaktentuan yang berterusan dalam pasaran kewangan antarabangsa. Walau bagaimanapun, sentimen pasaran bertambah baik menjelang separuh tahun kedua berikutan komitmen yang lebih padu dan langkah penting yang diambil oleh pihak berkuasa untuk menyelesaikan krisis hutang kerajaan di Eropah.

Disebalik persekitaran luar yang lemah, prestasi ekonomi Malaysia lebih baik daripada jangkaan dengan pertumbuhan yang lebih pantas dan kualiti pertumbuhan yang lebih tinggi. Laporan Tahunan ini memberikan analisis mengenai perkembangan dalam ekonomi Malaysia dan dasar yang dilaksanakan oleh Bank sepanjang tahun 2012. Ini disertai oleh penilaian terhadap prospek ekonomi Malaysia yang berlatarkan perkembangan yang sedang berlaku dalam landskap ekonomi dan kewangan global serta cabaran utama pada masa hadapan. Selain itu, laporan ini juga memaparkan perubahan organisasi yang dilaksanakan dalam Bank untuk terus mengukuhkan tadbir urus dan keupayaannya melalui penambahbaikan dalam pengurusan strategik, pengurusan risiko dan pembangunan tenaga mahir.

Ekonomi Malaysia pada Tahun 2012

Pada tahun 2012, ekonomi Malaysia mencatat prestasi lebih baik daripada jangkaan dengan mencatat pertumbuhan yang kukuh sebanyak 5.6%. Prestasi pertumbuhan keseluruhan dipacu oleh pertumbuhan permintaan dalam negeri yang lebih tinggi, yang mengimbangi kesan negatif daripada persekitaran luar yang lemah. Permintaan dalam negeri mencatat kadar pertumbuhan terpantas bagi dekad ini, disokong oleh perbelanjaan penggunaan dan pelaburan yang lebih tinggi. Walaupun wujudnya ketidaktentuan dalam persekitaran luar, keyakinan pengguna dalam negeri meningkat berikutan pertumbuhan pendapatan yang menggalakkan, pasaran pekerja yang terus kukuh, persekitaran inflasi yang rendah dan keadaan pembiayaan yang menyokong aktiviti penggunaan.

Aktiviti pelaburan merupakan pemacu utama ekonomi dalam negeri pada tahun 2012, dengan perbelanjaan modal yang meningkat oleh sektor swasta dan awam. Pelaburan swasta terutamanya adalah kukuh apabila mencatat pertumbuhan dua digit sebanyak 22%. Bahagian pelaburan swasta daripada KDNK meningkat kepada 15.5% pada tahun 2012, paras tertinggi sejak tahun 1998. Ini didorong oleh perbelanjaan modal yang kukuh dalam sektor perkhidmatan berkaitan pengguna, sektor perkilangan berorientasikan dalam negeri dan pelaksanaan projek infrastruktur utama. Pelaburan awam turut mencatat pertumbuhan kukuh 17.1%, didorong oleh perbelanjaan modal lebih tinggi oleh perusahaan awam. Selain itu, prestasi pelaburan yang menggalakkan juga disebabkan oleh pelaksanaan dan kemajuan dalam beberapa projek infrastruktur, termasuk projek yang dilaksanakan di bawah Program Transformasi Ekonomi (Economic Transformation Programme, ETP), dan iklim pelaburan yang beransur baik.

Penggunaan swasta mencatat pertumbuhan yang kukuh sebanyak 7.7% pada tahun 2012. Prestasi pertumbuhan yang kukuh ini disebabkan pertumbuhan pendapatan yang menggalakkan, bantuan fiskal Kerajaan kepada isi rumah berpendapatan rendah dan sederhana, dan keadaan pembiayaan yang menyokong perbelanjaan pengguna. Dalam sektor awam, penggunaan awam mencatat pertumbuhan yang sederhana sebanyak 5% berikutan usaha konsolidasi fiskal yang terus dilaksanakan pada tahun itu.

Dari segi penawaran, kesemua sektor ekonomi terus berkembang pada tahun 2012. Sektor pembinaan memperoleh manfaat daripada aktiviti pelaburan yang meningkat dengan kukuh, dan

mencatat kadar pertumbuhan tertinggi sejak tahun 1995. Walaupun pertumbuhan aktiviti berorientasikan eksport terjejas oleh kelembapan permintaan luar negeri, pertumbuhan aktiviti berkaitan dalam negeri, terutamanya dalam sektor perkhidmatan dan perkilangan, terus disokong oleh prestasi kukuh permintaan dalam negeri.

Keadaan pasaran pekerja terus stabil pada tahun 2012 dengan peningkatan berterusan dalam guna tenaga, yang dicatat terutamanya dalam sektor perkhidmatan dan pertanian. Walau bagaimanapun, jumlah pemberhentian pekerja meningkat disebabkan terutamanya oleh pemberhentian lebih tinggi dalam sektor perkilangan. Pada tahun 2012, kadar pengangguran menurun sedikit kepada 3%.

Inflasi keseluruhan, seperti yang diukur melalui perubahan peratusan tahunan dalam Indeks Harga Pengguna (IHP), mencatat purata 1.6% pada tahun 2012 (2011: 3.2%). Inflasi lebih rendah daripada jangkaan disebabkan oleh kadar kenaikan harga yang lebih perlahan dalam kategori *makanan dan minuman tanpa alkohol* dan *pengangkutan*. Barangan makanan, yang menjadi pendorong utama inflasi sejak beberapa tahun yang lalu, mencatat kenaikan harga yang lebih sederhana berikutan tekanan harga luaran yang perlahan dan peningkatan ketara dalam bekalan makanan tempatan. Magnitud pelarasan harga yang ditadbir juga lebih rendah berbanding dengan tahun sebelumnya. Inflasi teras, yang merupakan penunjuk tekanan harga berasaskan permintaan, menjadi sederhana kepada 2.4% pada tahun 2012 (2011: 2.7%).

Kedudukan luaran Malaysia kekal berdaya tahan pada tahun 2012 meskipun menghadapi persekitaran luaran yang mencabar. Imbangan pembayaran keseluruhan kekal kukuh apabila lebihan akaun semasa lebih daripada mencukupi untuk memenuhi aliran keluar bersih dalam akaun kewangan. Mencerminkan pelarasan kitaran dan struktur yang berlaku dalam ekonomi global dan ekonomi dalam negeri, lebihan akaun semasa lebih rendah pada RM60 bilion pada tahun 2012 (2011: RM97.1 bilion), disebabkan terutamanya oleh lebihan barangan yang lebih rendah dan defisit yang lebih besar dalam akaun perkhidmatan dan pendapatan. Lebihan barangan yang sederhana adalah hasil daripada pertumbuhan import yang teguh, berikutan permintaan dalam negeri yang meningkat, disebalik keadaan pertumbuhan eksport yang lebih rendah ekoran permintaan luar negeri yang lemah dan harga komoditi yang lebih rendah. Akaun perkhidmatan mencatat defisit yang lebih besar disebabkan terutamanya oleh pembayaran yang lebih tinggi untuk perkhidmatan pengangkutan diimport dan penerimaan bersih yang lebih rendah daripada akaun perjalanan, manakala pembayaran pendapatan bersih yang lebih tinggi mencerminkan pendapatan lebih tinggi yang terakru kepada syarikat asing yang melabur di Malaysia.

Dari aspek akaun kewangan, Malaysia terus mencatat aliran modal dua hala, dengan aliran masuk dana asing tertumpu pada prospek pertumbuhan negara yang berdaya tahan. Walaupun wujud ketidakpastian global yang ketara, aliran masuk pelaburan langsung asing (foreign direct invesment, FDI) adalah mampan dan kekal menyeluruh. Kebanyakan aliran masuk ini disalurkan ke dalam bidang pertumbuhan yang tinggi, seperti subsektor minyak dan gas dan subsektor perkhidmatan komunikasi. Sebahagian daripada dana turut disalurkan ke dalam projek di bawah ETP. Pelaburan langsung luar negeri (direct investment abroad, DIA), sebahagian besarnya dilaksanakan oleh syarikat dalam sektor perkhidmatan dan sektor minyak dan gas. DIA terus disalurkan ke dalam ekonomi serantau, mencerminkan pendalaman integrasi ekonomi di Asia.

Hutang luar negeri Malaysia menurun kepada RM252.8 bilion (USD81.7 bilion) pada akhir tahun 2012 (2011: RM257.4 bilion), bersamaan dengan 28% daripada Pendapatan Negara Kasar (PNK) (2011: 30% daripada PNK). Pada tahun itu, hutang luar negeri jangka sederhana dan jangka panjang sektor swasta meningkat, tetapi sebahagian besarnya diimbangi oleh pembayaran balik bersih hutang luar negeri jangka sederhana dan jangka panjang sektor awam dan pembayaran balik bersih peminjaman jangka pendek antara bank. Penambahan nilai ringgit berbanding dengan beberapa mata wang utama pada tahun 2012 turut menyumbang kepada nilai hutang luar negeri yang lebih rendah dalam nilai ringgit. Secara keseluruhan, profil hutang luar negeri Malaysia terus tertumpu pada struktur tempoh matang yang lebih panjang, dengan hutang jangka sederhana dan jangka panjang mencakupi 63.2% daripada jumlah hutang luar negeri. Hutang luar negeri kekal terurus disebabkan oleh asas ekonomi Malaysia yang kukuh.

Rizab antarabangsa bersih meningkat sebanyak RM3.9 bilion kepada RM427.2 bilion (bersamaan dengan USD139.7 bilion), pada 31 Disember 2012. Pada 28 Februari 2013, paras rizab berjumlah RM429 bilion (bersamaan dengan USD140.3 bilion), memadai untuk membiayai 9.5 bulan import tertangguh dan ialah 4.6 kali hutang luar negeri jangka pendek. Rizab antarabangsa yang dipegang oleh Bank tetap boleh digunakan dan tiada halangan untuk menggunakannya.

Pengurusan Ekonomi dan Monetari pada Tahun 2012

Dasar monetari pada tahun 2012 tertumpu pada pengurusan risiko pertumbuhan menjadi lebih rendah dalam persekitaran inflasi yang lebih sederhana. Meskipun ekonomi Malaysia terus mencatat kadar pertumbuhan yang stabil dan inflasi pula dalam trend yang menurun, tahap ketidaktentuan ekonomi dan kewangan global yang tinggi kekal sebagai risiko kepada prospek pertumbuhan ekonomi Malaysia. Dalam usaha untuk memperseimbangkan risiko terhadap inflasi dan pertumbuhan, Jawatankuasa Dasar Monetari (Monetary Policy Committee, MPC) merumus bahawa paras Kadar Dasar Semalaman (Overnight Policy Rate, OPR) semasa adalah wajar, dan telah mengekalkan kadar dasar pada 3.00% sepanjang tahun 2012.

Permintaan pinjaman yang kukuh sepanjang tahun itu, meskipun memerlukan pemantauan yang rapi, tidak membimbangkan kerana jumlah pertumbuhan pinjaman disokong sebahagian besarnya oleh pemberian pinjaman kepada perniagaan, dengan pinjaman terutamanya menyokong pengembangan industri berorientasikan dalam negeri dan projek berkaitan ETP. Walaupun terdapat kebimbangan mengenai potensi risiko keberhutangan sektor isi rumah yang berlebihan, risiko ini dinilai hanya terhad kepada sektor isi rumah tertentu. Oleh itu, MPC berpendapat bahawa perubahan dalam pendirian dasar monetari adalah tidak wajar. Trend ini juga telah ditangani melalui langkah-langkah kehematan makro dan garis panduan yang dikeluarkan mengenai amalan pembiayaan yang bertanggungjawab pada awal tahun 2012 bagi menggalakkan amalan pinjaman dan peminjaman yang berhemat dan bertanggungjawab. Walau bagaimanapun, MPC terus menilai perkembangan kredit isi rumah bagi memastikan risiko keberhutangan isi rumah yang berlebihan terus dibendung.

Dasar monetari turut berdepan dengan cabaran aliran portfolio yang besar secara berterusan dan tidak menentu sepanjang tahun. Mudah tunai global yang berlebihan dan dalam jumlah yang sangat besar terus mendorong pencarian pulangan yang lebih tinggi, yang tertumpu pada ekonomi sedang pesat membangun, termasuk Malaysia, kerana asas ekonominya yang secara relatif lebih kukuh. Perkembangan dalam ekonomi maju dan perubahan sentimen yang begitu cepat dalam pasaran kewangan global terus menyumbang kepada turun naik aliran portfolio. Secara keseluruhan, sistem kewangan mampu melaksanakan fungsi pengantaraannya dengan berkesan bagi aliran ini tanpa menimbulkan gangguan yang ketara dalam pasaran kewangan dan keadaan monetari dalam negeri. Ini mencerminkan usaha dasar secara menyeluruh oleh Bank untuk memperdalam dan meningkatkan daya tahan sistem kewangan Malaysia sepanjang dekad yang lalu.

Prestasi ringgit pada tahun itu dipengaruhi oleh perkembangan global dan serantau dalam keadaan turun naik yang meningkat dalam pasaran kewangan global. Dari bulan Januari hingga awal bulan Mac 2012, ringgit menambah nilai disebabkan oleh aliran masuk portfolio, disokong oleh asas ekonomi Malaysia yang terus kukuh berikutan prospek pertumbuhan yang positif di Asia dan persekitaran kadar faedah yang rendah secara berpanjangan dalam ekonomi maju. Trend penambahan nilai dalam ringgit bertukar arah seketika antara bulan Mac hingga Jun, apabila ketidakpastian tentang keadaan di rantau ekonomi utama muncul semula. Keadaan ini menyebabkan kebimbangan terhadap prospek pertumbuhan ekonomi global dan serantau, dan mendorong pelupusan pemegangan aset kewangan dalam rantau ini oleh para pelabur. Walau bagaimanapun, trend penurunan nilai berlaku hanya seketika kerana aliran masuk portfolio meningkat semula pada separuh kedua tahun itu, didorong oleh prestasi kukuh ekonomi dalam negeri. Pada akhir tahun 2012, kadar pertukaran ringgit berbanding dengan dolar AS ialah RM3.0583, iaitu penambahan nilai tahunan sebanyak 3.9%.

Pada tahun itu, kadar hasil Sekuriti Kerajaan Malaysia (Malaysian Government Securities, MGS) sebahagian besarnya dipengaruhi oleh gabungan faktor luar dan dalam negeri. Walaupun kebimbangan terhadap krisis hutang kerajaan Eropah muncul semula, namun permintaan yang kukuh daripada bukan pemastautin menyebabkan kadar hasil kekal pada paras

yang rendah. Walau bagaimanapun, asas dalam negeri yang kukuh serta peningkatan bekalan bon kerajaan menyebabkan sedikit tekanan menaik terhadap kadar hasil. Pasaran sekuriti hutang swasta (private debt securities, PDS) dalam negeri mencatat pertumbuhan yang tinggi dalam keadaan mudah tunai yang lebih daripada mencukupi dan permintaan yang kukuh terhadap pembiayaan untuk menyokong projek berkaitan infrastruktur, termasuk projek-projek di bawah ETP. Indeks Komposit Kuala Lumpur FTSE Bursa Malaysia (FBM KLCI) meningkat sebanyak 10.3% untuk ditutup pada 1,689 mata pada tahun 2012 (2011: 0.8%). Prestasi positif ini dipacu terutamanya oleh prospek yang menggalakkan bagi ekonomi dalam negeri.

Keadaan mudah tunai dalam sistem perbankan kekal lebih daripada mencukupi sepanjang tahun 2012. Mudah tunai sektor swasta terus berkembang, terutamanya disebabkan oleh keadaan kredit yang menggalakkan dan aliran masuk dana asing yang berterusan. Keadaan mudah tunai dalam pasaran wang antara bank lebih stabil berbanding dengan tahun 2011, mencerminkan aliran dua hala yang lebih seimbang daripada aktiviti perdagangan dan pelaburan. Operasi pensterilan oleh Bank Negara Malaysia telah dijalankan untuk mencegah peningkatan mudah tunai yang boleh menyebabkan ketidakseimbangan kewangan.

Keadaan pembiayaan terus menyokong aktiviti ekonomi. Pertumbuhan pembiayaan yang kukuh pada tahun itu disebabkan terutamanya oleh pembiayaan perniagaan. Permintaan bagi pinjaman oleh isi rumah adalah sederhana, walaupun secara relatifnya masih kukuh. Pembiayaan bersih melalui sistem perbankan dan pasaran modal berkembang pada kadar tahunan 12.4% (2011: 12.5%).

Prospek Ekonomi Malaysia pada Tahun 2013

Ekonomi Malaysia dijangka terus mencatat kadar pertumbuhan yang kukuh, dengan peningkatan sebanyak 5-6% pada tahun 2013. Aktiviti ekonomi akan ditegarkan oleh permintaan dalam negeri yang terus berdaya tahan, dan disokong pula oleh sektor luaran yang beransur-ansur bertambah baik. Pelaburan swasta dijangka kekal kukuh, didorong oleh peningkatan kapasiti oleh firma berorientasikan dalam negeri dan pelaksanaan berterusan projek dengan tempoh tunggu hasil yang panjang. Pelaburan oleh perniagaan berorientasikan luar negeri juga akan menjadi lebih tinggi dalam keadaan permintaan luar negeri yang beransur-ansur bertambah baik. Sementara itu, penggunaan swasta diunjurkan berkembang pada kadar yang lebih sederhana pada separuh kedua tahun itu, tetapi akan terus disokong oleh pertumbuhan pendapatan yang berterusan dan keadaan pasaran pekerja yang menggalakkan. Perbelanjaan Kerajaan dijangka mencatat pertumbuhan yang lebih rendah berikutan konsolidasi fiskal yang sedang dilaksanakan oleh Kerajaan dan apabila peranan sektor swasta menjadi lebih penting. Sejajar dengan sektor luar negeri yang lebih baik, eksport kasar diunjurkan mencatat pertumbuhan yang lebih tinggi pada tahun 2013, disokong oleh eksport keluaran perkilangan. Import kasar dijangka menjadi sederhana, sejajar dengan trend yang diunjurkan bagi permintaan dalam negeri. Secara keseluruhan, keadaan ini dijangka menyebabkan sumbangan negatif eksport bersih yang lebih rendah kepada KDNK benar. Lebihan akaun semasa, walaupun masih kekal besar, dijangka terus menjadi lebih kecil pada tahun 2013 dengan pertumbuhan import terus mengatasi pertumbuhan eksport di samping defisit yang berterusan dalam akaun pendapatan dan pindahan semasa.

Dari segi penawaran, semua sektor ekonomi utama dijangka mencatat pertumbuhan yang berterusan pada tahun 2013. Sektor perkhidmatan dan perkilangan dijangka menjadi penyumbang utama pertumbuhan keseluruhan, didorong oleh permintaan dalam negeri yang terus berdaya tahan serta disokong oleh aktiviti perdagangan antarabangsa yang lebih tinggi. Pertumbuhan dalam sektor pembinaan dijangka terus kukuh, disokong oleh pelaksanaan projek infrastruktur yang utama. Dalam sektor komoditi, pertumbuhan sektor pertanian dijangka bertambah baik disebabkan oleh pengeluaran minyak sawit mentah dan komoditi makanan yang lebih tinggi, manakala sektor perlombongan pula dijangka menjadi kukuh berikutan pengeluaran gas asli, minyak mentah dan kondensat yang lebih tinggi.

Inflasi keseluruhan dijangka meningkat pada kadar purata 2–3% pada tahun 2013. Unjuran inflasi yang lebih tinggi itu mengambil kira jangkaan kenaikan harga global bagi komoditi makanan terpilih serta pelarasan terhadap harga ditadbir dalam negeri. Tekanan harga berasaskan permintaan dijangka menjadi sederhana. Julat unjuran yang lebih besar mencerminkan

ketidakpastian yang lebih tinggi dalam persekitaran luar dan dalam negeri.

Secara keseluruhan, prospek pertumbuhan ekonomi Malaysia akan terus disokong oleh asas-asas ekonomi yang kukuh. Yang penting, keadaan pasaran pekerja dijangka terus menggalakkan, dengan kadar pengangguran diunjurkan kekal rendah pada 3.1% daripada jumlah tenaga kerja pada tahun 2013. Selain itu, sistem kewangan terus berdaya tahan untuk menghadapi persekitaran luar yang semakin mencabar, dengan pengantaraan kewangan dijangka terus memberikan sokongan padu kepada aktiviti ekonomi dalam negeri. Pengenalan langkah kehematan makro dan dasar lain telah membantu menguruskan risiko disebabkan oleh keberhutangan isi rumah yang meningkat. Kekukuhan kedudukan luaran Malaysia kekal mantap, dengan rizab antarabangsa pada paras yang kukuh dan hutang luar negeri yang rendah serta pada paras yang berhemat.

Walau bagaimanapun, masih terdapat risiko prospek pertumbuhan ekonomi yang lebih rendah, terutama dalam keadaan persekitaran luar yang semakin mencabar. Kemungkinan ketidakstabilan muncul semula dalam kawasan euro dan pertumbuhan yang lebih perlahan dalam rakan perdagangan utama Malaysia mungkin memberikan kesan kepada ekonomi Malaysia. Meskipun tekanan daripada harga komoditi global telah berkurang, risiko tekanan yang meningkat yang berpunca daripada faktor bukan asas, seperti keadaan cuaca yang buruk dan perkembangan geopolitik, boleh menyebabkan kenaikan harga komoditi dan memberikan kesan buruk terhadap pertumbuhan ekonomi rakan perdagangan utama Malaysia. Sebaliknya, terdapat juga potensi pertumbuhan ekonomi dalam negeri yang lebih tinggi sekiranya pertumbuhan dalam ekonomi maju menjadi lebih baik daripada jangkaan.

Pengurusan Ekonomi dan Monetari pada Tahun 2013

Dalam persekitaran ekonomi global yang mencabar ini, tumpuan dasar oleh Kerajaan dan Bank adalah untuk menyokong ekonomi Malaysia agar berkembang pada kadar pertumbuhan yang mampan, selain mengurangkan risiko yang berpunca daripada persekitaran global, termasuk kejutan yang mungkin berlaku terhadap inflasi.

Dasar monetari pada tahun 2013 akan tertumpu pada usaha menangani kemungkinan risiko kepada inflasi dan pertumbuhan. MPC menyifatkan kadar semasa OPR dan pendirian dasar monetari pada masa ini adalah wajar untuk prospek inflasi dan pertumbuhan. Selain keadaan dalam negeri, MPC akan terus menilai perkembangan ekonomi dan kewangan global dengan teliti serta implikasinya terhadap prospek keseluruhan untuk inflasi dan pertumbuhan ekonomi Malaysia.

Dasar fiskal pada tahun 2013 akan terus tertumpu pada usaha mengekalkan momentum pertumbuhan ekonomi dalam negeri dan memudahkan transformasi ekonomi jangka panjang, dan pada masa yang sama memastikan kemampanan kewangan awam. Dalam Bajet 2013, penekanan diberikan pada usaha memastikan penggunaan sumber fiskal yang cekap, mencapai pertumbuhan yang inklusif dan mengukuhkan pengurusan fiskal, yang kesemuanya mengikut landasan rancangan konsolidasi fiskal yang mampan dan beransur-ansur.

Pembangunan Organisasi dan Tadbir Urus

Pada tahun 2012, Bank terus memberikan penekanan terhadap usahanya dalam pembangunan organisasi dan pencapaian tadbir urus yang lebih berkesan. Pada tahun itu, Lembaga Pengarah telah bermesyuarat setiap bulan untuk membincangkan pelbagai aspek operasi Bank, termasuk prestasi Bank dalam memastikan kestabilan monetari dan kewangan, dan hal berkaitan kedudukan kewangan Bank, pengurusan rizab, pengurusan mata wang, dan pengurusan kakitangannya. Lembaga tersebut dibantu oleh tiga Jawatankuasa Lembaga yang dipengerusikan oleh pengarah bukan eksekutif, iaitu Jawatankuasa Tadbir Urus Lembaga, Jawatankuasa Audit Lembaga, dan Jawatankuasa Risiko Lembaga. Kesemua jawatankuasa ini memainkan peranan secara bersama bagi memastikan keberkesanan fungsi audit dalaman, dan juga menguruskan risiko yang mungkin menghalang pencapaian objektif Bank dengan mengambil langkah pencegahan awal.

Pada tahun 2012, beberapa inisiatif dilaksanakan untuk memastikan tumpuan strategik yang berterusan dan budaya pengurusan risiko yang teguh dalam semua aspek operasi Bank. Tahun 2012 merupakan tahun pertama pelaksanaan kitaran kedua Pelan Urusan Bank bagi tempoh tiga tahun, yang menetapkan hala tuju strategik

jangka sederhana dan menjajarkan sumber Bank ke arah pencapaian matlamat Bank. Pencapaian utama pada tahun 2012 ialah kelulusan Akta Perkhidmatan Kewangan 2013 dan Akta Perkhidmatan Kewangan Islam 2013 yang baharu, yang dirangka untuk menyediakan rangka kerja kawal selia yang moden dan bersepadu bagi sektor kewangan. Inisiatif yang lain adalah untuk meningkatkan kecekapan dan produktiviti organisasi dalam bidang perkhidmatan sokongan. Semua jabatan yang menawarkan perkhidmatan sokongan tersebut disusun semula menjadi bahagian baharu, dengan matlamat untuk menyediakan perkhidmatan sokongan yang profesional. Bagi mengekalkan tenaga kerja berprestasi tinggi, Bank terus memodenkan dasar dan amalan modal insannya dengan memperkenalkan rangka kerja Kumpulan Kerja baharu. Prinsip rangka kerja baharu ini bertujuan menarik, menilai, membangunkan, memberi ganjaran dan mengekalkan tenaga mahir dalam Bank.

Bank juga meneruskan komunikasi dua hala secara aktif tentang dasar Bank dan pekembangan sistem kewangan. Usaha dipertingkat melalui pelbagai saluran untuk menggalakkan kesedaran dan memberikan penerangan yang lebih jelas tentang inisiatif utama Bank, termasuk agenda rangkuman kewangan, pengantarabangsaan kewangan Islam, pengedaran siri mata wang baharu dan penggunaan renminbi yang lebih luas untuk penyelesaian perdagangan dan pelaburan. Inisiatif utama dalam kempen komunikasi dan kempen kesedaran pendidikan kewangan ialah mengenai penipuan kewangan bagi memberitahu pelabur dan orang ramai tentang bahaya melabur dalam skim sedemikian.

Sebagai sebahagian daripada usaha berterusan untuk meningkatkan kerjasama serantau dan antarabangsa dalam kalangan bank pusat dan pihak berkuasa kawal selia, Bank terus menyediakan pelbagai program kerjasama teknikal untuk berkongsi pengalaman Malaysia dalam perbankan pusat dan memudahkan perkongsian pengetahuan dengan rakan bank pusat di seluruh dunia. Kemudahan Bank di Lanai Kijang dan Sasana Kijang digunakan sepenuhnya dalam usaha ini.

Penyata Kewangan Bank Negara Malaysia yang Diaudit bagi Tahun 2012

Kedudukan kewangan Bank Negara Malaysia, seperti yang telah diaudit dan disahkan oleh Ketua Audit Negara, kekal kukuh pada tahun 2012. Aset Bank Negara Malaysia berjumlah RM476.3 bilion, dengan keuntungan bersih sebanyak RM5.6 bilion bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2012. Bank Negara Malaysia mengumumkan pembayaran dividen sebanyak RM1.5 bilion kepada Kerajaan bagi tahun 2012.

2012

PERKEMBANGAN EKONOMI PADA TAHUN 2012

11 Persekitaran Ekonomi Antarabangsa

18 Ekonomi Malaysia

26 Sektor Luar Negeri

30 *Rencana: Imbangan Akaun Semasa di Malaysia: Perkembangan Terkini dan Prospek*

37 *Rencana: Perubahan dalam Pemacu Pertumbuhan Ekonomi di Malaysia*

43 Perkembangan Harga

PERSEKITARAN EKONOMI ANTARABANGSA

Pada tahun 2012, landskap ekonomi antarabangsa adalah lebih mencabar berbanding dengan tahun sebelumnya. Pertumbuhan global meningkat dengan lebih sederhana secara serentak apabila keadaan ekonomi yang semakin lemah di beberapa ekonomi utama menjejaskan perdagangan antarabangsa yang seterusnya memberikan kesan limpahan negatif terhadap aktiviti dalam negeri ekonomi sedang pesat membangun. Prospek pertumbuhan global yang lebih rendah berserta keadaan ketidakpastian fiskal semasa yang berterusan dalam ekonomi maju, secara kumulatif telah menyumbang kepada ketidaktentuan yang berterusan dalam pasaran kewangan. Dalam pasaran komoditi, kecuali harga minyak mentah yang kekal tinggi, harga komoditi lain lebih rendah disebabkan oleh permintaan global yang lebih lemah dan keadaan penawaran yang lebih menggalakkan. Keadaan ini seterusnya menyebabkan tekanan inflasi menjadi lebih lemah. Bagi menghadapi persekitaran luar yang tidak menentu ini, banyak negara terus melaksanakan pelonggaran dasar monetari bagi menyokong pertumbuhan.

Pertumbuhan global meningkat dengan lebih sederhana secara serentak dalam keadaan risiko pertumbuhan menjadi lebih rendah yang meningkat, manakala tekanan inflasi terus menjadi lemah

Pertumbuhan global lebih sederhana

Pada tahun 2012, pertumbuhan ekonomi global menjadi sederhana, meneruskan trend menurun yang telah bermula pada awal tahun 2011. Kebanyakan ekonomi serantau berkembang pada kadar yang jauh lebih rendah berbanding dengan kadar purata sebelum krisis apabila kelemahan yang dialami oleh ekonomi utama menular ke seluruh dunia.

Momentum pertumbuhan dalam ekonomi maju adalah tidak seimbang. Ekonomi Amerika Syarikat (AS) terus mencatat pemulihan walaupun lemah, manakala beberapa ekonomi utama lain mencatatkan pertumbuhan yang rendah. Ekonomi AS mencatatkan pemulihan yang sederhana, ekoran kelemahan di dalam dan luar negeri. Di dalam negeri, keadaan ini mencerminkan terutamanya keadaan pasaran perumahan dan pekerja yang lembap, pembayaran balik hutang yang berterusan oleh bank-bank dan isi rumah serta ketidakpastian yang meningkat yang timbul daripada kebimbangan fiskal. Pertumbuhan di AS turut dipengaruhi oleh sentimen perniagaan yang negatif dan eksport yang lembap disebabkan terutamanya oleh keadaan ekonomi yang lemah di Eropah. Walau bagaimanapun, menjelang separuh kedua tahun itu, pasaran perumahan dan pekerja menunjukkan tanda-tanda penstabilan, lantas memberikan sedikit sokongan kepada pertumbuhan.

Walau bagaimanapun, kawasan euro mengalami kemelesetan dalam keadaan kemerosotan aktiviti ekonomi secara meluas dalam kalangan negara anggota. Beberapa siri langkah yang diambil oleh pihak berkuasa menyumbang kepada penstabilan keadaan pasaran kewangan pada tahun itu, tetapi masih belum memadai untuk mencapai penyelesaian yang komprehensif terhadap krisis tersebut. Pertumbuhan dalam ekonomi yang dilanda krisis pula terus dipengaruhi oleh langkah penjimatan fiskal, pengangguran yang tinggi serta pengantaraan kewangan yang terjejas. Bagi tempoh yang selanjutnya pada tahun itu, pertumbuhan dalam ekonomi teras juga merosot, tetapi pada kadar yang lebih kecil. Jerman mencatat pertumbuhan yang lebih perlahan disebabkan oleh pelaburan yang semakin lemah, manakala aktiviti ekonomi di Perancis tidak berkembang dalam keadaan penggunaan isi rumah yang lebih rendah. Ekonomi di United Kingdom (UK) juga mencatat pertumbuhan yang lemah yang berpanjangan, mencerminkan kesan negatif daripada pengukuhan fiskal semasa dan kemerosotan eksport ke kawasan euro. Di Jepun, walaupun pertumbuhan pada mulanya mendapat manfaat daripada permintaan berkaitan dengan pembinaan semula apabila ekonomi

pulih secara beransur-ansur daripada bencana alam tahun lepas, kesannya semakin berkurang menjelang separuh tahun kedua. Keadaan ini diburukkan lagi oleh persekitaran luar yang terus lemah serta penggunaan yang lembap kerana sokongan dasar untuk pembelian kenderaan cekap tenaga telah luput.

Di Asia, pertumbuhan yang sederhana, yang bermula pada lewat tahun 2011 dan berterusan hingga ke tahun 2012, mencerminkan terutamanya permintaan luar yang lemah. Pertumbuhan yang sederhana dalam Ekonomi Perindustrian Baharu (Newly Industralised Economies, NIE) menjadi semakin ketara menjelang pertengahan tahun disebabkan oleh kesan limpahan buruk daripada sektor luar negeri terhadap permintaan dalam negeri. Di Republik Rakyat (RR) China, pertumbuhan yang lembap juga disebabkan oleh langkah dasar yang ketat yang dilaksanakan dalam sektor harta tanah dalam tempoh dua tahun yang lalu. Di samping itu, kerajaan tidak mengumumkan sebarang dasar propertumbuhan yang utama kerana usaha sedang dipertingkat ke arah menstabilkan pertumbuhan dan menyeimbangkan semula ekonomi. Walau bagaimanapun, aktiviti ekonomi dalam negeri bertambah baik menjelang akhir tahun, disokong oleh pelaburan dalam infrastruktur dan sedikit penstabilan dalam pasaran harta tanah. Berbeza dengan trend pertumbuhan serantau yang secara keseluruhannya sederhana, banyak ekonomi ASEAN mencatat kadar pertumbuhan yang secara relatif kukuh. Pertumbuhan ini disokong oleh inisiatif yang diterajui oleh kerajaan dan daya tahan permintaan dalam negeri yang disokong oleh keadaan pasaran pekerja yang menggalakkan, akses kepada pembiayaan yang berterusan dan peningkatan dalam pendapatan.

Keadaan kewangan antarabangsa lebih baik

Pada suku pertama 2012, **pasaran kewangan antarabangsa** dicirikan oleh sentimen yang bertambah baik apabila krisis hutang kerajaan dan perbankan Eropah reda berikutan langkah yang diperkenalkan oleh European Central Bank (ECB), Federal Reserve (Fed) dan Bank of Japan (BOJ). Selain itu, prospek pertumbuhan global yang lebih baik berikutan perkembangan ekonomi yang positif di AS serta daya tahan yang berterusan dalam ekonomi sedang pesat membangun telah mengubah kesanggupan mengambil risiko para pelabur. Hasilnya, harga ekuiti kembali pulih dan ekonomi sedang pesat membangun mencatatkan aliran masuk modal.

Trend yang menggalakkan ini telah bertukar arah pada bulan April berikutan kebimbangan terhadap kawasan euro yang timbul semula, terutamanya di Sepanyol. Kos peminjaman untuk Sepanyol meningkat lantaran kebimbangan terhadap sistem perbankan domestik dan kemelesetan ekonomi negara itu yang semakin buruk. Di samping itu, keputusan pilihan raya pada bulan Mei yang tidak muktamad telah meningkatkan lagi kebimbangan bahawa Greece mungkin akan keluar daripada kesatuan mata wang tunggal itu. Risiko penularan turut meningkat apabila penarafan kredit kerajaan dan bank di beberapa ekonomi utama, termasuk AS dan ekonomi

Rajah 1.1

Pertumbuhan Semasa Berbanding dengan Purata Sebelum Krisis

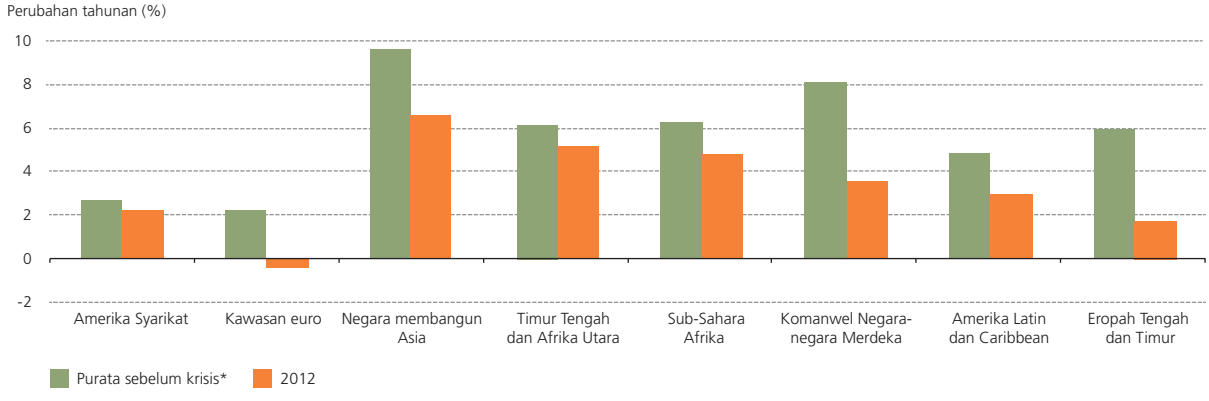

*Merujuk kepada purata pertumbuhan KDNK benar tahun 2003-2007

Sumber: Tabung Kewangan Antarabangsa (IMF)

teras di Eropah, mengalami penurunan gred. Tanda-tanda awal pertumbuhan semakin lemah di AS dan RR China menyumbang kepada turun naik seterusnya dalam pasaran kewangan global. Kemerosotan dalam sentimen dan keyakinan pasaran dicerminkan melalui aliran keluar deposit dari beberapa negara Eropah, kejatuhan dalam indeks pasaran ekuiti global serta meningkatnya permintaan terhadap aset selamat (safe haven). Berikutan perkembangan ini, kadar hasil bagi bon kerajaan di AS, Jerman dan Switzerland menurun. Ketidakpastian global turut berkesudahan dengan aliran modal keluar semula dari rantau Asia.

Pada separuh tahun kedua, sentimen bertambah baik hasil daripada pengumuman beberapa cadangan untuk menangani krisis hutang kerajaan di Eropah. Langkah-langkah ini bertujuan untuk menghentikan kesan beralih balik yang negatif (negative feedback loop) antara sistem perbankan negara dengan kedudukan fiskal kerajaan serta memulih keyakinan dalam kesatuan mata wang itu. Langkah-langkah yang dicadangkan termasuk permodalan semula bank-bank secara terus, pembentukan kesatuan perbankan serta perjanjian pertumbuhan sebanyak €120 bilion bagi menyokong aktiviti ekonomi di kawasan euro. Pada bulan Julai, pernyataan oleh Presiden ECB untuk "melakukan apa sahaja" bagi memelihara euro mendorong keyakinan serta sentimen pasaran menjadi bertambah baik. Khususnya, kadar hasil bon kerajaan untuk tempoh 10 tahun bagi negara yang terjejas oleh krisis seperti Sepanyol dan Itali menurun dengan sederhana daripada kadar tertinggi. Kebimbangan pelabur terhadap kelembapan yang mendadak dalam pertumbuhan global juga berkurang apabila ekonomi utama mula menunjukkan tanda-tanda bahawa ekonomi akan stabil serta meningkat dengan sederhana. Keadaan ini juga telah dicerminkan menerusi aliran modal yang masuk semula ke dalam ekonomi sedang pesat membangun, khususnya di rantau Asia. Meskipun terdapat perkembangan yang positif ini, risiko yang ketara masih kekal. Di Eropah, walaupun inisiatif dasar utama untuk mengurus krisis adalah lebih jelas, masih wujud ketidakpastian mengenai butiran terperinci pelaksanaannya. Di AS, kebimbangan yang meningkat terhadap tamatnya tempoh rangsangan fiskal menjejaskan pasaran kewangan menjelang akhir tahun.

Jadual 1.1

Ekonomi Dunia: Penunjuk Ekonomi Utama

	Pertumbuhan KDNK Benar (%)		Inflasi (%)	
	2011	2012*a*	2011	2012*a*
Pertumbuhan Dunia	**3.9**	**3.2**	**-**	**-**
Perdagangan Dunia	**5.9**	**2.8**	**-**	**-**
Ekonomi Maju				
Amerika Syarikat	1.8	2.2	3.2	2.1
Jepun	-0.6	2.0	-0.3	-0.1
Kawasan Euro	1.4	-0.6	2.7	2.5
United Kingdom	0.9	0.2	4.5	2.8
Negara Membangun Asia	**8.0**	**6.6**	**-**	**-**
NIE Asia[1]	**4.0**	**1.7**	**3.5**	**2.6**
Korea	3.6	2.0	4.0	2.2
China Taipei	4.1	1.3	1.4	1.9
Singapura	5.2	1.3	5.3	4.6
Hong Kong SAR[2]	4.9	1.4	5.3	4.1
Republik Rakyat China	**9.3**	**7.8**	**5.4**	**2.6**
ASEAN-4	**4.3**	**6.2**	**4.5**	**3.3**
Malaysia	5.1	5.6	3.2	1.6
Thailand	0.1	6.4	3.8	3.0
Indonesia	6.5	6.2	5.4	4.3
Filipina	3.9	6.6	4.8	3.1
India[3]	**7.8**	**4.0**	**9.5**	**7.5**

[1] Ekonomi perindustrian baharu
[2] Inflasi merujuk kepada indeks harga komposit
[3] Inflasi merujuk kepada indeks harga borong; KDNK pada harga pasaran bagi tahun kalendar
a Anggaran

Sumber: Tabung Kewangan Antarabangsa (IMF), Pihak Berkuasa Negara dan anggaran Bank Negara Malaysia

Dalam pasaran pertukaran asing, mata wang kebanyakan ekonomi maju dan Asia menambah nilai berbanding dengan dolar AS pada tahun 2012. Euro dan paun sterling bertambah kukuh berikutan sentimen yang secara keseluruhannya bertambah baik apabila terdapat beberapa kemajuan dalam penyelesaian krisis hutang kerajaan di Eropah. Namun begitu, terdapat beberapa tempoh penyusutan secara berkala dalam nilai euro dan paun sterling disebabkan oleh ketidakpastian dasar di Greece, isu fiskal dan perbankan di Sepanyol serta pengumuman data ekonomi yang lemah. Meskipun mata wang Asia mengalami susut nilai pada suku kedua berikutan kebimbangan yang meningkat terhadap kekukuhan pertumbuhan global, trend ini bertukar arah pada separuh tahun kedua apabila sentimen didorong oleh tindakan

dasar yang menyokong pertumbuhan oleh beberapa bank pusat utama. Magnitud langkah pelonggaran dasar yang diambil, yang belum pernah dilaksanakan sebelum ini oleh Fed, BOJ dan ECB, telah mendorong pelabur untuk melabur dalam aset yang memberikan pulangan hasil yang lebih tinggi, sekali gus menyumbang kepada penambahan nilai yang menyeluruh bagi kebanyakan mata wang Asia berbanding dengan dolar. Berbeza daripada trend ini, rupiah Indonesia mengalami penyusutan nilai sebanyak 7.3% berbanding dengan dolar AS, disebabkan oleh kebimbangan terhadap kedudukan luaran negara itu. Meskipun permintaan terhadap mata wang selamat mendorong penambahan nilai yen Jepun pada separuh pertama tahun 2012, trend ini bertukar arah pada separuh kedua tahun itu disebabkan oleh pengumuman data ekonomi yang lebih lemah dan jangkaan pelonggaran monetari yang selanjutnya oleh BOJ.

Turun naik harga komoditi berterusan

Harga komoditi global terus mengalami turun naik pada tahun 2012, disebabkan oleh kedua-dua faktor permintaan dan penawaran. Dalam pasaran tenaga, minyak mentah Brent mencatat harga purata pada USD112 setong pada tahun 2012, hampir kepada USD111 setong yang dicatat pada tahun 2011. Walau bagaimanapun, terdapat turun naik harga sepanjang tahun disebabkan oleh perkembangan geopolitik di Timur Tengah dan kebimbangan terhadap pertumbuhan dalam ekonomi utama. Walaupun aktiviti ekonomi global lebih lembap memberikan tekanan menurun terhadap harga minyak mentah, harga kekal pada paras yang tinggi disebabkan oleh keadaan penawaran global yang terus tidak menentu. Pada suku pertama, kemungkinan sekatan dikenakan ke atas eksport minyak dari Iran, pengeluar minyak keempat terbesar, telah menyebabkan harga minyak mencecah paras tertinggi untuk 11 bulan pada USD126 setong. Trend menaik ini bertukar arah pada bulan April berikutan rundingan antara Iran dengan kuasa-kuasa global utama, serta pengeluaran minyak yang lebih tinggi oleh negara OPEC. Harga naik semula pada bulan Julai setelah rundingan tersebut gagal. Menjelang akhir tahun, ketegangan politik di Mesir dan bahagian lain di rantau itu menyebabkan keadaan menjadi lebih tidak menentu. Dari segi permintaan, data ekonomi yang lebih lemah di AS, Eropah, dan RR China menimbulkan kebimbangan terhadap pertumbuhan global yang lebih rendah. Bagi komoditi bukan tenaga, harga logam merosot

Rajah 1.2

Antara Peristiwa yang Menjejaskan Persekitaran Kewangan Global pada Tahun 2012

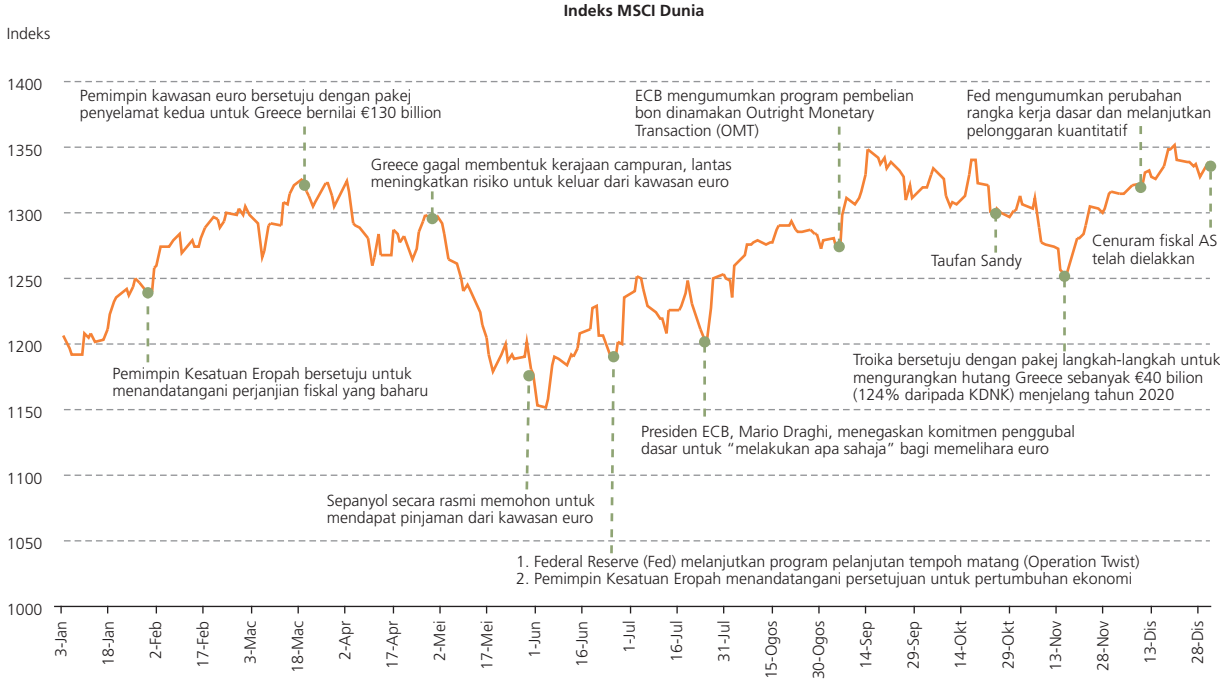

Sumber: Bloomberg

apabila kelembapan di RR China mendorong permintaan yang lebih rendah terhadap bijih besi dan tembaga. Harga makanan juga lebih rendah pada tahun itu apabila penggunaan global yang lebih lemah mengimbangi keadaan penawaran yang ketat disebabkan oleh inventori yang rendah dan kemerosotan dalam hasil tanaman disebabkan oleh faktor cuaca, terutamanya pada separuh kedua tahun 2012.

Tekanan inflasi semakin menurun

Pada tahun 2012, **tekanan inflasi global menjadi sederhana**, mengubah trend menaik yang dialami pada tahun sebelumnya. Dua trend asas menyumbang kepada perkembangan ini. Pertama, kelembapan dalam aktiviti ekonomi berikutan permintaan keseluruhan yang lebih lemah telah menyumbang kepada tekanan berasaskan permintaan yang amat lemah. Kedua, kenaikan harga tenaga yang lebih rendah juga memberikan kesan langsung dalam mengurangkan kenaikan harga pengguna, terutamanya dalam ekonomi maju. Walaupun perkembangan inflasi keseluruhan di AS berubah seiring dengan turun naik dalam harga tenaga dan komoditi, inflasi teras menjadi sederhana bagi keseluruhan tahun, menunjukkan ketiadaan tekanan permintaan. Di kawasan euro dan UK, harga pengguna kekal pada trend menurun dalam keadaan tekanan harga tenaga yang semakin berkurang. Harga pengguna keseluruhan (tidak termasuk makanan) di Jepun kekal dalam keadaan deflasi, mencerminkan jurang keluaran yang berterusan negatif dan kelemahan menyeluruh dalam harga merentas semua komponen. Kadar inflasi di Asia juga secara relatif sederhana, disebabkan terutamanya oleh kenaikan yang sederhana dalam harga makanan dan komoditi. Yang ketara, harga dalam negeri bagi makanan ruji di rantau ini, seperti beras, menjadi stabil dengan sokongan daripada permintaan global yang lebih rendah dan intervensi pasaran oleh beberapa kerajaan. Tekanan menurun terhadap inflasi berbeza-beza antara ekonomi, mencerminkan faktor-faktor khusus untuk sesebuah negara seperti kos tempat penginapan yang lebih tinggi (Singapura dan Hong Kong SAR) dan kenaikan sementara dalam harga makanan berikutan keadaan cuaca yang buruk di beberapa negara serantau (RR China, China Taipei, Korea dan Filipina). Walau bagaimanapun, inflasi teras secara umumnya terkawal.

Rajah 1.3

Indeks Harga Komoditi Utama

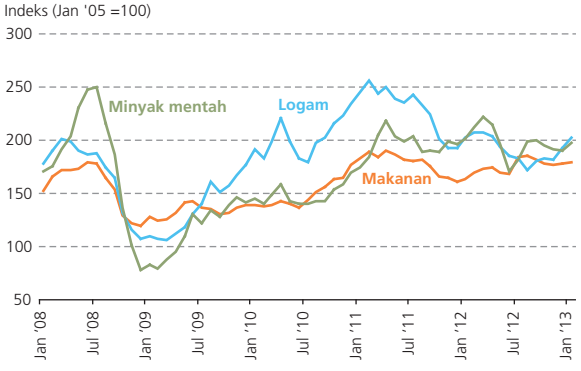

Sumber: Tabung Kewangan Antarabangsa (IMF)

Dasar monetari lebih longgar

Dengan prospek pertumbuhan yang lebih lemah dan tekanan inflasi yang rendah, **dasar monetari** kekal akomodatif dalam kedua-dua ekonomi maju dan Asia disebabkan oleh kebimbangan bank-bank pusat terhadap risiko kepada pertumbuhan sepanjang tahun 2012.

Di AS, Fed mengekalkan dasar monetari yang amat akomodatif, yang dilaksanakan melalui program pelanjutan tempoh matang (Operation Twist) untuk mendorong tekanan menurun terhadap kadar faedah jangka panjang dan seterusnya menjadikan keadaan kewangan keseluruhannya lebih akomodatif. Pada bulan Oktober, Fed mengumumkan langkah pelonggaran kuantitatif selanjutnya melalui pembelian sekuriti bersandarkan gadai janji, dan sekali lagi pada bulan Disember dengan pembelian secara terus bil Perbendaharaan jangka panjang. Yang nyata, Fed beralih daripada pendekatan berasaskan tempoh kepada pendekatan berasaskan penunjuk, dan bertekad untuk mengekalkan pendirian akomodatif semasa selagi pengangguran kekal melebihi paras 6.5% dan inflasi antara satu hingga dua tahun tidak melebihi 2.5%.

Di Eropah, ECB telah mengurangkan kadar dasarnya sebanyak 25 mata asas kepada paras terendah 0.75%. ECB juga memperluas jenis aset yang boleh digunakan sebagai cagaran untuk meningkatkan akses kepada mudah tunai bagi sektor perbankan di kawasan euro. Di UK, Bank of England (BOE) telah menambah saiz program pembelian asetnya sebanyak £50 bilion pada bulan Februari, dan £50 bilion lagi pada bulan Jun kepada jumlah sebanyak £375 bilion pada tahun itu. Di samping itu, BOE dan kerajaan Britain bersama-sama mengumumkan rancangan

Jadual 1.2

Malaysia - Penunjuk Ekonomi Utama

	2010	2011	2012*a*	2013*r*
Penduduk (juta orang)	28.6	29.0	29.3	29.7
Tenaga kerja (juta orang)	12.3	12.7	13.1	13.5
Guna tenaga (juta orang)	11.9	12.3	12.7	13.1
Pengangguran (% daripada tenaga kerja)	3.3	3.1	3.0	3.1
Pendapatan Per Kapita (RM)	26,882	29,661	30,809	33,015
(USD)	8,346	9,693	9,974	10,760[6]
KELUARAN NEGARA (% perubahan)				
KDNK benar pada harga tahun 2005[1]	7.2	5.1	5.6	5.0 ~ 6.0
(RM bilion)	674.9	709.3	749.1	789.9
Pertanian, perhutanan dan perikanan	2.4	5.9	0.8	4.0
Perlombongan dan kuari	-0.4	-5.7	1.4	5.0
Perkilangan	11.9	4.7	4.8	4.9
Pembinaan	6.0	4.6	18.5	15.9
Perkhidmatan	7.2	7.0	6.4	5.5
PNK nominal	10.0	11.8	5.2	8.5
(RM bilion)	768.5	859.1	903.9	981.0
PNK benar	4.3	4.9	4.3	6.7
(RM bilion)	633.8	664.6	693.5	739.7
Agregat permintaan dalam negeri benar[2]	7.0	8.2	10.6	8.1
Perbelanjaan swasta	8.3	8.2	10.7	9.1
Penggunaan	6.6	7.1	7.7	7.1
Pelaburan	15.5	12.2	22.0	15.6
Perbelanjaan awam	3.8	8.4	10.3	5.4
Penggunaan	2.9	16.1	5.0	3.6
Pelaburan	5.0	-0.3	17.1	7.5
Tabungan negara kasar (% daripada PNK)	35.4	35.5	33.0	32.9
IMBANGAN PEMBAYARAN (RM bilion)				
Imbangan barangan	134.7	148.1	125.2	102.3
Eksport (f.o.b.)	640.0	696.6	702.9	713.1
Import (f.o.b.)	505.3	548.5	577.7	610.8
Imbangan perkhidmatan	1.7	-8.0	-13.4	-12.7
(% daripada PNK)	0.2	-0.9	-1.5	-1.3
Pendapatan, bersih	-26.5	-22.0	-33.7	-27.2
(% daripada PNK)	-3.4	-2.6	-3.7	-2.8
Pindahan semasa, bersih	-21.8	-21.0	-18.2	-19.6
Imbangan akaun semasa	88.1	97.1	60.0	42.7
(% daripada PNK)	11.5	11.3	6.6	4.4
Rizab antarabangsa Bank Negara Malaysia, bersih[3]	328.6	423.3	427.2	-
(dalam bilangan bulan import tertangguh)	8.6	9.6	9.5	-
HARGA (% perubahan)				
IHP (2010=100)[4]	1.7	3.2	1.6	2.0 ~ 3.0
IHPR (2005=100)[5]	5.6	9.0	0.1	-
Upah benar bagi setiap pekerja dalam sektor perkilangan	6.4	0.6	4.6	-

[1] Mulai tahun 2012, KDNK benar telah diubah kepada harga tahun 2005, daripada harga tahun 2000 sebelum ini
[2] Tidak termasuk stok
[3] Semua aset dan liabiliti dalam mata wang asing telah dinilai semula kepada ringgit mengikut kadar pertukaran pada tarikh kunci kira-kira dan penambahan/pengurangan nilai juga ditunjukkan dengan sewajarnya dalam akaun Bank
[4] Bermula tahun 2011, Indeks Harga Pengguna merujuk kepada tahun asas baharu 2010=100 daripada tahun asas 2005=100 sebelum ini
[5] Bermula tahun 2010, Indeks Harga Pengeluar merujuk kepada tahun asas baharu 2005=100 daripada tahun asas 2000=100 sebelum ini
[6] Berdasarkan kadar pertukaran purata dolar AS bagi tempoh Januari-Februari 2013
a Awalan
r Ramalan

Nota: Angka-angka tidak semestinya terjumlah disebabkan oleh penggenapan

Jadual 1.3

Malaysia - Penunjuk Kewangan dan Monetari

KEWANGAN KERAJAAN PERSEKUTUAN (RM bilion)	2010	2011	2012*a*
Hasil	159.7	185.4	207.9
Perbelanjaan mengurus	151.6	182.6	205.5
Perbelanjaan pembangunan bersih	51.3	45.3	44.3
Imbangan keseluruhan	-43.3	-42.5	-42.0
Imbangan keseluruhan (% daripada KDNK)	-5.4	-4.8	-4.5
Jumlah pembelanjaan pembangunan bersih sektor awam	103.0	101.8	163.9
Imbangan keseluruhan sektor awam (% daripada KDNK)	2.5	-3.5	-10.2
HUTANG LUAR NEGERI			
Jumlah hutang (RM bilion)	227.1	257.4	252.8
Hutang jangka sederhana dan panjang	147.6	153.5	159.8
Hutang jangka pendek[1]	79.4	103.9	93.0
Nisbah khidmat bayaran hutang[2] (% daripada eksport barangan dan perkhidmatan)			
Jumlah hutang	7.6	10.3	10.2
Hutang jangka sederhana dan panjang	7.6	10.2	10.1

WANG DAN PERBANKAN		Perubahan 2010		Perubahan 2011		Perubahan 2012	
		RM bilion	%	RM bilion	%	RM bilion	%
Bekalan wang	M1	23.5	11.7	33.8	15.1	28.9	11.2
	M3	68.8	6.8	154.8	14.3	109.4	8.8
Deposit sistem perbankan		75.0	7.1	161.0	14.1	109.4	8.4
Pinjaman sistem perbankan[3]		99.8	12.7	120.2	13.6	104.5	10.4
Nisbah pinjaman-deposit (pada akhir tahun)[4]		81.5		80.9		82.1	
Nisbah pembiayaan-deposit[4, 5]		88.0		86.6		89.2	

KADAR FAEDAH (PADA AKHIR TAHUN)	2010	2011	2012
	%	%	%
Kadar Dasar Semalaman (OPR)	2.75	3.00	3.00
Kadar antara bank (1 bulan)	2.83	3.05	3.06
Bank perdagangan			
Deposit tetap 3 bulan	2.74	2.99	2.98
12 bulan	2.97	3.22	3.15
Deposit tabungan	1.00	1.15	1.03
Kadar pinjaman asas (BLR)	6.27	6.53	6.53
Bil perbendaharaan (3 bulan)[6]	2.82	2.99	3.04
Sekuriti Kerajaan Malaysia (1 tahun)[6]	2.85	2.82	3.01
Sekuriti Kerajaan Malaysia (5 tahun)[6]	3.39	3.23	3.24

KADAR PERTUKARAN MATA WANG ASING	2010	2011	2012
Pergerakan Ringgit (pada akhir tahun)	%	%	%
Perubahan berbanding dengan SDR	13.1	-2.8	3.9
Perubahan berbanding dengan USD[7]	11.1	-2.9	3.9

[1] Tidak termasuk mata wang dan deposit yang dimiliki oleh bukan pemastautin dalam institusi perbankan pemastautin
[2] Termasuk prabayaran bagi hutang jangka sederhana dan panjang
[3] Termasuk pinjaman yang dijual kepada Cagamas
[4] Tidak termasuk transaksi institusi kewangan
[5] Merujuk kepada nisbah pinjaman dan pegangan PDS oleh sistem perbankan kepada deposit sistem perbankan
[6] Merujuk kepada data daripada FAST, Bank Negara Malaysia
[7] Ringgit telah ditetapkan pada kadar RM3.80=USD1 pada 2 September 1998 dan beralih kepada apungan terurus berbanding dengan sekumpulan mata wang pada 21 Julai 2005
a Awalan

Rajah 1.4

Pergerakan Terkumpul Kadar Faedah Rasmi Sejak Tahun 2012

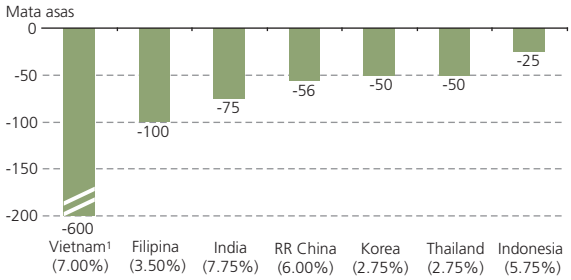

[1] Merujuk kepada kadar diskaun semula

Nota: Kadar faedah semasa dalam kurungan pada akhir bulan Januari 2013

Sumber: Pihak Berkuasa Negara

pinjaman untuk isi rumah dan perniagaan. Berikutan kebimbangan terhadap ekonomi dalam negeri yang semakin lemah dan risiko deflasi yang berterusan, BOJ telah meningkatkan jumlah program pembelian asetnya sebanyak lima kali kepada ¥101 trilion. BOJ turut mengumumkan matlamat inflasi sebanyak 1% untuk mengurus jangkaan, di samping meningkatkan saiz Kemudahan Pembiayaan Yang Menyokong Pertumbuhan, serta menyediakan jumlah pinjaman mampu dibayar tanpa had kepada institusi kewangan bagi merangsang pemberian pinjaman bank. Pada bulan Januari 2013, BOJ telah memperkenalkan sasaran kestabilan harga sebanyak 2% dan 'kaedah pembelian aset terbuka' di bawah Program Pembelian Aset bagi mengatasi deflasi serta merangsang pertumbuhan.

Di rantau Asia, bank pusat di RR China, India, Korea, Thailand, Filipina, Indonesia dan Vietnam menurunkan kadar dasar utama masing-masing antara 25 hingga 600 mata asas. Keputusan tersebut diambil untuk menyokong pertumbuhan memandangkan terdapat peningkatan risiko pertumbuhan akan menjadi lebih rendah, yang berpunca daripada persekitaran luar. Yang nyata, bank-bank pusat di rantau ini berwaspada terhadap risiko kesan limpahan yang negatif daripada sektor luar negeri kepada aktiviti ekonomi dalam negeri.

EKONOMI MALAYSIA

Tinjauan Keseluruhan

Ekonomi Malaysia mencatat prestasi yang lebih baik daripada jangkaan pada tahun 2012, dengan pertumbuhan yang lebih tinggi sebanyak 5.6% (2011: 5.1%). Pertumbuhan yang kukuh ini disokong oleh permintaan dalam negeri yang berdaya tahan, yang mengurangkan kesan negatif daripada persekitaran luar yang lemah. Permintaan dalam negeri mencatat kadar pertumbuhan tertinggi bagi dekad ini, disokong oleh perbelanjaan penggunaan dan pelaburan yang lebih kukuh. Berbeza dari tahun 2009 apabila permintaan luaran yang lemah telah menjejaskan aktiviti ekonomi dalam negeri dengan ketara melalui kesannya ke atas pelaburan swasta dan penggunaan swasta, permintaan dalam negeri pada tahun 2012 kekal berdaya tahan. Daya tahan permintaan dalam negeri yang berterusan disokong sebahagian besarnya oleh asas-asas makroekonomi yang kukuh, struktur ekonomi yang lebih pelbagai dan seimbang, sistem kewangan yang lebih kukuh dan lebih maju, serta dasar makroekonomi yang lebih fleksibel.

Ekonomi Malaysia mencatat pertumbuhan sebanyak 5.6% pada tahun 2012. Pertumbuhan yang lebih baik daripada jangkaan ini disokong oleh permintaan dalam negeri yang lebih kukuh dalam keadaan persekitaran luar yang lemah

Meneruskan trend sejak tahun 2011, pembentukan modal tetap kasar mencatat pertumbuhan yang kukuh pada tahun 2012. Kadar pertumbuhan pelaburan swasta kekal memberangsangkan sepanjang tahun itu, dengan aktiviti pelaburan yang menyeluruh oleh firma merentas kebanyakan sektor. Pelaburan dalam sektor minyak dan gas mencerminkan usaha bersepadu oleh sektor awam dan sektor swasta untuk meningkatkan pengeluaran minyak melalui pelaburan baharu dalam medan minyak laut dalam dan medan minyak yang lebih kecil. Pertumbuhan kukuh yang berterusan dalam penggunaan swasta telah mendorong kepada pelaburan yang lebih besar dalam sektor perkhidmatan berkaitan pengguna dan perkilangan, manakala permintaan serantau yang teguh memberikan insentif yang besar bagi pelaburan dalam sektor perkhidmatan berkaitan

pelancongan, seperti industri perrkhidmatan penerbangan, perubatan dan pendidikan. Persekitaran pembiayaan yang kondusif dalam sektor perbankan dan pasaran modal juga menyokong pembiayaan perbelanjaan modal. Di samping itu, pelaksanaan dan kemajuan dalam beberapa projek infrastruktur, termasuk projek yang dilaksanakan di bawah Program Transformasi Ekonomi (ETP) seperti Aliran Transit MY, juga telah memberikan kesan limpahan positif yang ketara terhadap aktiviti dalam sektor perkilangan dan perkhidmatan dalam negeri. Ekoran perkembangan ini, nilai ditambah dalam sektor pembinaan mencatat pertumbuhan yang kukuh pada tahun 2012.

Walaupun wujudnya ketidaktentuan dalam persekitaran luar, aktiviti penggunaan terus kukuh pada tahun 2012. Keadaan ini disebabkan terutamanya oleh pertumbuhan pendapatan yang menggalakkan, persekitaran inflasi yang rendah serta keadaan pembiayaan yang menyokong aktiviti penggunaan. Perbelanjaan isi rumah juga disokong oleh bayaran pindahan Kerajaan kepada isi rumah yang berpendapatan rendah dan sederhana. Walaupun pendapatan di kawasan luar bandar terjejas akibat kemerosotan harga getah dan kelapa sawit, sebahagiannya telah diimbangi oleh pembayaran sebanyak RM15,000 kepada peneroka FELDA dengan jumlah keseluruhan sebanyak RM1.7 bilion.

Peningkatan aktiviti ekonomi dalam negeri pada tahun itu telah menyebabkan import barangan dan perkhidmatan mencatat pertumbuhan yang terus kukuh. Pertumbuhan kukuh ini sebahagian besarnya mencerminkan import barangan modal yang mantap, terutamanya import jentera, kelengkapan telekomunikasi serta pesawat

Jadual 1.4

KDNK Benar Mengikut Perbelanjaan (2005=100)

	2011	2012*a*	2011	2012*a*
	Perubahan tahunan (%)		Sumbangan kepada pertumbuhan (mata peratusan)	
Permintaan Dalam Negeri[1]	**8.2**	**10.6**	**6.9**	**9.2**
Penggunaan	8.9	7.1	5.4	4.5
Sektor swasta	*7.1*	*7.7*	*3.5*	*3.8*
Sektor awam	*16.1*	*5.0*	*1.9*	*0.7*
Pembentukan Modal Tetap Kasar	6.5	19.9	1.5	4.7
Sektor swasta	*12.2*	*22.0*	*1.5*	*3.0*
Sektor awam	*-0.3*	*17.1*	*-0.0*	*1.7*
Perubahan dalam stok			**-0.7**	**0.3**
Eksport bersih barangan dan perkhidmatan	**-7.4**	**-29.4**	**-1.1**	**-3.8**
Eksport	*4.2*	*0.1*	*4.3*	*0.1*
Import	*6.2*	*4.5*	*5.4*	*3.9*
Keluaran Dalam Negeri Kasar (KDNK) Benar	**5.1**	**5.6**	**5.1**	**5.6**

[1] Tidak termasuk stok
a Awalan
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Jadual 1.5

KDNK Benar Mengikut Sektor (2005=100)

	2011	2012*a*	2011	2012*a*
	Perubahan tahunan (%)		Sumbangan kepada pertumbuhan (mata peratusan)[1]	
Pertanian	5.9	0.8	0.4	0.1
Perlombongan dan kuari	-5.7	1.4	-0.6	0.1
Perkilangan	4.7	4.8	1.2	1.2
Pembinaan	4.6	18.5	0.1	0.6
Perkhidmatan	7.0	6.4	3.7	3.5
Keluaran Dalam Negeri Kasar (KDNK) Benar	**5.1**	**5.6**	**5.1**	**5.6**

[1] Angka-angka tidak terjumlah disebabkan oleh penggenapan dan pengecualian komponen duti import
a Awalan
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Rajah 1.5

KDNK Benar Mengikut Perbelanjaan

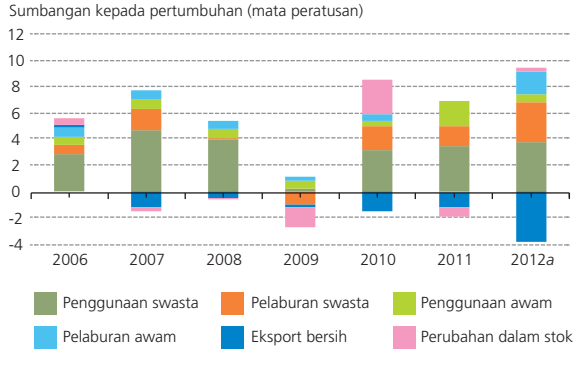

a Awalan
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

penumpang. Import barangan penggunaan juga berkembang sejajar dengan pertumbuhan yang lebih kukuh dalam perbelanjaan pengguna. Import perkhidmatan turut didorong terutamanya oleh pembayaran yang lebih tinggi bagi perkhidmatan profesional dan pembinaan, berikutan aktiviti pelaburan dan pembinaan yang kukuh pada tahun itu. Pembayaran untuk perjalanan juga lebih tinggi, mencerminkan bilangan rakyat Malaysia yang lebih banyak melancong ke luar negeri untuk percutian.

Eksport barangan dan perkhidmatan menjadi sederhana dengan ketara dalam keadaan permintaan luar negeri yang lebih lemah dari ekonomi maju dan ekonomi serantau. Pertumbuhan yang lebih rendah dalam eksport kasar disebabkan terutamanya oleh permintaan yang lebih lemah terhadap komoditi mentah dan keluaran bukan elektrik dan elektronik (E&E). Pada separuh pertama tahun 2012, pertumbuhan dalam eksport bukan E&E disokong oleh permintaan serantau. Walau bagaimanapun, pada separuh kedua tahun 2012, permintaan dari rantau ini terhadap eksport perkilangan dan komoditi merosot, berikutan pertumbuhan yang lebih perlahan dalam ekonomi serantau utama. Yang ketara, permintaan terhadap minyak sawit mentah dan getah asli yang lebih rendah dialami semasa RR China mengalami pertumbuhan yang lembap dan kawasan euro mengalami kemelesetan ekonomi. Penguncupan dalam eksport komoditi juga diburukkan lagi oleh pengeluaran minyak sawit mentah yang lebih rendah dan gangguan dalam pengeluaran gas asli. Walaupun mencatat peningkatan kecil, eksport E&E masih lemah disebabkan oleh trend pelaburan dan penggunaan yang lembap dalam ekonomi maju. Eksport perkhidmatan meningkat sedikit disebabkan terutamanya oleh perolehan yang lebih tinggi daripada penyediaan perkhidmatan komputer, teknologi maklumat dan komunikasi (ICT) serta perkhidmatan perniagaan dan profesional oleh syarikat Malaysia. Perolehan daripada perkhidmatan pengangkutan merosot dengan nyata, berikutan eksport barangan yang sederhana dan ketibaan pelancong yang lebih rendah. Pertumbuhan ketibaan pelancong yang lebih rendah juga telah menjejaskan penerimaan daripada aktiviti pelancongan bagi tahun 2012.

Pertumbuhan import barangan dan perkhidmatan yang lebih tinggi berbanding dengan eksport menyebabkan eksport barangan dan perkhidmatan bersih mencatat penguncupan yang lebih besar pada tahun 2012, sekali gus mencatat sumbangan negatif yang lebih besar kepada pertumbuhan KDNK keseluruhan. Walau bagaimanapun, keadaan ini lebih daripada diimbangi oleh sumbangan yang lebih tinggi daripada permintaan dalam negeri yang lebih kukuh.

Permintaan dalam negeri lebih kukuh

Permintaan dalam negeri mencatat pertumbuhan yang kukuh sebanyak 10.6% pada tahun 2012 (2011: 8.2%), dan menyumbang dengan nyata kepada pertumbuhan KDNK keseluruhan. Ini disebabkan oleh pertumbuhan yang teguh dalam jumlah pembentukan modal tetap kasar serta pertumbuhan yang lebih kukuh dalam penggunaan swasta.

Jadual 1.6

Perdagangan Luar Negeri & Akaun Perkhidmatan

	2011	2012*a*
	Perubahan tahunan (%)	
Eksport kasar	**9.2**	**0.6**
Perkilangan	3.5	3.1
Elektronik dan elektrik (E&E)	*-3.7*	*-1.8*
Bukan E&E	*12.7*	*8.4*
Komoditi	28.2	-6.7
Pertanian	*33.0*	*-15.3*
Mineral	*23.8*	*1.9*
Import kasar	**8.5**	**5.9**
Barangan modal	8.7	20.5
Barangan pengantara	5.5	-3.4
Barangan penggunaan	19.0	11.6
Eksport perkhidmatan	**4.6**	**6.4**
Pengangkutan	-1.8	-10.5
Perjalanan	1.9	1.5
Perkhidmatan lain	12.8	22.1
Urus niaga kerajaan t.t.t.l	6.2	-17.8
Import perkhidmatan	**14.0**	**10.5**
Pengangkutan	6.2	1.3
Perjalanan	29.0	12.4
Perkhidmatan lain	12.2	18.0
Urus niaga kerajaan t.t.t.l	2.6	-13.8

a Awalan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

Pengembangan Berterusan merentas Semua Sektor Ekonomi

Dari segi penawaran, kesemua sektor ekonomi terus berkembang pada tahun 2012, dengan sektor pembinaan mencatat peningkatan yang ketara. Pertumbuhan yang kukuh dalam sektor pembinaan (lihat rencana maklumat: Prestasi Kukuh Sektor Pembinaan) mencerminkan terutamanya kemajuan yang ketara dalam projek kejuruteraan awam. Pertumbuhan permintaan dalam negeri yang berterusan, khususnya dalam perbelanjaan sektor swasta, menyumbang kepada pertumbuhan dalam aktiviti berorientasikan pasaran dalam negeri yang berkaitan dengan sektor perkhidmatan dan perkilangan, manakala permintaan luar negeri yang perlahan menjejaskan prestasi perkhidmatan berkaitan perdagangan.

Sektor perkhidmatan kekal sebagai penyumbang terbesar kepada pertumbuhan (3.5 mata peratusan daripada pertumbuhan KDNK keseluruhan), kerana subsektor yang menyumbang kepada pasaran dalam negeri, iaitu subsektor runcit dan telekomunikasi, memperoleh manfaat daripada perbelanjaan pengguna yang kukuh. Subsektor kewangan dan insurans mencatat pertumbuhan yang lebih tinggi, mencerminkan pembiayaan yang berterusan, terutamanya kepada perniagaan, di samping pendapatan berasaskan fi yang lebih tinggi dan pertumbuhan dalam perolehan yang lebih kukuh daripada premium insurans. Perkhidmatan berkaitan perdagangan terutamanya subsektor borong dan pengangkutan, menjadi sederhana sejajar dengan aktiviti perdagangan luaran yang lebih perlahan.

Rajah 1

KDNK Benar Mengikut Aktiviti Ekonomi

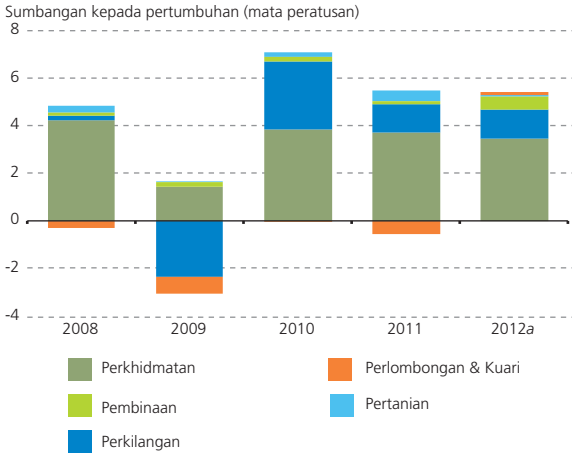

a Awalan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Sektor perkilangan berkembang sebanyak 4.8%, dengan industri berorientasikan eksport dan pasaran dalam negeri mencatat pertumbuhan yang lebih baik. Dalam industri berorientasikan eksport, pengeluaran dalam kelompok E&E, terutamanya separa konduktor, kembali normal selepas mengalami gangguan ketara akibat bencana alam di Jepun dan Thailand pada tahun 2011. Permintaan yang berterusan terhadap keluaran kimia dan petroleum, terutamanya dari rantau ini, menyumbang kepada peningkatan keluaran daripada kelompok berkaitan sumber utama. Peningkatan dalam industri berorientasikan pasaran dalam negeri disebabkan oleh prestasi yang lebih baik dalam kelompok berkaitan pembinaan dan pengguna, didorong oleh aktiviti pembinaan dalam negeri yang lebih tinggi dan penggunaan swasta yang kukuh.

Sektor pertanian mencatat pertumbuhan yang lebih sederhana sebanyak 0.8% pada tahun 2012. Keluaran minyak sawit mentah terjejas oleh keadaan cuaca yang buruk pada separuh tahun pertama, yang mendorong kepada kejatuhan hasil yang mendadak. Walau bagaimanapun, keadaan ini telah diimbangi oleh pertumbuhan yang kukuh dalam komoditi makanan utama, seperti ternakan, sayur-sayuran dan padi, dalam keadaan permintaan dalam negeri yang kukuh.

Nilai ditambah sektor perlombongan kembali pulih untuk mencatat pertumbuhan sebanyak 1.4%, mencerminkan pemulihan dalam pengeluaran minyak mentah dan kondensat. Keadaan ini didorong terutamanya oleh keluaran yang lebih tinggi daripada medan minyak yang terletak di luar pesisir Semenanjung Malaysia dan Sabah. Keluaran minyak yang lebih tinggi turut disumbang oleh medan minyak marginal dan baharu, yang mula beroperasi pada tahun itu. Keluaran gas asli merosot sedikit, terjejas oleh penutupan yang berpanjangan beberapa loji di Sarawak pada pertengahan tahun itu bagi tujuan penyelenggaraan.

Pembentukan modal tetap kasar (PMTK) mencatat pertumbuhan yang nyata sebanyak 19.9% pada tahun 2012, disokong oleh perbelanjaan modal yang lebih tinggi oleh sektor awam dan swasta. Perbelanjaan modal lebih tinggi adalah menyeluruh, merentas sektor ekonomi khususnya dalam sektor perkhidmatan, perkilangan serta perlombongan, yang masing-masing didorong oleh aktiviti penggunaan dalam negeri yang kukuh, permintaan serantau yang berdaya tahan serta harga minyak mentah yang teguh. Pelaksanaan dan kemajuan yang berterusan dalam beberapa projek infrastruktur, termasuk projek yang dilaksanakan di bawah ETP dan koridor pertumbuhan wilayah, terus menjadi penyumbang kepada prestasi pelaburan yang kukuh. Prestasi pelaburan pada tahun itu juga mencerminkan iklim pelaburan yang lebih baik, berikutan pengenalan beberapa langkah bagi menambah baik lagi persekitaran untuk menjalankan perniagaan di Malaysia.

Aktiviti pelaburan berkembang dengan cepat, disokong oleh perbelanjaan modal yang kukuh oleh sektor awam dan swasta

Pelaburan swasta mencatat pertumbuhan dua angka sebanyak 22%, berikutan perbelanjaan modal dalam sektor perkhidmatan berorientasikan pengguna, sektor perkilangan berorientasikan pasaran dalam negeri, dan pelaksanaan projek infrastruktur utama, terutamanya dalam sektor perlombongan. Dalam sektor perkhidmatan, perbelanjaan modal didorong oleh pelaburan dalam subsektor berkaitan pengguna, seperti komunikasi dan perdagangan borong dan runcit, dan memperoleh manfaat daripada perbelanjaan pengguna yang terus tinggi dan usaha oleh firma untuk menaik taraf infrastruktur dan perkhidmatan sedia ada. Pelaburan dalam harta tanah mencatat perkembangan yang pesat dengan pembinaan lebih banyak harta tanah kediaman dan bukan kediaman, berikutan pertumbuhan yang kukuh dalam harta tanah yang dilancarkan antara tahun 2010 hingga 2011. Perbelanjaan modal yang lebih tinggi turut dicatat oleh subsektor perkhidmatan pengangkutan, terutamanya dalam industri penerbangan, disebabkan oleh permintaan yang mampan bagi perjalanan udara. Disokong

Rajah 1.6

Pertumbuhan dalam Pelaburan Awam dan Swasta berbanding dengan Sektor Pembinaan

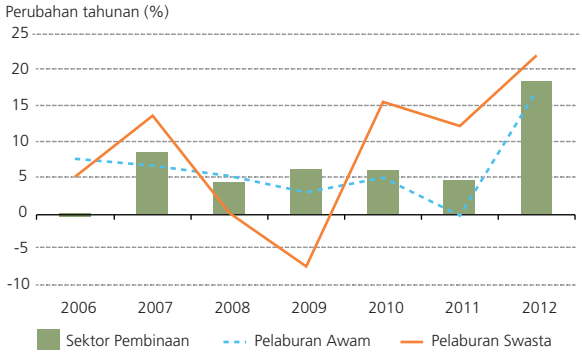

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

oleh harga tenaga yang kukuh, dan ditambah pula oleh insentif cukai bagi menggalakkan pembangunan medan minyak laut dalam dan medan minyak yang lebih kecil, pelaburan dalam perlombongan meningkat dengan ketara, dengan perbelanjaan modal disalurkan terutamanya ke dalam pembangunan medan minyak dan meningkatkan jumlah pengeluaran daripada medan minyak sedia ada. Dalam sektor perkilangan, pelaburan adalah terutamanya untuk peningkatan kapasiti oleh firma berorientasikan pasaran dalam negeri, khususnya dalam kelompok berkaitan pengguna. Pelaburan oleh firma perkilangan berorientasikan eksport mencerminkan pelaksanaan projek perkilangan yang diluluskan dalam kelompok berkaitan sumber utama, dan pelaburan dalam teknologi baharu bagi mempelbagaikan produk dan dalam bidang pertumbuhan baharu, iaitu kelengkapan perubatan dan telekomunikasi. Pelaburan turut disokong oleh pelaburan dalam automasi untuk meningkatkan produktiviti dan menaik taraf teknologi bagi mengurangkan kesan harga tenaga serta kos pekerja yang tinggi.

Pelaburan awam mencatat pertumbuhan yang kukuh sebanyak 17.1%, didorong oleh perbelanjaan modal yang lebih tinggi oleh perusahaan awam dalam sektor minyak dan gas, serta subsektor perkhidmatan pengangkutan, utiliti, dan telekomunikasi. Projek utama dalam sektor minyak dan gas termasuk penerokaan dan pembangunan medan minyak dan gas, pemulihan semula medan minyak yang sedia ada, dan pembinaan terminal regasifikasi (regasification) di Melaka. Pembinaan terminal baharu untuk penerbangan tambang murah

Prestasi Kukuh Sektor Pembinaan

Pada tahun 2012, sektor pembinaan mencatat pertumbuhan yang kukuh sebanyak 18.5%, pertumbuhan tertinggi sejak tahun 1995 (21.1%), didorong terutamanya oleh subsektor kejuruteraan awam. Ini mencerminkan usaha yang diambil untuk menambah baik akses jalan raya serta rel, meningkatkan kapasiti penjanaan elektrik, serta menambah pengeluaran minyak dan gas di Malaysia. Berbanding dengan pertumbuhan pesat pada tahun 1995, projek utama sedia ada adalah lebih menyeluruh dari segi sektor dan lokasi geografi, yang meliputi kawasan di luar Lembah Klang (lihat Jadual 1). Pertumbuhan yang kukuh ini dicerminkan oleh pembiayaan berkaitan pembinaan, serta aktiviti jualan dan pengeluaran perkilangan yang lebih tinggi pada tahun 2012 (lihat Jadual 2).

Pertumbuhan dalam sektor ini juga disumbangkan oleh subsektor kediaman dan bukan kediaman. Prestasi subsektor kediaman disokong oleh pembinaan harta tanah mewah di Lembah Klang, Pulau Pinang dan Johor, berikutan pelancaran harta tanah yang lebih banyak pada tahun 2010 dan 2011 (lihat Jadual 2). Projek perindustrian di Kawasan Perindustrian Samalaju, projek pelancongan di Iskandar, dan projek komersial di Lembah Klang menyokong pertumbuhan subsektor bukan kediaman. Pembinaan institusi pengajian dan kesihatan, seperti kampus Universiti Teknologi Mara dan Institut Kanser Negara, turut memberikan dorongan tambahan kepada subsektor ini.

Jadual 1

Senarai Projek Kejuruteraan Awam Utama Terpilih

Sektor	Projek	Lokasi
Pengangkutan	MRT (Sungai Buloh–Kajang)	Lembah Klang
	Lanjutan LRT	Lembah Klang
	KLIA2	Lembah Klang
	Jambatan Kedua Pulau Pinang	Pulau Pinang
	Landasan Berkembar Seremban-Gemas	Negeri Sembilan
	Program Jalan Luar Bandar	Pelbagai negeri
Utiliti	Loji Kuasa Janamanjung	Perak
	Loji Kuasa Tanjung Bin	Johor
	Penyaluran Air Mentah Pahang-Selangor[1]	Pahang & Selangor
Minyak dan Gas	Terminal Regasifikasi LNG Melaka	Melaka
	Talian Paip Gas Sabah-Sarawak	Sabah & Sarawak
	Terminal Minyak dan Gas Sabah	Sabah
	Projek Laut Dalam Gumusut-Kakap	Sabah

[1] Tidak termasuk Loji Rawatan Air Langat 2

Sumber: Aliran berita dan Bajet 2012

Jadual 2

Nilai ditambah dan Penunjuk Terpilih bagi Sektor Pembinaan

Perubahan tahunan (%)	2008	2009	2010	2011	2012
Nilai ditambah	4.4	6.2	6.0	4.6	18.5
Pinjaman yang dikeluarkan untuk sektor pembinaan	6.8	16.6	5.5	5.4	20.7
Pengeluaran perindustrian					
Bahan lain daripada konkrit, simen dan plaster	*9.5*	*-2.7*	*-7.0*	*5.5*	*6.7*
Tanah liat dan seramik berstruktur bukan refraktori	*-2.1*	*-14.4*	*2.7*	*-4.5*	*5.1*
Jualan perkilangan					
Penempaan, penekanan, penghentakan dan pembentukan gelekan logam	*10.6*	*-22.7*	*5.6*	*-0.1*	*15.6*
Rawatan dan penyalutan logam dan pemesinan[1]	*10.2*	*57.6*	*-19.6*	*-18.4*	*6.6*
Pelancaran unit kediaman baharu	-3.4	1.3	11.7	7.1	-11.2[2]

[1] Termasuk pembersihan, pengimpalan dan pemotongan logam, peletusan pasir dan penggerudian
[2] S1-S3 2012 (awalan)

Sumber: Bank Negara Malaysia, Jabatan Perangkaan Malaysia dan Pusat Maklumat Harta Tanah Negara

(KLIA2), pemodenan kumpulan pesawat, penyambungan laluan Transit Aliran Ringan dan pembelian kelengkapan untuk meningkatkan perkhidmatan rel bandar merupakan bidang pelaburan yang utama dalam subsektor pengangkutan. Pelaburan dalam subsektor utiliti dan telekomunikasi termasuk pembinaan loji janakuasa dan infrastruktur untuk meluaskan liputan jaringan Jalur Lebar Berkelajuan Tinggi (HSBB). Perbelanjaan pembangunan Kerajaan Persekutuan dalam sektor ekonomi telah disalurkan terutamanya untuk pengangkutan, utiliti awam dan perdagangan serta industri (khususnya untuk menaik taraf kemudahan infrastruktur di kawasan perindustrian). Dalam sektor perkhidmatan sosial, pelaburan tertumpu terutamanya pada pendidikan dan kesihatan.

Secara keseluruhan, pertumbuhan PMTK adalah menyeluruh, dengan pertumbuhan pelaburan yang lebih tinggi dalam struktur serta jentera dan kelengkapan (masing-masing menyumbang sebanyak (46.5% dan 45% kepada PMTK). Pelaburan dalam struktur mencatat pertumbuhan pesat sebanyak 27.2% pada tahun 2012 (2011: 4.9%), dan meliputi semua segmen pembinaan, iaitu kejuruteraan awam, kediaman dan bukan kediaman.

Selain itu, perbelanjaan modal dalam jentera dan kelengkapan meningkat sebanyak 15.5% pada tahun 2012 (2011: 4.2%), seperti yang dicerminkan oleh peningkatan dalam import barangan modal. Import barangan modal berkembang sebanyak 20.5% pada tahun 2012 (2011: 8.7%), disokong oleh import jentera untuk perkilangan (2012: 22.3%; 2011: 3.3%), kelengkapan telekomunikasi (2012: 16.4%; 2011: 12.3%), kelengkapan perlombongan dan pembinaan (2012: 20.5%; 2011: 35.2%) dan kelengkapan pengangkutan (2012: 43.1%; 2011: 14.9%).

Meskipun persekitaran luar lebih buruk, pelaburan langsung asing terus mencatat aliran masuk bersih yang agak besar. Aliran masuk itu adalah menyeluruh, dan disalurkan ke dalam sektor berorientasikan dalam negeri dan berorientasikan eksport. Sepanjang tahun itu, aktiviti penggabungan dan pengambilalihan syarikat Malaysia oleh syarikat multinasional juga berkurang disebabkan oleh ketidaktentuan dalam prospek pertumbuhan global. Yang penting, terdapat aliran masuk yang ketara dalam bidang pertumbuhan yang tinggi, seperti sektor minyak dan gas serta subsektor perkhidmatan telekomunikasi. Sebahagian daripada dana juga disediakan untuk projek di bawah ETP.

Penggunaan swasta bertambah kukuh, disokong pertumbuhan pendapatan, bayaran pindahan Kerajaan dan keadaan pembiayaan yang menyokong aktiviti penggunaan

Penggunaan swasta mencatat pertumbuhan yang kukuh sebanyak 7.7% pada tahun 2012 (2011: 7.1%). Prestasi yang kukuh ini disebabkan oleh tiga faktor utama. Pertama, pertumbuhan pendapatan yang menggalakkan dalam keadaan pasaran pekerja yang stabil pada tahun itu. Kadar pengangguran yang rendah (3%; 2011: 3.1%) serta permintaan terhadap pekerja yang tinggi telah mendorong pertumbuhan upah nominal yang lebih tinggi dalam sektor swasta (rencana maklumat: Keadaan Pasaran Pekerja yang Stabil). Penjawat awam dan pesara juga menerima pendapatan yang lebih tinggi di bawah Skim Saraan Malaysia (SSM) yang lebih baik. Walau bagaimanapun, pendapatan di kawasan luar bandar menghadapi tekanan menurun disebabkan oleh penurunan harga getah dan minyak sawit masing-masing sebanyak 29.3% (2011: +30.9%) dan 13% (2011: +21.1%). Walau bagaimanapun, bagi peneroka FELDA, penurunan ini sebahagiannya dapat diimbangi melalui pembayaran sebanyak RM15,000, yang telah dibayar dalam tiga fasa kepada setiap peneroka FELDA, bersempena dengan penyenaraian FELDA Global Ventures Holdings. Jumlah keseluruhan pembayaran ialah sebanyak RM1.7 bilion.

Kedua, penggunaan swasta memperoleh manfaat daripada bayaran pindahan Kerajaan kepada isi rumah yang berpendapatan rendah dan sederhana sepanjang tahun itu. Manfaat ini termasuk Bantuan Rakyat 1Malaysia (BR1M), Baucar Buku 1Malaysia (BB1M) serta bantuan persekolahan untuk pelajar sekolah rendah dan menengah. Sasaran bayaran pindahan pendapatan ini memberikan kesan yang agak besar terhadap agregat penggunaan swasta,

Keadaan Pasaran Pekerja Stabil

Pertumbuhan guna tenaga meningkat pada 3.6% pada tahun 2012 (2011: 3.2%), dengan tambahan bersih seramai 438,800 pekerja. Kebanyakan penambahan dalam guna tenaga dicatatkan dalam sektor perkhidmatan dan pertanian. Kadar pengangguran menurun sedikit kepada 3% (2011: 3.1%).

Jumlah pemberhentian pekerja meningkat kepada 11,494 orang daripada 9,450 pada tahun sebelumnya, disebabkan terutamanya oleh pemberhentian pekerja yang lebih tinggi dalam sektor perkilangan (7,616 orang; 2011: 5,635 orang). Walau bagaimanapun, sektor pertanian dan perkhidmatan mencatat pemberhentian pekerja yang lebih rendah pada tahun itu.

Berdasarkan kaji selidik yang dijalankan oleh Bank Negara Malaysia, gaji nominal purata dalam sektor swasta meningkat sebanyak 5% pada tahun 2012 (2011: 4%), dengan kenaikan gaji purata sebanyak 3.4% dan 5.4% masing-masing dalam sektor perkilangan dan bukan perkilangan (2011: 2.2% dan 4.5% masing-masing). Kenaikan gaji untuk eksekutif meningkat pada kadar yang lebih tinggi sebanyak 5.2% (2011: 3.7%). Bukan eksekutif juga menerima kenaikan gaji yang lebih tinggi sebanyak 4.7% (2011: 3.9%).

Rajah 1

Pemberhentian Pekerja Mengikut Sektor

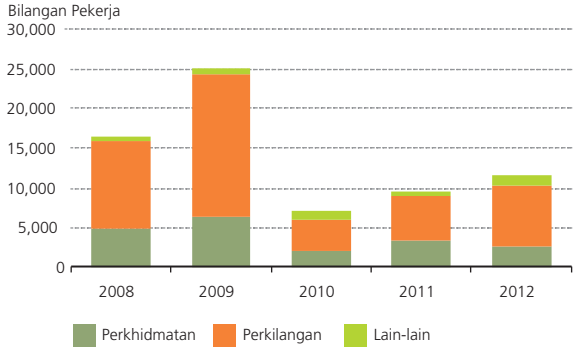

Nota: Lain-lain merujuk kepada sektor pertanian, perlombongan dan pembinaan

Sumber: Kementerian Sumber Manusia

Pada akhir tahun 2012, bilangan pekerja asing yang berdaftar[1] di Malaysia menurun sedikit kepada 1,571,589 pekerja (akhir tahun 2011: 1,573,061 pekerja). Pekerja asing mencakupi 12.4% daripada guna tenaga di Malaysia, dan kebanyakannya bekerja dalam sektor perkilangan (39%), pertanian (29%) dan pembinaan (14%).

Jadual 1

Penunjuk Pasaran Pekerja Terpilih

	2008	2009	2010	2011	2012
Guna tenaga ('000 orang)	10,659.2	10,899.0	11,899.5	12,284.4	12,723.2
Tenaga kerja ('000 orang)	11,028.1	11,315.3	12,303.9	12,675.8	13,119.6
Kadar pengangguran (% daripada tenaga kerja)	3.3	3.7	3.3	3.1	3.0
Pemberhentian pekerja (bil. orang)	16,469	25,064	7,085	9,450	11,494

Nota: Mulai tahun 2010, data guna tenaga dan tenaga kerja adalah berdasarkan anggaran penduduk yang baharu dan tidak boleh dibandingkan secara langsung dengan data tahun-tahun sebelumnya

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Kementerian Sumber Manusia

[1] Tidak termasuk ekspatriat dan pekerja asing yang telah disahkan di bawah Program 6P.

kerana isi rumah yang memperoleh manfaat secara amnya mempunyai kecenderungan mengguna sut yang secara relatif tinggi (rencana kotak: Variasi dalam Kecenderungan Mengguna Isi Rumah merentas Segmen Pendapatan).

Akhir sekali, keadaan pembiayaan terus menyokong perbelanjaan pengguna pada tahun 2012, dengan kadar pinjaman purata (ALR) bagi pinjaman baharu kepada isi rumah menurun kepada 4.6% (2011: 4.8%). Walaupun isi rumah tertakluk kepada kriteria yang lebih ketat untuk permohonan pinjaman berikutan pengenalan Garis Panduan Amalan Pembiayaan Bertanggungjawab yang berkuat kuasa pada 1 Januari 2012, isi rumah dengan kedudukan kredit yang baik terus mempunyai akses kepada pembiayaan. Jumlah pembiayaan daripada bank kepada sektor isi rumah meningkat sebanyak 11.6% pada tahun 2012 (2011: 12.9%).

Penggunaan awam mencatat peningkatan yang lebih sederhana sebanyak 5% pada tahun 2012, disebabkan terutamanya oleh perbelanjaan bagi bekalan dan perkhidmatan yang menjadi sederhana dengan ketara apabila Kerajaan terus melaksanakan konsolidasi fiskal. Perbelanjaan bagi emolumen kekal tinggi disebabkan oleh kenaikan gaji yang lebih tinggi dan pembayaran bonus kepada kakitangan awam, yang turut menyumbang kepada penggunaan swasta yang mampan sepanjang tahun.

SEKTOR LUAR NEGERI

Sektor luar negeri Malaysia kekal berdaya tahan dalam keadaan ketidakpastian dan cabaran yang berterusan dalam persekitaran ekonomi dan kewangan global. Keseluruhan imbangan pembayaran (BOP) kekal kukuh. Lebihan akaun semasa adalah lebih daripada mencukupi untuk mengimbangi aliran keluar bersih dalam akaun kewangan. Paras rizab kekal memuaskan, dan lebih daripada mencukupi untuk memenuhi obligasi jangka pendek dan menyediakan penampan terhadap aliran modal jangka pendek yang tidak menentu.

Sektor luar negeri Malaysia kekal berdaya tahan meskipun ketidaktentuan dan cabaran berterusan dalam persekitaran global

Lebihan akaun semasa yang lebih rendah dalam keadaan permintaan luar negeri yang lemah dan peningkatan aktiviti dalam negeri yang kukuh

Lebihan akaun semasa Malaysia yang lebih rendah pada RM60 bilion pada tahun 2012 (2011: RM97.1 bilion) mencerminkan pelarasan kitaran dan struktur yang berlaku dalam ekonomi global dan ekonomi dalam negeri. Perkembangan ini boleh dinilai dari dua perspektif yang saling berkaitan, iaitu dari segi prestasi perdagangan antarabangsa Malaysia dan jurang tabungan-pelaburan negara.

Dari perspektif perdagangan antarabangsa, lebihan akaun semasa yang lebih rendah ini disebabkan terutamanya oleh lebihan barangan yang lebih rendah di samping defisit yang lebih besar dalam akaun perkhidmatan dan pendapatan. Dalam akaun barangan, penurunan dalam eksport kasar disebabkan oleh permintaan luar negeri yang lemah dan harga komoditi yang lebih rendah. Walaupun permintaan terhadap barangan perkilangan daripada ekonomi maju adalah lemah sepanjang tahun, eksport keluaran bukan E&E telah disokong oleh permintaan serantau yang teguh, terutamanya pada separuh pertama tahun itu. Walau bagaimanapun, pertumbuhan ekonomi di rantau ini yang lebih perlahan pada separuh tahun kedua menyebabkan permintaan menjadi sederhana untuk keluaran bukan E&E dan komoditi. Permintaan yang lebih rendah terhadap keluaran bukan E&E dan komoditi diburukkan lagi oleh penurunan dalam harga komoditi utama, terutamanya minyak sawit mentah dan gas asli. Sebaliknya, eksport keluaran E&E mencatat penguncupan yang lebih kecil, ekoran pengeluaran E&E yang kembali normal, selepas mengalami gangguan bekalan disebabkan oleh banjir teruk yang melanda Thailand pada tahun 2011.

Pertumbuhan import barangan modal dan penggunaan adalah kukuh berikutan permintaan dalam negeri yang bertambah baik. Secara khususnya, pertumbuhan yang kukuh dalam aktiviti pelaburan dalam negeri mendorong kepada peningkatan yang ketara dalam import jentera, kelengkapan telekomunikasi dan pesawat penumpang. Kekukuhan aktiviti perbelanjaan pengguna mencerminkan pertumbuhan yang terus kukuh dalam import barangan penggunaan, khususnya import barangan pengguna tahan lama dan separa tahan lama. Walau bagaimanapun, import barangan pengantaraan yang

Jadual 1.7

Imbangan Pembayaran

Butiran	2011			2012*a*		
	+	-	Bersih	+	-	Bersih
	RM bilion					
Barangan	696.6	548.5	148.1	702.9	577.7	125.2
Perkhidmatan	110.1	118.1	-8.0	117.1	130.5	-13.4
Imbangan barangan dan perkhidmatan	**806.7**	**666.6**	**140.1**	**820.0**	**708.2**	**111.9**
Pendapatan	52.4	74.4	-22.0	42.3	76.0	-33.7
Pindahan semasa	4.7	25.6	-21.0	6.9	25.1	-18.2
Imbangan akaun semasa	**863.8**	**766.7**	**97.1**	**869.2**	**809.2**	**60.0**
% daripada PNK			**11.3**			**6.6**
Akaun modal			-0.2			0.1
Akaun kewangan			22.3			-22.5
Pelaburan langsung			-10.1			-21.9
Di Luar Negeri			*-46.7*			*-51.0*
Di Malaysia			*36.6*			*29.1*
Pelaburan portfolio			25.8			59.2
Derivatif kewangan			-0.1			0.9
Pelaburan lain			6.6			-60.7
Imbangan akaun modal dan kewangan			**22.1**			**-22.5**
Kesilapan dan ketinggalan			-24.5			-33.6
antaranya:						
Penambahan (+) atau pengurangan (-) nilai rizab hasil daripada penilaian semula pertukaran asing			*7.6*			*-7.7*
Kesilapan dan ketinggalan bersih % daripada jumlah perdagangan			*-2.6*			*-2.0*
Imbangan keseluruhan			**94.7**			**3.9**
Rizab antarabangsa Bank Negara Malaysia, bersih			**423.3**			**427.2**
Nilai bersamaan dengan USD bilion			**133.6**			**139.7**

a Awalan
Nota: Angka-angka tidak semestinya terjumlah disebabkan oleh penggenapan
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Rajah 1.7

Imbangan Pembayaran

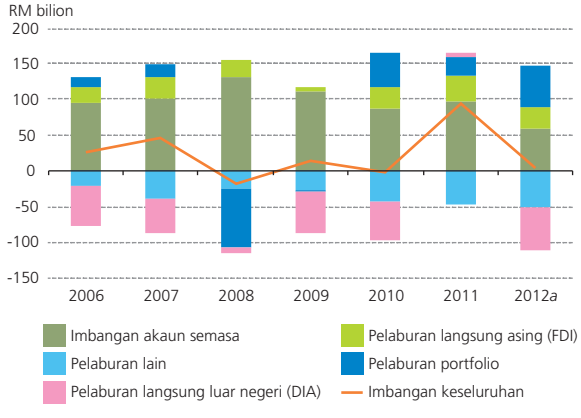

a Awalan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

kebanyakannya digunakan sebagai input untuk eksport perkilangan menguncup.

Akaun perkhidmatan mencatat defisit yang lebih besar disebabkan terutamanya oleh defisit yang lebih tinggi dalam akaun pengangkutan dan penerimaan bersih yang lebih rendah daripada akaun perjalanan. Kemerosotan yang lebih besar dalam akaun pengangkutan mencerminkan pembayaran yang lebih tinggi untuk perkhidmatan pengangkutan yang diimport, sejajar dengan pertumbuhan import yang kukuh. Pendapatan daripada pelancongan lebih rendah pada tahun 2012 disebabkan ketibaan pelancong ke Malaysia yang meningkat pada kadar yang lebih sederhana, mencerminkan pertumbuhan yang lebih perlahan dalam ekonomi serantau.

Defisit yang lebih besar dalam akaun pendapatan mencerminkan pendapatan lebih tinggi yang

Rajah 1.8

Akaun Semasa

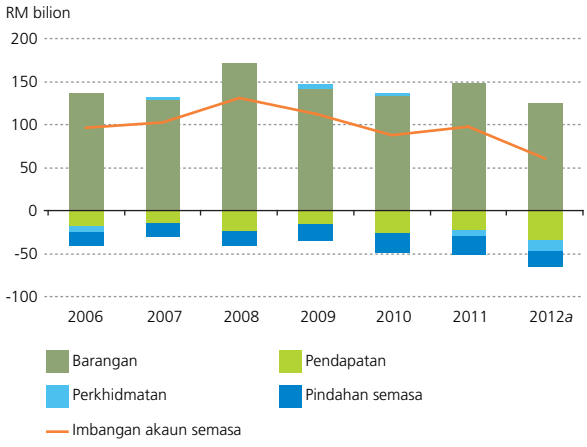

a Awalan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Rajah 1.9

Prestasi Eksport Komoditi

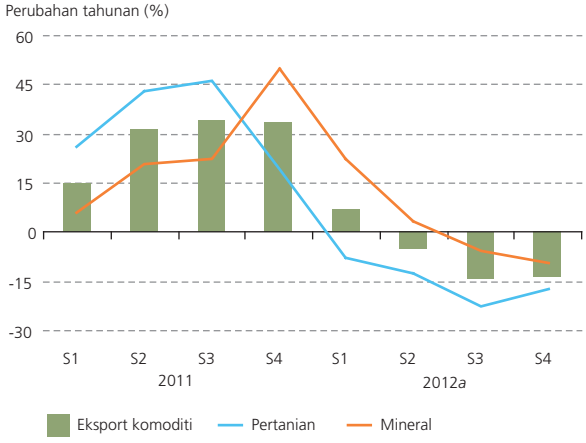

a Awalan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

terakru kepada syarikat asing di Malaysia, terutamanya dalam sektor perkilangan dan perlombongan, serta subsektor perkhidmatan kewangan. Sementara itu, pendapatan terakru kepada syarikat Malaysia yang melabur di luar negeri lebih rendah pada tahun 2012, berikutan ketidaktentuan global yang meningkat serta harga komoditi yang lebih rendah.

Lebihan akaun semasa yang lebih rendah juga mencerminkan lebihan tabungan negara yang lebih rendah berbanding dengan perbelanjaan pelaburan dalam negeri. Tabungan sektor awam meningkat sebanyak 10.1% kepada RM71.2 bilion atau 7.9% daripada pendapatan negara kasar (7.5% daripada pendapatan negara kasar (PNK) pada tahun 2011). Sementara itu, tabungan sektor swasta menurun sebanyak 5.3% kepada RM227.5 bilion atau 25.2% daripada PNK pada tahun 2012 (2011: RM240.2 bilion atau 28%). Secara keseluruhan, tabungan negara kasar (TNK) menurun sebanyak 2% kepada RM298.7 bilion pada tahun 2012. Walau bagaimanapun, nisbah TNK kepada PNK kekal tinggi pada 33% (2011: 35.5%). Memandangkan penurunan dalam TNK dan kadar pertumbuhan pelaburan dalam negeri kasar yang lebih cepat, lebihan

Rajah 1.10

Prestasi Eksport Produk Elektronik & Elektrik (E&E) dan Bukan E&E

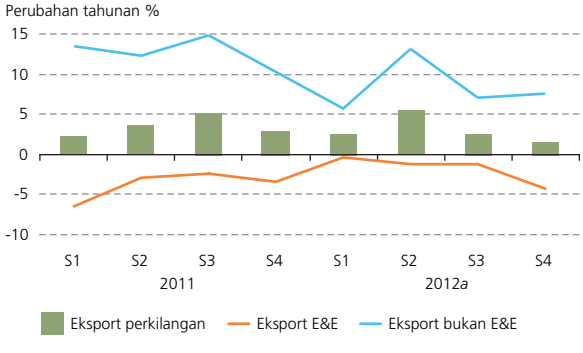

a Awalan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

Rajah 1.11

Import mengikut Kategori

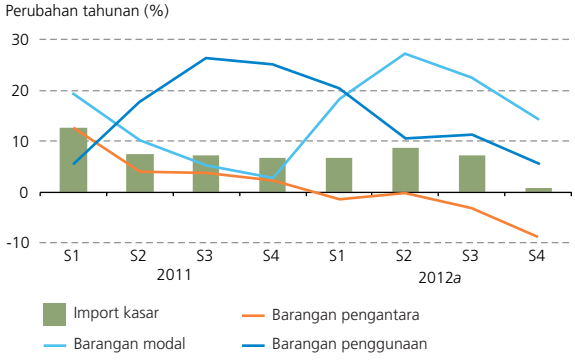

a Awalan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

Rajah 1.12

Tabungan Negara Kasar dan Jurang Tabungan-Pelaburan

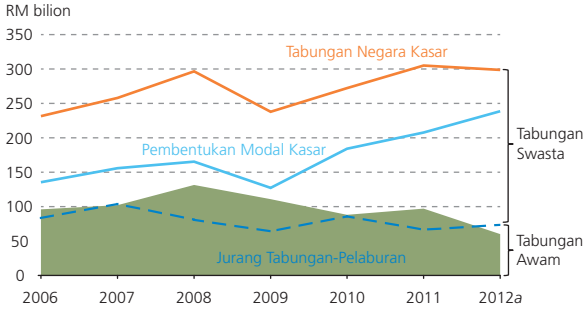

a Awalan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia
Kementerian Kewangan Malaysia

Rajah 1.13

Aliran Masuk Pelaburan Langsung Asing Kasar Mengikut Sektor

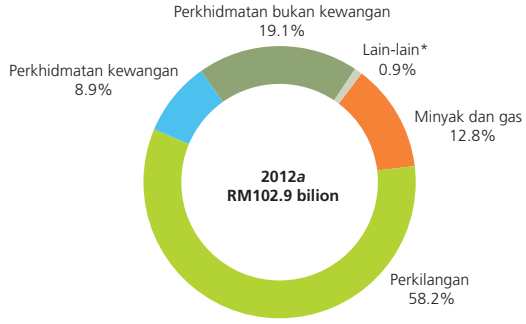

* Merujuk kepada sektor pertanian dan pembinaan
a Awalan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

tabungan-pelaburan telah menurun kepada RM60 bilion atau 6.6% daripada PNK pada tahun 2012 (2011: RM97.1 bilion atau 11.3%).

Aliran modal dua hala berterusan

Dalam keadaan mudah tunai global yang berlebihan, Malaysia terus mencatat aliran kewangan dua hala pada tahun 2012, dengan aliran masuk dana asing tertumpu pada prospek pertumbuhan negara yang berdaya tahan. Aliran masuk ini hampir keseluruhannya diimbangi oleh aliran keluar daripada pemastautin. Ini mencerminkan minat yang semakin meningkat dan keupayaan institusi kewangan dan syarikat dalam negeri yang semakin bertambah untuk mengembangkan operasi mereka di seluruh rantau dan dunia dengan memperoleh aset asing dan mempelbagaikan pelaburan mereka di luar negeri.

Aliran masuk FDI dan dana portfolio berterusan dalam keadaan aliran keluar DIA yang lebih tinggi

Pelaburan langsung asing (FDI) terus mencatat aliran masuk bersih yang agak besar sebanyak RM29.1 bilion atau 3.1% daripada KDNK (2011: RM36.6 billion) pada tahun 2012. Aliran masuk FDI ini kebanyakannya adalah dalam bentuk pelaburan modal ekuiti dan keberuntungan korporat yang lebih tinggi pada tahun itu. Perolehan yang agak besar disimpan oleh syarikat multinasional untuk dilaburkan semula ke dalam ekonomi dalam negeri. Walau bagaimanapun, aliran masuk FDI yang agak sederhana dicatat oleh sektor berorientasikan eksport dan sektor lain yang berkait secara langsung dengan permintaan luar negeri, berikutan ketidakpastian yang meningkat dalam persekitaran prospek pertumbuhan global. Sektor perkilangan, khususnya, telah terjejas oleh kelembapan dalam perdagangan global, kerana integrasinya yang rapat dengan rangkaian rantaian bekalan serantau. Pelaburan langsung asing yang di salurkan ke dalam subsektor kewangan dan insurans turut menjadi sederhana, mencerminkan ketidaktentuan yang dialami dalam pasaran kewangan global. Walau bagaimanapun, aliran masuk ke dalam sektor minyak dan gas serta subsektor komunikasi mencatat peningkatan, berikutan pelaksanaan projek ETP yang berjalan lancar dan aliran masuk yang berterusan ke dalam sektor berkaitan pengguna. Profil aliran masuk FDI yang pelbagai telah membantu membendung dedahan Malaysia terhadap risiko luaran. Walaupun sektor perkilangan yang berorientasikan eksport terus menjadi penerima terbesar FDI (58% daripada aliran masuk FDI kasar), namun sektor perlombongan meningkatkan bahagiannya dalam aliran masuk FDI kepada 13%. Sektor perkhidmatan menerima 28% daripada aliran masuk kasar FDI pada tahun 2012.

Selepas melalui tempoh aliran keluar yang ketara pada separuh kedua tahun 2011, aliran dana

Imbangan Akaun Semasa di Malaysia: Perkembangan Terkini dan Prospek

Pendahuluan

Sejak dilanda krisis kewangan Asia, imbangan akaun semasa Malaysia telah mencatat lebihan secara konsisten. Eksport barangan telah mengatasi import, dan lebih daripada mengimbangi defisit dalam akaun perkhidmatan dan pendapatan. Prestasi kukuh eksport Malaysia sebahagian besarnya disebabkan oleh pempelbagaian produk yang meluas dan pengembangan perdagangan dalam pasaran baharu. Secara khusus, eksport komoditi, yang mempunyai kandungan import yang rendah memainkan peranan penting dalam menyumbang kepada pertambahan lebihan akaun semasa. Sejajar dengan kenaikan harga komoditi pada tahun 2008, lebihan akaun semasa mencatat paras tertinggi pada 17.6% daripada PNK pada tahun tersebut. Namun, Krisis Kewangan Global (Global Financial Crisis, GFC), menandakan permulaan trend yang lebih sederhana dalam lebihan akaun semasa (Rajah 1). Permintaan global yang lebih lembap dan harga komoditi yang lebih rendah menyebabkan eksport Malaysia menurun beberapa tahun kebelakangan ini. Import sebaliknya meningkat dengan ketara, didorong oleh permintaan dalam negeri yang lebih kukuh. Hasil daripada trend tersebut ialah lebihan simpanan-pelaburan yang lebih kecil.

Rajah 1

Imbangan Akaun Semasa Lebih Kecil Selepas Lebih Sedekad Mencatat Lebihan

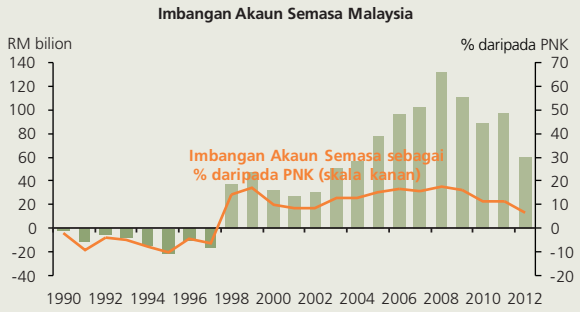

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Meskipun imbangan akaun semasa mencerminkan lebihan eksport berbanding dengan import, namun imbangan ini turut memaparkan lebihan simpanan-pelaburan dalam sesebuah ekonomi. Dalam kata lain, imbangan akaun semasa boleh dinilai dari sudut perdagangan antarabangsa dan juga tingkah laku simpanan-pelaburan dalam ekonomi. Dalam ekonomi tertutup, aktiviti pelaburan dibiayai oleh simpanan dalam negeri sahaja. Walau bagaimanapun, dalam ekonomi terbuka seperti Malaysia, aktiviti pelaburan boleh dibiayai melalui simpanan dalam negeri atau luar negeri. Jika sesebuah ekonomi lebih banyak menyimpan daripada melabur, ekonomi itu akan mencatat lebihan akaun semasa. Simpanan lebihan ini boleh digunakan untuk mengumpul rizab yang berfungsi sebagai penampan terhadap ketidaktentuan luar atau disalurkan ke luar negeri untuk membiayai aktiviti penggunaan dan pelaburan ekonomi lain, sama ada dalam bentuk pemberian pinjaman atau pelaburan di luar negeri. Defisit akaun semasa sebaliknya menandakan bahawa sesebuah ekonomi lebih banyak melabur daripada menyimpan. Dalam hal ini, ekonomi tersebut sama ada akan meminjam dana dari luar negeri atau menerima aliran masuk pelaburan asing untuk membiayai keperluan penggunaan dan pelaburan dalam negerinya.

Rencana ini mengupas trend lebihan akaun semasa yang semakin mengecil dari dua perspektif yang berkait rapat, iaitu perdagangan antarabangsa dan kedudukan simpanan-pelaburan.

I. Perspektif Perdagangan Antarabangsa

Dari aspek perdagangan antarabangsa, perkembangan dalam imbangan akaun semasa boleh dinilai dari segi perubahan dalam eksport serta import barangan dan perkhidmatan, dan juga imbangan bersih pendapatan dan pemindahan semasa. Di Malaysia, lebihan akaun semasa didorong terutamanya oleh lebihan dalam akaun barangan, manakala komponen lain kekal dalam defisit[1] (Rajah 2).

[1] Dalam tempoh 2007-2010, akaun perkhidmatan mencatat lebihan yang kecil.

Rajah 2

Lebihan Akaun Semasa Lebih Kecil Disebabkan Terutamanya oleh Lebihan Barangan yang Lebih Rendah

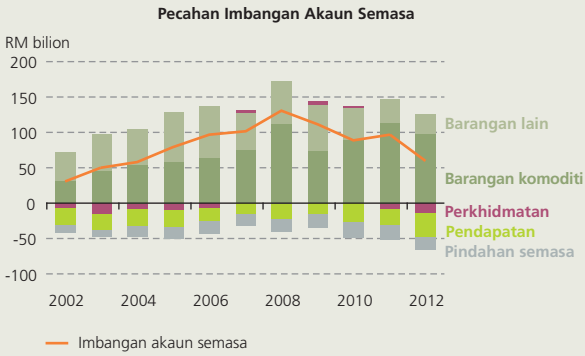

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

Rajah 3

Eksport Barangan Perkilangan Mencakupi Sebahagian Besar Eksport Kasar

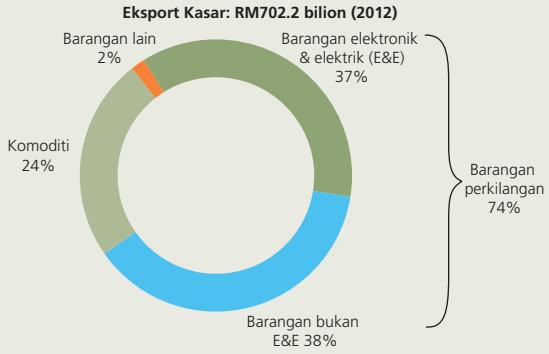

Nota: Angka-angka tidak semestinya terjumlah disebabkan oleh penggenapan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Lebihan barangan meningkat dengan ketara berikutan krisis kewangan Asia apabila pertumbuhan import menjadi perlahan susulan kemerosotan yang besar dalam aktiviti pelaburan dalam negeri. Pada masa yang sama, eksport kasar terus berkembang[2], disokong oleh pempelbagaian produk dan pasaran eksport. Walau bagaimanapun, selepas GFC, eksport Malaysia berkembang pada kadar lebih sederhana. Ekonomi global yang lemah menyebabkan permintaan terhadap eksport barangan perkilangan dan komoditi Malaysia menurun (masing-masing 74% dan 24% bahagian daripada eksport kasar, Rajah 3) dan diburukkan lagi oleh harga komoditi yang lebih rendah.

Sebaliknya, dalam keadaan permintaan dalam negeri yang lebih kukuh, import terus meningkat sejak tahun 2009 (Rajah 4), disebabkan terutamanya oleh import barangan modal dan penggunaan (masing-masing 16% dan 8% bahagian import kasar). Seiring dengan aktiviti pelaburan sektor swasta dan juga sektor awam yang meningkat, import modal naik pada kadar tahunan purata 13.8% dalam tempoh 2010-2012. Import barangan penggunaan turut meningkat pada kadar purata 13.4% dalam tempoh yang sama, disokong oleh penggunaan dalam negeri yang lebih kukuh. Penambahan nilai ringgit juga menyumbang kepada peningkatan ini, walaupun pada tahap lebih kecil. Import barangan

Rajah 4

Pertumbuhan Import Telah Mengatasi Eksport pada Sejak Beberapa Tahun Kebelakangan Ini

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Rajah 5

Import Barangan Pengantara Mencakupi 61% daripada Import Kasar

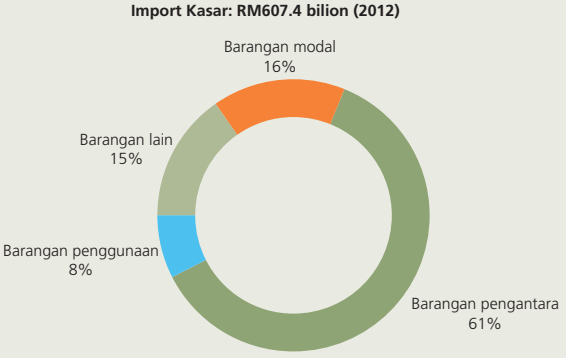

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

[2] Eksport kasar berkembang pada kadar purata tahunan 8.7% dalam tempoh 2000-2008.

Rajah 6

Lebihan Akaun Semasa Lebih Kecil apabila Pelaburan Meningkat dalam Keadaan Tabungan Lebih Rendah

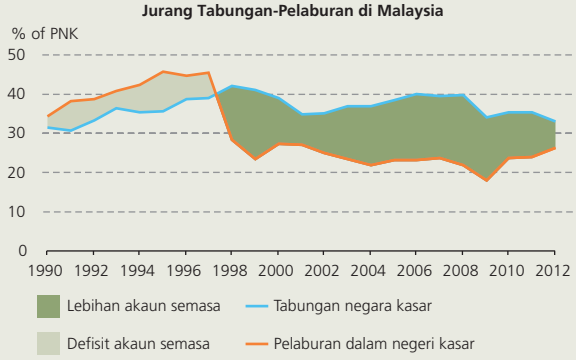

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Rajah 7

Sektor Swasta Kekal sebagai Penabung Bersih manakala Sektor Awam Bertukar Menjadi Pelabur Bersih pada Tahun-tahun Kebelakangan Ini

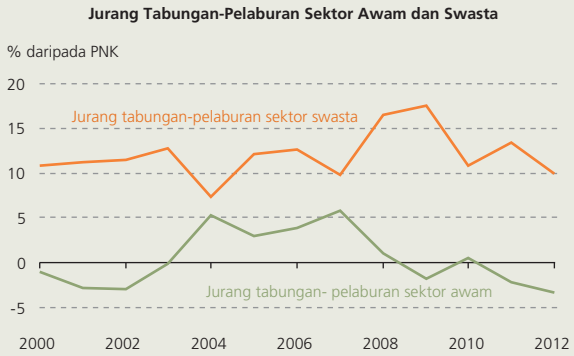

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

pengantara (61% daripada import kasar, Rajah 5) pula mencatat pertumbuhan lebih sederhana, kerana sebahagian besar import tersebut digunakan sebagai input untuk pengeluaran eksport perkilangan. Kaitan rapat antara eksport barangan perkilangan dengan import barangan perantaraan bertindak sebagai penstabil automatik kepada imbangan akaun semasa.

II. Perspektif Jurang Simpanan-Pelaburan

Imbangan akaun semasa juga merupakan hasil daripada keputusan pelaburan dan penggunaan antara-tempoh (inter-temporal) oleh sektor awam dan swasta dalam sesebuah ekonomi. Bagi Malaysia, lebihan akaun semasa yang mampan sejak krisis kewangan Asia mencerminkan kemorosotan yang mendadak dalam pelaburan dalam keadaan paras simpanan yang tinggi serta mampan. Sebaliknya, pada awal tahun 2010, pembentukan modal tetap kasar semakin bertambah. Peningkatan dalam aktiviti pelaburan ini menyebabkan jurang simpanan-pelaburan menjadi lebih kecil (Rajah 6).

Seperti yang dipaparkan dalam Rajah 7, lebihan simpanan-pelaburan Malaysia telah didorong terutamanya oleh sektor swasta, yang sentiasa mencatat lebihan simpanan berbanding dengan pelaburan sejak sedekad yang lalu. Sebelum GFC, lebihan sektor swasta berpunca daripada kadar simpanan yang tinggi dan pertumbuhan pelaburan yang rendah (Rajah 8). Namun, pada tahun 2012, apabila pelaburan semakin kukuh dan simpanan merosot, lebihan simpanan-pelaburan sektor swasta menjadi lebih kecil.

Pelaburan swasta muncul sebagai penyumbang utama pertumbuhan sejak beberapa tahun kebelakangan ini disebabkan keuntungan korporat yang kukuh, penggunaan kapasiti yang tinggi, akses berterusan kepada pembiayaan dan iklim pelaburan yang menggalakkan[3]. Pelaburan yang besar, khususnya, telah dilaksanakan dalam sektor minyak dan gas, infrastruktur, perkilangan

Rajah 8

Tabungan Swasta Menyederhana manakala Pelaburan Swasta Mengembang

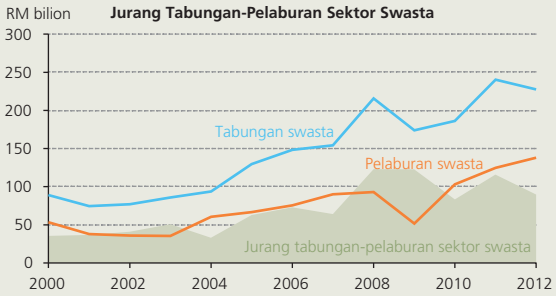

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

[3] Untuk perbincangan lanjut, sila rujuk Rencana bertajuk "Pelaburan Swasta di Malaysia: Pemacu dan Kemampanan"

dan perkhidmatan. Pelaburan swasta juga dirangsang oleh pelaksanaan Program Transformasi Ekonomi, yang menjadi pemangkin kepada pelaburan dalam bidang pertumbuhan baharu, industri bernilai tambah lebih tinggi dan infrastruktur. Yang penting, pertambahan pelaburan swasta dijangka meningkatkan kapasiti produktif Malaysia, menambah kecekapan, dan mendorong pertumbuhan eksport bernilai tambah tinggi pada masa hadapan. Dalam tempoh terdekat ini, pengembangan aktiviti pelaburan dijangka menyebabkan lebihan akaun semasa terus menjadi kecil.

Paras simpanan sektor korporat dan isi rumah yang tinggi berpunca daripada dua faktor utama. Pertama, keuntungan korporat telah bertambah berikutan permintaan luar negeri yang berterusan terhadap produk berasaskan sumber, terutamanya sebelum GFC. Kedua, caruman wajib ke dalam Kumpulan Wang Simpanan Pekerja, serta pertumbuhan gaji yang mampan, telah menyokong simpanan isi rumah. Kadar simpanan dijangka terus tinggi pada masa hadapan berikutan pertumbuhan pendapatan yang teguh.

Dalam sektor awam[4], jurang simpanan-pelaburan mencatat lebihan yang kecil, berpurata 3.2% daripada PNK[5], dalam tempoh 2003-2008 (Rajah 9). Lebihan ini berubah menjadi defisit sejak tahun 2009, apabila perbelanjaan awam meningkat dengan ketara selepas dua pakej rangsangan ekonomi diperkenalkan oleh Kerajaan Persekutuan yang bertujuan untuk mengurangkan impak kelembapan ekonomi global. Perbelanjaan modal yang berterusan oleh perusahaan awam turut menyumbang kepada peningkatan pelaburan awam. Jurang simpanan-pelaburan sektor awam meningkat pada tahun 2011 dan 2012.

Melangkah ke hadapan, berikutan usaha konsolidasi fiskal Kerajaan melalui rasionalisasi perbelanjaan dan peningkatan pungutan hasil, simpanan Kerajaan Persekutuan dijangka terus teguh. Walau bagaimanapun, lebihan mengurus perusahaan awam akan bergantung terutamanya pada kekukuhan pemulihan ekonomi global dan daya tahan permintaan dalam negeri.

Rajah 9

Tabungan Awam Menurun Manakala Pelaburan Awam Terus Meningkat

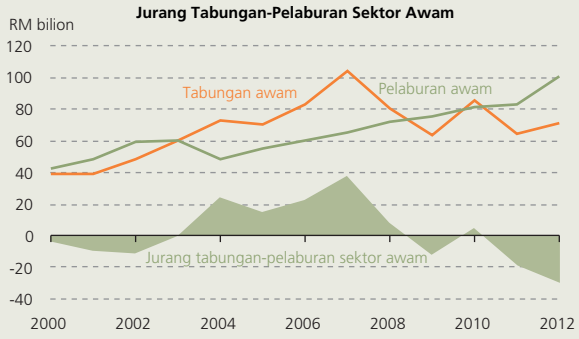

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Kesimpulan

Lebihan akaun semasa yang menjadi semakin kecil di Malaysia dan beberapa negara Asia lain baru-baru ini adalah sejajar dengan pengimbangan semula persekitaran global yang berterusan, disokong oleh peralihan dalam sumber pertumbuhan ekonomi serantau. Bagi Malaysia, permintaan dalam negeri yang berdaya tahan telah menyokong pertumbuhan import yang teguh, dengan itu mengatasi

[4] Sektor awam merujuk kepada Kerajaan Am dan perusahaan awam.
[5] Sektor awam mencatat defisit 2.2% daripada PNK dalam tempoh 2000-2002.

eksport yang terjejas oleh permintaan luar negeri yang lemah dan harga komoditi yang lebih rendah. Pertumbuhan aktiviti pelaburan yang lebih kukuh dan simpanan yang lebih rendah juga menyebabkan lebihan akaun semasa menjadi lebih kecil.

Melangkah ke hadapan, dalam keadaan pemulihan pertumbuhan global yang sederhana dan pengembangan berterusan dalam permintaan dalam negeri, lebihan akaun semasa Malaysia dijangka menjadi lebih kecil dalam tempoh terdekat. Sebagai ekonomi yang sangat terbuka, perubahan dalam akaun semasa Malaysia, terutamanya eksport, banyak bergantung pada faktor luaran (exogenous) terhadap ekonomi. Di dalam negeri pula, konsolidasi fiskal yang berterusan oleh Kerajaan dijangka menambah simpanan awam, manakala simpanan swasta akan menjadi faktor penentu bagi kekukuhan pengunaan swasta. Dalam jangka masa lebih panjang, perubahan struktur yang berterusan dalam ekonomi menjadi faktor utama yang akan menentukan landasan imbangan akaun semasa Malaysia pada masa hadapan. Pelaburan berterusan dalam bidang pertumbuhan baharu dan industri bernilai tambah tinggi dijangka terus mempelbagaikan eksport Malaysia dan memantapkan bidang yang mempunyai kelebihan berbanding, seterusnya menyokong pertumbuhan eksport dan kemampanan imbangan akaun semasa.

portfolio asing masuk kembali pada tahun 2012, dengan mencatat aliran masuk bersih yang jauh lebih tinggi pada tahun itu (RM59.2 bilion; 2011: RM25.8 bilion). Aliran masuk ini mencerminkan pembelian sekuriti hutang dalam jumlah yang lebih besar, terutamanya bil dan wang kertas Bank Negara serta bon Kerajaan dalam denominasi ringgit. Aliran masuk asing bersih ke dalam ekuiti kekal sederhana.

Meskipun aliran masuk bersih dana portfolio lebih tinggi, namun wujud tahap ketidaktentuan yang lebih ketara dalam aliran ini pada tahun 2012, terutama sekali yang berkaitan dengan krisis hutang yang dihadapi Eropah. Sentimen pasaran sebahagiannya turut menerima kesan daripada perkembangan ekonomi di AS dan China, dalam keadaan ketidakpastian tentang kadar pemulihan ekonomi AS yang lembap dan isu cenuram fiskal (fiscal cliff) serta kebimbangan tentang prospek ekonomi China. Pada suku pertama tahun itu, sentimen pasaran yang bertambah baik menyebabkan aliran masuk modal asing meningkat semula dengan ketara, terutamanya ke dalam sekuriti hutang dalam denominasi ringgit. Namun, pada suku kedua tahun itu, pelaburan portfolio mencatat aliran keluar bersih yang kecil ekoran pelupusan sekuriti hutang jangka pendek oleh bukan pemastautin, sebagai tindak balas terhadap sentimen pasaran kewangan yang merosot berikutan wujudnya kebimbangan tentang keteguhan sistem perbankan Sepanyol. Walau bagaimanapun, aliran masuk portfolio kembali kukuh pada separuh tahun kedua apabila sentimen pelabur pulih. Selain prospek pertumbuhan Malaysia yang menggalakkan serta keadaan makroekonomi dan kewangan negara yang kukuh, aliran masuk dana portfolio yang lebih banyak turut didorong oleh pelabur yang terus mencari pulangan lebih tinggi dalam keadaan mudah tunai global yang bertambah berikutan pelonggaran dasar monetari tambahan oleh ekonomi maju. Jangkaan bahawa mata wang serantau akan terus menambah nilai sedikit sebanyak turut menjadi faktor penyumbang kepada aliran masuk modal ini.

Aliran masuk dana daripada bukan pemastautin juga diimbangi oleh aliran keluar dana oleh pemastautin melalui dua saluran utama, iaitu pelaburan langsung luar negeri (direct investment abroad, DIA) dalam jumlah yang lebih besar dan aliran keluar daripada akaun Pelaburan Lain. Aliran keluar DIA berjumlah RM51 bilion pada tahun 2012 (2011: -RM46.7 bilion), mencerminkan terutamanya aliran keluar modal ekuiti yang lebih besar dan pemberian pinjaman kepada syarikat subsidiari di luar negeri. Kebanyakan DIA (60% daripada aliran keluar DIA kasar) dibuat oleh syarikat dalam sektor perkhidmatan, terutamanya subsektor kewangan dan insurans serta perdagangan borong dan runcit. Syarikat dalam sektor minyak dan gas serta sektor perkilangan terus menjadi penyumbang utama DIA. Berbanding dengan trendnya yang stabil sebelum ini, DIA yang secara relatifnya lebih besar ini disebabkan terutamanya oleh bayaran pengambilalihan strategik dalam syarikat tenaga yang berpusat di Kanada oleh firma minyak dan gas dalam

Rajah 1.14

Pelaburan Portfolio

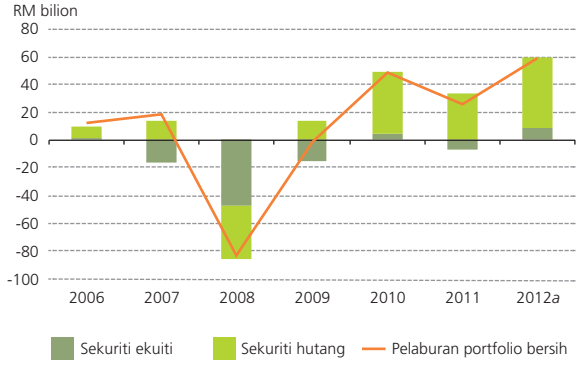

a Awalan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

Rajah 1.15

Aliran Keluar Pelaburan Langsung Luar Negeri Kasar mengikut Sektor

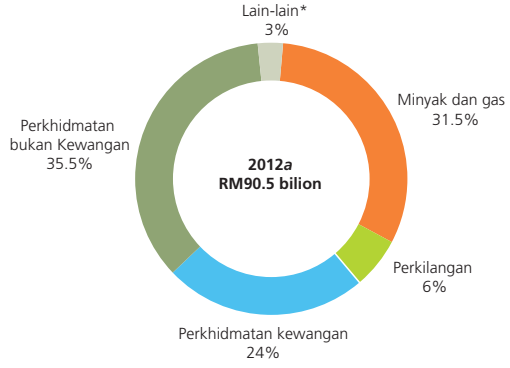

* Merujuk kepada sektor pertanian dan pembinaan
a Awalan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

negeri. Keberuntungan DIA syarikat ini pada tahun 2012 adalah agak besar, memandangkan sebahagian besar pelaburan dibuat dalam ekonomi sedang pesat membangun di Asia, yang pertumbuhan ekonomi dan aktiviti perniagaannya kekal berdaya tahan.

Aliran keluar daripada Pelaburan Lain menggambarkan terutamanya aliran keluar yang disebabkan oleh pemberian bersih kredit perdagangan yang berterusan. Kedudukan kewangan yang secara relatif lebih kukuh membolehkan pengeksport Malaysia terus memberikan kredit perdagangan kepada rakan niaga mereka di luar negeri dalam keadaan persekitaran global yang lemah. Selain itu, terdapat aliran keluar yang agak besar apabila perbankan domestik menyimpan aset di luar negeri dengan rakan niaga asing mereka. Ini mencerminkan strategi pengurusan aset-liabiliti dan mudah tunai bank, dalam keadaan persekitaran mudah tunai yang lebih daripada mencukupi dalam sistem kewangan domestik.

Rizab antarabangsa terus meningkat dan menjadi penampan yang mencukupi untuk menghadapi kejutan luaran

Rizab antarabangsa Bank Negara Malaysia meningkat sebanyak RM3.9 bilion kepada RM427.2 bilion (bersamaan dengan USD139.7 bilion) pada 31 Disember 2012. Peningkatan ini mencerminkan lebihan akaun semasa yang berterusan, yang lebih daripada mengimbangi aliran keluar modal bersih. Peningkatan ini turut mengambil kira pengurangan nilai rizab secara kumulatif yang belum direalisasikan disebabkan oleh penilaian semula pertukaran asing sebanyak RM7.7 bilion, berikutan pengukuhan nilai ringgit berbanding dengan mata wang utama dan mata wang serantau yang terpilih pada tahun 2012.

Pada 28 Februari 2013, rizab berjumlah RM429 bilion (bersamaan dengan USD140.3 bilion), memadai untuk membiayai 9.5 bulan import tertangguh dan ialah 4.6 kali hutang luar negeri jangka pendek.

Hutang luar negeri menurun

Hutang luar negeri Malaysia menurun kepada RM252.8 bilion (USD81.7 bilion) pada akhir tahun 2012 (2011: RM257.4 bilion), bersamaan dengan 28% daripada PNK (2011: 30% daripada PNK). Pada tahun itu, hutang jangka sederhana dan jangka panjang sektor swasta meningkat. Walau bagaimanapun, peningkatan ini diimbangi sebahagian besarnya oleh pembayaran balik bersih hutang jangka sederhana dan jangka panjang sektor awam dan pembayaran balik bersih peminjaman antara bank jangka pendek. Pengukuhan nilai ringgit berbanding dengan beberapa mata wang utama pada tahun itu juga menyumbang kepada penurunan hutang luar negeri dalam nilai ringgit.

Secara keseluruhan, profil hutang luar negeri Malaysia terus tertumpu pada struktur tempoh matang yang lebih panjang, dengan hutang jangka sederhana dan panjang mencakupi 63.2% daripada jumlah hutang luar negeri. Nisbah khidmat bayaran hutang kekal terurus pada 10.2% daripada eksport barangan dan perkhidmatan. Di samping itu, kira-kira dua pertiga daripada peminjaman sektor swasta diperoleh daripada pemegang saham luar pesisir, syarikat induk dan syarikat bersekutu dalam bentuk pinjaman antara syarikat. Pinjaman ini

Jadual 1.8

Hutang Luar Negeri Terkumpul

	2011	2012*a*	2011	2012*a*
	RM bilion	RM bilion	USD bilion	USD bilion
Jumlah hutang	**257.4**	**252.8**	**80.4**	**81.7**
Jangka sederhana dan panjang	153.5	159.8	48.0	51.7
Jangka pendek[1]	103.9	93.0	32.4	30.1
% daripada jumlah hutang	*40.4*	*36.8*		
% daripada rizab antarabangsa bersih	*24.5*	*21.8*		
% daripada PNK				
Jumlah hutang	30.0	28.0		
Hutang jangka sederhana dan panjang	17.9	17.7		
% daripada eksport barangan dan perkhidmatan				
Jumlah hutang	31.9	30.8		
Hutang jangka sederhana dan panjang	19.0	19.5		
Nisbah khidmat bayaran hutang (%)[2]	**10.3**	**10.2**		

[1] Tidak termasuk mata wang dan deposit yang dimiliki oleh bukan pemastautin dalam institusi perbankan pemastautin
[2] Termasuk prabayaran hutang jangka serderhana dan panjang
a Awalan

Sumber: Kementerian Kewangan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

Perubahan dalam Pemacu Pertumbuhan Ekonomi di Malaysia

Pengenalan

Malaysia telah mencatat pertumbuhan kukuh yang berterusan sejak tiga dekad yang lalu, dengan peningkatan pada kadar tahunan purata 5.8%. Prestasi pertumbuhan yang berterusan ini diiringi oleh peralihan struktur yang ketara dalam ekonomi, mencerminkan transformasi ekonomi Malaysia dalam keadaan persekitaran global dan dalam negeri yang berubah-ubah. Daripada pengeluar komoditi utama yang kemudiannya diikuti dengan strategi perindustrian yang beransur-ansur, ekonomi Malaysia telah melalui transformasi kepada ekonomi yang sangat terbuka menerusi integrasi perdagangan dan kewangan yang lebih luas sejak akhir tahun 1970-an. Hasilnya, keterbukaan perdagangan Malaysia adalah antara yang tertinggi di rantau ini, mencapai paras tertinggi sebanyak 192% daripada KDNK pada tahun 2000. Namun, sejak akhir-akhir ini, permintaan dalam negeri yang semakin kukuh telah menjadi pemacu utama pertumbuhan, sekali gus menyokong daya tahan ekonomi yang berterusan meskipun menghadapi persekitaran luaran yang mencabar.

Artikel ini bertujuan menghuraikan perubahan struktur ekonomi Malaysia dari aspek pemacu pertumbuhan ekonomi. Analisis ini mempamerkan bukti kuantitatif bahawa walaupun Malaysia kekal sebagai sebuah ekonomi yang sangat terbuka, permintaan dalam negeri telah menjadi pemacu pertumbuhan yang semakin penting dalam beberapa tahun kebelakangan ini. Keadaan ini seterusnya mendorong perubahan struktur dalam ekonomi, dengan pertumbuhan yang lebih kukuh serta pewujudan peluang pekerjaan yang lebih banyak dalam industri berorientasikan dalam negeri.

Metodologi: Suatu Pendekatan Alternatif untuk Menganggarkan Sumbangan Kepada Pertumbuhan

Permintaan dalam ekonomi wujud dalam dua bentuk: Permintaan dalam negeri (penggunaan swasta, penggunaan awam dan pelaburan) dan permintaan luar negeri (eksport). Import, sebaliknya, merupakan kebocoran daripada ekonomi. Sebagai contoh, barangan yang digunakan di dalam negeri boleh diimport terus atau dikeluarkan dalam negeri tetapi terdapat kandungan import yang digunakan dalam pengeluarannya (Rajah 1). Import ini memenuhi permintaan dalam negeri tetapi tidak menyumbang kepada nilai ditambah oleh industri dalam negeri. Permintaan dalam negeri dan eksport mengandungi tahap kandungan import yang pelbagai dan harus ditolak daripada setiap komponen permintaan untuk lebih memahami sumbangan bersihnya kepada ekonomi.

Rajah 1

Penggunaan Akhir Import

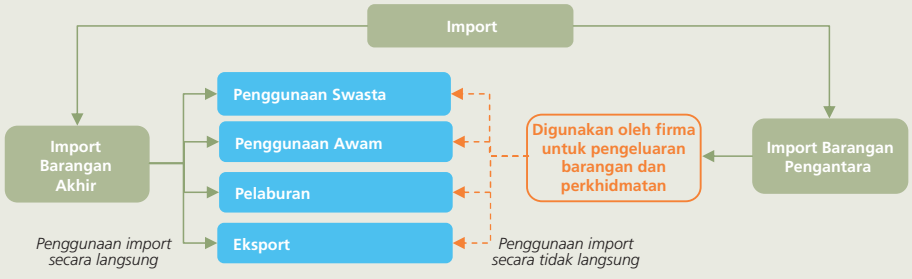

Dalam menentukan sumber pertumbuhan, kaedah yang mudah dan konvensional adalah dengan menggunakan penggunaan swasta, pelaburan, penggunaan awam serta eksport bersih sebagai bahagian kepada KDNK. Kelebihan pendekatan ini adalah kerana ia ringkas dan eksport bersih pula menunjukkan terus sumbangan bersih perdagangan asing kepada pertumbuhan ekonomi. Walau bagaimanapun, kekurangan kaedah ini adalah ia tidak mewakili sumbangan sebenar permintaan dalam dan luar negeri secara relatif dalam memacu pertumbuhan. Import untuk memenuhi

Rajah 2

Perbandingan antara KDNK Terlaras Import Mengikut Komponen Perbelanjaan dengan Kaedah Konvensional

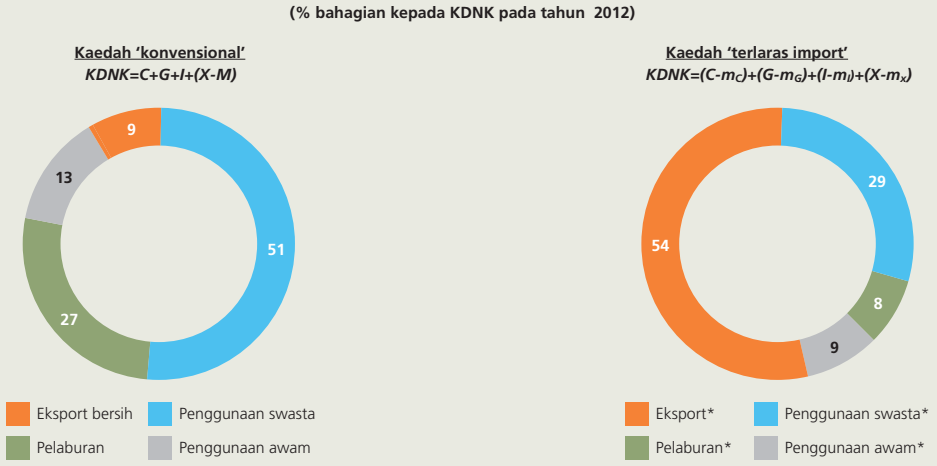

* Ditolak import

C= penggunaan swasta, G= penggunaan awam, I= pelaburan, X= eksport, M= jumlah import, m_C= import untuk C, m_G= import untuk G, m_I= import untuk I, and m_X= import untuk X

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan anggaran Bank Negara Malaysia

permintaan dalam negeri tidak ditolak daripada permintaan dalam negeri, lantas menyebabkan anggaran impak sebenar permintaan dalam negeri terhadap nilai ditambah industri dalam negeri dinyatakan secara berlebih-lebihan.

Untuk anggaran kesan bersih setiap komponen permintaan terhadap nilai ditambah yang lebih tepat, kandungan yang diimport daripada setiap komponen permintaan perlu diasingkan. Pada dasarnya, ini dapat dilakukan dengan mengasingkan jumlah import mengikut keperluan komponen perbelanjaan. Teknik struktur pengeluaran terkumpul input-output[1] (input-output cumulative production structure, CPS) menganggarkan kandungan import barangan dan perkhidmatan yang berkaitan dengan setiap komponen permintaan akhir bagi ekonomi. Sumbangan bersih setiap komponen permintaan kepada KDNK keseluruhan dianggar menggunakan perbezaan antara komponen tertentu dalam permintaan akhir dan kandungan import yang digunakan oleh setiap komponen tersebut. Sebagai contoh, sumbangan bersih penggunaan swasta kepada KDNK ialah penggunaan swasta tolak import akhir barangan penggunaan dan import barangan pengantara yang digunakan oleh firma dalam negeri untuk menghasilkan barangan dan perkhidmatan yang digunakan untuk penggunaan swasta. Rajah 2 membandingkan kaedah konvensional dan kaedah terlaras import, yang menunjukkan perbezaan dalam interpretasi peranan permintaan dalam negeri apabila setiap kaedah digunakan.

Dapatan: Transformasi Ekonomi Malaysia

1970-an hingga awal 2000-an: Ke arah ekonomi yang lebih berorientasikan eksport

Dengan menggunakan kaedah terlaras import bagi setiap komponen permintaan dalam ekonomi[2], terdapat penunjuk yang jelas bahawa dalam tempoh tiga dekad, ekonomi Malaysia telah menjadi semakin terbuka. Rajah 3 menunjukkan perubahan sumbangan bersih bagi setiap komponen permintaan kepada KDNK sejak tahun 1978. Sumbangan bersih eksport kepada KDNK hampir dua kali

[1] Klein, 1983.
[2] Menggunakan jadual Input-Output yang diterbitkan oleh Jabatan Perangkaan untuk tahun 1978, 1991 dan 2005.

ganda daripada 36% pada tahun 1978 kepada 61% pada tahun 2005. Ini bermakna, menjelang tahun 2005, permintaan luar negeri menyumbang 61% kepada nilai ditambah dalam negeri yang dijana dalam ekonomi. Keterbukaan yang semakin meningkat ini menunjukkan ekonomi Malaysia lebih bergantung pada permintaan antarabangsa pada tahun 2005 berbanding dengan tahun 1970-an.

Rajah 3

Perubahan KDNK Malaysia Mengikut Komponen Terlaras Import

(% bahagian kepada KDNK pada tahun 2012)

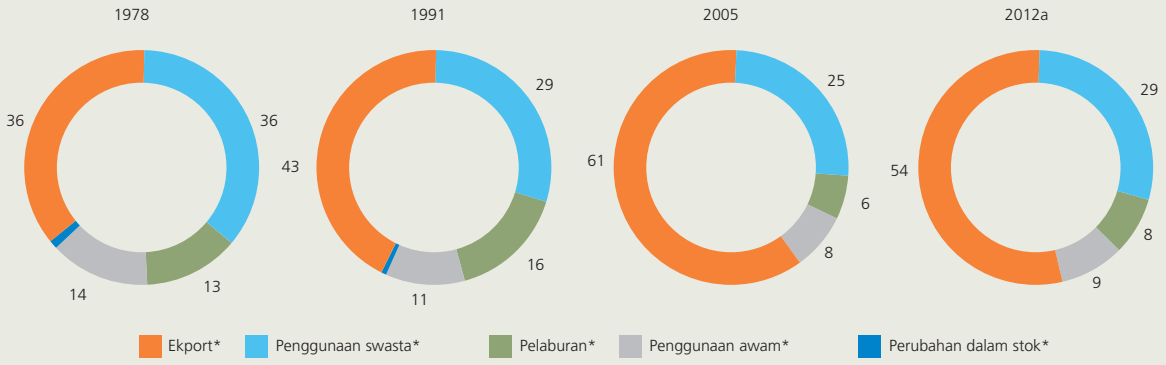

* Ditolak Import

a Anggaran berdasarkan jadual Input-Output tahun 2005

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan anggaran Bank Negara Malaysia

Pertengahan Tahun 2000-an hingga kini: Kekukuhan Permintaan Dalam Negeri Semakin Menyerlah

Sejak tahun 2005, permintaan dalam negeri telah muncul sebagai pemacu pertumbuhan yang semakin penting. Anggaran bagi tahun 2012 dalam Rajah 3 menunjukkan sumbangan bersih eksport kepada KDNK menurun kepada 54%, manakala sumbangan daripada permintaan dalam negeri meningkat kepada 46%. Untuk menganalisa trend ini selanjutnya, kaedah terlaras import dilanjutkan[3] untuk menganggar sumbangan bersih permintaan dalam dan luar negeri kepada KDNK dari tahun 2005 dan seterusnya (Rajah 4). Rajah 4 menunjukkan kekukuhan permintaan dalam negeri mula memperoleh momentum pada tahun 2007, bahkan sebelum sektor luaran terjejas oleh krisis kewangan dalam ekonomi maju. Sejak krisis, jelas bahawa pertumbuhan permintaan dalam negeri telah bertambah kukuh dengan ketara manakala prestasi permintaan luar negeri terus lembap. Dari perspektif pertumbuhan keseluruhan, permintaan dalam negeri yang secara relatif berdaya tahan telah menyokong ekonomi daripada kesan buruk kelembapan eksport.

Rajah 4

Sumbangan Bersih Permintaan Dalam dan Luar Negeri kepada KDNK

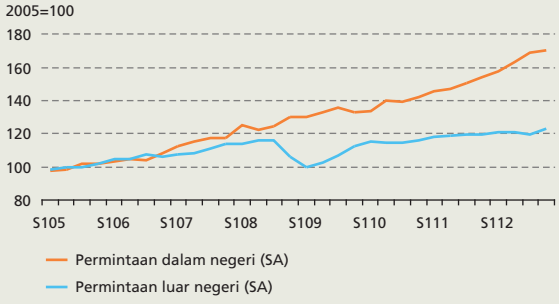

Perubahan tahunan,%	2005-06	2007-08	2009-10	2011-12
Permintaan dalam negeri	4.8	9.2	5.2	9.1
Permintaan luar negeri	5.6	3.2	1.0	2.5

Sumber: Anggaran Bank Negara Malaysia

Sumbangan bersih setiap komponen permintaan kepada pertumbuhan nilai ditambah dalam negeri dianggarkan dalam Rajah 5 dengan menggunakan kaedah terlaras import. Penggunaan swasta telah

[3] Berdasarkan Kranendonk dan Verbruggen, 2005, 2008.

memainkan peranan yang semakin penting untuk memacu pertumbuhan, terutamanya sejak akhir tahun 2006, manakala pelaburan mencatat sumbangan yang jauh lebih tinggi kepada pertumbuhan sejak tahun 2011.

KDNK benar terus mencatat pertumbuhan tahunan lebih daripada 5% sejak tahun 2011, dengan permintaan dalam negeri meningkat pada kadar pertumbuhan tahunan terkumpul 9.1%, sekali gus menyumbang dengan ketara sebanyak 74% kepada pertumbuhan KDNK. Trend ini keseluruhannya menunjukkan permintaan dalam negeri muncul sebagai sumber utama pertumbuhan sejak beberapa tahun kebelakangan ini.

Rajah 5

Sumbangan Bersih kepada Pertumbuhan Mengikut Perbelanjaan

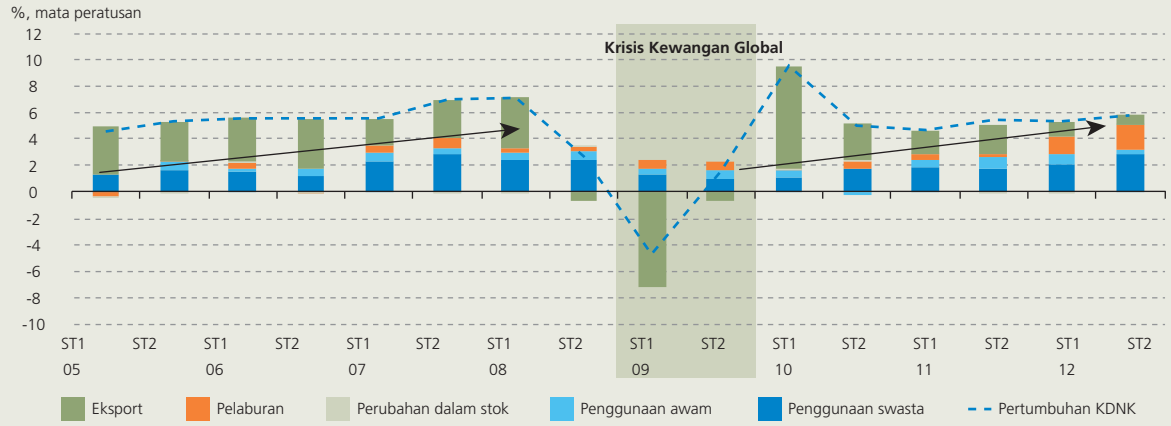

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan anggaran Bank Negara Malaysia

Implikasi: Perubahan Struktur dalam Industri

Perubahan dalam pemacu permintaan boleh menyebabkan peralihan struktur dalam ekonomi kerana tindak balas industri terhadap perubahan dalam sumber permintaan. Memandangkan sumber utama permintaan adalah daripada pasaran dalam negeri, industri yang berorientasikan dalam negeri dijangka berkembang lebih cepat daripada industri berorientasikan eksport. Keberuntungan firma berorientasikan dalam negeri akan meningkat, sekali gus menarik firma baharu dan menggalakkan firma sedia ada untuk meningkatkan kapasiti. Sumber akan beralih kepada industri ini, lantas menyebabkan perubahan struktur dalam ekonomi kerana tindak balas firma untuk memenuhi sumber permintaan baharu ini.

Untuk mengesahkan hipotesis ini, orientasi dalam negeri bagi sesebuah industri dianggarkan. Pekali input-output membolehkan anggaran dibuat bagi nisbah keluaran sesebuah

Jadual 1

Orientasi Industri Kepada Pasaran Dalam Negeri

Sektor	Bahagian kepada pasaran dalam negeri (%)
Pertanian	**33.7**
Perlombongan	**19.2**
Perkilangan	**19.3**
Industri berkaitan E&E	*6.7*
Industri berkaitan sumber	*21.6*
Industri berkaitan pengguna	*36.7*
Industri berkaitan pembinaan	*31.6*
Pembinaan	**87.1**
Perkhidmatan	**52.9**
Perdagangan borong dan runcit	*34.5*
Penginapan dan restoran	*92.5*
Pengangkutan	*41.0*
Komunikasi	*59.4*
Kewangan dan insurans	*37.7*
Perkhidmatan lain	*70.7*

Sumber: Jadual Input-Output 2005 dan anggaran Bank Negara Malaysia

industri yang digunakan dalam negeri (barangan dan perkhidmatan akhir) atau yang digunakan secara tidak langsung sebagai barangan pengantara untuk barangan dan perkhidmatan untuk permintaan dalam negeri. Anggaran ini menunjukkan sumbangan nilai ditambah sesebuah industri yang bergantung pada permintaan akhir dalam negeri. Daripada Jadual 1, dapat dilihat bahawa perkilangan dan perlombongan lebih berorientasikan eksport, manakala pembinaan dan perkhidmatan pula lebih berorientasikan dalam negeri.

Rajah 6 memplot orientasi dalam negeri bagi subsektor dalam ekonomi berbanding dengan kadar pertumbuhan purata setiap subsektor industri antara tahun 2007 hingga tahun 2012. Seperti yang diramalkan, subsektor industri yang lebih berorientasikan dalam negeri menunjukkan prestasi yang lebih baik secara relatif berbanding dengan industri yang lebih berorientasikan eksport. Ini menunjukkan wujudnya korelasi positif antara orientasi dalam negeri bagi sesebuah industri dengan pertumbuhan pada tahun 2007-2012. Yang ketara, sektor perkilangan elektrik dan elektronik (berorientasikan eksport) mengalami penguncupan purata 2.5%. Walau bagaimanapun industri berorientasikan exports yang memenuhi permintaan serantau (perkilangan berkaitan pembinaan dan juga perkilangan makanan dan minuman) terus mencatat pertumbuhan yang kukuh[4]. Sementara itu, sektor pembinaan harta bukan kediaman serta sektor penginapan dan restoran (berorientasikan dalam negeri) mencatat pertumbuhan yang kukuh masing-masing 10.4% dan 6%.

Rajah 6

Pertumbuhan yang Lebih Cepat bagi Industri Berorientasikan Dalam Negeri

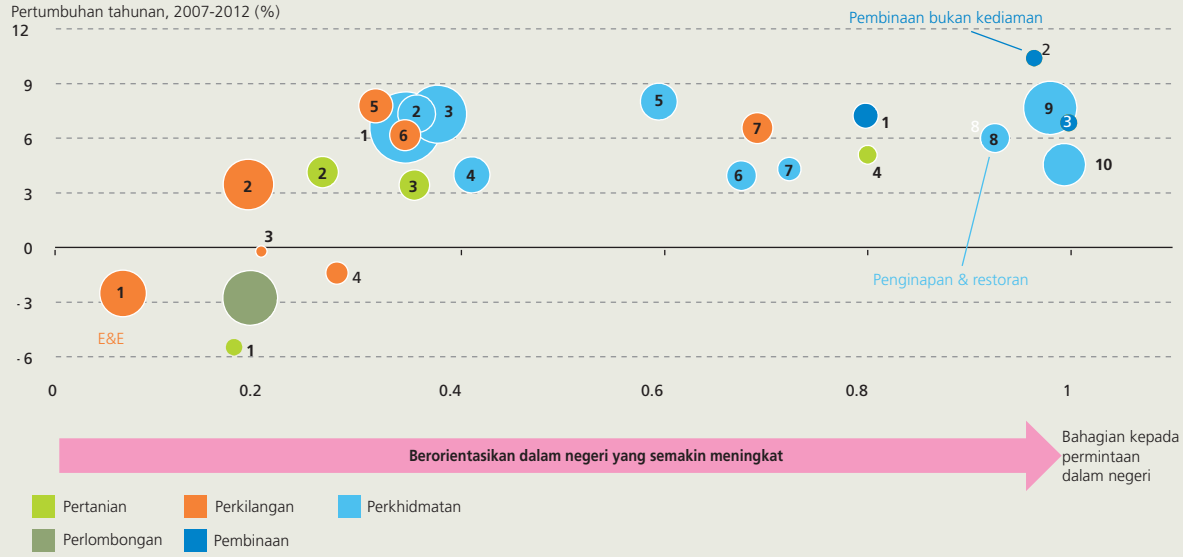

*Saiz gelembung mewakili saiz relatif nilai ditambah setiap industri[5] pada tahun 2012

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan anggaran Bank Negara Malaysia

[4] Perlombongan mencatat penguncupan disebabkan rizab minyak yang semakin berkurang yang menjejaskan pengeluaran.

[5] Pertanian: 1 = Perhutanan & pembalakan, 2 = Lain-lain, 3 = Ladang kelapa sawit, 4 = Perikanan; Perkilangan: 1 = Elektronik & Elektrik, 2 = Petroleum, kimia, getah dan Keluaran plastik, 3 = Keluaran tekstil, 4 = Keluaran kayu 5 = Keluaran berkaitan pembinaan, 6 = Makanan, minuman dan tembakau 7 = Kelengkapan pengangkutan; Perkhidmatan: 1 = Perdagangan pemborongan dan runcit, 2 = Perkhidmatan perniagaan, 3 = Kewangan dan insurans, 4 = Pengangkutan dan penyimpanan, 5 = Komunikasi, 6 = Utiliti, 7 = Harta tanah, 8 = Restoran dan penginapan, 9 =Perkhidmatan Kerajaan, 10 = Lain-lain; Pembinaan: 1 = Kejuruteraan Awam, 2 = Bukan kediaman, 3 = Kediaman

Prestasi sektor berorientasikan dalam negeri seterusnya pula menyokong keadaan guna tenaga yang menggalakkan, dengan kadar pengangguran kekal stabil sekitar 3%. Kekukuhan sektor berorientasikan dalam negeri telah lebih daripada mengimbangi kelemahan dalam sektor berorientasikan eksport. Ini telah membolehkan pewujudan peluang pekerjaan yang berterusan, terutamanya dalam sektor berorientasikan dalam negeri, sekali gus menyokong pertumbuhan pendapatan sejak beberapa tahun kebelakangan ini.

Kesimpulan

Sejak beberapa tahun kebelakangan ini, permintaan dalam negeri muncul sebagai pemacu utama pertumbuhan. Penggunaan swasta dan jumlah pelaburan adalah berdaya tahan, lantas membolehkan ekonomi berkembang meskipun berdepan dengan prestasi eksport yang lembap. Pertumbuhan dan guna tenaga telah disokong oleh sektor berorientasikan dalam negeri, lalu mengimbangi kelemahan dalam industri berorientasikan eksport. Keadaan ini sebahagiannya dicapai susulan wujudnya pembaharuan struktur serta dasar ekonomi yang teguh sejak bertahun-tahun lamanya.

Walau bagaimanapun, Malaysia kekal sebagai ekonomi yang sangat terbuka dengan eksport menjadi sumber utama permintaan. Oleh itu, pelaburan strategik dalam industri pertumbuhan yang tepat adalah amat penting bagi memastikan Malaysia berada pada kedudukan yang baik supaya dapat memanfaatkan peluang baharu dalam landskap global yang berubah-ubah. Yang ketara, keluaran dan pasaran eksport telah menjadi lebih pelbagai, berorientasikan ke arah industri pertumbuhan baharu dan ekonomi serantau yang pesat berkembang. Ini membolehkan Malaysia bergerak lebih tinggi dalam rantaian nilai di samping memanfaatkan pertumbuhan global yang utama.

Melangkah ke hadapan, usaha menjana pertumbuhan yang kukuh, mampan dan seimbang akan memerlukan pembaharuan yang selanjutnya. Pertumbuhan yang mampan perlu disokong oleh peningkatan dalam produktiviti dan inovasi, bagi membolehkan peralihan ke arah ekonomi bernilai tambah lebih tinggi dan berpendapatan lebih tinggi. Langkah terkini seperti pengenalan dasar gaji minimum dan liberalisasi selanjutnya dalam industri terpilih akan menyokong peralihan ini, sekali gus menyumbang kepada pendapatan yang lebih tinggi, yang seterusnya menyokong pertumbuhan yang berterusan dalam penggunaan. Pewujudan jaring keselamatan sosial yang komprehensif, termasuk penambahbaikan dalam sistem persaraan dan penjagaan kesihatan, serta usaha berterusan untuk menggalakkan rangkuman kewangan akan mengurangkan keperluan tabungan bagi tujuan kecemasan dan akan meningkatkan penggunaan. Kejayaan mengekalkan magnitud dan kualiti pelaburan akan bergantung pada kemajuan reformasi struktur, pembangunan sektor kewangan yang berterusan, keadaan perniagaan yang baik dan ketersediaan pekerja mahir. Pembaharuan ini, bersama-sama dengan pempelbagaian dalam pasaran dan keluaran eksport perlu diteruskan bagi memastikan pertumbuhan yang mampan pada masa hadapan.

Rujukan

Bank Negara Malaysia (2011), 'Perubahan Struktur Eksport Malaysia', Rencana dalam Laporan Tahunan 2011.

Klein, LR (1983), 'The Economics of Supply and Demand', Basil Blackwell, Oxford.

Kranendonk, HC dan JP Verbruggen (2005), 'How to Determine the Contributions of Domestic Demand and Exports to Economic Growth? Dutch Versus International Method', CPB Memorandum 129, November.

Kranendonk, H.C. dan J.P. Verbruggen (2008), 'Decomposition of GDP Growth in Some European Countries and the United States, Different Methods Tell Different Stories,' CPB Memorandum 203, September.

umumnya mempunyai tempoh matang yang lebih panjang serta lebih fleksibel.

Malaysia mempunyai lebih fleksibiliti untuk menguruskan risiko luaran dengan berkesan

Sebagai sebuah ekonomi yang kecil dan sangat terbuka, Malaysia tidak terlindung daripada risiko yang timbul akibat keadaan ekonomi global yang makin mencabar. Walau bagaimanapun, sektor luar negeri Malaysia yang berdaya tahan telah memberikan fleksibiliti dasar yang lebih tinggi kepada negara untuk menguruskan kejutan luaran. Pengurusan makroekonomi yang berhemat dan pembaharuan dasar yang telah dilaksanakan sejak beberapa tahun lalu telah memperkukuh asas makroekonomi Malaysia dan meningkatkan prospek pertumbuhannya, manakala rangkaian pelbagai instrumen pasaran wang yang boleh digunakan oleh Bank telah membolehkan dasar monetari dilaksanakan dengan lebih berkesan. Rejim kadar pertukaran apungan terurus juga terus memberikan fleksibiliti yang diperlukan untuk membolehkan kadar pertukaran diselaraskan dengan perubahan persekitaran luaran dalam jangka pertengahan. Selain itu, akaun semasa yang terus mencatat lebihan, paras rizab yang agak tinggi, ditambah pula dengan aset asing cair yang agak besar dalam sektor perbankan, turut memberikan penampan tambahan bagi menghadapi sebarang kejutan luaran kepada ekonomi.

PERKEMBANGAN HARGA

Harga pengguna

Inflasi keseluruhan, seperti yang diukur oleh perubahan peratusan tahunan dalam Indeks Harga Pengguna (IHP), mencatat purata 1.6% pada tahun 2012 (2011: 3.2%). Pada separuh pertama tahun 2012, inflasi menurun dengan ketara, daripada 2.7% pada bulan Januari kepada 1.6% pada bulan Jun, sebelum stabil pada 1.3% pada separuh kedua tahun 2012. Secara keseluruhan, inflasi pada tahun 2012 adalah lebih rendah daripada julat ramalan yang dijangkakan, iaitu 2.5-3.0% disebabkan terutamanya oleh keadaan bekalan makanan dalam negeri yang lebih baik daripada jangkaan, dan inflasi dalam kategori *pengangkutan* yang lebih rendah daripada jangkaan. Tekanan harga global yang lemah ekoran pertumbuhan global yang lebih perlahan serta kesan asas (base effect) daripada inflasi yang lebih tinggi pada tahun sebelumnya turut menyumbang kepada inflasi yang lebih rendah pada tahun itu. Inflasi teras, iaitu penunjuk tekanan

Rajah 1.16

Inflasi Harga Pengguna

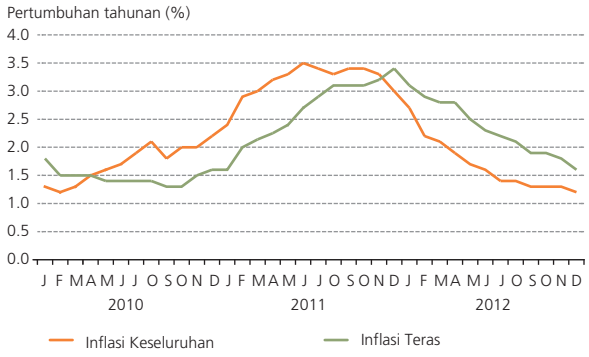

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

harga berasaskan permintaan, menjadi sederhana kepada 2.4% pada tahun 2012 (2011: 2.7%).

Penurunan inflasi adalah menyeluruh dan meliputi hampir kesemua kategori IHP. Hanya dua kategori IHP mencatat inflasi yang lebih tinggi sedikit pada tahun 2012, iaitu *hiasan, perkakasan dan penyelenggaran isi rumah*, serta *pendidikan* (2012: masing-masing 2.0% dan 2.4%; 2011: masing-masing 1.9% dan 2.2%). Dari segi kategori IHP, penyumbang utama kepada inflasi yang lebih rendah pada tahun 2012 ialah kategori *makanan dan minuman tanpa alkohol* serta *pengangkutan*, yang kedua-duanya mencakupi 78.5% daripada keseluruhan penurunan inflasi

Rajah 1.17

Sumbangan kepada Inflasi

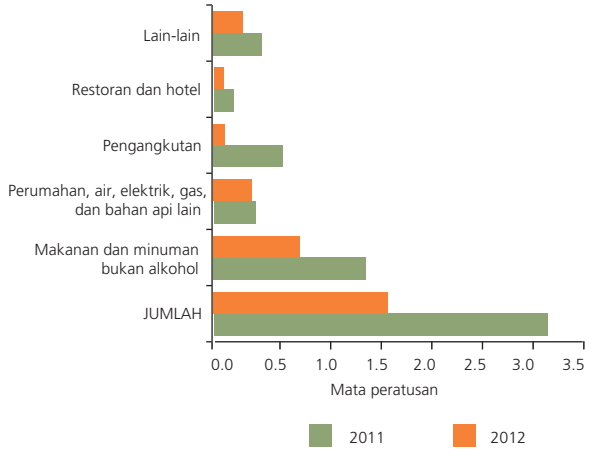

Nota: Lain-lain merujuk kepada *komunikasi; pakaian dan kasut; kesihatan; perkhidmatan rekreasi dan kebudayaan; hiasan, perkakasan dan penyelenggaraan isi rumah; minimum alkohol dan tembakau; pendidikan* dan *pelbagai barangan dan perkhidmatan*

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

pada tahun itu. Inflasi dalam kategori *makanan dan minuman tanpa alkohol* menjadi sederhana kepada 2.7% (2011: 4.8%), disebabkan terutamanya oleh penurunan harga daging dan sayur-sayuran. Inflasi yang lebih sederhana dalam kategori *pengangkutan* pada 0.7% (2011: 4.4%) adalah kerana tiada penyelarasan terhadap kebanyakan harga bahan api, di samping harga petrol RON97 yang lebih rendah. Akibat tekanan inflasi yang lebih rendah pada tahun itu, lebih banyak komponen IHP mencatat kadar inflasi kurang daripada 2% pada tahun 2012 (2012: 66.3% daripada komponen IHP; 2011: 55.9%).

Inflasi yang menjadi sederhana pada tahun 2012 didorong terutamanya oleh faktor penawaran. Pertama, tekanan harga luaran adalah lebih sederhana pada tahun itu disebabkan oleh kenaikan harga tenaga global yang lebih perlahan dan harga makanan global yang lebih rendah. Meskipun harga minyak mentah global dipengaruhi oleh turun naik yang berlaku ekoran ketegangan geopolitik di Timur Tengah dan wilayah Afrika Utara, namun harga purata minyak bagi keseluruhan tahun itu kekal stabil dan mencatat sedikit kenaikan sahaja berbanding dengan tahun sebelumnya[1]. Kenaikan yang sederhana dalam harga minyak mentah global ini mencerminkan bekalan minyak yang berlebihan disebabkan oleh pengeluaran yang lebih tinggi dan permintaan global yang lebih rendah. Harga makanan global adalah lebih rendah pada tahun itu berbanding dengan tahun sebelumnya, walaupun terdapat kenaikan dalam harga komoditi makanan terpilih, seperti jagung dan gandum, pada separuh kedua tahun itu. Keadaan ini sebahagiannya disebabkan oleh simpanan stok yang tinggi bagi kebanyakan komoditi makanan, terutamanya pada separuh tahun pertama, berikutan permintaan global yang lemah.

Negara rakan import utama Malaysia turut mengalami inflasi yang lebih rendah pada tahun 2012 disebabkan oleh harga tenaga dan makanan global yang lebih sederhana dan pertumbuhan permintaan dalam negeri yang lebih perlahan di sesetengah ekonomi ini. Secara keseluruhannya, harga komoditi global yang lebih rendah dan tekanan inflasi yang lemah dari negara rakan import utama Malaysia, diiringi pula oleh penambahan nilai ringgit yang berterusan, telah

[1] Harga purata minyak mentah Brent ialah USD112 setong pada tahun 2012 (Purata 2011: USD111 setong).

Rajah 1.18

Peratusan Komponen IHP Melebihi Paras Ambang Tertentu

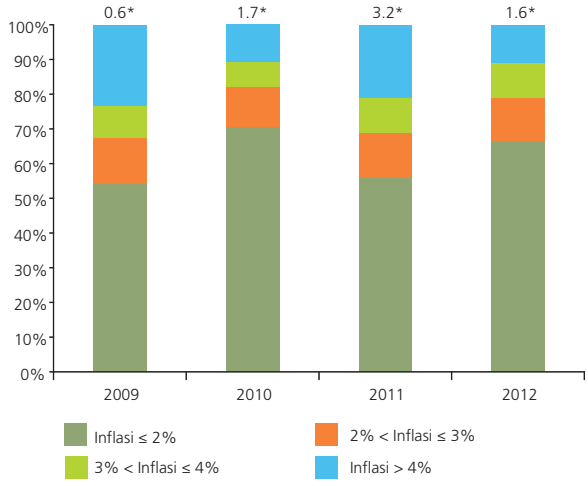

* Inflasi keseluruhan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

mengurangkan tekanan luaran berkaitan kos secara langsung dan tidak langsung terhadap harga pengguna.

Kedua, bekalan makanan dalam negeri mencatat pertambahan yang ketara pada tahun 2012, seterusnya menyebabkan harga makanan menjadi lebih rendah. Dalam industri ternakan ayam itik, dalam keadaan harga makanan ternakan yang stabil, pengeluar meningkatkan pengeluaran ayam berikutan jangkaan permintaan yang lebih tinggi terhadap ayam. Aktiviti ini telah menyebabkan lebihan bekalan ayam dan telur.

Rajah 1.19

Inflasi Berkaitan Faktor Permintaan dan Inflasi Berkaitan Faktor Penawaran

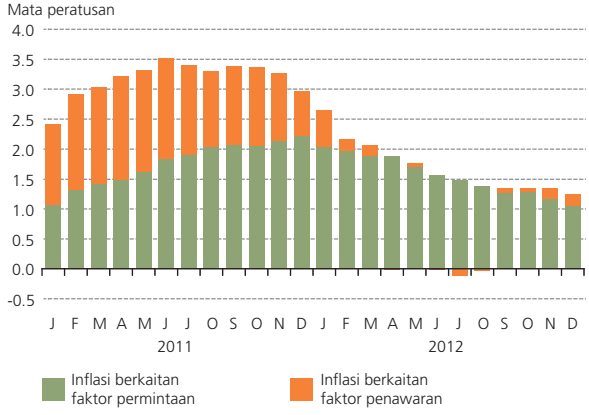

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

Rajah 1.20

Harga Minyak Mentah dan Makanan Global

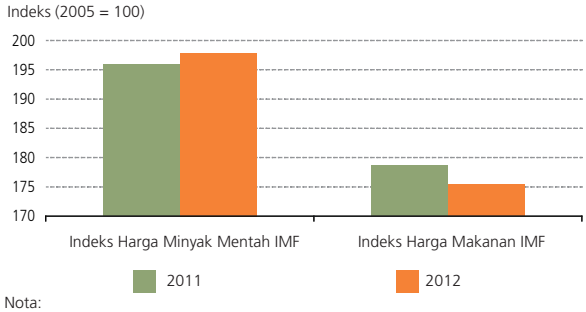

Nota:
1. Indeks Harga Minyak Mentah IMF merangkumi purata mudah bagi tiga harga Spot; Dated Brent, West Texas Intermediate, dan Dubai Fateh
2. Indeks Harga Makanan IMF merangkumi indeks harga bijirin, minyak sayur, daging, makanan laut, gula, pisang dan oren.

Sumber: Tabung Kewangan Antarabangsa (IMF)

Bekalan sayur-sayuran dalam negeri juga lebih tinggi daripada jangkaan, berikutan pembukaan kebun baharu dan keadaan cuaca yang lebih baik. Harga daging dan sayur-sayuran yang rendah ini seterusnya membantu mengurangkan tekanan harga dalam kategori lain berkaitan makanan. Sebagai contoh, inflasi dalam subkategori *makanan di luar rumah* menjadi sederhana kepada 3.7% pada tahun 2012 (2011: 4.6%).

Ketiga, inflasi yang lebih rendah juga disebabkan oleh kesan asas berikutan peningkatan mendadak dalam IHP pada tahun sebelumnya. Pada tahun 2011, harga makanan naik mendadak disebabkan oleh kenaikan harga ayam yang berpunca daripada kenaikan harga makanan ternakan, dan harga sayur-sayuran disebabkan oleh hasil tuaian dalam negeri yang rendah dan kekurangan pekerja. Walau bagaimanapun, faktor ini sudah tiada pada tahun 2012. Selain itu, terdapat pelbagai pelarasan harga sekali sahaja pada tahun 2011 yang tidak berlaku pada tahun 2012, seperti kenaikan tarif bekalan elektrik dan peningkatan caj perkhidmatan televisyen satelit pada pertengahan Julai 2011. Walaupun terdapat pelarasan menaik yang berterusan terhadap harga petrol RON97 dan gula pada tahun 2012, magnitud pelarasan keseluruhan pada tahun 2011 adalah lebih besar dan berlaku lebih awal pada tahun 2011 berbanding dengan pelarasan pada tahun 2012.

Meskipun terdapat permintaan dalam negeri yang kukuh, tekanan harga yang didorong oleh permintaan kekal rendah pada tahun 2012 disebabkan oleh beberapa faktor. Walaupun pendapatan secara keseluruhannya terus meningkat pada kadar yang stabil, peningkatan kecekapan hasil daripada produktiviti yang lebih tinggi telah membantu mengurangkan tekanan daripada permintaan. Selain itu, firma tidak menaikkan harga barangan dan perkhidmatan dengan ketara meskipun terdapat permintaan penggunaan yang kukuh, kerana tekanan kos adalah lebih lemah. Tekanan terhadap harga domestik sedikit sebanyak turut dikurangkan oleh import seperti yang ditunjukkan oleh

Jadual 1.9

Perubahan kepada Harga Ditadbir

Bulan	2011			2012		
	Butiran	Magnitud pelarasan	Perubahan bersih	Butiran	Magnitud pelarasan	Perubahan bersih
Januari	Petrol RON97	+10 sen/liter	Petrol RON97: +50 sen/liter Gula: +20 sen/kg			Petrol RON97: -5 sen/liter Gula: +20 sen/kg
Februari	Petrol RON97	+10 sen/liter				
Mac						
April	Petrol RON97	+20 sen/liter		Petrol RON97	+10 sen/liter	
Mei	Petrol RON97 Gula	+20 sen/liter +20 sen/kg				
Jun	Petrol RON97	-10 sen/liter		Petrol RON97	-10 sen/liter	
Julai				Petrol RON97	-20 sen/liter	
Ogos				Petrol RON97	+10 sen/liter	
September				Petrol RON97 Gula	+30 sen/liter +20 sen/kg	
Oktober				Petrol RON97	-10 sen/liter	
November				Petrol RON97	-5 sen/liter	
Disember				Petrol RON97	-10 sen/liter	

import barangan pengguna yang lebih tinggi. Oleh itu, inflasi teras yang merupakan penunjuk inflasi berasaskan permintaan menjadi sederhana pada tahun 2012.

Harga pengeluar

Disebabkan tekanan kos yang lemah, inflasi harga pengeluar, seperti yang diukur oleh perubahan peratusan tahunan dalam Indeks Harga Pengeluar (IHPR), menurun kepada 0.1% pada tahun 2012 (2011: 9.0%), didorong terutamanya oleh harga komoditi global yang lebih rendah. Secara khusus, pertumbuhan tahunan komponen IHPR berkaitan komoditi merosot dengan ketara kepada -0.5% pada tahun 2012 (2011: 23.6%), disebabkan terutamanya oleh inflasi yang lebih rendah dalam subkategori *bahan api galian, pelincir, dll.* serta *bahan mentah tidak boleh dimakan* (2012: masing-masing 7.0% dan -10.3%; 2011: masing-masing 24.2% dan 23.2%). Pertumbuhan tahunan bagi komponen IHPR bukan komoditi juga lebih rendah pada 0.5% (2011: 2.1%). Inflasi harga pengeluar yang lebih rendah telah mengurangkan tekanan terhadap kos operasi firma, dan seterusnya mengurangkan tekanan terhadap harga pengguna.

Dari segi komposisi, kedua-dua komponen IHPR tempatan dan yang diimport menjadi sederhana pada tahun 2012. IHPR bagi komponen tempatan menurun sebanyak 0.2% (2011: 12.0%), manakala komponen yang diimport pula meningkat pada kadar yang lebih perlahan sebanyak 0.7% pada tahun itu (2011: 2.3%).

Rajah 1.21

Inflasi Harga Pengeluar dan Harga Komoditi Utama IMF

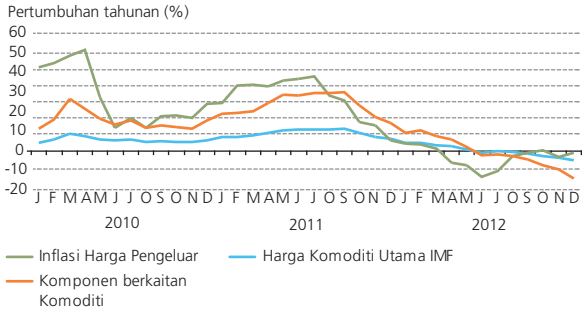

Nota: 1. Komponen komoditi dalam Indeks Harga Pengeluar (IHPR) merangkumi *bahan-bahan mentah tidak boleh dimakan; bahan api galian, pelincir, dll.* dan *minyak dan lemak binatang dan sayur-sayuran*
2. Komponen bukan komoditi dalam IHPR merangkumi *makanan; minuman dan tembakau; bahan kimia; barang-barang keluaran kilang; jentera dan kelengkapan pengangkutan; pelbagai barang keluaran kilang* dan *pelbagai urus niaga dan barangan*

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia, Tabung Kewangan Antarabangsa (IMF) dan Bank Negara Malaysia

2012

KEADAAN MONETARI DAN KEWANGAN

II

49 Keadaan Monetari dan Kewangan Antarabangsa

53 Keadaan Monetari Dan Kewangan Dalam Negeri

54 *Rencana: Ledakan Harga Komoditi: Adakah Ciri Pasaran Kewangan (Financialisation) dalam Pasaran Komoditi Merupakan Satu Faktor?*

65 *Rencana: Gerak Balas Keluk Kadar Hasil Sekuriti Kerajaan Malaysia terhadap Pergerakan Kadar Hasil Bon Kerajaan di Luar Negeri*

71 Pembiayaan Ekonomi

KEADAAN MONETARI DAN KEWANGAN ANTARABANGSA

Pasaran kewangan global terus dipengaruhi oleh ketidakpastian yang berterusan akibat daripada persekitaran global yang mencabar. Sentimen pelabur antarabangsa pada tahun 2012 didorong oleh kebimbangan terhadap krisis hutang kerajaan yang berpanjangan dan isu-isu fiskal dalam beberapa ekonomi maju di tengah-tengah pemulihan global yang lemah, di samping keadaan monetari yang longgar dan persekitaran kadar faedah yang rendah. Ekonomi sedang pesat membangun kekal berdaya tahan, disokong oleh permintaan dalam negeri yang mampan, walaupun terjejas oleh lonjakan masuk dan pertukaran arah aliran modal berikutan keterbukaan dan integrasi kewangan yang lebih meluas dengan pasaran kewangan global. Pelonggaran monetari yang ketara dalam ekonomi maju menambahkan magnitud turun naik dalam pasaran kewangan ekonomi sedang pesat membangun.

Krisis hutang kerajaan yang berpanjangan serta keadaan fiskal dalam beberapa ekonomi maju terus mempengaruhi keadaan kewangan global

Sepanjang tahun 2012, perkembangan dalam keadaan monetari dan kewangan antarabangsa secara umumnya melalui tiga fasa yang berbeza. Pada suku pertama tahun 2012, pemulihan yang berterusan dicapai setelah pergolakan pasaran dialami pada separuh kedua tahun 2011. Walau bagaimanapun, keyakinan terhadap pasaran kewangan global menurun pada suku kedua tahun itu berikutan kebimbangan terhadap situasi ekonomi, perbankan dan politik yang muncul semula di kawasan euro, bersama-sama dengan prospek pemulihan global yang lemah. Keadaan pasaran pulih pada separuh kedua tahun itu setelah negara-negara Eropah yang bermasalah menerima pendanaan yang diperlukan, manakala pembuat dasar dalam ekonomi maju menjanjikan pelonggaran dasar monetari selanjutnya.

Rajah 2.1

Indeks Pasaran Ekuiti Terpilih

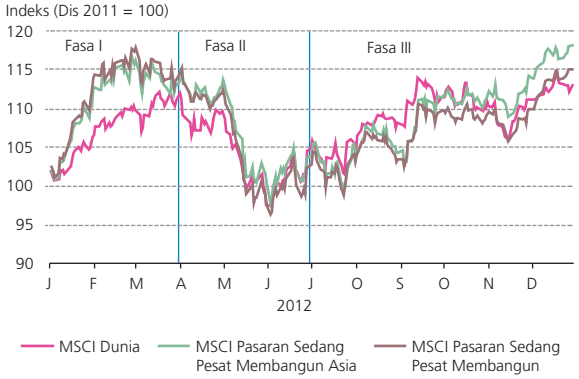

Sumber: Bloomberg

Pada permulaan tahun 2012, pasaran kewangan global terus pulih daripada ketidakstabilan pasaran yang dialami pada separuh kedua tahun sebelumnya. Sentimen positif dalam pasaran kewangan global telah disokong oleh tiga faktor utama. Pertama, pada bulan Januari, Federal Reserve AS melanjutkan janjinya untuk mengekalkan kadar faedah yang rendah sehingga lewat tahun 2014, menunjukkan jangkaannya bahawa pengangguran akan berterusan dan inflasi akan berada di bawah sasaran jangka panjang sekurang-kurangnya sehingga tahun 2014[1]. Kedua, kebimbangan terhadap kemelut hutang di kawasan euro telah berkurang buat sementara waktu berikutan kejayaan kerajaan Greece mendapatkan pakej kewangan kedua berjumlah €130 bilion dan hapus kira hutang sektor swasta sebanyak €107 bilion pada bulan Februari. Ketiga, European Central Bank (ECB) menyediakan mudah tunai tambahan berjumlah €529.5 bilion menerusi Operasi Pembiayaan Semula Jangka Panjang yang kedua (Long-Term Refinancing Operation, LTRO2) selama 36 bulan, yang disertai oleh 800 bank kawasan euro[2]. Hasilnya, pasaran kewangan

[1] Siaran akhbar pernyataan Federal Open Market Committee, 25 Januari 2012.
[2] Sidang akhbar ECB, 8 Mac 2012.

Rajah 2.2

Spread Indeks Bon Pasaran Sedang Pesat Membangun (EMBI) JP Morgan

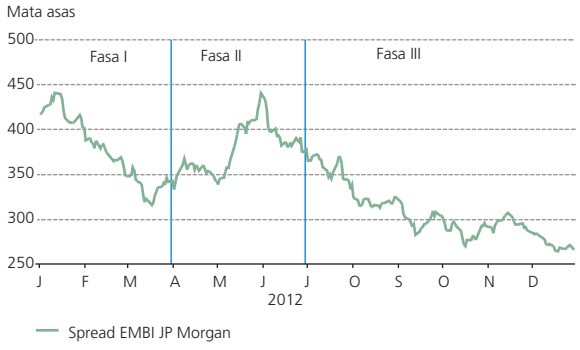

Sumber: Bloomberg

Rajah 2.3

Kadar Hasil 10 Tahun Hutang Kerajaan Eropah Terpilih

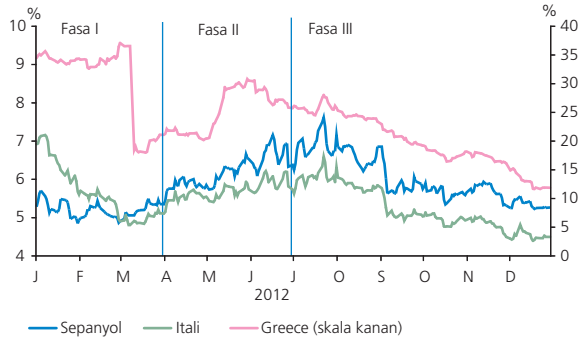

Sumber: Bloomberg

global bertambah baik pada suku pertama dengan indeks MSCI World meningkat sebanyak 10.9%, manakala penunjuk-penunjuk turun naik seperti Chicago Board Options Exchange Volatility Index (VIX) dan Merrill Lynch Option Volatility Estimate (MOVE) juga mencatat trend menurun.

Dengan sentimen global bertambah baik, minat pelabur terhadap ekonomi sedang pesat membangun turut meningkat semula berikutan perbezaan kadar faedah yang menggalakkan serta asas-asas makroekonomi yang secara relatif lebih kukuh berbanding dengan ekonomi maju. Mudah tunai global tambahan hasil daripada peningkatan dalam kedudukan kewangan ekonomi maju yang dilanda krisis, telah menyebabkan aliran masuk bersih yang kukuh kira-kira USD42.3 bilion[3] ke dalam ekonomi sedang pesat membangun pada suku pertama. Ekoran perkembangan ini, indeks Pasaran Sedang Pesat Membangun MSCI (MSCI Emerging Markets index) meningkat sebanyak 13.6% apabila pasaran ekuiti serantau meningkat sebanyak 4% kepada 17%. Kadar spread Indeks Bon Pasaran Sedang Pesat Membangun JP Morgan (JP Morgan Emerging Markets Bond Index, EMBI) antara bon pasaran sedang pesat membangun dengan Sekuriti Perbendaharaan AS juga menjadi lebih kecil sebanyak 84.8 mata asas, didorong oleh permintaan yang kukuh terhadap bon dalam pasaran sedang pesat membangun.

Meskipun terdapat keyakinan terhadap pasaran kewangan global, namun kelemahan struktur dalam ekonomi maju terus menjejaskan kadar pemulihan global. Tabung Kewangan Antarabangsa (International Monetary Fund, IMF), dalam laporan World Economic Outlook Update (WEO) Januari 2012, menurunkan anggaran pertumbuhan globalnya bagi tahun 2012 daripada 4% kepada 3.3%. Inflasi dalam ekonomi maju dan ekonomi sedang pesat membangun dijangka rendah lantaran pertumbuhan global yang lembap serta harga komoditi yang semakin menurun. Walaupun harga minyak dijangka secara relatif kekal tidak berubah pada tahun 2012, harga komoditi bukan minyak dijangka menurun sebanyak 14% disebabkan oleh permintaan global yang lemah dan keadaan penawaran yang bertambah baik.

Pada suku kedua tahun 2012, kebimbangan terhadap krisis hutang kerajaan di Eropah muncul semula berikutan ketidakpastian terhadap keadaan politik di Greece, dan prestasi sistem perbankan di Sepanyol yang terus merosot. Di Greece, parlimennya yang "tergantung" pada bulan Mei, telah mencetuskan kebimbangan sama ada negara itu akan dapat memenuhi syarat-syarat yang ditetapkan dalam dua pakej kewangannya yang terdahulu. Spekulasi Greece dikatakan mungkin keluar daripada euro tersebar luas, sekali gus menjejaskan integriti kesatuan monetari itu. Pada masa yang sama, kedudukan sistem perbankan di Sepanyol terus merosot, lantas meningkatkan keraguan terhadap keupayaan pihak berkuasa untuk menyokong sistem perbankan dan ekonomi dalam negeri. Pada bulan Mei, penarafan beberapa bank Sepanyol telah diturunkan oleh Standard & Poor's, dan Bankia, pemberi pinjaman gadai janji terbesar di negara itu, telah dimiliknegarakan. Sentimen mula bertambah buruk apabila keadaan menjadi semakin jelas bahawa dasar monetari sahaja tidak memadai untuk

[3] Sumber: Emerging Porfolio Fund Research (EPFR) Global.

Rajah 2.4

Turun Naik Pasaran Kewangan Global

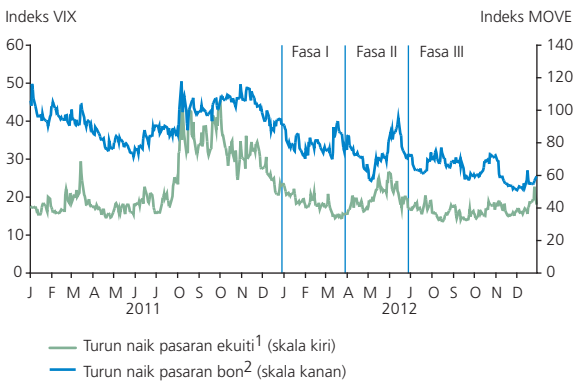

Nota: [1]Merujuk kepada Indeks VIX
[2]Merujuk kepada Indeks MOVE

Sumber: Bloomberg

menyelesaikan isu-isu asas dalam ekonomi kawasan euro[4]. Kebimbangan pasaran telah dicerminkan oleh peningkatan ketara kadar hasil bon kerajaan bagi Greece, Portugal, Sepanyol dan Itali. Kadar hasil hutang kerajaan untuk 10 tahun di Greece, khususnya, meningkat sebanyak 1,025.7 mata asas, iaitu kadar peningkatan yang belum pernah dicatat sebelum ini. Sementara itu, Portugal, Sepanyol dan Itali pula mengalami kenaikan kadar hasil yang ketara masing-masing sebanyak 92.7 mata asas, 82.7 mata asas dan 46.1 mata asas menjelang akhir bulan Mei.

Spekulasi mengenai sejauh mana agensi penarafan antarabangsa akan menurunkan penarafan kredit negara-negara Eropah dan bank-bank dalam ekonomi maju terpilih juga menjadi sumber ketidakpastian. Pada bulan Februari, Moody's mengumumkan kajian semula penarafan bagi beberapa bank di AS dan Eropah. Walau bagaimanapun, para pelabur terus tidak pasti terhadap magnitud penurunan penarafan yang bakal berlaku itu.

Gabungan perkembangan ini telah menyebabkan penurunan dalam pasaran kewangan di seluruh dunia. Pada akhir bulan Mac hingga awal bulan Jun, indeks MSCI World menurun sebanyak 12.3% dan turun naik mencapai kemuncaknya bagi tahun 2012, walaupun turun naik tersebut masih lebih rendah berbanding dengan turun naik yang dialami pada separuh kedua tahun 2011.

4 Sumber: BIS Quarterly Review, Jun 2012.

Peningkatan dalam krisis hutang Eropah di tengah-tengah kewujudan tanda-tanda awal pemulihan yang lebih lemah di AS dan pertumbuhan yang sederhana di RR China telah menambah ketidakpastian terhadap kadar pemulihan ekonomi global. Kebimbangan yang meningkat berikutan pemulihan global yang lemah mendorong para pelabur untuk memperlahankan kadar pengumpulan aset kewangan pasaran sedang pesat membangun atau melupuskan sebahagian daripada pegangan mereka. Hasilnya, pasaran ekuiti ekonomi sedang pesat membangun mencatat jumlah aliran keluar modal bersih kira-kira sebanyak USD11.7 bilion[5]. Walau bagaimanapun, pasaran bon dalam ekonomi sedang pesat membangun terus mengalami aliran masuk berterusan, disokong oleh asas-asas ekonomi sedang pesat membangun yang lebih kukuh. Oleh itu, pasaran bon dalam ekonomi sedang pesat membangun terus menerima aliran masuk modal bersih sebanyak USD10.2 bilion, walaupun lebih rendah berbanding sebanyak USD19 bilion yang diterima pada suku pertama[6]. Namun, penghindaran risiko yang ketara menyebabkan terdapatnya aliran modal bersih keluar daripada pasaran sedang pesat membangun pada suku kedua.

Pada separuh tahun kedua, pelonggaran dasar monetari selanjutnya pada peringkat global serta sentimen yang bertambah baik mendorong prestasi yang lebih kukuh dalam pasaran kewangan

Menjelang separuh tahun kedua, sentimen mula pulih apabila perkembangan di Eropah mula menunjukkan sedikit tanda-tanda penyelesaian. Di Greece, parti-parti politik yang menyokong langkah penjimatan berjaya membentuk kerajaan campuran dengan majoriti mudah selepas pilihan raya kedua negara itu. Selain itu, sidang kemuncak EU yang diadakan pada akhir bulan Jun melonggarkan keperluan bagi akses kepada

5 Dari akhir bulan Mac hingga akhir bulan Jun
6 Data aliran modal dalam perenggan diperoleh daripada EPFR Global yang merupakan anggaran.

Rajah 2.5

Prestasi Indeks Ekuiti Serantau Terpilih

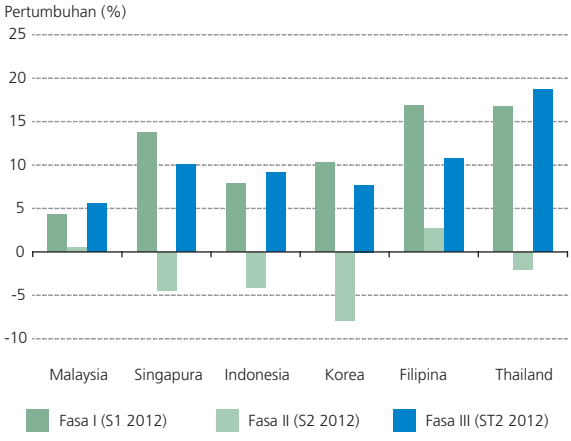

Sumber: Bloomberg

bantuan kewangan. Negara yang memohon bantuan tidak lagi tertakluk kepada pengawasan bersama Suruhanjaya Eropah, IMF, dan ECB, dan bantuan boleh terus diberikan kepada bank dan bukannya melalui kerajaan. Ini bermakna bahawa bantuan kewangan pada masa hadapan boleh dirunding dan dikeluarkan dengan lebih cepat dan fleksibel. Di samping itu, agensi penarafan antarabangsa mengumumkan tahap penarafan bagi negara dan bank tertentu akan diturunkan. Pada bulan Jun, Moody's telah menurunkan penarafan kerajaan Sepanyol daripada A3 kepada Baa3, iaitu penarafan pelaburan yang paling rendah. Pada minggu selepas itu, agensi penarafan kredit itu turut menurunkan penarafan 15 bank utama AS dan Eropah serta meletakkan Jerman, Belanda dan Luxembourg pada prospek penarafan negatif disebabkan oleh kemungkinan berlakunya penularan daripada krisis hutang kerajaan Eropah. Pengumuman ini mengurangkan ketidakpastian yang telah wujud tentang tahap penurunan penarafan yang akan dibuat.

Tambahan pula, janji dan tindakan susulan oleh bank pusat dalam ekonomi maju dan ekonomi sedang pesat membangun untuk melonggarkan dasar monetari telah menyebabkan prestasi menjadi lebih kukuh dalam pasaran kewangan global. Federal Reserve AS dan ECB mengumumkan buat pertama kalinya pada bulan Julai bahawa langkah pelonggaran monetari yang seterusnya akan dilaksanakan. Pada bulan September, Federal Reserve AS melancarkan program pembelian bon terbuka bagi sekuriti bersandarkan gadai janji dengan jumlah sebanyak USD40 bilion sebulan, di samping meneruskan janjinya untuk mengekalkan kadar faedah yang rendah sehingga pertengahan tahun 2015. Pada masa yang sama, ECB mengumumkan program Outright Monetary Transaction dan dalam program ini, bank pusat itu akan membuat pembelian tanpa had bon kerajaan daripada negara anggota yang bermasalah yang memohon bantuan. Peningkatan risiko pertumbuhan akan menjadi lebih perlahan juga mendorong beberapa bank pusat serantau untuk mengurangkan kadar dasar mereka.

Pelbagai langkah pelonggaran oleh bank-bank pusat di seluruh dunia telah memperbaharui keyakinan pasaran dan memberikan sokongan kepada pasaran kewangan global untuk mengekalkan trend menaik sehingga akhir tahun itu. Keyakinan terhadap prospek ekonomi sedang pesat membangun berikutan daya tahan permintaan dalam negeri bagi kebanyakan ekonomi tersebut menyebabkan aliran masuk bersih sebanyak USD76.1bilion[7] pada separuh tahun kedua. Hasilnya, pasaran ekuiti serantau meningkat sebanyak 5% hingga 18%, manakala spread JP Morgan EMBI menurun sebanyak 108.4 mata asas.

Walaupun pelonggaran monetari dan inisiatif dasar lain dalam ekonomi maju meningkatkan sentimen pasaran kewangan global, sentimen pelabur terus tidak menentu terhadap perkembangan-perkembangan baharu. Walaupun langkah-langkah oleh pembuat dasar di Eropah telah memberikan sedikit kelegaan kepada pasaran kewangan antarabangsa, fasa seterusnya untuk melaksanakan langkah-langkah yang diumumkan terus kritikal dalam mengekalkan keyakinan pelabur. Walaupun ekonomi sedang pesat membangun secara keseluruhannya berdaya tahan untuk menguruskan tidaktentuan pasaran kewangan global, namun cabaran masih berterusan. Dengan ketidakpastian dan tempoh pelonggaran dasar monetari yang berlanjutan kekal sebagai ciri landskap ekonomi dan kewangan global, daya tahan pasaran kewangan dalam ekonomi sedang pesat membangun akan terus diuji oleh perkembangan dalam ekonomi maju dan peralihan sentimen pelabur.

[7] Sumber: Emerging Portfolio Fund Research (EPFR) Global.

KEADAAN MONETARI DAN KEWANGAN DALAM NEGERI

Kadar Pertukaran

Kadar pertukaran ringgit sepanjang tahun 2012 didorong oleh aliran dua hala perdagangan, pelaburan langsung dan dana portfolio, yang mencerminkan gabungan faktor luar dan dalam negeri. Sejajar dengan perkembangan dalam pasaran kewangan antarabangsa, pergerakan ringgit pada tahun tersebut melalui tiga fasa berbeza. Dari bulan Januari hingga awal bulan Mac, ringgit bertambah kukuh disebabkan oleh aliran masuk portfolio, yang didorong terutamanya oleh keyakinan tentang prospek pertumbuhan Asia dalam keadaan persekitaran kadar faedah yang rendah dalam ekonomi maju. Namun, antara bulan Mac hingga Jun, ketidakpastian yang meningkat menyebabkan pelupusan pemegangan asset kewangan di rantau ini, lantas mengakibatkan penyusutan nilai mata wang serantau termasuk ringgit. Dari bulan Julai hingga Disember, dana portfolio mengalir masuk serta ringgit menambah nilai disebabkan keyakinan yang timbul semula tentang prospek ekonomi global. Ringgit mengakhiri tahun 2012 pada RM3.0583 bagi satu dolar AS, iaitu penambahan nilai sebanyak 3.9%.

Perkembangan ringgit didorong oleh aliran dua hala perdagangan, pelaburan langsung dan dana portfolio sepanjang tahun

Ringgit menambah nilai sebanyak 6.0% dari bulan Januari hingga awal bulan Mac. Ekonomi Malaysia memperlihatkan kekukuhan asas yang berterusan dalam keadaan prospek serantau yang secara amnya positif. Faktor ini, bersama dengan jangkaan bahawa persekitaran kadar faedah rendah akan berpanjangan dalam ekonomi maju menyebabkan pelabur antarabangsa bertumpu pada aset kewangan serantau. Oleh itu, Malaysia mencatat aliran masuk portfolio bersih sebanyak RM25.3 bilion pada suku pertama. Berlatarkan persekitaran ini, ringgit mencecah RM2.9900 pada 1 Mac 2012, paras intrahari paling kukuh sejak bulan September 2011.

Trend penambahan nilai ringgit dan mata wang serantau lain terganggu pada tempoh bulan Mac hingga Jun. Perkembangan ini disebabkan oleh ketidakpastian terhadap krisis hutang kerajaan di Eropah yang muncul semula, dan kebimbangan terhadap pemulihan ekonomi AS yang makin perlahan serta ekonomi RR China yang lebih sederhana, yang kesemua faktor ini telah menimbulkan kebimbangan terhadap prospek pertumbuhan ekonomi global dan serantau. Oleh itu, pelabur antarabangsa melupuskan pemegangan aset pasaran sedang pesat membangun. Ketidakpastian global yang meningkat turut mendorong aktiviti lindung nilai yang lebih giat oleh pengeksport tempatan, seperti yang dicerminkan oleh penumpuan penjualan hadapan yang lebih besar oleh pengeksport tempatan dalam tempoh pemegangan 3-6 bulan.

Aliran masuk portfolio meningkat semula pada separuh tahun kedua. Jangkaan pelonggaran dasar monetari selanjutnya di AS dan seterusnya pelaksanaan dasar itu bersama-sama dengan jangkaan kemajuan dalam usaha menyelesaikan krisis hutang kerajaan Eropah, menyebabkan pelabur yakin semula terhadap prospek pertumbuhan global dan juga seterusnya prospek pertumbuhan serantau. Perkembangan ini kemudiannya menyebabkan peningkatan permintaan terhadap aset kewangan serantau. Pengumuman data ekonomi yang positif untuk Malaysia pada tempoh itu memberikan rangsangan tambahan kepada pengukuhan ringgit selanjutnya. Oleh itu, ringgit menambah nilai sebanyak 4.3% berbanding dengan dolar AS pada tempoh itu.

Berbanding dengan mata wang utama lain, ringgit menambah nilai berbanding dengan yen Jepun (15.2%) dan euro (1.7%), tetapi menyusut nilai berbanding dengan paun sterling (-0.9%). Prestasi ringgit berbanding dengan mata wang serantau bercampur-campur. Ringgit menambah nilai berbanding dengan baht Thailand (0.2%), renminbi China (2.5%) dan rupiah Indonesia (9.2%), tetapi menyusut nilai berbanding dengan mata wang serantau lain antara 2.4% sehingga 4.2%. Bagi tahun 2012 secara keseluruhan, Kadar Pertukaran Efektif Nominal (Nominal Effective Exchange Rate, NEER) ringgit, iaitu pengukur prestasi ringgit berbanding dengan mata wang rakan perdagangan utama Malaysia, menambah nilai sebanyak 3.0%.

Ledakan Harga Komoditi: Adakah Ciri Pasaran Kewangan (Financialisation) dalam Pasaran Komoditi Merupakan Satu Faktor?

Pengenalan

Setelah beberapa dekad mencapai kestabilan secara relatif, harga komoditi global melonjak naik sejak sedekad yang lalu dan mengalami turun naik yang agak ketara sejak itu (Rajah 1). Perubahan yang jelas ini telah menimbulkan banyak perdebatan dan pendapat yang berbeza-beza tentang pemacu harga komoditi. Sejak dari dahulu, pemacu utama harga komoditi ialah perubahan asas dalam faktor permintaan dan penawaran global. Kejutan dalam jangka pendek, seperti gangguan bekalan secara tiba-tiba yang menyebabkan kekurangan bekalan di seluruh dunia, juga kadangkala mempengaruhi harga komoditi. Faktor-faktor ini masih penting sehingga kini. Namun, peningkatan dan turun naik dalam harga komoditi sejak beberapa tahun kebelakangan ini serta perkembangan pesat instrumen kewangan yang diindeks kepada harga komoditi telah mencetuskan persoalan tentang peranan yang dimainkan oleh peserta pasaran kewangan dalam penentuan harga komoditi. Rencana ini meneliti kedua-dua pandangan tersebut dan memanfaatkan hasil kajian sedia ada untuk memberikan sedikit sebanyak huraian yang lebih mendalam tentang sejauh mana pasaran komoditi yang semakin bercirikan pasaran kewangan, menerusi penghasilan produk kewangan berdasarkan komoditi, mempengaruhi trend harga komoditi akhir-akhir ini.

Peranan keadaan permintaan dan penawaran dalam memacu harga komoditi

Ada kesepakatan bahawa sejak dari dahulu, faktor asas seperti perubahan dalam keadaan permintaan dan penawaran global merupakan pemacu penting bagi harga komoditi. Peningkatan harga komoditi global sejak kebelakangan ini, khususnya antara tahun 2004 hingga 2008, juga tidak berbeza.

Rajah 1

Harga Komoditi Global

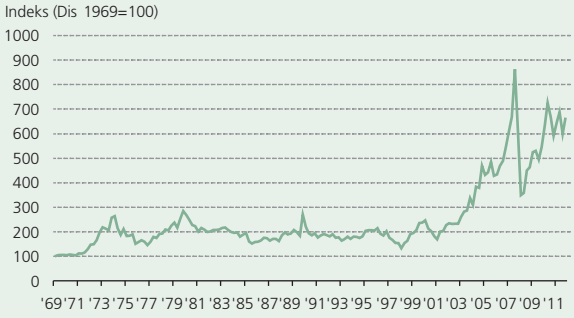

Sumber: S&P GSCI Spot Index, Bloomberg

Setelah melalui tempoh pertumbuhan ekonomi dunia yang kukuh serta berterusan, penggunaan minyak global meningkat dengan lebih cepat antara tahun 2001 hingga 2007 berbanding dengan dekad-dekad sebelumnya[1]. Sebahagian besar peningkatan ini boleh dikaitkan dengan permintaan yang semakin meningkat daripada ekonomi sedang pesat membangun (terutamanya RR China dan India), apabila gabungan peningkatan pendapatan dan pertambahan penduduk yang stabil mendorong pertumbuhan aktiviti ekonomi. Penggunaan tenaga dan makanan dalam ekonomi sedang pesat membangun telah mencatat peningkatan yang stabil sejak tahun 1996, masing-masing pada kadar tahunan 3.0% dan 1.7%[2]. Penggunaan tenaga dan makanan di RR China sahaja masing-masing berkembang pada kadar 7.1% dan 1.8% dalam tempoh yang sama. Sebaliknya, penggunaan tenaga dalam ekonomi maju menurun sebanyak 0.1%, manakala penggunaan makanan meningkat pada kadar sederhana iaitu 0.8% dalam tempoh ini[3] (Rajah 2 dan 3).

[1] Menurut European Central Bank (2010), pertumbuhan purata tahunan bagi penggunaan minyak global sekitar 27% antara tahun 2001 hingga 2007, berbanding dengan 19% antara 1991-2000 dan 2% antara 1980-1990.

[2] British Petroleum Statistical Review, FAO, OECD, dan pengiraan Bank Negara Malaysia (Ekonomi sedang pesat membangun merangkumi Brazil, RR China, India, Persekutuan Rusia, Bangladesh, Indonesia, Iran, Iraq, Kazakhstan, Republik Korea, Myanmar, Pakistan, Filipina, Arab Saudi, Thailand, Turkey, Vietnam, Mesir, Afrika Selatan, Ethiopia, Nigeria, Mexico, Argentina, Chile, Colombia, Peru, Venezuela, Serbia, Ukraine).

[3] British Petroleum Statistical Review, FAO, OECD, dan pengiraan Bank Negara Malaysia (Ekonomi maju merangkumi Australia, Kanada, Kesatuan Eropah, Jepun dan AS).

Rajah 2

Penggunaan Tenaga (Minyak Mentah) Global

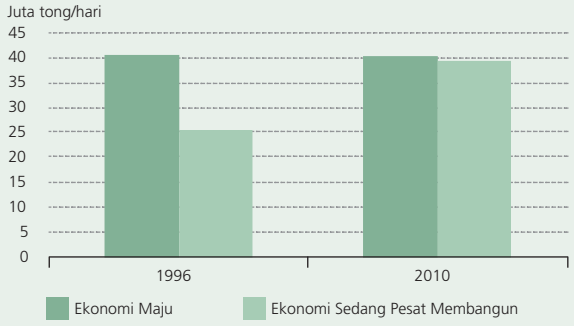

Sumber: British Petroleum Statistical Review

Rajah 3

Penggunaan Makanan (Bijirin) Global

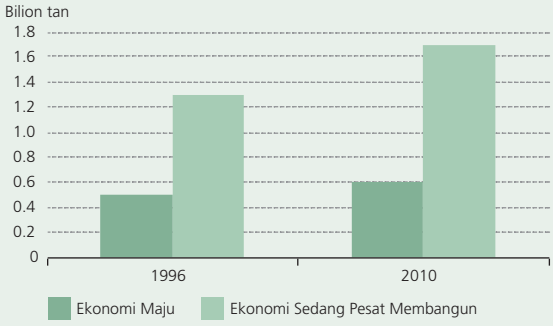

Sumber: Pertubuhan Makanan dan Pertanian Pertubuhan Bangsa- Bangsa Bersatu (FAO), Pertubuhan Kerjasama dan Pembangunan Ekonomi (OECD)

Permintaan terhadap input pertanian untuk pengeluaran biobahan api merupakan satu lagi faktor penting. Subsidi yang diperkenalkan untuk pengeluaran biobahan api, terutamanya di Australia, Kanada, RR China, Kesatuan Eropah dan Amerika Syarikat (AS) antara tahun 2006-2009 menyebabkan peralihan sesetengah komoditi makanan kepada penghasilan biobahan api. Oleh itu, sebahagian besar penggunaan global bagi beberapa komoditi makanan – 20% daripada tebu, 9% daripada minyak sayuran dan bijirin kasar, serta 4% daripada bit gula[4] – adalah untuk menghasilkan biobahan api. Malah, di bawah undang-undang AS, 40% daripada tuaian jagung mesti digunakan untuk membuat biobahan api[5]. Peningkatan dalam penghasilan biobahan api ini turut mewujudkan tekanan ke atas harga produk pertanian yang tidak digunakan dalam pengeluaran biobahan api, kerana lebih banyak tanah pertanian diubah suai untuk menghasilkan tanaman yang diperlukan bagi pengeluaran biobahan api.

Rajah 4

Permintaan dan Penawaran Minyak Dunia

Sumber: Energy Information Administration (EIA) AS

Kesan daripada peningkatan permintaan terhadap harga komoditi didapati lebih ketara kerana penawaran tidak dapat menampung permintaan tersebut. Contohnya, kenaikan harga komoditi global yang mendadak berlaku semasa bekalan minyak global semakin terhad. Pengeluaran minyak dunia mula lembap antara tahun 2004 hingga 2009, sebahagian besarnya kerana kekangan geologi di beberapa negara besar pengeluar minyak bukan OPEC. Oleh itu, terdapat pandangan bahawa penurunan secara tiba-tiba dalam pengeluaran minyak mentah dunia sepanjang tempoh ini menyumbang kepada kenaikan harga minyak yang ketara[6] (Rajah 4).

Gangguan bekalan jangka pendek yang tidak dijangka ekoran masalah sosiopolitik dan berkaitan cuaca turut menyebabkan lonjakan harga sepanjang sedekad yang lalu. Sebagai contoh, faktor iklim merupakan penyumbang utama kepada kenaikan harga komoditi pertanian antara tahun 2007 hingga 2010. Pada tahun 2008, Australia, yang merupakan pembekal gandum yang penting di dunia telah mengalami kemarau, lantas menyebabkan kekurangan bekalan gandum dalam pasaran yang

[4] Laporan Dasar tentang Turun Naik Harga dalam Pasaran Makanan dan Pertanian yang disumbangkan oleh FAO, IFAD, IMF, OECD, UNCTAD, WFD, Bank Dunia, WTO, IFPRI dan HLTF PBB.
[5] Akta Kebebasan dan Keselamatan Tenaga 2007.
[6] Kaufmann (2011), European Central Bank (2010).

sememangnya tidak mencukupi dan seterusnya mengakibatkan kenaikan harga yang ketara[7]. Baru-baru ini, pada tahun 2010, kemarau dan kebakaran yang cepat merebak di Persekutuan Rusia telah memusnahkan satu perlima tanaman di Rusia dan mengakibatkan pengeluaran gandum tahunannya menurun sebanyak 25 juta tan. Akibatnya, harga gandum mengalami kenaikan yang mendadak, daripada USD5 bagi setiap busyel pada bulan Ogos 2010 kepada paras tertinggi USD9 setiap busyel pada bulan Februari 2011. Penurunan dalam bekalan dan kenaikan harga ini menjadi lebih ketara apabila pada bulan Ogos 2010, Rusia memutuskan untuk menyekat eksport bijirin dalam bulan-bulan seterusnya pada tahun itu.

Pengaruh pedagang bukan komersial terhadap pasaran komoditi yang semakin meningkat
Meskipun tidak diragui bahawa sebahagian besar trend jangka panjang harga komoditi adalah berpunca daripada perubahan asas dalam permintaan dan penawaran komoditi global, terdapat tanda-tanda bahawa peserta pasaran kewangan semakin berpengaruh terhadap pasaran komoditi, berbanding dengan pedagang komersial yang tradisional.

Pertama, dana yang diperuntukkan untuk derivatif komoditi telah meningkat dengan ketara sejak tahun 2004. Minat pedagang bukan komersial[8] yang kian meningkat dalam pasaran komoditi telah menyebabkan kenaikan lebih enam kali ganda dalam kontrak hadapan dan kontrak opsyen terkumpul di bursa komoditi, daripada kira-kira 10 juta kontrak pada tahun 1999 kepada lebih 60 juta kontrak pada tahun 2011[9]. Persekitaran kadar faedah yang rendah, yang mendorong pelabur untuk mencari pulangan yang lebih tinggi dalam kelas aset bukan tradisional, dan inovasi kewangan yang membolehkan jumlah pelabur yang lebih banyak didedahkan kepada pasaran komoditi, dikatakan menjadi faktor di sebalik kenaikan ini dan daya penarik komoditi sebagai pelaburan alternatif.

Kedua, pelaburan indeks mencatat pertumbuhan yang tidak pernah berlaku sebelum ini[10]. Faktor utama di sebalik aliran masuk pelaburan kewangan ke dalam pasaran komoditi baru-baru ini ialah kemunculan pelabur indeks komoditi. Peningkatan dalam pelaburan indeks adalah cukup besar, dengan anggaran aset yang diperuntukkan kepada strategi perdagangan indeks komoditi meningkat daripada USD15 bilion pada tahun 2003 kepada USD210 bilion pada tahun 2012[11]. Secara kolektif, para pelabur indeks ini membentuk sebahagian besar peserta bukan komersial dalam pasaran komoditi. Motivasi mereka yang tersendiri dan strategi pelaburan mereka yang khusus[12], yang ada kalanya mungkin berbeza daripada asas yang mendasari komoditi, ditambah pula dengan pelaburan mereka yang tinggi, telah mendorong ramai pemerhati pasaran membuat kesimpulan bahawa penyertaan pelabur indeks boleh memberikan pengaruh yang besar terhadap pergerakan harga komoditi.

---

[7] Bekalan gandum memang sedia terhad ekoran kemarau berterusan di Australia pada tahun 2006 dan 2007, serta fros yang merosakkan tanaman di AS pada pertengahan tahun 2007.

[8] Ejen dalam pasaran komoditi lazimnya dikategorikan kepada pedagang komersial dan bukan komersial. Commodity Futures Trading Commission (CFTC) AS mentakrifkan pedagang komersial ialah mereka yang menghasilkan atau menggunakan komoditi fizikal, manakala pedagang bukan komersial ialah pembeli kontrak hadapan komoditi yang tidak beroperasi dalam pasaran fizikal dan tiada pendedahan kepada harga komoditi fizikal. Pedagang bukan komersial merangkumi bukan sahaja spekulator yang boleh membeli dan menjual kontrak hadapan komoditi berdasarkan pandangan mereka, tetapi juga pelabur indeks yang memegang kedudukan niaga hadapan komoditi secara pasif sebagai satu komponen portfolio yang pelbagai.

[9] Bank for International Settlements (2011).

[10] Pelaburan indeks tidak berbeza daripada dana bersama, iaitu dana yang dilaburkan dalam indeks komoditi digunakan untuk membeli kumpulan komoditi yang ditetapkan oleh indeks. Oleh itu, pelabur indeks hanya mempunyai kedudukan belian (panjang) dalam pasaran komoditi.

[11] CFTC AS Index Investing Data.

[12] Oleh sebab motivasi mereka untuk memegang komoditi sebagai sebahagian daripada strategi pempelbagaian, pelabur indeks boleh terus mengekalkan pemegangan komoditi mereka tanpa mengambil kira keadaan pasaran atau pergerakan harga. Ini menghasilkan permintaan artifisial dalam pasaran. Sebaliknya, jika pelabur memutuskan untuk menarik balik pelaburan disebabkan faktor yang tidak berkaitan dengan asas komoditi, pengurus dalam indeks tersebut tiada pilihan lain dan terpaksa menjual pegangan mereka tanpa mengambil kira prospek komoditi yang berkenaan. Di samping itu, ketegaran dalam wajaran yang berkait dengan setiap komoditi dalam sesuatu indeks mungkin memerlukan pembelian dan penjualan sesetengah komoditi untuk mengekalkan peruntukan asal. Sekali lagi, urus niaga tersebut tidak semestinya mencerminkan faktor asas yang mempengaruhi komoditi dalam indeks.

Rajah 5

Kedudukan Spekulatif Bersih Kontrak Hadapan Gandum dan Kesan pada Harga

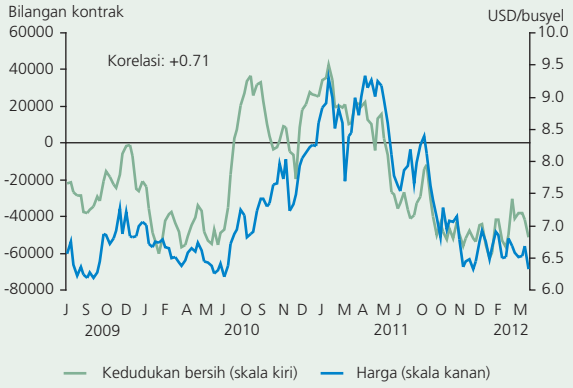

Sumber: Commodity Futures Trading Commission (CFTC) AS

Rajah 6

Kedudukan Spekulatif Bersih Kontrak Hadapan Jagung dan Kesan pada Harga

Sumber: Commodity Futures Trading Commission (CFTC) AS

Ketiga, jumlah dagangan bukan komersial (spekulator dan pelabur indeks) melebihi dagangan komoditi komersial. Pada masa ini, urus niaga pasaran kewangan melebihi perdagangan sebenar komoditi fizikal. Laporan terkini[13] menunjukkan bahawa dagangan bukan komersial kini mencakupi sekurang-kurangnya 64% daripada semua kedudukan dagangan minyak yang direkodkan. Pada masa lalu, kedudukan bukan komersial dalam perdagangan minyak lazimnya hanya mencakupi 30% daripada jumlah dagangan[14].

Keempat, terdapat pergerakan bersama yang kukuh antara aktiviti belian dan jualan bersih spekulatif dalam pasaran hadapan komoditi dengan harga komoditi. Kedudukan spekulatif bersih bagi kontrak hadapan komoditi, yang mengambil kira pesanan 'belian' dan 'jualan' pedagang bukan komersial, sedikit sebanyak mencerminkan sentimen dan pandangan pelabur tentang masa hadapan[15]. Tahap pergerakan bersama yang tinggi antara kedudukan spekulatif bersih dengan harga spot komoditi memberikan sedikit penunjuk tentang pengaruh spekulator terhadap pergerakan harga komoditi (Rajah 5 dan 6).

Kelima, pergerakan bersama antara indeks komoditi global dengan indeks ekuiti semakin meningkat. Sebelum tahun 2004, tidak ada korelasi yang dapat dilihat dalam pergerakan pasaran komoditi dan ekuiti. Harga komoditi lazimnya dipengaruhi oleh asas yang mendasari setiap komoditi, manakala pasaran ekuiti lebih mudah dipengaruhi oleh perubahan dalam kesanggupan pelabur untuk mengambil risiko. Namun, sejak tahun 2004, penyertaan pelabur kewangan yang semakin bertambah menyebabkan pasaran komoditi global menjadi lebih peka terhadap pengimbangan semula portfolio oleh pelabur kewangan. Ini menyebabkan pergerakan dalam harga komoditi lebih berkorelasi dengan harga dalam pasaran aset lain, termasuk pasaran ekuiti. Antara tahun 2006 hingga 2012, korelasi antara indeks komoditi[16] dengan indeks ekuiti[17] meningkat dengan ketara, daripada hampir sifar pada tahun 2004 kepada 0.6 pada tahun 2012[18].

[13] CFTC AS Commitment of Traders Report 2012.
[14] Hall (2010).
[15] Lazimnya, dalam pasaran komoditi, terdapat pembeli dan penjual kontrak hadapan bagi komoditi yang sama. Pesanan pembeli dan penjual, apabila "dikira bersih", akan menjadi kedudukan spekulatif bersih. Pesanan belian yang lebih banyak berbanding dengan pesanan jualan akan mewujudkan kedudukan panjang spekulatif bersih, manakala pesanan jualan yang melebihi pesanan belian akan menghasilkan kedudukan pendek spekulatif bersih.
[16] S&P GSCI Spot Index.
[17] S&P 500.
[18] Pengiraan Bank Negara Malaysia.

Tahap pengaruh pasaran komoditi yang bercirikan pasaran kewangan

Memandangkan makin ramai yang bersetuju bahawa faktor asas dan faktor kewangan memainkan peranan dalam pergerakan harga komoditi, penyelidikan dan kajian kini mula beralih kepada penilaian kepentingan setiap faktor tersebut secara relatif. Kajian sedia ada menyimpulkan secara umum bahawa, walaupun permintaan global terus mempengaruhi trend harga komoditi untuk jangka panjang, namun aliran pelaburan spekulatif ke dalam pasaran komoditi telah meningkatkan lagi pergerakan harga komoditi[19]. Meskipun terdapat pelbagai kategori peserta kewangan dalam pasaran komoditi dan pelbagai metodologi digunakan, bukti kajian menunjukkan bahawa, setelah mempertimbangkan semua perkara, faktor asas dilihat lebih penting dalam menerangkan trend harga komoditi. Walau bagaimanapun, pasaran komoditi yang bercirikan kewangan boleh dan telah meningkatkan magnitud kitaran turun naik (boom-bust cycle) bagi harga komoditi dalam jangka pendek. Secara lebih khusus, pelbagai kajian mendapati bahawa aktiviti spekulatif meningkatkan lagi pergerakan harga komoditi sebanyak 15% - 28% (Jadual 1).

Jadual 1

Ringkasan Kajian Yang Telah Cuba Menyatakan Kuantiti Kesan Aktiviti Spekulatif dalam Pasaran Komoditi

Kajian	Kesan (%)
Gilbert (2009)	~15
Van der Molen (2009)	26.8
Khan (2009)	19-28*
United Nations Conference on Trade and Development (2011)	20-25
Pollin dan Heintz (2011)	26.5*
Davies (2011)	25*
Lombardi dan Robays (2011)	15
Lenzner (2012)	22*
Juvenal dan Petrella (2012)	~15

* Termasuk pengiraan Bank Negara Malaysia

Kesimpulan

Peningkatan yang cepat dan turun naik yang mendadak harga komoditi sejak beberapa tahun kebelakangan ini telah menyebabkan penilaian semula faktor pemacu harga komoditi. Meskipun aktiviti komoditi yang bercirikan pasaran kewangan diakui semakin berperanan dalam memacu harga komoditi, kepentingannya berbanding dengan faktor asas masih lagi menjadi tanda tanya. Yang pasti, kesan yang dibawa oleh pedagang bukan komersial ke atas pergerakan harga komoditi global serta dinamik di sebaliknya perlu difahami dengan lebih mendalam. Satu bidang penyelidikan yang menarik dan agak kurang diselidiki ialah hubungan antara dasar monetari dengan harga komoditi. Antara persoalan utama ialah sejauh mana dasar monetari global yang amat longgar sejak beberapa tahun kebelakangan ini telah menyumbang kepada komoditi bercirikan pasaran kewangan dan seterusnya turun naik harga komoditi, kesan terhadap harga makanan global dan bekalan untuk penggunaan manusia, serta keberkesanan dasar monetari menangani inflasi yang berkait dengan penawaran, terutamanya dalam ekonomi sedang pesat membangun yang bersifat sangat terbuka.

[19] Walaupun sesetengah kajian menganggap aktiviti spekulatif berpunca daripada kesemua pelabur bukan komersial dan mengukur kesan tersebut secara keseluruhan, kajian lain mengasingkan pedagang bukan komersial untuk membezakan kesan yang diakibatkan oleh pelabur indeks sahaja, oleh sebab strategi pelaburan mereka yang berbeza dan jumlah pelaburan mereka yang besar.

Rujukan

Bank for International Settlements (2011), Quarterly Review.

Davies, G. (2011), 'Fundamentals and Speculation in Commodity Markets', Financial Times.

European Central Bank (2010), Monthly Bulletin.

Flassbeck, H., Bicchetti, D., Mayer, J. dan Rietzler, K. (2011), 'Price Formation in Financialised Commodity Markets: The Role of Information', UNCTAD.

Gilbert, C.L. (2009), 'Speculative Influences on Commodity Prices 2006 – 2008', CIFREM dan Department of Economics, University of Trento, Italy.

Hall, K. (2012), 'Once again, speculators behind sharply rising oil and gasoline prices', McClatchy.

Juvenal, L. dan Petrella, I. (2012), 'Speculation in the Oil Market', Working Paper 2011-027C, Federal Reserve Bank of St Louis.

Kaufmann R.K. (2011), 'The Role of Market Fundamentals and Speculation in Recent Price Changes for Crude Oil', Energy Policy, 39(1): m.s. 105-115.

Khan, M. S. (2009), 'The 2008 Oil Price Bubble', Policy Brief, Peterson Institute for International Economics.

Lenzner, R. (2012), 'Speculation in Crude Oil Adds $23.39 To The Price Per Barrel', Forbes.

Lombardi, M. J. dan Van Robays, I. (2011), 'Do Financial Investors Destabilise Oil Price?', Working Paper Series No. 1346, European Central Bank.

Pollin, R. dan Heintz, J. (2011), 'How Wall Street Speculation is Driving Up Gasoline Prices Today', Political Economy Research Institute University of Massachusetts, Amherst.

Van der Molen, M. (2009), 'Speculators Invading the Commodity Markets: A Case Study of Coffee', Unpublished, University of Utrecht.

Rajah 2.6

Kadar Pertukaran Ringgit Malaysia (RM) dan Mata Wang Serantau Terpilih Berbanding dengan Dolar AS

[1]Mata wang serantau: renminbi China, rupiah Indonesia, won Korea, peso Filipina, dolar Singapura, dolar Taiwan Baharu dan baht Thailand. Setiap mata wang bewajaran seimbang.

Nota: Peningkatan indeks menunjukkan penambahan nilai ringgit atau mata wang serantau terpilih berbanding dengan dolar AS

Sumber: Bank Negara Malaysia

Sentimen yang lebih baik terhadap ringgit pada separuh tahun kedua menyebabkan permintaan terhadap perlindungan nilai menurun. Aktiviti hadapan pertukaran asing merosot sebanyak 21% pada tempoh ini berbanding dengan separuh tahun pertama. Selain itu, sentimen yang makin menggalakkan turut menambah mudah tunai dolar AS dalam pasaran domestik. Penunjuk kepada peningkatan mudah tunai ini ialah mata swap mata wang bersilang USD/RM 5 tahun, yang menunjukkan kos memperoleh dolar AS dalam pasaran pertukaran asing

Rajah 2.7

Kadar Pertukaran Ringgit Malaysia (RM) Berbanding dengan Mata Wang Utama

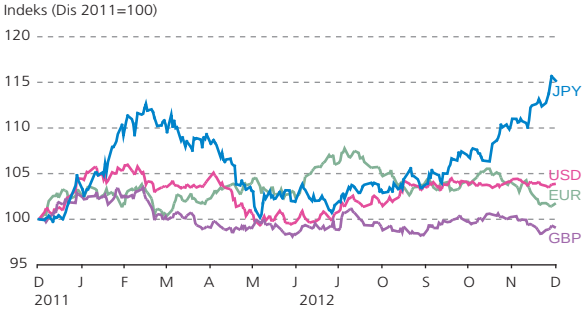

Nota: Peningkatan indeks menunjukkan penambahan nilai ringgit berbanding dengan mata wang berkenaan

Sumber: Bank Negara Malaysia

Rajah 2.8

Ringkasan Prestasi Ringgit Malaysia (RM) Berbanding dengan Mata Wang Utama dan Serantau

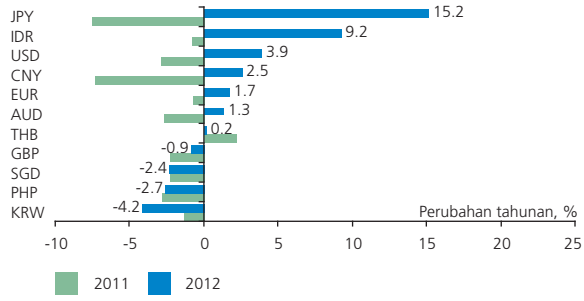

Nota: (+) menunjukkan penambahan nilai ringgit berbanding dengan mata wang asing

Sumber: Bank Negara Malaysia

domestik, menurun daripada 145 mata asas pada bulan Jun kepada 125 mata asas pada bulan Disember.

Aliran perdagangan dan pelaburan dua hala yang lebih seimbang menyumbang kepada pasaran pertukaran asing Malaysia yang berfungsi dengan teratur, meskipun terdapat turun naik yang ketara dalam pasaran mata wang antarabangsa. Peningkatan sebanyak 34% dalam aliran masuk kasar pada tahun 2012 adalah sejajar dengan peningkatan 39% dalam aliran keluar kasar. Oleh itu, kedudukan rizab antarabangsa Bank secara relatif kekal stabil pada tahun itu, dengan kadar pertukaran sebahagian besarnya ditentukan oleh keadaan pasaran.

Kadar faedah, kadar hasil bon dan harga ekuiti

Selepas menaikkan kadar faedah pada tahun 2010 dan 2011, Jawatankuasa Dasar Monetari (Monetary Policy Committee, MPC) mengekalkan Kadar Dasar Semalaman (Overnight Policy Rate, OPR) pada 3.00% sepanjang tahun 2012. Oleh itu, keadaan monetari dalam negeri terus menyokong aktiviti ekonomi, dan dalam pada itu meminimumkan risiko ketidakseimbangan kewangan.

Mencerminkan paras OPR yang tidak berubah, kadar pasaran wang secara relatif kekal stabil sepanjang tahun 2012. Kadar antara bank semalaman purata (average overnight interbank rate, AOIR) diurusniagakan pada kadar yang hampir dengan OPR, dalam julat 2.89-3.00%,

manakala kadar antara bank bagi tempoh jangka pendek lain juga secara relatif tidak berubah. Walau bagaimanapun, kadar pasaran wang jangka sederhana dipengaruhi oleh jangkaan pasaran bagi perubahan OPR. Pada separuh tahun pertama, Kadar Tawaran Antara Bank Kuala Lumpur (Kuala Lumpur Interbank Offered Rate, KLIBOR) dan kadar bagi swap kadar faedah (interest rate swap, IRS) menjadi sederhana sedikit kerana pasaran menjangkakan pelaksanaan langkah dasar monetari berikutan peningkatan risiko pertumbuhan ekonomi dalam negeri akan menjadi lebih rendah dalam keadaan pertumbuhan global yang lebih perlahan. Namun, kadar faedah pasaran kembali pada paras yang wajar pada separuh tahun kedua apabila peserta pasaran mengubah jangkaan kadar faedah mereka disebabkan oleh daya tahan ekonomi dalam negeri.

Kadar faedah kekal stabil pada tahun 2012, mencerminkan pendirian dasar monetari yang menggalakkan pertumbuhan ekonomi secara seimbang dan mampan

Kadar pinjaman runcit juga secara relatif stabil pada tahun 2012. Kadar pinjaman tanda aras, seperti yang diukur oleh kadar pinjaman asas (base lending rate, BLR) purata bank perdagangan, kekal pada 6.53%. Pada masa yang sama, kadar pinjaman purata (average lending rate, ALR) berwajaran bagi jumlah pinjaman terkumpul mencatat penurunan secara beransur-ansur sebanyak 14 mata asas, ke paras 5.52% pada akhir tahun. Ini mencerminkan pinjaman lama, yang diikat sebelum krisis kewangan tahun 2008 apabila OPR dan kos pinjaman adalah lebih tinggi, yang matang secara beransur-ansur, dan penambahan pinjaman baharu pada kadar yang secara relatif lebih rendah.

Perniagaan dan isi rumah terus mendapat manfaat daripada kadar faedah yang rendah sepanjang tahun 2012. Kadar pinjaman runcit yang rendah disebabkan oleh tiga faktor. Pertama, kos dana kekal rendah disebabkan oleh pendirian dasar monetari yang stabil. Kedua, dengan permintaan dalam negeri dan pertumbuhan pendapatan yang berterusan, profil kredit peminjam pada amnya terus kukuh seperti yang dibuktikan oleh bahagian kemungkiran pinjaman yang rendah, lantas menghalang peningkatan premium risiko kredit. Ketiga, peningkatan persekitaran yang kompetitif telah menyebabkan margin yang dikenakan terhadap pinjaman kekal pada paras yang rendah.

Kadar deposit bank perdagangan stabil sepanjang tahun. Pada akhir bulan Disember 2012, kadar purata deposit tetap yang disebut oleh bank perdagangan bagi tempoh 1 hingga 12 bulan masing-masing adalah antara 2.90% hingga 3.15%. Pendeposit terus diberikan kadar pulangan benar positif yang meningkat, sebahagiannya disebabkan oleh trend inflasi yang menurun sepanjang tahun.

Rajah 2.9

Kadar Pasaran Wang dan Kewangan

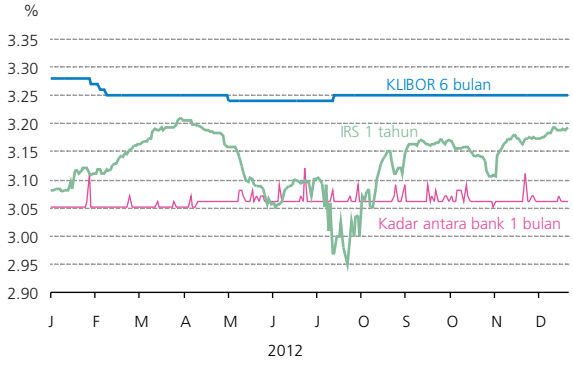

Sumber: Bank Negara Malaysia dan Bloomberg

Rajah 2.10

Kadar Pinjaman Bank Perdagangan (pada akhir tempoh)

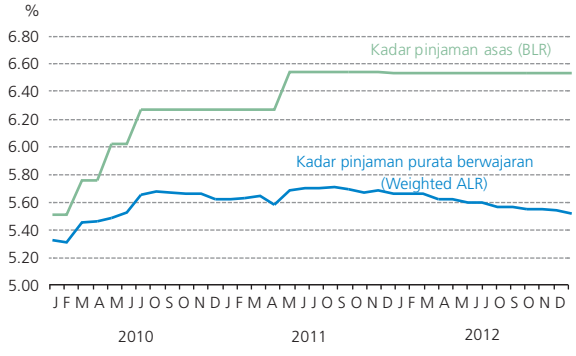

Sumber: Bank Negara Malaysia

Rajah 2.11

Kadar Deposit Tetap Benar

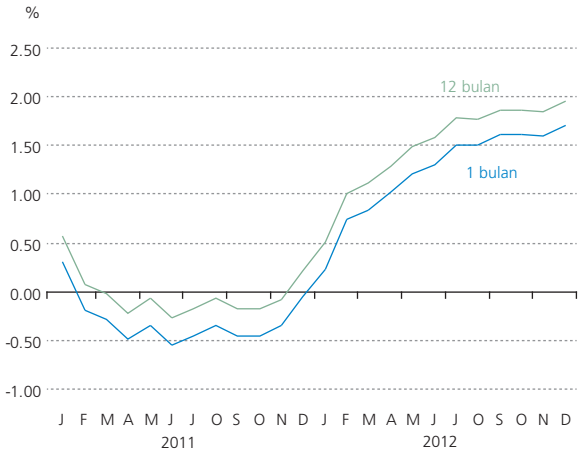

Sumber: Bank Negara Malaysia

Rajah 2.12

Kadar Hasil Sekuriti Kerajaan Malaysia

Sumber: Bank Negara Malaysia

Pergerakan kadar hasil Sekuriti Kerajaan Malaysia (Malaysian Government Securities, MGS) pada tahun 2012 sebahagian besarnya dipengaruhi oleh gabungan faktor luaran dan dalam negeri. Jangkaan pasaran bagi OPR yang lebih rendah berikutan kebimbangan tentang pertumbuhan global lebih perlahan dan implikasinya terhadap ekonomi dalam negeri, bersama-sama dengan permintaan terhadap MGS yang meningkat daripada bukan pemastautin, telah mengekalkan kadar hasil yang rendah. Namun, pertukaran arah jangkaan pasaran yang lebih awal bagi penurunan kadar dasar, ditambah pula dengan lelongan bon kerajaan yang lebih besar, telah menyebabkan tekanan menaik terhadap kadar hasil pada tahun itu.

Kadar hasil MGS sebahagian besarnya dipengaruhi oleh gabungan faktor luar dan dalam negeri

Kadar hasil MGS pada tahun 2012 bermula dengan trend menurun kerana pasaran menjangka berlakunya penurunan kadar dasar. Kadar hasil MGS 1 tahun menurun kepada paras paling rendah dalam satu tahun iaitu 2.76% pada bulan Februari, jauh lebih rendah berbanding dengan kadar OPR pada 3.00%. Walau bagaimanapun, kadar hasil meningkat pada bulan Mac dengan kadar hasil MGS 1 tahun meningkat sebanyak 19 mata asas berikutan pertukaran arah jangkaan pasaran terhadap OPR. Meskipun kebimbangan muncul semula selepas itu terhadap krisis hutang kerajaan Eropah dan prospek pemulihan global yang lemah, pemegangan MGS oleh bukan pemastautin meningkat sebanyak RM10.9 bilion dari bulan April hingga Julai, didorong oleh asas-asas ekonomi dalam negeri yang kukuh. Ini menyumbang kepada trend menurun kadar hasil MGS bagi semua tempoh matang. Trend ini terhenti pada bulan Ogos dan September, kerana lelongan bon kerajaan dalam jumlah yang besar pada tempoh tersebut menyebabkan pergerakan menaik dalam kadar hasil. Menjelang akhir tahun, kadar hasil secara umumnya stabil kecuali penurunan sementara pada bulan Oktober susulan pengumuman langkah pelonggaran kuantitatif selanjutnya oleh Federal Reserve AS. Secara keseluruhan, keluk kadar hasil MGS tanda aras mendatar pada tahun 2012, ekoran gabungan peningkatan kadar hasil jangka pendek sebanyak 3 hingga 19 mata asas dan penurunan kadar hasil MGS 10 tahun sebanyak 20 mata asas.

Berlandaskan asas-asas makroekonomi Malaysia yang kukuh, bon Kerajaan Malaysia terus menjadi tumpuan dalam kalangan pelabur antarabangsa. Aliran masuk bukan pemastautin yang mampan ke dalam pasaran MGS menyebabkan bahagian pemegangan MGS oleh bukan pemastautin meningkat dengan ketara kepada paras tertinggi 44.4% daripada jumlah MGS terkumpul menjelang akhir bulan Disember 2012. Meskipun

Rajah 2.13

Sekuriti Hutang Terkumpul Milik Bukan Pemastautin

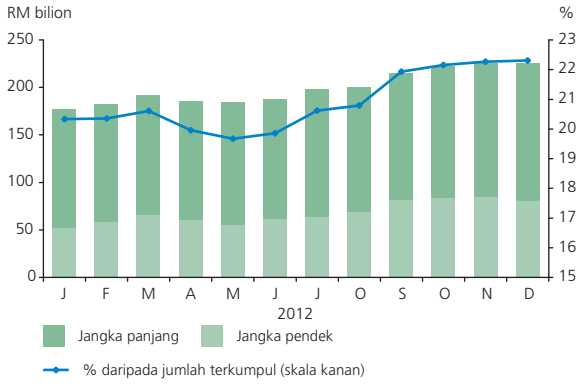

Sumber: RENTAS, Bank Negara Malaysia

aliran masuk tersebut menambah kedalaman, keluasan dan keteguhan pasaran bon dan meningkatkan kecekapan penentuan harga, aliran masuk ini juga membayangkan kemungkinan pasaran bon terjejas oleh pengeluaran dana bukan pemastautin yang banyak dan mendadak yang boleh menjejaskan kestabilan sistem kewangan. Walau bagaimanapun, keadaan ini tidak membimbangkan kerana tiga faktor. Pertama, Malaysia mempunyai pasaran bon yang luas dan cair, yang berupaya mengantara aliran masuk dengan berkesan, lantaran pasaran bon keempat terbesar di Asia selepas Jepun, RR China dan Korea[8]. Termasuk sukuk, sekuriti hutang swasta dan sekuriti bank pusat, pemegangan bukan pemastautin hanya mencakupi 22.3% daripada jumlah pasaran bon dalam negeri. Kedua, permintaan kukuh terhadap MGS oleh pelabur institusi tempatan akan berfungsi sebagai penahan (backstop) sekiranya aliran dana bukan pemastautin bertukar arah. Sebahagian besar jumlah pelabur dalam negeri terdiri daripada kumpulan wang pencen dan institusi kewangan, yang juga termasuk industri insurans yang lebih maju yang terus mencari aset boleh labur berikutan pertumbuhan dalam liabiliti mereka. Ketiga, meskipun ketidakpastian yang berterusan dalam pasaran kewangan global, asas-asas ekonomi seperti perbezaan dalam kadar pertumbuhan dan kadar faedah akan terus menjadi faktor sokongan kepada pasaran bon dalam negeri.

Rajah 2.14

Keluk Hasil Tanda Aras Sekuriti Kerajaan Malaysia

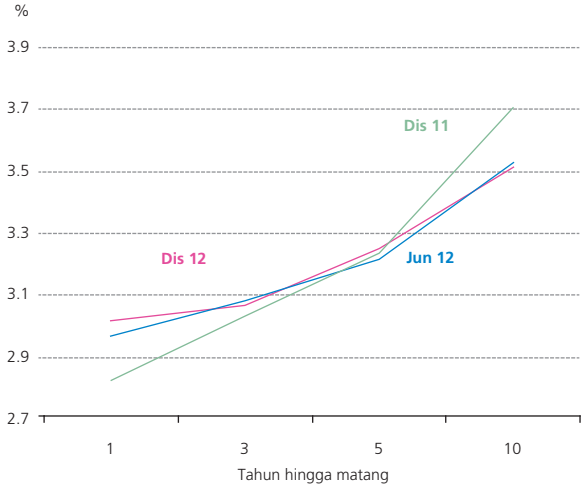

Sumber: Bank Negara Malaysia

Kadar hasil PDS terus menggalakkan bagi aktiviti perolehan dana dalam keadaan permintaan tinggi terhadap pembiayaan daripada projek berkaitan infrastruktur dan ETP

Pasaran sekuriti hutang swasta (private debt securities, PDS) dalam negeri mencatat pertumbuhan yang kukuh pada tahun 2012 ekoran keadaan pasaran yang menggalakkan. Aktiviti perolehan dana dalam pasaran PDS meningkat dengan ketara dengan terbitan PDS baharu mencatat jumlah tertinggi sebanyak RM121.1 bilion, mencerminkan permintaan lebih tinggi terhadap pembiayaan daripada projek berkaitan infrastruktur dan Program Transformasi Ekonomi (Economic Transformation Programme, ETP). Meskipun peningkatan yang ketara dalam penawaran PDS, kos pembiayaan pasaran bon terus menggalakkan. Kadar hasil PDS secara keseluruhannya menurun, dengan kadar hasil bagi sekuriti berpenarafan AAA, AA dan A 5 tahun masing-masing mencatat penurunan sebanyak 18.5 mata asas, 35.1 mata asas dan 12.6 mata

[8] Dalam peratusan KDNK, pasaran bon Malaysia ialah yang ketiga terbesar di Asia selepas Jepun dan Korea, manakala dari segi jumlah, yang keempat terbesar selepas Jepun, RR China dan Korea.

Rajah 2.15

Kadar Hasil Sekuriti Kerajaan Malaysia 5 Tahun dan Sekuriti Hutang Swasta 5 Tahun

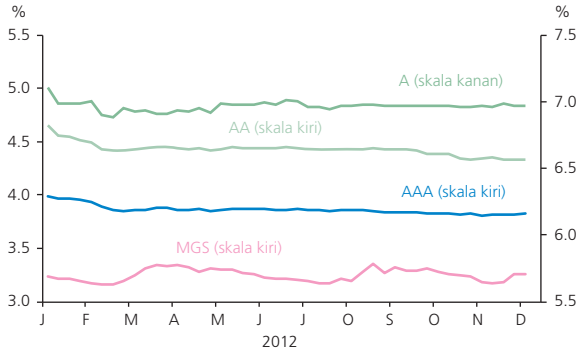

Sumber: Bank Negara Malaysia

asas bagi tahun tersebut. Keadaan mudah tunai dan kredit juga bertambah baik pada tahun 2012. Jumlah urus niaga dalam pasaran PDS meningkat kepada RM161.4 bilion pada tahun 2012 daripada RM112.3 bilion pada tahun 2011, manakala bilangan penarafan negatif menurun daripada 51 pada tahun 2011 kepada 25 pada tahun 2012.

Pasaran ekuiti dalam negeri terus berdaya tahan meskipun terdapat ketidakpastian dalam prospek ekonomi global

Meskipun terdapat ketidakpastian dalam prospek ekonomi global, pasaran ekuiti dalam negeri terus berdaya tahan. Pada tahun 2012, Indeks Komposit Kuala Lumpur FTSE Bursa Malaysia (FBM KLCI) meningkat sebanyak 10.3% (2011: 0.8%) untuk ditutup pada 1,689 mata. Trend yang secara umumnya serupa turut dicatat dalam pasaran serantau lain. Prestasi positif dipacu oleh prospek yang menggalakkan bagi ekonomi dalam negeri dan permintaan daripada bukan pemastautin, meskipun berlaku beberapa episod pengeluaran sementara oleh bukan pemastutin ekoran penghindaran risiko global yang meningkat.

Rajah 2.16

Indeks Ekuiti Serantau

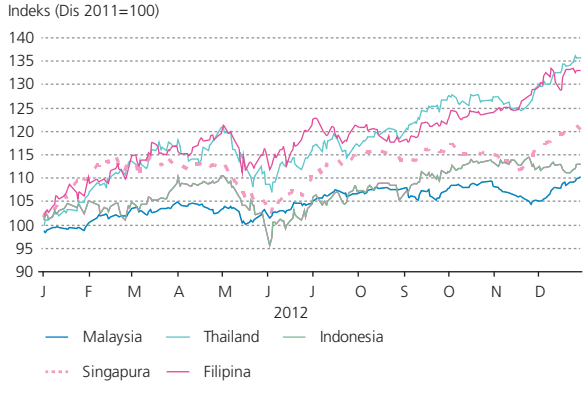

Sumber: Bloomberg

Sejajar dengan pasaran serantau lain, FBM KLCI meningkat pada suku pertama tahun 2012 susulan sentimen pasaran yang lebih baik berikutan perkembangan positif dalam krisis hutang kerajaan Eropah dan pelonggaran lanjut oleh bank-bank pusat dalam ekonomi maju. Di samping itu, kemajuan besar yang dicapai dalam projek ETP, terutamanya dengan permulaan kerja pembinaan bagi projek Aliran Transit Massa (Mass Rapid Transit, MRT), membantu menambah keyakinan pelabur dan meningkatkan minat membeli dalam pasaran ekuiti dalam negeri. Namun, trend kenaikan indeks terganggu pada suku kedua berikutan ketidakpastian yang muncul semula terhadap pertumbuhan global yang lemah, lantas menyebabkan pengurangan pemegangan ekuiti tempatan oleh bukan pemastautin dan turun naik yang lebih tinggi bagi pulangan FBM KLCI.

Pada separuh kedua tahun 2012, harga ekuiti dalam negeri pulih dengan ketara dan mencapai paras tertinggi dalam sejarah apabila ketidakpastian global mula reda dan asas-asas dalam negeri yang positif menyokong prestasi pasaran ekuiti. Jangkaan bagi langkah rangsangan selanjutnya dalam ekonomi maju, diperkukuh oleh prestasi ekonomi dalam negeri yang lebih baik daripada jangkaan pada suku kedua 2012, meningkatkan sentimen pasaran dan mengekalkan FBM KLCI pada trend menaik. Prestasi pasaran dalam negeri turut menarik minat pembelian daripada bukan pemastautin, dan pembelian bersih ekuiti oleh mereka mencatat purata sekitar RM1.3 bilion sebulan pada separuh kedua tahun 2012. Indeks mencapai paras tertinggi baharu pada 1,675.7 mata pada 1 November 2012 sebelum menurun ekoran aktiviti pengambilan keuntungan dan kebimbangan yang makin ketara terhadap cenuram fiskal (fiscal cliff) AS. Pada bulan Disember, momentum indeks mula meningkat semula dan indeks mencapai kadar tertinggi yang baharu sebanyak 1,689 mata pada akhir tahun. Lonjakan baharu ini mencerminkan

Gerak Balas Keluk Kadar Hasil Sekuriti Kerajaan Malaysia terhadap Pergerakan Kadar Hasil Bon Kerajaan di Luar Negeri

Pendahuluan

Integrasi kewangan yang lebih meluas sejak sedekad yang lalu telah menghasilkan pergerakan pasaran kewangan yang lebih selaras di seluruh dunia. Apabila pasaran bon domestik menjadi luas, khususnya pasaran Sekuriti Kerajaan Malaysia (Malaysian Government Securities, MGS), pergerakan keluk kadar hasil domestik semakin dipengaruhi oleh pergerakan kadar hasil bon asing kerana tindak balas pelabur dalam negeri dan pelabur asing terhadap perkembangan dan sentimen global. Kesalinghubungan ini boleh menghasilkan korelasi yang lebih kukuh antara kadar hasil MGS dengan kadar hasil kerajaan dalam ekonomi lain. Malahan, pada satu-satu masa tertentu, bentuk keluk kadar hasil MGS boleh dipengaruhi oleh perubahan dalam kadar hasil asing yang bergerak balas terhadap kejutan yang mungkin tidak mempunyai apa-apa pengaruh ke atas faktor makroekonomi di Malaysia. Oleh sebab keluk kadar hasil memberikan maklumat penting tentang jangkaan keadaan ekonomi, maka adalah penting untuk memahami tahap pergerakan bersama antara keluk kadar hasil dalam negeri dengan asing. Didorong oleh faktor ini, kajian ini bertujuan menilai peranan kadar hasil asing dalam mempengaruhi keluk kadar hasil domestik. Kajian ini turut menilai sama ada terdapat sebarang perbezaan yang penting gerak balas keluk kadar hasil MGS terhadap kejutan yang berpunca dari ekonomi maju dengan kejutan daripada pasaran bon serantau.

Kandungan maklumat keluk kadar hasil

Kajian keluk kadar hasil dibentuk berasaskan struktur kadar faedah bertempoh, yang juga berasaskan hipotesis jangkaan (*expectations hypothesis,* EH)[1]. EH pada dasarnya menyamakan kadar faedah jangka panjang dengan kadar faedah jangka pendek dan juga jangkaan pasaran terhadap kadar faedah masa hadapan[2] dan premium risiko, yang mencerminkan kos melepas bagi pemegangan bon. Keluk kadar hasil ialah plot kadar hasil bagi sekuriti yang berbeza tempoh matangnya pada suatu masa tertentu. Tempoh matang ini berbeza-beza, dari tempoh terpendek selama sebulan sehingga sepuluh tahun, atau tiga puluh tahun bagi pasaran lebih maju. Dengan itu, bentuk keluk kadar hasil memberikan penunjuk tentang jangkaan pasaran terhadap kadar masa hadapan bagi kadar faedah jangka pendek. Keluk kadar hasil yang normal mempunyai cerun menaik kerana bon dengan tempoh matang lebih panjang akan mempunyai kadar hasil lebih tinggi disebabkan peningkatan risiko berkaitan masa. Keluk kadar hasil yang lebih curam mencerminkan jangkaan pasaran terhadap kadar jangka pendek yang lebih tinggi pada masa hadapan disokong oleh jangkaan kadar dasar yang lebih tinggi, susulan jangkaan peningkatan inflasi. Keadaan sebaliknya berlaku jika keluk kadar hasil mendatar. Keluk kadar hasil juga boleh berganjak secara selari, apabila kadar hasil jangka pendek dan jangka panjang bergerak searah berikutan perubahan premium risiko bagi semua tempoh matang. Premium risiko bagi bon kerajaan merujuk kepada pampasan tambahan yang perlu untuk pelabur memegang bon domestik pada tahap profil risiko keseluruhan bagi negara tersebut, termasuk risiko mungkir, risiko kredit dan risiko mudah tunai. Sebagai contoh, sesebuah negara dengan disiplin fiskal yang lemah dan risiko kredit yang meningkat, perlu menawarkan kadar hasil lebih tinggi untuk menarik pelabur dalam pemegangan bonnya.

Menganggarkan gerak balas keluk kadar hasil MGS terhadap kejutan daripada pasaran bon kerajaan asing

Salah satu pendekatan dalam pemodelan keluk kadar hasil ialah rangka kerja eksponen Nelson-Siegel (NS)[3]. Model ini menganggarkan tiga ukuran keluk kadar hasil, yang mewakili komponen paras, cerun dan kelengkungan pada keluk kadar hasil. Komponen ini merujuk bagaimana bentuk keluk kadar hasil akan berubah selepas menerima kejutan. Komponen paras merujuk kesan kejutan terhadap kadar hasil jangka panjang dan kesan ini lazimnya dicerminkan oleh anjakan selari kadar hasil bagi semua tempoh matang. Anjakan komponen paras menunjukkkan pengaruh struktur, seperti perubahan dalam

---

1 Di samping EH, terdapat teori lain yang digunakan untuk menjelaskan struktur kadar faedah bertempoh, dan ini terdiri daripada teori premium mudah tunai, teori segmentasi pasaran, teori jangkaan tulen dan teori habitat pilihan.

2 $(1 + i_{lt})^n = \rho + (1 + i_{st})^1(1 + i_{st})^2 \ldots\ldots (1 + i_{st})^n$, apabila subskrip *lt*, *st* masing-masing ialah singkatan untuk jangka panjang dan jangka pendek. ρ ialah premium risiko dan superskrip *1,2,.....n* menunjukkan tempoh masa.

3 Model ini dihasilkan oleh Nelson dan Siegel (1987) dan dikembangkan lagi oleh Diebold dan Li (2006).

persepsi pasaran terhadap prospek inflasi jangka panjang sesebuah negara, atau perubahan dalam penilaian kepercayaan kredit sesebuah negara. Komponen cerun menunjukkan kesan kejutan terhadap kadar hasil jangka pendek yang akan menyebabkan perubahan pada tahap kecerunan keluk kadar hasil. Faktor utama yang sering mengubah cerun keluk kadar hasil ialah perubahan dalam jangkaan pasaran yang berkaitan dengan keputusan dasar monetari dalam negeri. Sebagai contoh, bank pusat lazimnya menyasarkan kadar faedah jangka pendek, tetapi sebarang perubahan dalam jangkaan pasaran terhadap kadar dasar masa hadapan yang lebih rendah, akan menyebabkan keluk kadar hasil mendatar, mencerminkan kadar faedah jangka pendek yang lebih rendah pada masa hadapan. Komponen kelengkungan merujuk kesan kejutan terhadap kadar hasil jangka sederhana berbanding dengan tempoh matang lain, yang menyebabkan keluk kadar hasil lebih berbentuk bonggol ("hump-shaped"). Semua komponen ini tidak boleh diperolehi secara langsung tetapi melalui rangka kerja NS, anggaran bagi komponen dasar ini boleh dibuat. Melalui anggaran bagi ketiga-tiga komponen ini, keluk kadar hasil bagi masa yang berbeza boleh diwujudkan dan dinamiknya dapat diuji dengan faktor berkaitan yang mendorong pergerakan kadar hasil bon jangka pendek dan jangka panjang. Dalam kajian ini, metodologi NS digunakan untuk membezakan gerak balas keluk kadar hasil MGS terhadap kejutan yang berasal daripada pasaran maju atau serantau. Berbekalkan data bulanan dari empat ekonomi maju dan tujuh ekonomi serantau[4], komponen cerun dan paras bagi keluk kadar hasil diambil untuk setiap sebelas negara.

Selepas komponen berbeza bagi keluk kadar hasil diperoleh, kajian ini menggunakan pendekatan dua langkah untuk menguji pergerakan bersama. Dalam langkah pertama, kajian penguraian varians dijalankan untuk menilai tahap pergerakan bersama kadar hasil MGS berbanding dengan pergerakan kadar hasil bon kerajaan asing. Seterusnya, komponen kadar hasil bon masing-masing dari pasaran serantau dan maju dianalisis bersama-sama dengan komponen kadar hasil MGS, menggunakan model VAR, apabila fungsi gerak belas impuls umum diagregat semula (re-aggregated generalised impulse response function) dihasilkan untuk mensintesiskan gerak balas dinamik bagi keluk kadar hasil MGS terhadap kejutan daripada ekonomi serantau dan maju. Langkah ini amat berguna untuk menentukan sama ada wujud perbezaan penting antara gerak balas kadar hasil MGS terhadap kejutan daripada ekonomi serantau dengan ekonomi maju.

Pergerakan bersama yang kukuh antara kadar hasil MGS dengan kadar hasil bon kerajaan asing

Keputusan daripada pendekatan penguraian varians menunjukkan pergerakan bersama yang ketara antara kadar hasil bon kerajaan asing dengan kadar hasil MGS. Dari segi kadar hasil jangka panjang, didapati pasaran serantau dan pasaran maju secara bersama menyumbang kira-kira 80% daripada jumlah variasi dalam kadar hasil MGS jangka panjang, dengan pasaran maju sahaja mencakupi kira-kira 45% daripada jumlah variasi tersebut. Bagi kadar hasil MGS jangka pendek, pasaran serantau dan pasaran maju secara bersama menyumbang lebih dua pertiga kepada jumlah variasi dalam kadar hasil MGS. Keputusan ini secara umumnya selaras dengan hasil kajian untuk pasaran modal yang terbuka dari segi kewangan, dengan variasi dalam keluk kadar hasil secara global dapat menerangkan sebahagian besar daripada variasi dalam faktor cerun dan faktor paras[5]. Secara khusus, pergerakan bersama kadar hasil yang kukuh ini mencerminkan kepentingan pasaran maju dalam mempengaruhi harga aset global (termasuk kadar hasil bon kerajaan). Ini disokong oleh Laporan Spillover IMF (IMF Spillover Report) Amerika Syarikat (AS), yang memperlihatkan bahawa pasaran AS mewakili hampir dua pertiga daripada jumlah pusing ganti ekuiti dan pasaran bon kerajaan di lima ekonomi yang besar dan penting[6] dari segi sistemik. Pasaran kewangan AS yang dominan di dunia sering kali menyumbang kepada kesan limpahan yang besar daripada perubahan harga aset di AS terhadap pasaran lain[7].

---

4 Ekonomi maju merangkumi kawasan Euro, United Kingdom, Amerika Syarikat dan Jepun manakala pasaran serantau merangkumi China, Hong Kong, Indonesia, Filipina, Singapura dan Thailand. Tempoh data berbeza-beza bagi setiap negara, dari yang terawal pada 1992 sehingga 2011.

5 Diebold, Li dan Yue (2008) menunjukkan bahawa faktor paras global mencakupi 60% hingga 80% daripada jumlah variasi di AS, Jepun, Jerman dan UK, sementara faktor cerun global mencakupi hampir kesemua variasi bagi ekonomi dengan kitaran perniagaan yang sama.

6 Model ini dihasilkan oleh Nelson dan Siegel (1987) dan dikembangkan lagi oleh Diebold dan Li (2006).

7 Laporan tersebut menunjukkan bahawa kadar faedah AS dan penunjuk risiko global menerangkan lebih separuh daripada variasi dalam spread Ekonomi Pasaran Sedang Pesat Membangun.

Keluk kadar hasil MGS bergerak balas secara berbeza terhadap kejutan dari pasaran maju berbanding dengan kejutan dari pasaran serantau

Keputusan daripada bahagian kedua kajian ini diringkaskan secara umum dalam Rajah 1, yang menunjukkan gerak balas impuls komponen paras dan cerun MGS berikutan kejutan terhadap komponen kadar hasil yang sepadan bagi pasaran maju dan pasaran serantau. Gerak balas impuls dikira bagi tempoh 1 bulan, 3 bulan, 6 bulan dan 12 bulan. Satu corak yang jelas dapat dilihat, iaitu keluk kadar hasil MGS bergerak balas secara berbeza terhadap kejutan dari pasaran maju berbanding dengan kejutan dari pasaran serantau.

Rajah 1

Fungsi Gerak Balas Impuls Umum Diagregat Semula (R-GIRF)

Panel A: Gerak Balas Dinamik Keluk Kadar Hasil MGS kepada Kejutan terhadap Kadar Hasil Pasaran Maju

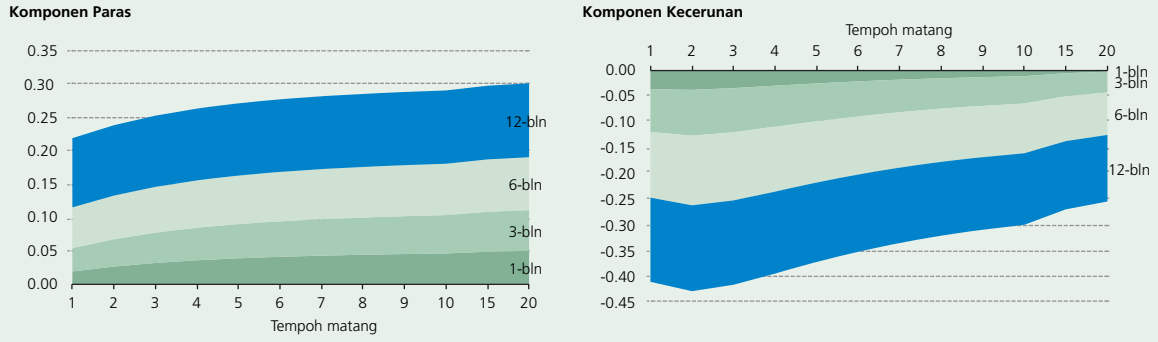

Panel B: Gerak Balas Dinamik Keluk Kadar Hasil MGS kepada Kejutan terhadap Kadar Hasil Pasaran Serantau

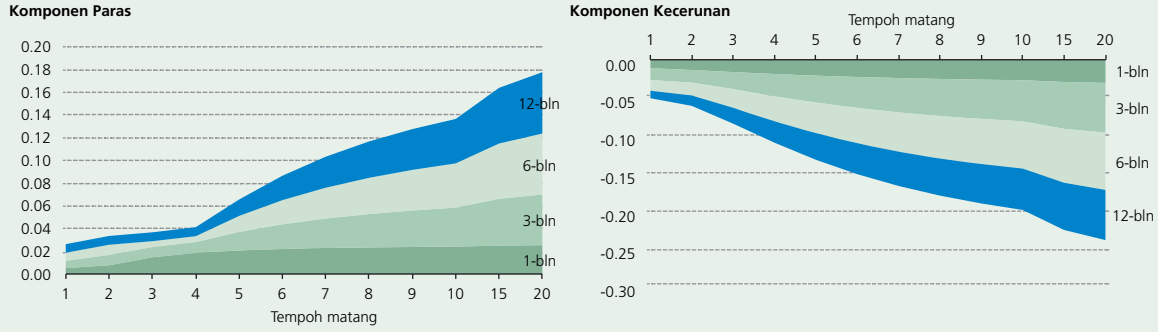

Nota: R-GIRF menunjukkan kesan kadar hasil berbanding dengan kadar hasil asasnya; gerak balas negatif R-GIRF bermaksud kadar hasil berada di bawah kadar hasil asas dan bukan bermaksud kadar hasil adalah negatif.

Sumber: Bank Negara Malaysia, Bloomberg

Kejutan dari pasaran maju mempengaruhi keluk kadar hasil MGS melalui pelarasan premium risiko

Kejutan[8] dalam komponen cerun dan komponen paras keluk kadar hasil dalam ekonomi maju menyebabkan anjakan selari dalam keluk kadar hasil MGS (Panel A). Anjakan selari dalam keluk kadar hasil ini menunjukkan kesan kejutan dari pasaran bon kerajaan dalam negara maju dipindahkan kepada kadar hasil MGS melalui pelarasan premium risiko. Sebagai contoh, kejutan negatif terhadap kedudukan kewangan pelabur atau ketidakpastian yang meningkat dalam pasaran maju akan menyebabkan pelabur dalam negeri dan pelabur asing melupuskan aset mereka dalam pasaran sedang pesat membangun bagi mendapatkan lebih banyak

[8] Kajian ini bukan bertujuan menilai bagaimana pelbagai jenis kejutan boleh menjejaskan kadar hasil bon dalam pasaran maju atau pasaran serantau. Walau bagaimanapun, bagi tujuan ilustrasi, faktor yang boleh menyebabkan anjakan selari pada keluk kadar hasil dalam ekonomi maju mungkin didorong oleh peningkatan risiko bon kerajaan, yang akan menyebabkan kenaikan mendadak dalam kadar hasil bon bagi semua tempoh matang.

aset mudah tunai dalam pasaran lain[9]. Ini bermakna, bagi jangkaan tertentu mengenai pertumbuhan dan inflasi masa hadapan dalam ekonomi dalam negeri, pelabur memerlukan pulangan yang lebih tinggi untuk pemegangan bon dalam negeri. Tingkah laku pelabur yang menarik diri dari pasaran sedang pesat membangun boleh menyebabkan keadaan mudah tunai yang lebih ketat dalam pasaran dalam negeri. Keadaan ini akan dicerminkan oleh peningkatan dalam premium risiko, sekaligus menyebabkan anjakan menaik dalam keluk kadar hasil. Pelarasan sedemikian boleh berlaku walaupun tanpa perubahan yang ketara dalam asas-asas ekonomi dalam negeri, yang seterusnya menyebabkan ketidakselarasan sementara antara maklumat yang diperoleh daripada keluk kadar hasil dengan asas-asas ekonomi. Rajah 2 memberikan contoh pergerakan keluk kadar hasil MGS susulan peningkatan aktiviti penghindaran risiko di kawasan Euro pada suku kedua tahun 2012. Keluk kadar hasil MGS menganjak ke atas secara selari dalam tempoh ini, walaupun kadar dasar monetari dalam negeri dan keadaan makroekonomi tidak berubah.

Rajah 2

Kesan Krisis Hutang Kerajaan Kawasan Euro pada tahun 2012 terhadap Keluk Hasil MGS

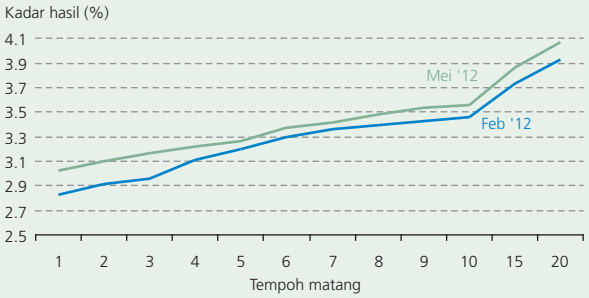

Sumber: Bank Negara Malaysia

Kejutan dari pasaran serantau mempengaruhi keluk kadar hasil MGS melalui jangkaan pertumbuhan dan inflasi

Kejutan terhadap komponen cerun dan komponen paras kadar hasil bon serantau menyebabkan keluk kadar hasil MGS (Panel B) bertambah condong (mendatar atau mencuram), dan sebaliknya tidak menyebabkan anjakan kadar hasil bagi semua tempoh matang seperti yang diperhatikan dalam kes pasaran maju. Walaupun asas-asas ekonomi serantau yang berbeza, namun pergerakan keluk kadar hasil MGS yang semakin condong ini pada umumnya menggambarkan persamaan dalam jangkaan pertumbuhan dan inflasi dalam pasaran serantau. Hal ini berlaku berikutan penyelarasan kitaran perniagaan yang kukuh dalam rantau tersebut, yang didorong terutamanya oleh integrasi perdagangan dan kewangan yang lebih besar[10]. Selain itu, memandangkan rangkaian pengeluaran yang meluas dalam rantau ini dan peranan utamanya dalam rantaian bekalan global, rantau ini berkemungkinan terdedah kepada kejutan global yang sama. Sebagai contoh, kejutan teruk terhadap permintaan global akan diperlihatkan dalam pertumbuhan yang lebih lembap dan inflasi yang lebih rendah untuk ekonomi serantau, dan ini akan diterjemahkan kepada jangkaan penurunan dalam kadar dasar. Jangkaan sedemikian dalam ekonomi serantau akan digambarkan dalam keluk kadar hasil yang mendatar di rantau itu. Lantaran itu, pelabur cenderung untuk menilai ekonomi serantau sebagai satu kumpulan, dan dengan itu mungkin gagal mengenal pasti perbezaan utama antara ekonomi tersebut. Perkara ini menjadikan pasaran serantau terdedah kepada lebih banyak lonjakan terselaras dan perubahan berbalik dalam aliran pelaburan.

9 Rujuk Krishnamurthy (2009) serta Frankel dan Schmukler (1998).

10 Kajian oleh Sato dan Zhang (2006) serta Rana (2007) menyediakan sokongan terhadap penyelarasan kitaran perniagaan di rantau Asia Timur.

Kesimpulan

Kajian ini menunjukkan wujudnya perbezaan yang penting dalam gerak balas keluk kadar hasil MGS terhadap kejutan daripada pasaran bon kerajaan dalam ekonomi maju dan serantau. Kejutan dari pasaran maju akan mencetuskan pelarasan premium risiko, manakala kejutan dari pasaran serantau ditunjukkan melalui perubahan dalam jangkaan pertumbuhan dan inflasi. Hasil kajian tersebut menunjukkan pengaruh sentimen global yang semakin meningkat dan kesannya terhadap pasaran bon kerajaan domestik. Walaupun peningkatan integrasi kewangan membantu meluaskan lagi pasaran bon domestik, namun ia turut membawa banyak cabaran. Secara khusus, rencana ini memperlihatkan bahawa perubahan dalam sentimen global dan prospek ekonomi serantau boleh mengubah bentuk keluk kadar hasil MGS, walaupun tanpa sebarang perubahan dalam asas-asas ekonomi dalam negeri.

Rujukan

Diebold, F. X., dan C. Li (2006), 'Forecasting the Term Structure of Government Bond Yields', Journal of Econometrics, 130, m.s. 337-364.

Diebold, F. X., C. Li, dan V. Z. Yue (2008), 'Global Yield Curve Dynamics and Interactions: A Dynamic Nelson-Siegel Approach', Journal of Econometrics, 146, m.s. 351-363.

International Monetary Fund (2011), 'The United States Spillover Report for the 2011 Article IV Consultation', IMF Country Report 11/203, International Monetary Fund, m.s. 1-25.

Krishnamurthi, A. (2009), 'Amplification Mechanism in Liquidity Crises', American Economic Journal, Vol.2(2), m.s. 1-33.

Nelson, C. R., dan A. F. Siegel (1987), 'Parsimonious Modeling of Yield Curves', The Journal of Business, 60, m.s. 473-489.

Rana, P.B. (2007), 'Economic Integration and Synchronization of Business Cycles in East Asia', Journal of Asian Economics 18: m.s. 711-725.

Sato, K., dan Z. Zhang (2006), 'Real Output Co-Movements in East Asia: Any Evidence for a Monetary Union?', World Economy 29: 1, m.s. 671-689.

Schmukler, S.L. dan Frankel, J.A. (1998), 'Crisis, Contagion and Country Funds: Effects on East Asia and Latin America', published in Managing Capital Flows and Exchange Rates, edited by R. Glick, Cambridge University Press, m.s. 1-47.

Wong, S.M. (2012), 'Financial Spillovers in the Bond Markets - Evidence from Malaysia,' Working paper prepared for the BNM-BIS 5th Annual Workshop of the Asian Research Networks, 29-30 March 2012. Kuala Lumpur, m.s. 1-32.

Rajah 2.17

Belian Bersih Ekuiti oleh Bukan Pemastautin

Nota: (-) menunjukkan lebih banyak aktiviti jualan oleh bukan pemastautin

Sumber: Bursa Malaysia

keyakinan dalam penyelesaian isu cenuram fiskal AS dan permintaan yang lebih tinggi terhadap saham perdana.

Dari segi asas-asas pasaran dalam negeri, harga ekuiti pada tahun 2012 dipacu terutamanya oleh saham berkaitan kewangan disebabkan oleh prestasi yang terus menggalakkan oleh syarikat-syarikat dalam sektor ini. Di samping itu, aktiviti giat dalam pasaran tawaran awam awal (initial public offering, IPO) terus menyokong pasaran ekuiti dalam negeri susulan kejayaan menerbitkan IPO yang besar seperti Felda Global Ventures Holdings Bhd (keempat terbesar di dunia[9]), IHH Healthcare Bhd dan Astro Malaysia

Rajah 2.18

Turun Naik Pulangan KLCI[1]

[1]Merujuk kepada pusingan sisihan piawai 30 hari bagi pulangan harian

Sumber: Pengiraan Bank Negara Malaysia

[9] Sumber: Laporan Tahunan 2012, Bursa Malaysia.

Rajah 2.19

KLCI dan Indeks Bursa Malaysia Mengikut Sektor

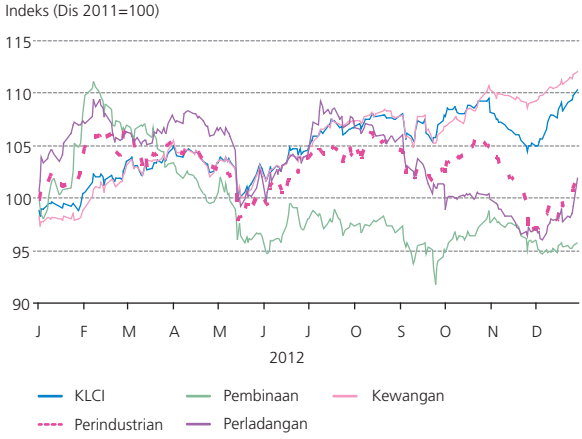

Sumber: Bloomberg

Holdings. Secara keseluruhan, permodalan pasaran meningkat kepada RM1.47 trilion pada akhir tahun 2012 (2011: RM1.28 trilion), manakala urus niaga purata harian meningkat kepada 1.36 bilion unit (2011: 1.34 bilion unit).

Mudah Tunai dan Agregat Monetari

Mudah tunai dalam sistem perbankan lebih daripada mencukupi sepanjang tahun 2012. Operasi Bank Negara Malaysia tertumpu pada usaha menguruskan lebihan mudah tunai dan mengekalkan keadaan monetari yang stabil. Mudah tunai sektor swasta terus berkembang terutamanya disebabkan oleh keadaan kredit yang menggalakkan dan aliran masuk dana asing yang berterusan ke Malaysia.

Rajah 2.20

Mudah Tunai Terkumpul di Bank Negara Malaysia (pada akhir tempoh)

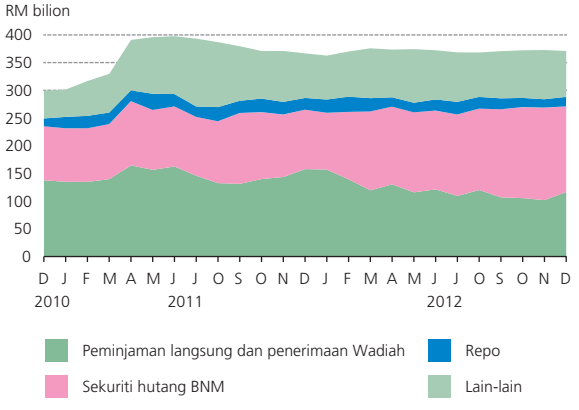

Sumber: Bank Negara Malaysia

Rajah 2.21

Wang Secara Luas, M3

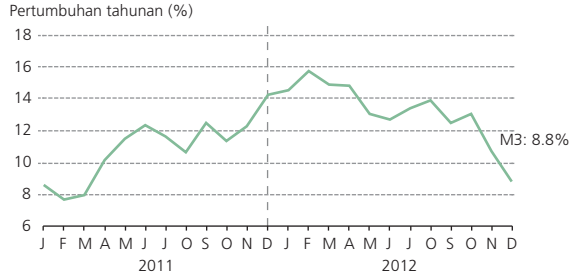

Sumber: Bank Negara Malaysia

Dalam sistem perbankan, keadaan mudah tunai yang lebih daripada mencukupi terus dicatat pada peringkat institusi dan seluruh sistem. Hal ini dapat dilihat melalui jumlah besar bilangan institusi kewangan yang menyimpan dana bersih dalam pasaran antara bank. Pada peringkat sistem, keadaan mudah tunai dalam pasaran wang antara bank pada tahun 2012 adalah lebih stabil berbanding dengan tahun 2011, mencerminkan aliran dua hala yang lebih seimbang daripada perdagangan dan pelaburan. Secara keseluruhannya, lebihan mudah tunai yang disimpan di Bank Negara Malaysia meningkat dengan sederhana sebanyak 1.1% pada tahun 2012 (2011: 22.5%).

Bank Negara Malaysia mengendalikan operasi dalam pasaran wang domestik untuk menguruskan mudah tunai yang berlebihan. Pengumpulan mudah tunai yang berlebihan mungkin menyebabkan herotan kewangan termasuk pemberian kredit yang berlebihan kepada sektor swasta, jangkaan risiko yang tidak tepat dan pengambilan risiko yang berlebihan; kesemua faktor ini boleh menyebabkan peningkatan yang amat tinggi dalam pengambilan hutang dan ketidakjajaran dalam harga aset. Oleh itu, lebihan mudah tunai dalam sistem perbankan diserap menerusi penggunaan pelbagai instrumen berorientasikan pasaran termasuk peminjaman langsung, dan Keperluan Rizab Berkanun (Statutory Reserve Requirement, SRR). Pada tahun 2012, nisbah SRR dikekalkan pada paras 4.00%. Penekanan yang lebih besar diberikan pada penggunaan instrumen berasaskan sekuriti, seperti perjanjian belian balik dan Nota Monetari Bank Negara Malaysia, untuk menyerap mudah tunai yang berlebihan daripada sistem dan membantu meningkatkan fleksibiliti dalam pengurusan mudah tunai oleh institusi kewangan.

Rajah 2.22

Sumbangan kepada Pertumbuhan M3

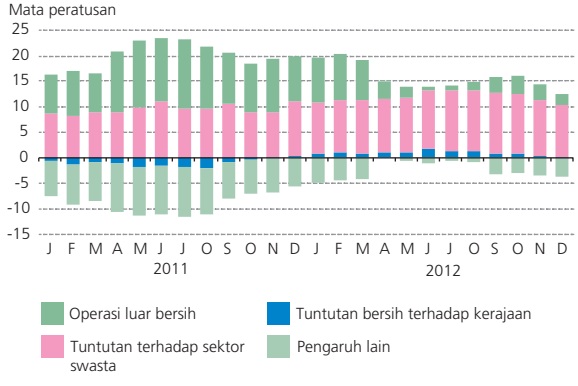

Sumber: Bank Negara Malaysia

Mudah tunai sektor swasta, seperti yang diukur oleh wang secara luas atau M3, berkembang sebanyak 8.8% pada tahun 2012. Peningkatan ini disokong oleh kedua-dua faktor dalam negeri dan luar negeri. Dari perspektif dalam negeri, mudah tunai sektor swasta meningkat dengan ketara lantaran pemberian kredit yang lebih tinggi oleh bank kepada perniagaan dan isi rumah, sejajar dengan permintaan dalam negeri yang mampan. Dari perspektif luar negeri, wang secara luas berkembang disebabkan oleh aliran masuk asing bersih, yang mencerminkan lebihan perdagangan Malaysia dan aliran masuk portfolio. Walau bagaimanapun, perkembangan M3 sebahagiannya dibendung melalui operasi pensterilan oleh Bank. Ini dicerminkan oleh penguncupan item 'pengaruh lain'.

PEMBIAYAAN EKONOMI

Pembiayaan kepada perniagaan dan isi rumah terus menyokong aktiviti ekonomi dalam negeri pada tahun 2012. Kos peminjaman yang berpatutan dan keadaan mudah tunai yang lebih daripada mencukupi dalam sistem kewangan membolehkan pembiayaan terus diberikan kepada semua segmen ekonomi.

Pembiayaan sektor swasta meningkat sejajar dengan peningkatan yang berterusan dalam permintaan dalam negeri. Bagi tahun 2012 secara keseluruhan, pembiayaan bersih kepada sektor swasta melalui sistem perbankan dan pasaran modal berkembang pada kadar tahunan 12.4% (2011: 12.5%). Pertumbuhan pembiayaan yang kukuh pada tahun itu

disebabkan terutamanya oleh pembiayaan perniagaan, yang didorong oleh prestasi teguh sektor perniagaan berorientasikan dalam negeri serta perniagaan yang terlibat dalam projek berkaitan ETP. Permintaan isi rumah terhadap pembiayaan menunjukkan trend yang menurun secara beransur-ansur sepanjang tahun itu.

Pertumbuhan pembiayaan yang kukuh sebahagian besarnya mencerminkan peningkatan pembiayaan kepada perniagaan berorientasikan dalam negeri

Dalam sektor perniagaan, jumlah pembiayaan yang diberikan melalui institusi kewangan dan pasaran modal meningkat sebanyak 14.5% (2011: 11.5%). Pengembangan dalam pinjaman sistem perbankan kepada perniagaan (2012: 10.9%; 2011: 13.5%) mencerminkan peningkatan dalam pinjaman yang dikeluarkan terutamanya untuk membiayai keperluan pelaburan dan modal kerja bagi perniagaan berorientasikan dalam negeri, terutamanya perniagaan yang terlibat dalam projek berkaitan ETP dan sektor berkaitan komoditi. Sebahagian besar pinjaman ini disalurkan kepada sektor *harta tanah; borong dan runcit, restoran dan hotel; kewangan, insurans, dan perkhidmatan perniagaan; pertanian;* serta *pembinaan*. Oleh yang demikian, meskipun permohonan pinjaman daripada sektor *perkilangan* lebih sederhana berikutan keadaan permintaan luar negara yang lebih lemah, permintaan pinjaman oleh sektor perniagaan secara keseluruhan tetap kukuh, disokong oleh pertumbuhan yang mampan dalam aktiviti perniagaan dan pelaburan.

Permintaan perniagaan terhadap pendanaan daripada pasaran modal meningkat dengan ketara, dengan terbitan sekuriti hutang swasta berjumlah RM121.1 bilion pada tahun 2012 (2011: RM69.6 bilion). Sebahagian besar terbitan tersebut adalah daripada sektor *kewangan, insurans, harta tanah dan perkhidmatan perniagaan* serta sektor *pengangkutan, penyimpanan dan*

Rajah 2.23

Jumlah Pembiayaan Bersih kepada Sektor Swasta Melalui Pinjaman Sistem Perbankan dan Terbitan PDS

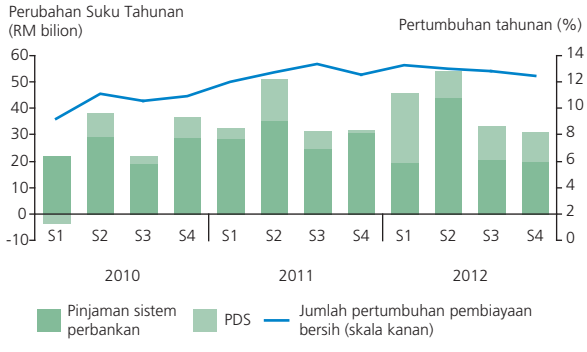

Sumber: Bank Negara Malaysia

Rajah 2.24

Sumbangan kepada Pertumbuhan Tahunan dalam Jumlah Pinjaman Terkumpul

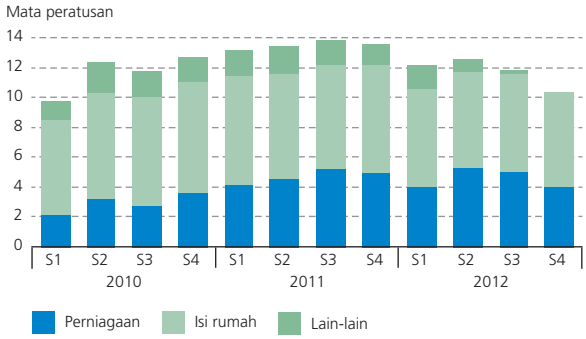

Sumber: Bank Negara Malaysia

Rajah 2.25

Pinjaman Terkumpul Mengikut Peminjam

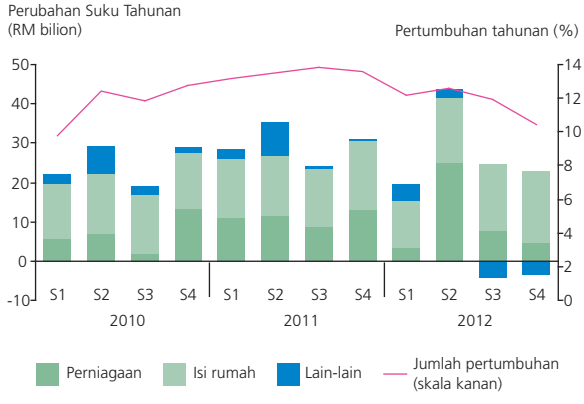

Sumber: Bank Negara Malaysia

Rajah 2.26

Terbitan Kasar PDS Mengikut Sektor

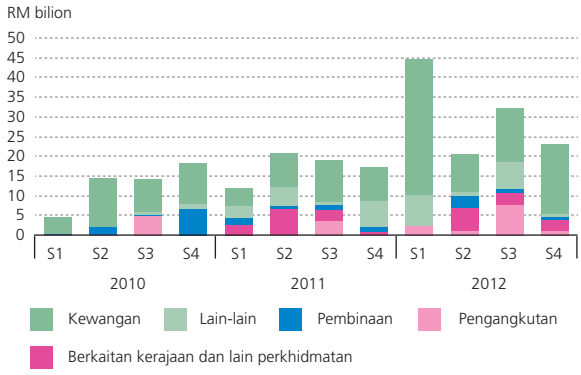

Sumber: Bank Negara Malaysia

telekomunikasi untuk membiayai projek infrastruktur dan berkaitan ETP serta untuk keperluan modal kerja. Pembiayaan melalui pasaran ekuiti turut meningkat dengan ketara kepada RM27.4 bilion (2011: RM12.6 bilion), berikutan beberapa IPO yang besar daripada sektor *perladangan* dan *perkhidmatan*.

Permintaan terhadap pinjaman oleh isi rumah walaupun secara relatif masih kukuh, menunjukkan tanda-tanda penyederhanaan. Pinjaman terkumpul meningkat sebanyak 11.6% pada tahun 2012 (2011: 12.9%), dipacu terutamanya oleh pinjaman untuk *pembelian harta kediaman, kereta penumpang* dan *sekuriti*. Permintaan isi rumah terhadap pembiayaan pada tahun itu disokong oleh prospek pekerjaan yang menggalakkan dan pertumbuhan pendapatan yang mampan. Pertumbuhan pinjaman untuk *pembelian kereta penumpang* meningkat kepada 7.7% pada tahun 2012 (2011: 5.9%). Pertumbuhan pinjaman daripada kredit penggunaan menjadi sederhana kepada 6.2% pada tahun 2012 (2011: 15.4%), sebahagiannya mencerminkan langkah awalan yang dilaksanakan oleh Bank bagi memastikan hutang kekal pada paras yang berhemat dan mengelakkan kemungkinan timbulnya risiko yang berpunca daripada peningkatan kredit yang berlebihan. Namun begitu, trend menurun pinjaman isi rumah secara beransur-ansur adalah disebabkan oleh pinjaman untuk *pembelian harta tanah*, yang mencakupi sebahagian besar pinjaman isi rumah (56% daripada jumlah pinjaman isi rumah terkumpul), terus meningkat, walaupun pada kadar yang lebih sederhana.

2012

DASAR MONETARI PADA TAHUN 2012

77 Dasar Monetari

80 Operasi Monetari

83 *Rencana: Jawatankuasa Dasar Bersama Bank Negara Malaysia*

DASAR MONETARI

Dasar monetari pada tahun 2012 tertumpu pada pengurusan risiko pertumbuhan menjadi lebih rendah dalam keadaan inflasi yang menjadi lebih sederhana. Meskipun ekonomi Malaysia terus mencatat kadar pertumbuhan yang stabil dan inflasi berada pada trend yang menurun, tahap ketidaktentuan ekonomi dan kewangan global yang tinggi kekal sebagai risiko. Bagi mengimbangi antara risiko kepada inflasi dengan risiko kepada pertumbuhan ekonomi, Jawatankuasa Dasar Monetari (Monetary Policy Committee, MPC) dengan sebulat suara memutuskan untuk mengekalkan Kadar Dasar Semalaman (Overnight Policy Rate, OPR) pada 3.00% sepanjang tahun 2012.

Dasar monetari pada tahun 2012 mengimbangi antara menyokong pertumbuhan dengan mengekalkan kestabilan harga

Pada permulaan tahun 2012, penilaian yang dibuat oleh MPC mendapati bahawa prospek pertumbuhan global telah menjadi semakin lemah berbanding dengan tahun 2011. Ancaman terhadap pertumbuhan global sebahagian besarnya berpunca daripada keadaan ekonomi dan kewangan dalam ekonomi maju. Krisis hutang kerajaan Eropah terus memberikan kesan kepada pasaran kewangan antarabangsa. Di AS dan kawasan euro, keadaan pasaran pekerja masih lemah, konsolidasi fiskal terus dilaksanakan dan ketidaktentuan dasar masih ketara. Akibatnya, turun naik pasaran kewangan kekal tinggi dan pengantaraan kewangan dalam ekonomi ini terus terjejas. Di rantau Asia, meskipun pertumbuhan KDNK dijangka disokong oleh permintaan dalam negeri, momentum pertumbuhan diunjurkan menjadi lebih sederhana berikutan persekitaran luar yang lebih lemah. Faktor yang berbeza dari tahun sebelumnya ialah ketidakpastian yang bertambah berhubung dengan kekukuhan aktiviti ekonomi di RR China dan keupayaannya untuk terus menyokong permintaan luar di rantau ini. Dalam laporan Prospek Ekonomi Dunia (World Economic Outlook, WEO) oleh Tabung Kewangan Antarabangsa (International Monetary Fund, IMF) yang dikemaskini pada bulan Januari 2012, IMF mengubah ramalan pertumbuhan globalnya bagi tahun 2012 daripada 4.0% turun kepada 3.3%. Ini bererti pertumbuhan global pada tahun 2012 akan lebih rendah daripada 3.9% yang dicatat pada tahun 2011.

Disebabkan ekonomi Malaysia adalah sangat terbuka, pertumbuhannya akan dipengaruhi oleh aktiviti dalam ekonomi global yang lebih sederhana. Eksport bersih dijangka menyumbang secara negatif kepada pertumbuhan pada tahun 2012. Walau bagaimanapun, permintaan dalam negeri dijangka menyokong pertumbuhan, didorong oleh aktiviti sektor swasta serta diperkukuh oleh perbelanjaan sektor awam. Penggunaan swasta akan disokong oleh keadaan guna tenaga yang stabil, pertumbuhan pendapatan yang positif dan bantuan fiskal kepada isi rumah yang disasarkan. Aktiviti pelaburan akan disokong oleh perbelanjaan modal dalam sektor berorientasikan dalam negeri, industri minyak dan gas, dan projek berkaitan dengan Program Transformasi Ekonomi (Economic Transformation Programme, ETP). Dengan permintaan dalam negeri menyokong ekonomi Malaysia, pertumbuhan KDNK bagi tahun 2012 diunjurkan dalam julat 4-5%.

Dari segi inflasi, penilaian MPC pada awal tahun 2012 menunjukkan impak daripada faktor permintaan dalam negeri kepada inflasi sepanjang tahun tersebut akan dapat dibendung. Meskipun permintaan dalam negeri kukuh, masih lagi wujud kapasiti lebihan dalam ekonomi. Bekalan tenaga kerja dalam ekonomi memadai, dan produktiviti akan terus meningkat. Inflasi dorongan faktor kos dijangka menurun selaras dengan aktiviti ekonomi global yang semakin perlahan, lantas meredakan tekanan terhadap harga komoditi makanan dan tenaga utama. Persekitaran inflasi global yang rendah juga akan mengurangkan inflasi diimport. Oleh yang demikian, tekanan kos dijangka sederhana dan firma dijangka tidak menaikkan harga runcit dengan ketara. Dengan itu, inflasi dijangka menjadi sederhana pada julat 2.5–3.0% pada tahun 2012, lebih rendah

berbanding dengan paras 3.2% yang dicatat pada tahun 2011. Walau bagaimanapun, wujud risiko inflasi menjadi lebih tinggi yang berpunca daripada kemungkinan gangguan bekalan global dan komoditi yang semakin bercirikan pasaran kewangan, yang mungkin menyebabkan harga komoditi dan makanan yang lebih tinggi.

MPC menyifatkan bahawa risiko kepada pertumbuhan dan inflasi dalam negeri adalah secara amnya seimbang. Pertumbuhan dalam negeri dijangka berdaya tahan tetapi perkembangan luar pula mewujudkan risiko yang tinggi terhadap prospek pertumbuhan ekonomi menjadi lebih rendah. Sementara itu, meskipun inflasi diunjurkan menjadi sederhana, kemungkinan gangguan pada bekalan global dan harga komoditi yang tidak menentu mencetuskan risiko prospek inflasi menjadi lebih tinggi. Dengan itu,

Rajah 3.1

Prospek Pertumbuhan KDNK Benar pada tahun 2012

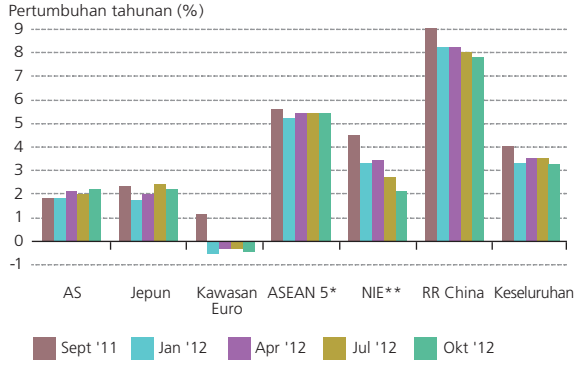

*Indonesia, Malaysia, Filipina, Thailand dan Vietnam
**Ekonomi Perindustrian Baharu

Sumber: IMF, WEO September 2011, Januari, April, Julai dan Oktober 2012

Rajah 3.2

KDNK dan Inflasi

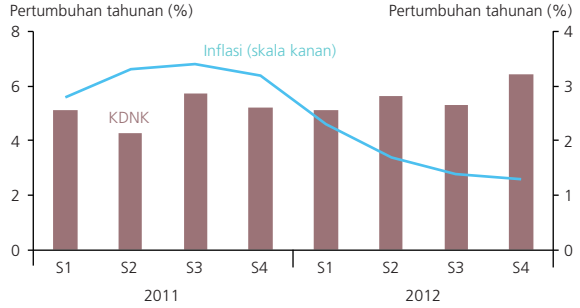

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

OPR dikekalkan pada 3.00% pada separuh pertama tahun tersebut.

Dalam tempoh berikutnya pada tahun 2012, terdapat tanda-tanda yang bersifat sementara bahawa keadaan ekonomi dan kewangan global bertambah baik. Pemulihan ekonomi AS menunjukkan tanda-tanda yang lebih baik, disokong oleh pertumbuhan kredit yang positif, keadaan pasaran guna tenaga yang lebih baik walaupun lembap, dan pasaran perumahan yang semakin stabil. Tekanan dalam pasaran kewangan antarabangsa juga sebahagiannya diredakan oleh langkah yang diperkenalkan untuk menangani krisis hutang kerajaan Eropah dan pelonggaran monetari seterusnya oleh ekonomi maju. Namun, keadaan asas ekonomi dan kewangan dalam ekonomi maju masih lemah dan tidak menentu. Kebimbangan terhadap kemampanan fiskal di AS dan kawasan euro masih berterusan. Di kawasan euro, langkah penjimatan dan keadaan kredit yang ketat terus menghalang pertumbuhan. Di AS, kebimbangan semakin bertambah terhadap kemungkinan sebahagian besar sokongan fiskal AS akan dihentikan, yang akan memberikan kesan yang ketara kepada pertumbuhan di negara tersebut. Hakikatnya, prospek pertumbuhan bagi ekonomi maju, dan seterusnya ekonomi global, terus lemah dan terdedah kepada peningkatan ketara risiko pertumbuhan akan menjadi lebih rendah.

Menjelang bulan September, terdapat tanda-tanda yang semakin nyata bahawa momentum pertumbuhan global sebenarnya telah menjadi sederhana. Penunjuk penting dalam ekonomi maju terus memaparkan aktiviti ekonomi yang lemah, lantas menjejaskan prospek ekonomi global untuk tempoh seterusnya pada tahun 2012 dan juga sehingga tahun 2013. Pada masa yang sama, permintaan dalam negeri bagi ekonomi Asia, termasuk RR China, menunjukkan tanda menjadi lebih sederhana. Selepas prospek pertumbuhan KDNK dunia untuk tahun 2012 dinaikkan kepada 3.5% dalam laporan WEO yang dikemaskini pada bulan April 2012, IMF kemudiannya menurunkan ramalannya kepada 3.3% pada bulan Oktober 2012. Ramalan untuk pertumbuhan KDNK dunia pada tahun 2013 turut diturunkan daripada 4.1% kepada 3.6%.

Walaupun ekonomi dalam negeri terjejas oleh kelemahan dalam persekitaran luar, perkembangan sepanjang tahun itu lebih jelas menunjukkan bahawa peningkatan aktiviti dalam negeri yang

berterusan akan mampu mengimbangi sebahagian daripada kelemahan dalam perkembangan luar ini, apabila penggunaan dan pelaburan dalam negeri mencatat pertumbuhan yang lebih kukuh daripada jangkaan. Penunjuk dan tinjauan keadaan perniagaan sepanjang tahun menunjukkan peningkatan berterusan dalam penggunaan swasta dan perbelanjaan perniagaan. Dalam penilaian prospek bagi tahun 2013, penggunaan swasta dijangka menerima sokongan tambahan daripada sentimen pengguna yang terus positif, pertumbuhan pendapatan, akses kepada kredit daripada sistem perbankan, dan pelbagai bantuan fiskal kepada isi rumah oleh Kerajaan. Di samping itu, pertumbuhan pelaburan swasta dalam sektor berorientasikan dalam negeri dijangka tinggi. Pelaburan awam juga dijangka kukuh, berikutan perbelanjaan modal yang tinggi oleh perusahaan awam dan pertumbuhan yang berterusan dalam perbelanjaan pembangunan Kerajaan Persekutuan. Pada tahun 2013, pertumbuhan KDNK dijangka kukuh sekitar paras pada tahun 2012, dengan permintaan dalam negeri terus berperanan penting.

Dari segi harga, inflasi keseluruhan menjadi lebih rendah daripada ramalan awal Bank disebabkan harga makanan yang lebih rendah berikutan keadaan bekalan makanan dalam negeri yang lebih baik daripada jangkaan. Inflasi yang lebih rendah juga disebabkan oleh tekanan harga global yang lemah berikutan pertumbuhan global yang lebih perlahan dan kesan asas (base effect) susulan peningkatan inflasi yang mendadak dan besar pada tahun sebelumnya. Permintaan dalam negeri yang mampan tidak menyebabkan kenaikan harga yang ketara, kerana tekanan kos yang nyata lembap pada tahun tersebut dan juga peningkatan kecekapan hasil daripada produktiviti yang meningkat lebih kukuh berbanding dengan pertumbuhan pendapatan. Di samping itu, meskipun inflasi dinilai mungkin lebih tinggi pada tahun 2013 berbanding dengan tahun 2012, inflasi akan kekal sederhana, kerana harga tenaga dan komoditi global dijangka dapat dibendung berikutan keadaan global yang terus lemah. Walau bagaimanapun, risiko inflasi menjadi lebih tinggi yang berpunca daripada kemungkinan gangguan bekalan global terus menjadi sumber peningkatan inflasi.

Meskipun persekitaran luar adalah tidak menentu, prestasi ekonomi dalam negeri terus meningkat dengan prestasi yang lebih baik daripada jangkaan. Prestasi ekonomi yang teguh dan keadaan inflasi yang secara relatifnya sederhana mendorong MPC untuk mengekalkan pendirian dasar monetarinya sepanjang separuh kedua tahun 2012.

Ahli-ahli MPC menyifatkan bahawa walaupun permintaan pinjaman yang kukuh sepanjang tahun 2012 wajar dipantau dengan rapi, keadaan ini tidak membimbangkan kerana jumlah pertumbuhan pinjaman disokong sebahagian besarnya oleh pemberian pinjaman kepada perniagaan, terutama dalam industri berorientasikan dalam negeri dan projek berkaitan ETP. Namun, terdapat kebimbangan tentang potensi risiko keberhutangan yang berlebihan dalam segmen tertentu sektor isi rumah. Oleh itu,

Rajah 3.3

Prospek Pertumbuhan KDNK Benar pada tahun 2013

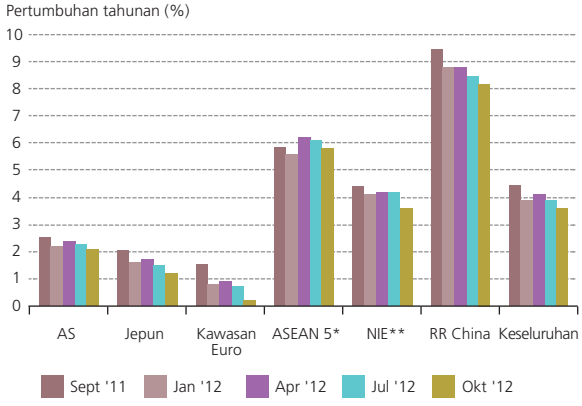

*Indonesia, Malaysia, Filipina, Thailand dan Vietnam
**Ekonomi Perindustrian Baharu

Sumber: IMF, WEO September 2011, Januari, April, Julai dan Oktober 2012

Rajah 3.4

Sumbangan Pertumbuhan Tahunan dalam Jumlah Pinjaman Terkumpul

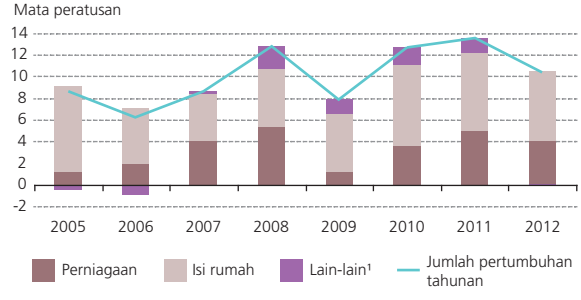

¹ Lain-lain merujuk kepada kerajaan, institusi kewangan, perusahaaan asing dan entiti tempatan lain

Sumber: Bank Negara Malaysia

MPC menyifatkan bahawa perubahan terhadap pendirian dasar monetari adalah tidak wajar. Bank telah memperkenalkan langkah kehematan makro dan garis panduan yang dikeluarkan mengenai amalan pembiayaan pinjaman yang bertanggungjawab pada awal tahun 2012 dan ini secara beransur-ansur memberikan kesan memperlahankan pertumbuhan pinjaman kepada sektor isi rumah. Pertumbuhan pinjaman sistem perbankan kepada isi rumah menjadi sederhana daripada 12.9% pada bulan Disember 2011 kepada 11.6% pada bulan Disember 2012. Walau bagaimanapun, MPC terus membuat penilaian yang rapi mengenai perkembangan dalam kredit isi rumah untuk memastikan risiko keberhutangan isi rumah secara berlebihan dapat terus dibendung.

Dasar monetari turut berdepan dengan cabaran aliran modal yang kekal besar dan tidak menentu sepanjang tahun. Dasar monetari yang longgar dan persekitaran kadar faedah rendah dalam ekonomi maju telah mewujudkan mudah tunai yang berlebihan yang sangat besar pada peringkat global, yang sentiasa mencari kadar hasil lebih tinggi. Dengan kadar hasil yang lebih tinggi dan prospek pertumbuhan yang lebih baik bagi ekonomi sedang pesat membangun, termasuk Malaysia, mudah tunai ini banyak yang mengalir masuk dalam bentuk aliran portfolio. Selain itu, perkembangan dalam ekonomi maju dan sentimen yang sentiasa berubah dalam pasaran kewangan global menjadikan aliran ini amat tidak menentu. Sistem kewangan lazimnya mampu melaksanakan fungsi pengantaraannya dengan berkesan bagi aliran ini tanpa menimbulkan gangguan yang ketara terhadap pasaran kewangan. Pendalaman sistem kewangan Malaysia sejak sedekad yang lalu telah meningkatkan keupayaan pengantara kewangan dan pasaran kewangan dalam negeri untuk menjadi pengantara bagi pergerakan masuk dan keluar aliran portfolio. Di samping itu, persekitaran yang lebih liberal menjana aliran dua hala yang mengurangkan turun naik aliran tersebut.

OPERASI MONETARI

Pada tahun 2012, pasaran wang dalam negeri terus stabil dalam keadaan mudah tunai yang lebih daripada mencukupi dalam sistem perbankan domestik meskipun wujud ketidakstabilan dan ketidaktentuan dalam pasaran global. Pasaran antara bank terus mencatat kadar aktiviti dan jumlah urus niaga yang menggalakkan dalam persekitaran mudah tunai yang berlebihan. Semua peserta merupakan pemberi pinjaman bersih kepada Bank. Agregat mudah tunai lebihan purata untuk tahun 2012 berjumlah RM370.9 bilion, mencecah paras tertinggi sebanyak RM375.7 bilion pada bulan Mac 2012. Urus niaga pasaran wang antara bank mencatat jumlah sebanyak RM1,138 bilion, peningkatan sebanyak 35% berbanding dengan tahun 2011. Sebahagian besar daripada urus niaga pasaran wang antara bank tertumpu pada kematangan jangka pendek (semalaman dan 1-minggu), yang menjadi pilihan peserta pasaran antara bank untuk pengurusan mudah tunai jangka pendek.

Rajah 3.5

Mudah Tunai Terkumpul yang Disimpan di Bank Negara Malaysia

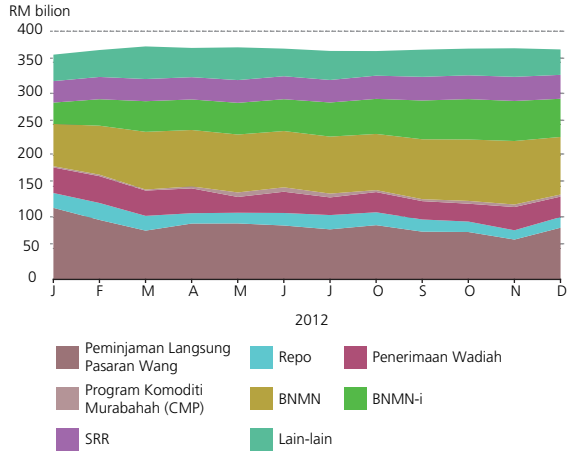

Sumber: Bank Negara Malaysia

Rajah 3.6

OPR dan Kadar Antara Bank

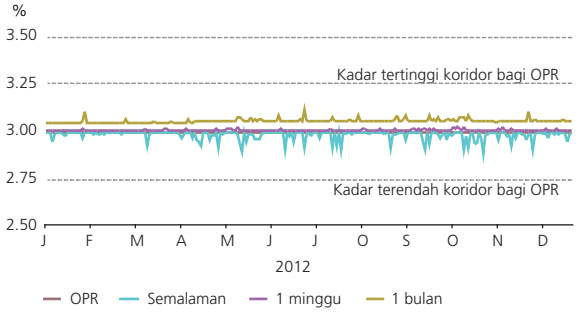

Sumber: Bank Negara Malaysia

Dengan keadaan pasaran wang yang stabil, kadar antara bank bagi semua tempoh matang diurusniagakan dalam spread yang agak kecil. Kadar antara bank semalaman purata (average overnight interbank rate, AOIR) mengikuti jejak OPR dengan rapat, antara 2.89% hingga 3.00%, dengan sisihan purata (average deviation) (AOIR ditolak OPR) sebanyak 1 mata asas.

Selaras dengan saranan yang digariskan dalam Pelan Sektor Kewangan 2011-2020 untuk menggalakkan pasaran wang yang cekap dan berdaya saing dengan kedalaman dan mudah tunai yang lebih besar, Bank mengubah kendalian operasi monetarinya dengan memberikan tumpuan pada urus niaga berasaskan sekuriti dan bercagar. Pada tahun 2012, Bank secara beransur meningkatkan terbitan Nota Monetari Bank Negara Malaysia (BNMN) konvensional dan Islam, lantas mengurangkan pergantungan terhadap peminjaman tanpa cagaran. Operasi monetari berasaskan sekuriti meningkat daripada 36% kepada 48% daripada jumlah operasi pada tahun 2012.

Kadar hasil BNMN adalah lebih rendah berbanding dengan OPR pada suku pertama apabila peserta pasaran menjangkakan BNM akan menurunkan OPR berikutan prospek pertumbuhan global yang lebih perlahan dan kesannya terhadap ekonomi dalam negeri. Walau bagaimanapun, kadar hasil kembali pada paras yang wajar dari suku kedua dan seterusnya kerana pasaran kewangan berpegang pada pendapat bahawa OPR tidak akan berubah pada 3.00% sepanjang tahun. Permintaan terhadap BNMN oleh bank-bank dan pelabur bukan pemastautin yang kukuh secara berterusan pada separuh kedua tahun tersebut menyebabkan kadar hasil diurusniagakan lebih hampir kepada OPR. Permintaan yang kukuh terhadap BNMN memberi peluang kepada Bank untuk mengurangkan lebihan mudah tunai bagi tempoh lebih lama dan melanjutkan profil tempoh matang instrumen kewangannya.

Senarai gadaian yang layak telah diperluas untuk merangkumi sekuriti bukan ringgit yang diterbitkan oleh Kerajaan Malaysia, sekuriti yang diterbitkan oleh kerajaan dan bank-bank pusat negara anggota EMEAP dalam mata wang utama dan mata wang negara asal masing-masing, serta Perbendaharaan AS dan Gilt UK

Pada bulan Mei 2012, Bank mengeluarkan garis panduan baharu di bawah rangka kerja Kemudahan Tersedia (Standing Facility) yang menambah senarai cagaran yang layak untuk membantu pengurusan mudah tunai yang lebih mantap oleh peserta pasaran kewangan. Rangka kerja tersebut, yang pada mulanya hanya menerima sekuriti dalam denominasi ringgit,

Rajah 3.7

Pecahan Instrumen Dasar Monetari Terkumpul

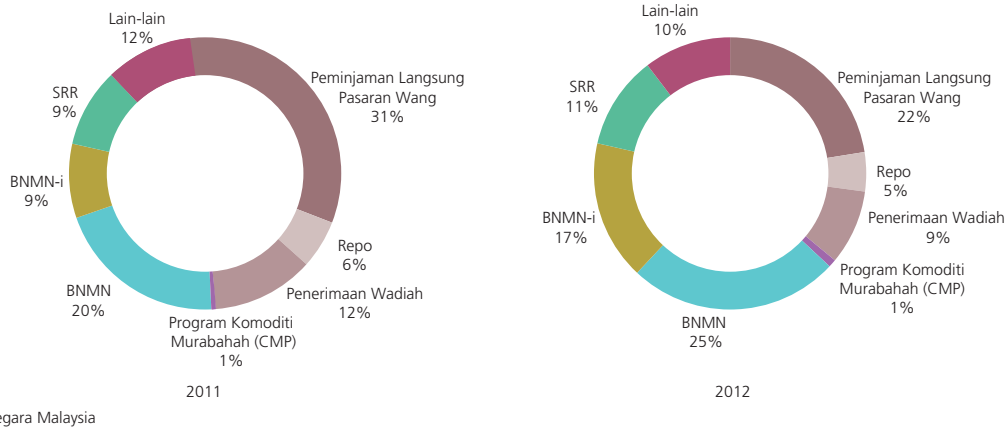

Sumber: Bank Negara Malaysia

telah diperluas untuk merangkumi sekuriti bukan ringgit yang diterbitkan oleh Kerajaan Malaysia, sekuriti yang diterbitkan oleh kerajaan dan bank-bank pusat negara anggota Mesyuarat Eksekutif Bank-bank Pusat Asia Timur Pasifik (Executives' Meeting of the East Asia Pacific Central Banks, EMEAP) dalam dolar AS, paun sterling, euro, yen Jepun, dan mata wang negara asal masing-masing, serta Perbendaharaan AS dan Gilt UK. Di samping itu, Bank juga akan menerima terbitan berdaulat mata wang negara asal dan mata wang negara yang telah menandatangani pengaturan gadaian merentas sempadan (cross-border collateral arrangements, CBCAs) dengan Bank. Pada masa ini, Bank telah menjalin pengaturan sedemikian dengan Singapura dan Thailand. Rangka kerja yang diperluas ini sejajar dengan usaha untuk mengukuhkan pengurusan mudah tunai merentas sempadan melalui CBCA, dengan membenarkan institusi kewangan yang beroperasi di negara-negara tersebut menyandarkan sekuriti denominasi asing dan mata wang asing bagi memperoleh mudah tunai daripada bank pusat masing-masing. Semakan ini turut memudahkan orientasi serantau institusi kewangan yang lebih meluas dan meningkatkan aktiviti merentas sempadan dalam rantau. Dalam garis panduan yang disemak tersebut, dalam penerimaan sekuriti yang diterbitkan dalam mata wang utama oleh bank pembangunan pelbagai hala dan institusi kewangan pelbagai hala, Bank juga akan mengiktiraf sekuriti Perbadanan Pengurusan Likuiditi Islam Antarabangsa (International Islamic Liquidity Management Corporation, IILM) sebagai gadaian yang layak untuk kemudahan tersedia. IILM, sebuah institusi antarabangsa yang ditubuhkan pada bulan Oktober 2010 oleh bank-bank pusat, pihak berkuasa monetari dan organisasi pelbagai hala, telah diwujudkan untuk menerbitkan instrumen kewangan berlandaskan Shariah jangka pendek bagi memudahkan pengurusan mudah tunai Islam merentas sempadan dengan berkesan.

Rajah 3.8

Kadar Hasil BNMN dan OPR

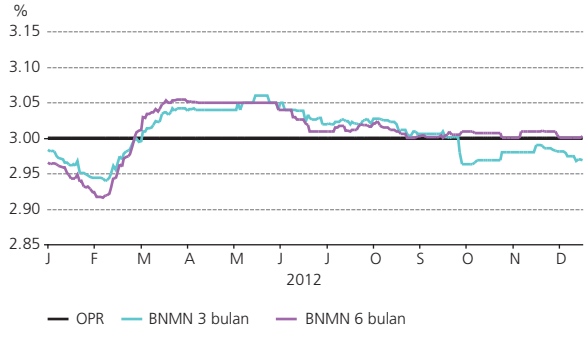

Sumber: Bank Negara Malaysia

Bagi operasi pasaran wang Islam, Bank memperkenalkan Murabahah Bercagar pada bulan Mei 2012, sebagai instrumen alternatif bagi bank-bank Islam untuk mendapatkan mudah tunai daripada Bank di bawah kemudahan tersedia. Murabahah Bercagar pada dasarnya ialah pembiayaan dilindungi yang menggabungkan urus niaga pembiayaan Murabahah yang telah diterima secara meluas dengan Sukuk untuk membentuk gadaian sandaran. Matlamat utama memperkenalkan Murabahah Bercagar adalah untuk menawarkan instrumen kewangan baharu berisiko kredit rendah yang menggalakkan urus niaga bercagar dalam pasaran wang Islam di Malaysia. Sebagai alternatif kepada pengaturan jual dan beli balik (sell buy back arrangement) yang sedia ada, instrumen baharu ini menambah kepelbagaian alat pengurusan mudah tunai yang seakan repo dalam pasaran kewangan Islam. Pada masa hadapan, instrumen ini juga akan diperluas untuk memudahkan operasi pasaran wang Islam harian (repo Islam).

Jawatankuasa Dasar Bersama Bank Negara Malaysia

Bank Negara Malaysia sentiasa mengambil maklum bahawa dasar monetari dan kestabilan kewangan saling bergantung antara satu sama lain. Krisis kewangan dalam ekonomi maju telah meningkatkan kepentingan hubungan antara kedua-dua dasar ini. Sungguhpun pengendalian dasar monetari yang berkesan mengandaikan sistem kewangan yang kukuh dan stabil untuk menyediakan mekanisme penyampaian yang efektif, kestabilan kewangan yang berterusan pula memerlukan keadaan makroekonomi yang teguh, termasuk dasar monetari yang berkesan. Sebagai contoh, memandangkan peranan penting sistem kewangan dalam proses pengantaraan, kegagalan kestabilan kewangan akan menjejaskan mekanisme penyampaian monetari dengan mengganggu pengantaraan kewangan dan aliran kredit kepada ekonomi, lantas menyebabkan dasar monetari menjadi kurang berkesan. Pendirian dasar monetari yang membenarkan kadar faedah yang rendah secara berlanjutan juga boleh mengakibatkan pembentukan ketidakseimbangan kewangan, yang seterusnya meningkatkan risiko terhadap kestabilan kewangan.

Memandangkan dasar monetari dan dasar kewangan amat bergantung antara satu sama lain, penyelarasan yang berkesan antara kedua-dua dasar ini sangat penting bagi mengekalkan keadaan makroekonomi yang mampan. Menyedari hal ini, Bank telah menubuhkan Jawatankuasa Dasar Bersama (Joint Policy Committee, JPC), iaitu jawatankuasa dasar dalaman peringkat tinggi, bagi membincangkan isu-isu merentas pelbagai kategori dan memastikan penyelarasan dasar yang berkesan, yang mungkin mempunyai impak terhadap sistem kewangan dan keseluruhan ekonomi. Rangka kerja forum bersama ini mempermudah pengawasan yang lebih meluas dan penilaian risiko yang lebih menyeluruh terhadap isu-isu, dengan menggabungkan pengawasan makroekonomi dan analisis sektor kewangan pada peringkat mikro. Kaedah ini membolehkan Bank bertindak lebih awal terhadap isu-isu yang timbul dengan lebih terselaras dan tepat pada masa. JPC diperuntukkan pelbagai kuasa dan instrumen kehematan makro untuk melaksanakan mandatnya.

Rajah 1

Pembahagian Tanggungjawab

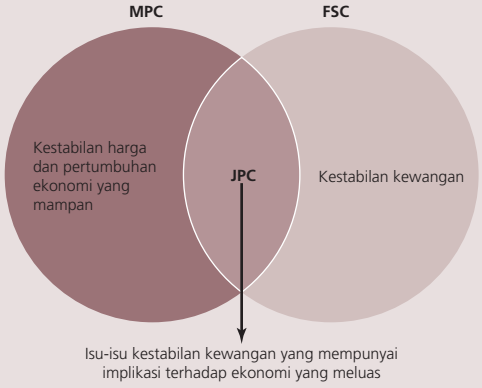

JPC akan bermesyuarat apabila Jawatankuasa Dasar Monetari (Monetary Policy Committee, MPC) atau Jawatankuasa Kestabilan Kewangan[1] (Financial Stability Committee, FSC) mengemukakan sesuatu isu yang mempunyai implikasi terhadap kestabilan monetari dan juga kewangan[2]. Bank mengadakan mesyuarat sulung JPC pada 7 September 2010. Jawatankuasa JPC pada masa ini terdiri daripada Gabenor, Timbalan Gabenor dan Penolong Gabenor Bank.

Sejak penubuhannya, beberapa isu penting telah diajukan kepada JPC. Yang ketara, JPC membincangkan analisis keadaan kredit dari beberapa perspektif. Memandangkan terdapat

[1] Rujuk rencana tentang "Pelaksanaan Akta Bank Negara Malaysia 2009", Laporan Tahunan 2010.
[2] Oleh itu, tiada jadual atau kekerapan yang tetap untuk mesyuarat JPC

risiko pertumbuhan ekonomi dalam negeri menjadi perlahan disebabkan oleh persekitaran global yang lemah dan ancaman inflasi yang lebih tinggi akibat kenaikan harga komoditi global pada tahun-tahun kebelakangan ini, JPC telah menilai daya tahan isi rumah terhadap kejutan pendapatan, di mana penilaian dibuat pada tahap agregat dan juga pada peringkat terperinci. Baru-baru ini, JPC membincangkan tentang kemampanan keberhutangan isi rumah, dengan analisis terperinci trend kredit, berbanding dengan asas-asas ekonomi dan keteguhan kedudukan kewangan isi rumah merentas pelbagai kategori pendapatan dan umur. Analisis ini disokong oleh penilaian terhadap peranan institusi kewangan bukan bank yang semakin meningkat dalam pembiayaan sektor isi rumah. Isu lain yang dibincangkan adalah perkembangan dalam pasaran harta tanah, dan keadaan kredit keseluruhan dalam sektor harta kediaman dan bukan kediaman. Analisis terhadap pasaran harta tanah dijalankan pada peringkat kebangsaan dan juga mengikut kawasan tertentu. Hasil kumulatif mesyuarat JPC ialah pelaksanaan beberapa langkah kehematan makro yang disasarkan bagi memastikan tahap kehematan hutang isi rumah dan mengelakkan spekulasi yang berlebihan dalam pasaran harta tanah.

Jadual 1

Hasil Mesyuarat Jawatankuasa Dasar Bersama (Joint Policy Committee, JPC)

Langkah	Pelaksanaan		Rasional
Nisbah pinjaman kepada nilai (loan-to-value, LTV) maksimum untuk pinjaman perumahan	Nov 2010	• Nisbah LTV maksimum sebanyak 70% untuk pembiayaan perumahan ketiga dan berikutnya yang diambil oleh peminjam	• Mengurangkan aktiviti pelaburan berlebihan dan membendung tingkah laku spekulatif yang menyebabkan kenaikan harga rumah yang ketara di lokasi tertentu
	Dis 2011	• Nisbah LTV maksimum sebanyak 60% untuk pinjaman perumahan oleh bukan individu	
Garis Panduan Mengenai Amalan Pembiayaan yang Bertanggungjawab	Jan 2012	• Institusi kewangan dikehendaki membuat pertanyaan yang wajar tentang pendapatan bakal peminjam selepas potongan berkanun untuk cukai dan simpanan persaraan, dan mempertimbangkan semua obligasi hutang apabila menilai kemampuan peminjam • Tempoh maksimum pembiayaan sewa beli ialah 9 tahun	• Menggalakkan amalan pembiayaan runcit yang berhemat, bertanggungjawab dan telus oleh institusi kewangan • Menggalakkan peminjaman sihat dengan membantu pengguna mempertimbangkan keupayaan mereka untuk menjelaskan semua obligasi hutang tanpa perlu mengambil hutang tambahan atau menanggung kesukaran yang besar
Saranan menaikkan cukai untung harta tanah (real property gains tax, RPGT)	Jan 2012	• Kerajaan menaikan cukai untung harta tanah kepada 10% untuk jualan harta tanah dalam tempoh dua tahun pembelian dan kepada 5% untuk jualan dalam tempoh antara 2 hingga 5 tahun	• Untuk tidak menggalakkan aktiviti spekulatif dalam pasaran harta tanah

2012

PROSPEK DAN DASAR PADA TAHUN 2013

87 Prospek Ekonomi Antarabangsa

89 *Rencana: Perubahan Struktur dalam Trend Pertumbuhan Global Selepas Krisis*

97 Ekonomi Malaysia

100 *Rencana: Keluaran Potensi Ekonomi Malaysia*

102 *Rencana: Pelaburan Swasta di Malaysia: Pemacu dan Kemampanan*

108 *Rencana: Variasi dalam Kecenderungan Mengguna Isi Rumah Merentas Segmen Pendapatan*

111 *Rencana: Kesan Potensi Dasar Gaji Minimum terhadap Ekonomi Malaysia*

116 Dasar Monetari

117 Dasar Fiskal

PROSPEK EKONOMI ANTARABANGSA

Prospek pertumbuhan global dijangka bertambah baik pada tahun 2013. Risiko kewangan dan risiko dasar telah berkurang berbanding dengan keadaan sejak dua tahun yang lalu. Langkah-langkah dasar yang diperkenalkan pada separuh kedua tahun 2012 telah mengurangkan ketidakpastian dasar dan tekanan dalam pasaran kewangan. Dalam ekonomi maju, kadar pemulihan dijangka lemah, dengan perbezaan dalam kadar pertumbuhan mencerminkan tahap tekanan ekonomi dan kewangan yang dihadapi setiap ekonomi. Prospek bagi ekonomi sedang pesat membangun secara relatifnya lebih menggalakkan, meskipun mudah terdedah kepada perkembangan luaran. Bagi kebanyakan ekonomi ini, permintaan dalam negeri kekal sebagai pemacu utama pertumbuhan. Faktor utama yang akan mempengaruhi kadar inflasi ialah harga komoditi, khususnya, minyak dan tanaman makanan. Secara keseluruhan, kadar pertumbuhan global akan bergantung pada kekukuhan pemulihan dalam aktiviti sektor swasta di Amerika Syarikat (AS), komitmen terhadap dasar-dasar berwibawa dan komprehensif untuk menyelesaikan krisis di kawasan euro serta kemampanan permintaan dalam negeri dalam ekonomi sedang pesat membangun.

Prospek pertumbuhan global dijangka bertambah baik pada tahun 2013

Ekonomi **AS** dijangka mencatat pertumbuhan yang sederhana, disokong oleh peningkatan dalam permintaan swasta. Ini dijangka dapat mengimbangi sebahagian daripada konsolidasi fiskal yang sedang dilaksanakan. Aktiviti penggunaan akan kekal sebagai pemacu utama pertumbuhan yang diterajui sektor swasta, disokong terutamanya oleh pemulihan dalam pasaran perumahan dan pekerja. Peningkatan dalam pasaran perumahan menjelang separuh kedua tahun 2012, iaitu dari segi jualan,

Rajah 4.1

Pertumbuhan Dunia, Perdagangan Dunia dan Pertumbuhan Ekonomi Maju Utama (2012-2013)

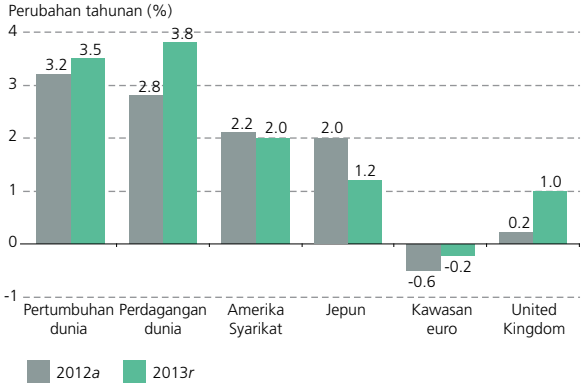

a Anggaran
r Ramalan

Sumber: Tabung Kewangan Antarabangsa (IMF) dan Pihak Berkuasa Negara

pembinaan baharu dan harga, dijangka berterusan pada tahun 2013 berikutan persekitaran kadar faedah yang akomodatif. Perkembangan positif dalam pasaran perumahan telah pun memperlihatkan peningkatan dalam keyakinan pengguna dan guna tenaga, terutamanya dalam sektor pembinaan. Pasaran pekerja memperoleh manfaat berikutan wujudnya peluang pekerjaan yang berterusan, walaupun keadaan pasaran pekerja yang lebih baik ini sedikit sebanyak akan dihalang oleh kelemahan struktur semasa termasuk kadar pengangguran jangka panjang yang tinggi dan penurunan dalam kadar penyertaan tenaga kerja. Satu perkembangan penting ialah kedudukan kewangan isi rumah yang bertambah baik, dan kesannya terhadap keyakinan pengguna. Menjelang pertengahan tahun 2012, nilai bersih isi rumah meningkat sebanyak 27% sejak tahun 2009, disokong oleh pemulihan dalam harga rumah dan kemajuan yang dicapai dalam pembayaran balik hutang. Walau bagaimanapun, kadar pemulihan ekonomi yang lebih cepat terus dihalang oleh masalah fiskal. Walaupun cenuram fiskal (fiscal cliff) sebahagiannya dapat dielakkan susulan persetujuan pada 1 Januari 2013 untuk melanjutkan tempoh potongan cukai terpilih dan bantuan pengangguran, namun langkah-langkah lain seperti tamatnya tempoh pelepasan cukai

atas gaji pekerja dan potongan sekuester, boleh menjejaskan kadar pemulihan.

Aktiviti ekonomi di **kawasan euro** dijangka kekal lemah disebabkan oleh halangan struktur dan konsolidasi fiskal yang berterusan. Meskipun ketegangan dalam pasaran kewangan telah berkurang, pertumbuhan yang lemah masih berterusan terutamanya dalam ekonomi-ekonomi yang dilanda krisis disebabkan oleh langkah penjimatan fiskal dan pelarasan struktur yang sedang dilaksanakan. Kemampanan kedudukan fiskal ekonomi-ekonomi yang dilanda krisis di kawasan euro masih menjadi isu penting, dengan hutang awam sekitar 90% hingga 171% pada tahun 2012. Aktiviti sektor swasta terus terjejas oleh syarat pembiayaan yang ketat dan pasaran pekerja yang lemah. Institusi kewangan terus menerima kesan daripada ekonomi-ekonomi yang dilanda krisis, sekali gus menghalang peruntukan kredit kepada ekonomi benar. Keadaan pasaran pekerja khususnya adalah lemah dalam ekonomi yang dilanda krisis seperti Sepanyol dan Greece, dengan kadar pengangguran masing-masing pada paras 26.2% dan 26.6% pada bulan November 2012. Pada peringkat serantau, keputusan dasar yang tertumpu pada pengukuhan kawasan euro, termasuk dalam bidang kesatuan perbankan dan kerjasama fiskal yang lebih rapat akan terus mempengaruhi pasaran kewangan, sentimen perniagaan dan seterusnya pertumbuhan.

Rajah 4.2

Ekonomi Serantau: Pertumbuhan KDNK Benar

a Anggaran
r Ramalan

Sumber: Tabung Kewangan Antarabangsa (IMF) dan Pihak Berkuasa Negara

Di **Jepun**, pertumbuhan ekonomi dijangka menjadi sederhana, mencerminkan kesan yang semakin berkurang daripada permintaan berkaitan pembinaan semula sejak dua tahun yang lalu, berikutan kelemahan aktiviti dalam negeri yang berpanjangan. Walaupun prestasi eksport Jepun dijangka pulih secara beransur-ansur, pertumbuhan akan disokong terutamanya oleh rangsangan monetari dan fiskal yang lebih besar. Yang penting, Bank of Japan baru-baru ini memperkenalkan sasaran kestabilan harga pada 2% dan komitmen ke arah pelonggaran monetari yang lebih agresif. Ini dijangka dapat menyokong usaha untuk mengatasi deflasi dan menggalakkan pertumbuhan. Di samping itu, kerajaan Jepun yang baru dipilih telah memperkenalkan pakej rangsangan sebanyak ¥10 trilion (2.5% daripada KDNK), yang merangkumi projek kerja raya dan peruntukan bantuan kewangan untuk perniagaan, yang secara kumulatif akan menyokong pemulihan ekonomi. Kadar pertumbuhan, bagaimanapun, terus bergantung pada keberkesanan transmisi daripada langkah-langkah dasar ini kepada aktiviti ekonomi benar.

Prestasi ekonomi di **Asia** dijangka lebih baik pada tahun 2013, didorong terutamanya oleh permintaan dalam negeri yang berdaya tahan serta pengukuhan yang sederhana dalam permintaan eksport, terutamanya di rantau ini. Pelaburan infrastruktur yang diterajui kerajaan dijangka menyokong kekukuhan permintaan dalam negeri, khususnya dalam ekonomi ASEAN. Inisiatif ini termasuk perkongsian swasta-awam di Filipina, projek infrastruktur utama di Indonesia serta program peluasan rangkaian pengangkutan rel di Thailand dan Singapura. Pertumbuhan penggunaan akan terus disokong oleh peningkatan pendapatan berikutan keadaan pasaran pekerja yang menggalakkan, akses pembiayaan yang berterusan serta sokongan dasar kerajaan, seperti pelaksanaan dan kenaikan dalam upah minimum di beberapa ekonomi serantau. Bagi ekonomi yang lebih terbuka, pertumbuhan akan disokong oleh peningkatan secara beransur-ansur dalam permintaan global apabila persekitaran luar bertambah baik. Pertumbuhan ekonomi di RR China dijangka

Perubahan Struktur dalam Trend Pertumbuhan Global Selepas Krisis

Separuh dekad selepas dilanda krisis kewangan dunia, persekitaran ekonomi dunia masih berdepan dengan cabaran yang bersifat struktur dan kitaran. Aktiviti ekonomi di negara maju terus lembap, kerana usaha menangani masalah pengambilan hutang yang berlebihan, kelemahan yang berterusan dalam pasaran pekerja dan cabaran untuk membuat pembaharuan dalam rangka kerja keinstitusian sedia ada yang diwarisi ekonomi masing-masing. Ekonomi sedang pesat membangun, bagaimanapun, sedang menerajui pertumbuhan ekonomi global, di tengah-tengah usaha yang berterusan dalam pelaksanaan pembaharuan struktur untuk mempercepat peralihan pemacu pertumbuhan daripada eksport kepada permintaan dalam negeri. Pola pertumbuhan yang tidak simetri ini secara kumulatifnya menyumbang kepada kemunculan dunia yang makin bersifat berbilang polar, yang mungkin mempunyai implikasi mendalam kepada hubungan ekonomi antara negara dan dasar di seluruh dunia. Rencana ini bertujuan mengenal pasti perubahan struktur yang memacu pertumbuhan global, dengan fokus khusus pada Asia.

Kemelesetan Besar

Pada tahun 2008 hingga 2009, ekonomi global mengalami kemelesetan serentak yang paling teruk sejak Perang Dunia Kedua. Keluaran global menguncup sebanyak 2.2% manakala aktiviti perdagangan antarabangsa menurun sebanyak 12% berbanding dengan paras pada tahun 2005. Bagi menghadapi krisis ini, langkah-langkah dasar monetari dan fiskal yang bersifat kitaran balas yang pantas dan giat yang dilaksanakan oleh ekonomi maju dan juga ekonomi sedang pesat membangun berjaya mengurangkan kesan negatif daripada krisis ini dan merintis jalan ke arah pemulihan ekonomi pada tahun 2010.

Walaupun keluaran global beransur-ansur kembali kepada paras sebelum krisis, krisis tersebut mendedahkan banyak kelemahan struktur dalam ekonomi global, yang terutamanya sangat meruncing dalam ekonomi maju. Sebaliknya, ekonomi sedang pesat membangun menunjukkan daya tahan yang lebih tinggi dan telah mencakupi lebih daripada tiga perempat daripada pertumbuhan global antara tahun 2010 hingga 2012. Sumbangan ekonomi sedang pesat membangun dalam pertumbuhan global turut meningkat daripada 37% pada tahun 2000 kepada 49% pada tahun 2011, manakala sumbangan ekonomi maju mengalami penurunan yang setara (Rajah 1). Perbezaan dalam prestasi ekonomi menekankan perubahan dalam landskap ekonomi dan kewangan kepada persekitaran global yang baharu dengan pelbagai pusat pertumbuhan.

Rajah 1

Bahagian daripada KDNK Global

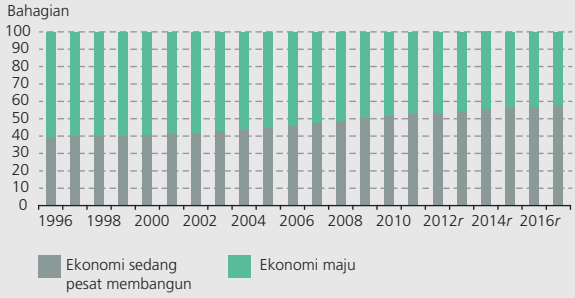

r Ramalan

Sumber: Tabung Kewangan Dunia (IMF)

Rajah 2

Pertumbuhan Ekonomi Utama Terpilih Sejak Tahun 2005

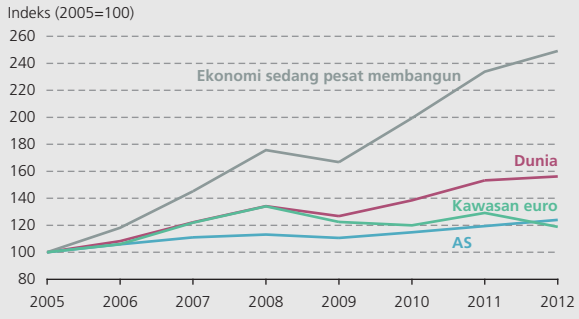

Sumber: Haver

Kemunculan Dunia Berbilang Polar

Pemulihan yang perlahan dalam ekonomi maju

Sejak lima tahun yang lalu, pertumbuhan dalam ekonomi maju berpurata pada kadar yang lebih rendah sebanyak 0.5% (2000-2007: 2.6%). Kadar peningkatan keluaran ekonomi daripada paras sebelum kemelesetan dalam ekonomi utama telah ketinggalan dengan nyata berbanding dengan ekonomi sedang pesat membangun (Rajah 2). Prospek pertumbuhan ekonomi ini yang secara relatifnya lemah disebabkan oleh beberapa faktor, iaitu pembayaran balik hutang sektor swasta, penjimatan fiskal, pengantaraan kewangan yang terjejas, serta ketegaran struktur dalam pasaran kerja. Faktor-faktor ini akan dihuraikan lebih lanjut dalam bahagian seterusnya.

Rajah 3

Nisbah Hutang Isi Rumah kepada Pendapatan Boleh Guna Peribadi

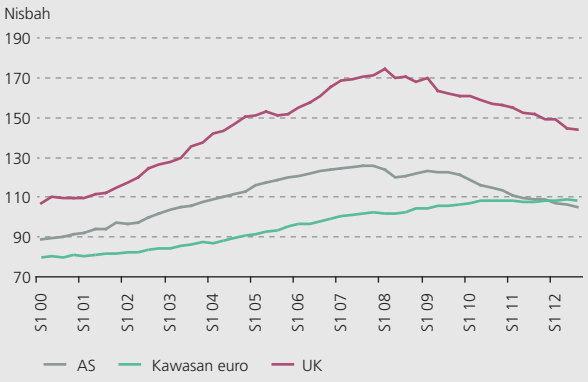

Sumber: Haver

1) Pembayaran balik hutang yang berterusan oleh sektor swasta

Halangan yang paling serta-merta kepada pemulihan ekonomi yang lebih kukuh berpunca daripada proses pembayaran balik hutang yang berterusan dalam kebanyakan ekonomi maju. Sejak dua dekad yang lepas, beberapa ekonomi maju mengalami pertumbuhan hutang yang berlebihan, yang mendorong ledakan penggunaan yang berlarutan. Yang ketara, trend keberhutangan isi rumah yang meningkat di beberapa ekonomi maju disokong oleh beberapa perkembangan penting dalam pasaran harta tanah dan pasaran kewangan. Peraturan penajajaminan gadai janji yang dilonggarkan dalam persekitaran mudah tunai yang banyak telah membolehkan isi rumah dengan kepercayaan kredit yang rendah untuk membeli harta tanah. Inovasi kewangan turut memudahkan pemilik kediaman untuk membuat pinjaman bersandarkan rumah yang terlebih nilai. Keadaan ini tidak dapat bertahan apabila kejatuhan harga rumah menyebabkan berlakunya kemungkiran, yang kemudiannya secara kumulatif menjejaskan permintaan agregat. Kesannya, isi rumah yang banyak berhutang terpaksa mengurangkan hutang dan membina semula kedudukan kekayaan yang terjejas teruk akibat ekuiti yang negatif dalam pasaran perumahan. Tinjauan daripada krisis sistemik yang lalu menunjukkan bahawa dalam kemerosotan kedudukan kewangan, proses pemulihan sering kali tertunda dan memakan masa yang lama (Reinhart and Reinhart, 2010). Pada masa ini, hutang isi rumah berbanding dengan pendapatan individu kekal tinggi menurut tahap keberhutangan pada masa lalu (Rajah 3). Ini menandakan bahawa proses pembayaran balik hutang masih berjalan dan akan terus mengekang aktiviti penggunaan swasta.

2) Penjimatan fiskal

Bagi menghadapi kemerosotan ekonomi yang teruk, kerajaan dalam ekonomi maju mengambil beberapa langkah rangsangan fiskal besar-besaran dan memberikan sokongan kepada institusi kewangan yang bermasalah melalui suntikan ekuiti dan jaminan hutang berskala besar. Kemerosotan kewangan kerajaan diburukkan lagi oleh operasi penstabil automatik seperti perbelanjaan yang lebih tinggi untuk bantuan pengangguran dan hasil cukai yang lebih rendah. IMF menganggarkan bahawa hampir separuh daripada peningkatan hutang awam dalam ekonomi maju berpunca daripada kehilangan hasil cukai secara automatik, sementara 17% lagi disebabkan oleh pakej rangsangan (Allen, 2012). Akibatnya, hutang awam ekonomi maju telah meningkat kepada paras yang sangat

tinggi selepas krisis, iaitu mencecah 105% daripada KDNK pada tahun 2011 (2001: 72%), dengan defisit fiskal sebanyak 4.7% daripada KDNK (2001: +0.7%). Oleh itu, kerajaan di ekonomi maju terpaksa mengurangkan perbelanjaan dan mengukuhkan kedudukan fiskal, lantas mempunyai keupayaan yang terhad untuk terus menyokong pemulihan ekonomi.

Melangkaui jangka masa terdekat ini, pemulihan kedudukan fiskal yang mampan kekal mencabar, disebabkan oleh halangan struktur asas yang lain. Khususnya, trend demografi yang tidak menggalakkan iaitu usia penduduk yang semakin tua serta nisbah tanggungan yang meningkat akan memberikan lagi tekanan pada kewangan awam. Ini akan mengekang keupayaan kerajaan untuk membiayai perbelanjaan awam yang meningkat bagi sistem penjagaan kesihatan dan pencen. Pada tahun 2008, perbelanjaan yang berkaitan dengan usia seperti perbelanjaan kesihatan dan pencen mencatat purata 13% daripada KDNK dalam ekonomi maju. Menjelang tahun 2030, perbelanjaan tersebut dijangka bertambah lagi sebanyak 4.5 mata peratusan untuk mencakupi 17.5% daripada KDNK, dengan itu memberikan lebih tekanan pada kedudukan fiskal mereka (IMF, 2010).

3) Pengantaraan kewangan yang terjejas
Institusi kewangan dalam ekonomi yang dilanda krisis turut mengurangkan hutang mereka bagi membaiki kedudukan kewangan. Ini telah menjejaskan keupayaan bank untuk menyediakan aliran kredit yang mencukupi bagi membiayai aktiviti ekonomi. Letusan gelembung perumahan mengakibatkan pengurangan yang serta-merta dan agak besar dalam nilai aset bank, kerana kemungkiran gadai janji oleh pemilik kediaman serta sekuriti berasaskan gadai janji mengalami penyusutan nilai yang ketara. Kedudukan kewangan turut terjejas oleh pengurangan nilai pemegangan sekuriti kerajaan ekoran kebimbangan yang meningkat tentang kemampanan fiskal dalam beberapa ekonomi maju. Persekitaran pengawalseliaan yang lebih ketat memburukkan lagi keadaan ini. Pada tahun 2012, bank-bank Eropah menjalani program pemodalan semula untuk menaikkan penampan modal kepada 9% dalam modal teras Kumpulan 1. Kemungkinan pelaksanaan keperluan yang lebih ketat pada masa hadapan seperti Basel III secara tidak langsung boleh mengetatkan piawaian pinjaman dan meningkatkan kos peminjaman untuk isi rumah, perniagaan, dan kerajaan. Walaupun tindakan dasar oleh bank-bank pusat baru-baru ini, seperti pengenalan *Operasi Twist* di AS dan *Outright Monetary Transaction* dalam kawasan euro, telah mengurangkan kos pemberian pinjaman jangka pendek dan melegakan sedikit tekanan pendanaan, banyak cabaran masih lagi wujud. Bank-bank Eropah dianggarkan terus mengalami kekurangan €400 bilion dalam modal (4.5% daripada KDNK kawasan euro). Pemberian kredit yang tidak mencukupi kepada ekonomi benar mungkin terus menjadi halangan utama terhadap pemulihan sepenuhnya.

4) Ketegaran guna tenaga
Dari segi guna tenaga, keadaan pasaran pekerja kekal lemah dalam kebanyakan ekonomi maju. Yang ketara, penjimatan fiskal yang berterusan dalam persekitaran ekonomi yang semakin tidak pasti secara kumulatif telah menjejaskan kadar pengambilan pekerja dan memburukkan lagi penyisihan pekerja daripada pasaran pekerja. Di AS dan UK, kadar pengangguran terus berada sekitar 8% dan dalam kebanyakan ekonomi di kawasan euro, kadar tersebut melebihi 11% (Rajah 4). Kelembapan aktiviti ekonomi memberikan kesan yang tidak seimbang kepada pekerja dalam industri yang lebih terjejas oleh krisis ini, seperti pembinaan dan perkhidmatan kewangan. Walau bagaimanapun, kehilangan pekerjaan ini kini menular kepada sektor lain yang tidak terbabit secara langsung dalam krisis pasaran kewangan seperti sektor perkilangan, sebahagiannya disebabkan oleh keyakinan pengguna yang lemah dan aliran kredit yang terjejas kepada pengguna.

Pemulihan yang lebih perlahan dalam guna tenaga juga merupakan simptom kepada trend lain yang bersifat struktur. Dengan ketidakpastian persekitaran global, sektor perniagaan mengamalkan sikap lebih berhati-hati dan semakin memilih untuk menggaji lebih banyak pekerja sementara. Sejak

Rajah 4

Kadar Pengangguran Belia dan Keseluruhan bagi Ekonomi Maju Terpilih

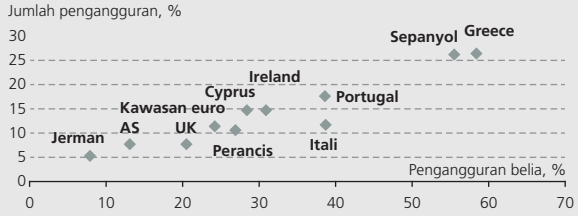

Sumber: Pihak Berkuasa Negara, Haver

bermulanya krisis global ini, pengambilan pekerja separuh masa telah meningkat lebih daripada 60% dalam ekonomi maju dan pekerjaan sementara juga lebih tinggi dalam 25% daripada ekonomi tersebut (ILO, 2012). Keadaan ini diburukkan lagi oleh ketidakpadanan geografi; iaitu pekerja yang mempunyai kemahiran yang dikehendaki tidak dapat menerima pekerjaan dalam pasaran geografi lain, lantas menyumbang kepada ketegaran pasaran pekerja dan pengangguran struktur yang lebih tinggi. Di AS dan UK, mobiliti pekerja yang lebih rendah sebahagiannya turut mencerminkan kesan kegawatan dalam pasaran harta tanah yang berterusan, di mana kebanyakan individu dengan gadai janji ekuiti yang negatif tidak dapat berpindah memandangkan harga rumah jatuh merundum.

Kadar pengangguran jangka panjang yang tinggi membawa implikasi dari segi kos sosial dan ekonomi yang serius seperti tuntutan manfaat pengangguran yang tinggi dan berterusan, kehilangan kemahiran yang kekal atau histeresis, dan risiko pergolakan sosial serta kemiskinan yang meningkat. Keadaan ini turut menjejaskan segmen penduduk berusia muda dengan lebih teruk berbanding dengan segmen penduduk yang lain. ILO menganggarkan bahawa pengangguran golongan muda dalam ekonomi maju telah meningkat kepada hampir 20% pada tahun 2012 daripada 11.7% pada tahun 2007. Keadaan ini lebih teruk dalam ekonomi yang mengalami kemelesetan, seperti Greece (55%), Sepanyol (53%) dan Portugal (39%). Penyisihan golongan muda daripada pasaran pekerja mungkin memberikan kesan negatif terhadap kebolehpasaran dan peningkatan upah pada masa akan datang, terutamanya apabila banyak pekerja berusia muda kini melakukan kerja yang berproduktiviti rendah.

Krisis ini turut memperlihatkan ketegaran struktur sedia ada yang lain dalam pasaran pekerja, yang mempunyai kesan ketara terhadap daya saing ekonomi maju secara keseluruhan. Banyak ekonomi maju mempunyai kos pekerja seunit yang tinggi kesan daripada struktur upah sedia ada. Kos ini tidak diimbangi sepenuhnya dengan peningkatan yang setara dalam produktiviti. Dalam kalangan ekonomi G7, pertumbuhan produktiviti (diukur sebagai perubahan dalam output bagi setiap jam bekerja) menunjukkan trend yang menurun sejak tahun 2005 sebelum menurun sebanyak 2.4% semasa kemuncak krisis pada tahun 2009. Keadaan ini amat kritikal di kawasan euro kerana peralihan ke arah kesatuan monetari telah meningkatkan kepentingan daya saing negara berdasarkan faktor benar seperti kos pekerja seunit. Perbezaan dalam imbuhan dan produktiviti pekerja telah menyebabkan daya saing yang berbeza dalam kalangan ekonomi kawasan euro, seperti yang ditunjukkan oleh perbezaan dalam ketidakseimbangan luaran dalam rantau itu (Rajah 5). Dalam hal ini, kerajaan ekonomi maju telah melaksanakan pembaharuan struktur dalam pasaran produk dan pasaran pekerja untuk meningkatkan daya saing, tetapi kesan positif hanya dapat dilihat dalam sektor ekonomi benar

Rajah 5

Imbangan Akaun Semasa Ekonomi Kawasan Euro Terpilih (% daripada KDNK)

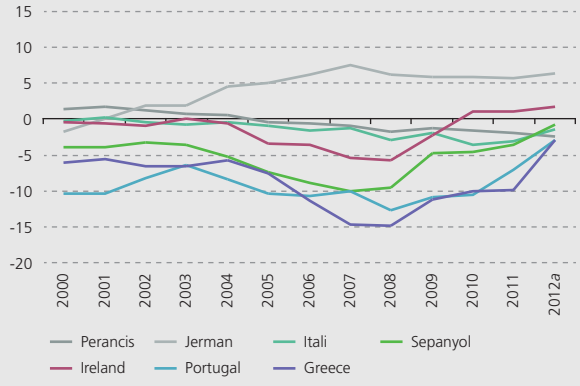

a Anggaran

Sumber: Tabung Kewangan Antarabangsa (IMF), Eurostat

dalam jangka sederhana. Melangkah ke hadapan, gabungan aktiviti ekonomi yang lebih perlahan dan kelemahan yang mendalam dan berpanjangan dalam pasaran pekerja akan menyebabkan kadar pengangguran kekal tinggi, mengurangkan peningkatan pendapatan dan mewujudkan tekanan yang besar pada kewangan kerajaan.

Prospek dalam ekonomi sedang pesat membangun

Aktiviti ekonomi dalam ekonomi sedang pesat membangun kekal teguh. Menurut unjuran IMF, ekonomi sedang pesat membangun dijangka berkembang pada purata 6% setiap tahun dalam tempoh lima tahun akan datang. Pertumbuhan ekonomi di Asia semakin disokong oleh permintaan dalam negeri yang semakin kukuh, yang menyumbang kepada lebih dua pertiga daripada pertumbuhan di rantau itu pada tahun 2011. Ekonomi Asia telah mengharungi pergolakan ekonomi dunia dengan baik secara relatif berbanding dengan negara-negara maju. Sejurus selepas krisis ini, pakej rangsangan yang dilaksanakan oleh pihak berkuasa memainkan peranan penting untuk mengurangkan kesan negatif daripada perdagangan global yang lebih lemah. Di samping itu, pembaharuan dasar dan pasaran yang dilaksanakan sebagai tindak balas terhadap krisis kewangan Asia 1997/98 telah memperkukuh asas makroekonomi dan daya tahan pasaran kewangan rantau ini, yang membolehkan langkah-langkah pengembangan kitaran balas ini dipindahkan dengan cepat kepada ekonomi benar.

Pengalaman yang diperoleh daripada krisis kewangan global ini memberikan beberapa pengajaran penting kepada rantau ini. Permintaan global yang lemah menekankan perlunya pembaharuan ekonomi yang berterusan di Asia untuk mengorientasikan semula pertumbuhan ke arah permintaan dalam negeri. Di luar sempadan negara, krisis ini turut mempercepat usaha untuk mengeratkan lagi hubungan ekonomi intrarantau dan antara rantau. Memandangkan pemulihan ekonomi semasa mengambil masa yang lama, cabaran terhadap pertumbuhan adalah berdasarkan usaha untuk menjana dan mengekalkan sumber pertumbuhan yang baharu di samping memanfaatkan trend sedia ada yang lebih baik.

Kemampanan kadar pertumbuhan di Asia pada masa hadapan akan turut disokong oleh beberapa faktor struktur. **Pertambahan penduduk kelas pertengahan yang pesat** di Asia akan menyumbang kepada peralihan ke arah penggunaan dalam negeri yang lebih tinggi dalam ekonomi serantau. Peralihan ini sedang berlaku, dengan penggunaan swasta menyumbang kepada hampir separuh daripada pertumbuhan Asia pada tahun 2011. Di Negara Membangun Asia[1], bahagian penduduk kelas pertengahan[2] telah meningkat sekali ganda kepada 56% daripada jumlah penduduk pada tahun 2008 (1990: 21%). Menjelang tahun 2030, penduduk kelas pertengahan di negara membangun Asia dijangka mencakupi 42% daripada perbelanjaan global, menyerlahkan perkembangan peranan rantau ini sebagai asas pengguna yang penting untuk ekonomi dunia (Chun, 2010).

Selain itu, Asia turut mengalami kadar urbanisasi dan peningkatan taraf hidup yang tidak pernah berlaku sebelum ini. Menjelang tahun 2025, lebih 2 bilion penduduk Asia, yang mencakupi separuh daripada penduduk bandar di dunia, dijangka tinggal di bandar. Perkembangan ini dijangka menyumbang kepada orientasi semula ekonomi serantau ke arah pertumbuhan berasaskan dalam negeri yang lebih kukuh. Selain itu, lebih banyak inisiatif pelaburan awam dijangka diwujudkan bagi menangani keperluan infrastruktur rantau ini. Secara khusus, keperluan infrastruktur Asia dianggarkan berjumlah USD8 trilion bagi tempoh 2010-2020 (ADB, 2009).

---

[1] Negara Membangun Asia - Armenia, Azerbaijan, Bangladesh, Kemboja, Republik Rakyat China, Georgia,India,Indonesia, Kazakhstan, Republik Kyrgyz, Republik Demokratik Rakyat Lao, Malaysia, Mongolia, Nepal, Pakistan, Filipina, Sri Lanka, Tajikistan,Thailand, Turkmenistan, Uzbekistan, Vietnam (ADB, 2010).

[2] Kelas Pertengahan – penduduk dengan perbelanjaan USD2-20/hari.
Kelas Atasan – penduduk dengan perbelanjaan >USD20/hari (ADB, 2010).

Dari perspektif antarabangsa, **hubungan ekonomi yang lebih erat antara ekonomi sedang pesat membangun** dalam bentuk aliran perdagangan dan pelaburan akan membolehkan pempelbagaian pasaran yang lebih luas. Dengan itu, pergantungan yang berlebihan terhadap ekonomi maju dapat dikurangkan. Sumbangan eksport ekonomi Asia Timur yang sedang pesat membangun kepada ekonomi maju telah menunjukkan penurunan yang berterusan sejak tahun 1990. Yang ketara, eksport Asia Timur[3] kepada ekonomi G3 telah menurun kepada paras 22% daripada jumlah eksport ekonomi Asia Timur berbanding dengan 31% sedekad lalu. Ini disebabkan terutamanya oleh trend perdagangan intrarantau yang meningkat, yang pada masa ini mencakupi kira-kira separuh daripada jumlah perdagangan Asia. Memandangkan penggunaan dalam rantau ini sendiri dijangka meningkat, banyak ekonomi di Asia dapat manfaat daripada konfigurasi perdagangan antarabangsa yang baharu ini untuk memenuhi permintaan dalam negeri yang semakin meningkat di rantau ini. Pelaburan langsung asing dalam rantau ini turut menjadi lebih penting, dengan pertumbuhan tahunan sebanyak 20% setahun sepanjang sedekad lepas. Perkembangan yang menggalakkan ini disokong oleh kemunculan firma pelbagai hala tempatan, selain peluang perniagaan yang lebih banyak dalam rantau ini.

Di Asia, hubungan menjadi lebih erat apabila pihak berkuasa memanfaatkan kumpulan dan rangkaian intrarantau yang sedia ada untuk memupuk pemuafakatan dan kerjasama dalam bidang kepentingan utama. Perikatan yang diperkukuh seperti Mesyuarat Eksekutif Bank-bank Pusat Asia Timur dan Pasifik (EMEAP) serta ASEAN+3 menyerlahkan kerjasama ekonomi yang kian meningkat di Asia. Beberapa negara serantau turut mengadakan perjanjian dua hala untuk menggunakan mata wang domestik dalam penyelesaian perdagangan dan perjanjian gadaian merentas sempadan, yang bertujuan untuk menambah kemudahan mudah tunai kepada institusi kewangan. Usaha tersebut secara kumulatif menyumbang kepada pengukuhan hubungan ekonomi dan kewangan dalam Asia.

Pembaharuan struktur juga telah diteruskan dengan gigih. Kerajaan serantau kini memberikan tumpuan pada usaha menggalakkan dasar yang bertujuan meningkatkan pendapatan isi rumah dan mengurangkan simpanan awasan (*precautionary savings*). Ini termasuk pembaharuan insurans kesihatan dan liputan pencen yang dilanjutkan serta pembaharuan sektor kewangan untuk memperkukuh rangkuman kewangan. Di Asia, penambahbaikan skim jaring keselamatan sosial seperti gaji minimum telah memainkan peranan untuk meningkatkan pendapatan isi rumah yang mempunyai kecenderungan mengguna yang paling tinggi, seterusnya meningkatkan aktiviti penggunaan.

Akhir sekali, integrasi **peserta global baharu** ke dalam pasaran akan terus mengubah landskap pekerja, penggunaan, dan pengeluaran global. Sejak beberapa dekad yang lalu, rantau sedang pesat membangun yang baharu telah mengorak langkah penting ke arah mewujudkan sistem ekonomi yang lebih berorientasikan pasaran, dalam keadaan halangan birokratik yang lebih rendah terhadap aktiviti perdagangan dan pelaburan. Pembaharuan ini telah bertapak kukuh di Asia sepanjang sedekad yang lepas. Negara-negara sedang pesat membangun ASEAN seperti Kemboja, Laos, Myanmar dan Vietnam telah membuat pembaharuan yang mendalam dan penting, yang membantu liberalisasi pasaran domestik mereka. Meskipun empat ekonomi ini mencakupi 9% daripada KDNK ASEAN pada masa ini (2011), pertumbuhannya telah mencatat purata 6.6% sejak lima tahun yang lalu. Keadaan ini menyerlahkan potensi rantau ini sebagai pusat penggunaan baharu dan asas pelaburan buat pelabur. Ini secara kumulatif akan meningkatkan prospek pertumbuhan rantau Asia.

[3] Ekonomi Asia Timur terdiri daripada RR China, Hong Kong, Indonesia, Malaysia, Filipina, Singapura, Korea, China Taipei dan Thailand.

Perkembangan Baharu Ekonomi Global

Gabungan perkembangan ini menunjukkan bahawa kesan selepas krisis baru-baru ini pada dasarnya adalah berbeza berbanding dengan krisis-krisis sebelum ini. Ekonomi global pada masa ini sedang melalui suatu "perkembangan baharu" (*new normal*). Pertumbuhan dalam ekonomi maju dijangka terjejas oleh usaha yang berterusan untuk menggalakkan pembaharuan struktur dan pembayaran balik hutang oleh kerajaan, institusi kewangan dan pengguna. Berlatarkan perkembangan ini, ekonomi sedang pesat membangun terutamanya di Asia akan kekal sebagai pemacu utama pertumbuhan global, dengan memanfaatkan trend yang menggalakkan seperti perdagangan intrarantau yang semakin meningkat dan peralihan yang lebih cepat ke arah pertumbuhan yang didorong oleh permintaan dalam negeri. Walaupun faktor-faktor ini akan memainkan peranan penting untuk mengurangkan kesan permintaan yang lebih rendah dalam ekonomi maju, namun ekonomi sedang pesat membangun tidak terlindung sepenuhnya daripada kesan persekitaran luar yang lebih lemah ini. Sebagai contoh, pada pertengahan tahun 2012, permintaan dalam negeri di Asia menunjukkan tanda-tanda lebih sederhana berikutan kelemahan yang berterusan dalam ekonomi maju. Berdasarkan kesemua faktor ini, walaupun ekonomi global dijangka terus bertambah baik, pemulihannya mungkin berdepan dengan risiko penurunan yang berpanjangan dengan pengagihan yang terus tidak seimbang.

Memandang jauh ke hadapan, trend struktur global seperti aktiviti urbanisasi yang berterusan, kemajuan teknologi, serta demografi yang berubah-ubah juga akan memainkan peranan penting dalam membentuk semula landskap ekonomi dan kewangan global. Yang penting, usaha untuk meningkatkan daya tahan, fleksibiliti, dan kecekapan ekonomi akan menjadi fokus dasar yang utama di kebanyakan rantau, khususnya berhubung dengan pengagihan sumber yang terhad dan penyediaan infrastruktur yang mencukupi. Di luar sempadan negara, "perkembangan baharu" ekonomi global memerlukan perspektif dasar melangkaui pertimbangan kitaran dan domestik ke arah pembentukan dasar yang bersifat awalan dan global. Dalam hal ini, pembaharuan struktur dan keinstitusian akan memainkan peranan penting dalam mewujudkan pertumbuhan yang lebih inklusif dan mampan.

Rujukan

Allen, M. (2012), 'Current Fiscal Problems of Advanced Economies', IMF Presentation to Joint Vienna Institute, Slide 6.

ASEAN Community in Figures 2011, ASEAN Secretariat, April 2012.

Asian Development Bank dan Asian Development Bank Institute (2009), 'Infrastructure for a Seamless Asia', 4 (Tokyo: ADB/ADBI). Available from www.adbi.org/files/2009.08.31.book.infrastructure.seamless.asia.pdf.

Chun, N. (2010), 'Middle Class Size in the Past, Present, and Future: A Description of Trends in Asia', ADB Economic Working Paper Series No. 217, 10-23.

International Labour Organization (2012), World of Work Report 2012, 'Better Jobs for a Better Economy', 6.

International Monetary Fund (2010), 'From Stimulus to Consolidation: Revenue and Expenditure Policies in Advanced and Emerging Economies', IMF Fiscal Affairs Department, 12-15.

Reinhart, R. dan Reinhart, V. (2010), 'After the Fall', National Bureau of Economic Research Working Paper 16334, 3.

kekal kukuh, dengan aktiviti ekonomi dalam negeri dijangka menjadi lebih giat pada tahun itu. Meskipun kerajaan China kekal komited untuk menyusun semula ekonomi melalui usaha meningkatkan penggunaan, pelaburan yang disasarkan, terutamanya dalam projek infrastruktur, akan terus menjadi penyumbang utama pertumbuhan pada tempoh yang terdekat.

Inflasi global dijangka kekal sederhana sejajar dengan peningkatan yang sederhana dalam permintaan global. Dalam ekonomi maju, asas tekanan inflasi dijangka kekal lemah, mencerminkan kapasiti yang berlebihan dan permintaan yang lemah dalam ekonomi tersebut. Walau bagaimanapun, terdapat tanda-tanda tekanan inflasi tarikan permintaan yang lebih tinggi dalam ekonomi sedang pesat membangun, berikutan aktiviti dalam negeri yang lebih kukuh. Walau bagaimanapun, dari segi penawaran, risiko inflasi tolakan kos dijangka terus dibendung, memandangkan jangkaan kenaikan yang sederhana dalam harga komoditi global. Namun begitu, terdapat risiko kenaikan harga yang mendadak secara berkala dalam harga komoditi seperti yang telah dialami sejak dua tahun yang lalu. Dalam pasaran minyak, pergolakan di Timur Tengah dan Afrika Utara yang menjadi bertambah buruk mungkin mendorong kenaikan dalam harga minyak mentah. Di samping itu, harga makanan mudah dipengaruhi oleh keadaan turun naik pasaran memandangkan paras inventori bijirin ruji yang rendah di beberapa pasaran eksport utama dan kemungkinan gangguan bekalan disebabkan oleh keadaan cuaca yang buruk. Risiko harga komoditi yang lebih tinggi juga mungkin berpunca daripada permintaan yang lebih besar berikutan aliran masuk kewangan yang semakin meningkat ke dalam pasaran ini.

Meskipun prospek pertumbuhan global bertambah baik, **risiko pertumbuhan menjadi lebih rendah** masih ada. Di kawasan euro, langkah-langkah dasar yang dilaksanakan pada bahagian akhir tahun 2012 telah mengurangkan risiko krisis yang teruk, tetapi halangan utama dasar masih belum dapat diselesaikan. Krisis hutang kerajaan di Eropah mungkin kembali buruk sekiranya kemajuan selanjutnya dalam rancangan penyelesaian krisis dan langkah pembaharuan tidak dapat dicapai. Kenaikan semula dalam kos peminjaman kerajaan akan menjejaskan proses pemulihan yang lemah dan akan menghalang kemajuan yang telah dicapai. Di samping itu, konsolidasi fiskal yang lebih nyata daripada jangkaan dalam ekonomi yang dilanda krisis boleh melembapkan prospek pertumbuhan dalam tempoh terdekat.

Meskipun terdapat prospek pertumbuhan yang berbeza antara ekonomi maju dengan ekonomi sedang pesat membangun, namun ekonomi sedang pesat membangun menghadapi cabaran yang berbeza. Pertama, pelonggaran dasar berskala besar dalam ekonomi utama telah menjana mudah tunai dalam jumlah yang sangat besar, yang kemudiannya telah mendorong kepada pencarian hasil di seluruh dunia. Oleh itu, aliran masuk modal yang banyak ke dalam ekonomi sedang pesat membangun dijangka berterusan. Aliran masuk ini boleh mengakibatkan ketidakstabilan makroekonomi dan kewangan di samping boleh menyebabkan kenaikan yang berlebihan dalam kadar pertukaran dan harga aset di negara-negara penerima. Kedua, ekonomi sedang pesat membangun mungkin menghadapi tekanan inflasi yang lebih tinggi disebabkan oleh harga makanan dan komoditi yang semakin meningkat. Tekanan menaik terhadap harga boleh menjadi kenyataan sekiranya berlaku gangguan bekalan yang berpunca daripada keadaan cuaca yang buruk dalam keadaan inventori yang rendah untuk komoditi makanan terpilih. Gabungan faktor ini akan memberikan cabaran kepada pembuat dasar dalam mengimbangi risiko antara pertumbuhan ekonomi dengan inflasi, dalam keadaan persekitaran ekonomi global yang terus tidak menentu.

Terdapat juga kemungkinan pertumbuhan akan meningkat dengan lebih kukuh. Di AS, pemulihan yang lebih kukuh daripada jangkaan dalam pasaran perumahan mungkin menyokong sentimen perniagaan dan pengguna, secara kumulatif mendorong pengukuhan pertumbuhan yang diterajui oleh sektor swasta. Kemajuan dalam penetapan dasar yang berwibawa di Eropah telah menyumbang kepada keadaan pasaran kewangan yang beransur-ansur bertambah baik, yang mungkin memudahkan peningkatan dalam aktiviti ekonomi di rantau itu. Pemulihan yang lebih kukuh akan memberikan manfaat kepada negara lain di seluruh dunia melalui aktiviti perdagangan yang lebih kukuh dan keadaan ekonomi yang lebih pasti.

EKONOMI MALAYSIA

Ekonomi Malaysia dijangka terus mencatat kadar pertumbuhan yang stabil sebanyak 5–6% pada tahun 2013. Aktiviti ekonomi dijangka ditegarkan oleh permintaan dalam negeri yang terus berdaya tahan dan disokong oleh sektor luaran yang beransur-ansur bertambah baik.

Permintaan dalam negeri, yang mencatat kadar pertumbuhan tertinggi sejak sedekad yang lalu pada tahun 2012, dijangka kekal sebagai pemacu utama pertumbuhan pada tahun 2013, walaupun pada kadar pertumbuhan yang lebih sederhana. Pertumbuhan pelaburan awam dan swasta dijangka kekal kukuh, setelah perbelanjaan modal mencatat pertumbuhan yang tinggi pada tahun 2012. Pelaburan swasta dijangka terus mencatat kadar pertumbuhan dua angka, didorong oleh peningkatan berterusan kapasiti firma berorientasikan dalam negeri, pelaksanaan berterusan projek dengan tempoh penyiapan yang lama dan peningkatan secara beransur-ansur dalam permintaan luar negeri. Penggunaan swasta diunjurkan berkembang pada kadar yang lebih sederhana pada separuh tahun kedua, tetapi akan terus disokong oleh pertumbuhan pendapatan yang berterusan dan keadaan pasaran pekerja yang menggalakkan. Perbelanjaan sektor awam juga dijangka mencatat pertumbuhan yang lebih rendah berikutan konsolidasi dalam kedudukan fiskal Kerajaan yang sedang dilaksanakan dan peranan sektor swasta yang semakin penting.

Jadual 4.1

KDNK Benar Mengikut Perbelanjaan (2005=100)

	2012*a*	2013*r*	2012*a*	2013*r*
	Perubahan tahunan (%)		Sumbangan kepada pertumbuhan (mata peratusan)	
Permintaan dalam negeri[1]	**10.6**	**8.1**	**9.2**	**7.3**
Perbelanjaan sektor swasta	10.7	9.1	6.8	6.0
Penggunaan	*7.7*	*7.1*	*3.8*	*3.6*
Pelaburan	*22.0*	*15.6*	*3.0*	*2.4*
Perbelanjaan sektor awam	10.3	5.4	2.4	1.3
Penggunaan	*5.0*	*3.6*	*0.7*	*0.5*
Pelaburan	*17.1*	*7.5*	*1.7*	*0.8*
Perubahan dalam stok			**0.3**	**-0.2**
Eksport bersih barangan dan perkhidmatan	**-29.4**	**-19.1**	**-3.8**	**-1.7**
Eksport	0.1	1.8	0.1	1.7
Import	4.5	3.9	3.9	3.4
Keluaran Dalam Negeri Kasar (KDNK) Benar	**5.6**	**5.0 ~ 6.0**	**5.6**	**5.0 ~ 6.0**

[1] Tidak termasuk stok
a Awalan
r Ramalan
Nota: Angka-angka tidak semestinya terjumlah disebabkan oleh penggenapan
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

Ekonomi Malaysia dijangka terus mencatat kadar pertumbuhan yang stabil sebanyak 5-6% pada tahun 2013

Sejajar dengan kadar pertumbuhan permintaan dalam negeri yang lebih sederhana, import barangan modal dan penggunaan juga dijangka menjadi sederhana. Walau bagaimanapun, import barangan pengantara dijangka berubah arah dan mencatat pertumbuhan yang positif kerana persekitaran ekonomi global yang bertambah baik akan mendorong peningkatan dalam eksport perkilangan. Secara khususnya, eksport bukan elektrik dan elektronik (bukan E&E) dijangka memperoleh manfaat daripada prospek pertumbuhan ekonomi serantau yang positif. Sementara itu, eksport elektrik dan elektronik (E&E) dijangka mengalami penguncupan yang lebih kecil berikutan usaha berterusan oleh pengilang-pengilang untuk mempelbagaikan produk pengeluaran mereka dan beralih kepada subsegmen telekomunikasi mudah alih yang sedang berkembang pesat. Pemulihan dalam eksport perkilangan, bagaimanapun, akan diimbangi sebahagiannya oleh eksport komoditi yang lebih rendah, disebabkan oleh jangkaan harga komoditi yang menurun. Eksport perkhidmatan dijangka lebih tinggi disebabkan oleh akaun perjalanan yang lebih kukuh sejajar dengan kempen promosi menjelangnya Tahun Melawat Malaysia 2014, manakala pertumbuhan import perkhidmatan dijangka lebih perlahan berikutan jumlah import yang lebih rendah. Secara keseluruhannya, dengan pemulihan eksport yang beransur-ansur dan pertumbuhan import yang lebih rendah, sumbangan negatif eksport bersih barangan dan perkhidmatan kepada pertumbuhan benar dijangka lebih rendah

Pertumbuhan Menyeluruh merentas Semua Sektor

Dari segi penawaran, semua sektor utama ekonomi dijangka mencatat pertumbuhan yang berterusan pada tahun 2013. Sektor perkhidmatan dan perkilangan dijangka menjadi penyumbang utama pertumbuhan keseluruhan, didorong oleh permintaan dalam negeri yang terus berdaya tahan serta disokong oleh persekitaran ekonomi global yang beransur-ansur bertambah baik yang dijangka mendorong aktiviti perdagangan antarabangsa.

Aktiviti berkaitan penggunaan dalam sektor perkhidmatan seperti perdagangan runcit, penginapan dan restoran akan terus disokong oleh perbelanjaan sektor swasta. Ketibaan pelancong dijangka meningkat berikutan sambutan terhadap kempen promosi menjelang Tahun Melawat Malaysia 2014. Pertumbuhan dalam subsektor kewangan dan insurans diunjurkan terus kukuh, mencerminkan permintaan terhadap pembiayaan yang terus teguh khususnya oleh sektor perniagaan.

Jadual 1

KDNK Benar Mengikut Sektor (2005=100)

	2012*a*	2012*a*	2013*r*	2012*a*	2013*r*
	% daripada KDNK[1]	Perubahan tahunan (%)		Sumbangan kepada pertumbuhan (mata peratusan)[1]	
Perkhidmatan	54.6	6.4	5.5	3.5	3.0
Perkilangan	24.9	4.8	4.9	1.2	1.2
Perlombongan dan kuari	8.4	1.4	5.0	0.1	0.4
Pertanian	7.3	0.8	4.0	0.1	0.3
Pembinaan	3.4	18.5	15.9	0.6	0.5
KDNK Benar	**100.0**	**5.6**	**5.0 ~ 6.0**	**5.6**	**5.0 ~ 6.0**

[1] Angka-angka tidak terjumlah disebabkan oleh penggenapan dan pengecualian komponen duti import
a Awalan
r Ramalan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

Industri berorientasikan dalam negeri dalam sektor perkilangan, khususnya kelompok berkaitan pengguna, seperti makanan dan pengangkutan, dijangka memperoleh manfaat daripada pertumbuhan penggunaan swasta yang berterusan. Kelompok perkilangan berkaitan pembinaan juga dijangka mencatat prestasi yang baik. Pertumbuhan dalam sektor pembinaan akan dipacu oleh subsektor kejuruteraan awam disebabkan oleh momentum aktiviti pembinaan dalam subsektor minyak dan gas, pengangkutan dan utiliti yang dijangka kekal kukuh.

Prestasi industri perkilangan berorientasikan eksport seperti E&E dan kelompok berkaitan sumber dijangka meningkat sejajar dengan pemulihan secara beransur-ansur dalam ekonomi maju dan pertumbuhan yang mampan dalam ekonomi serantau. Kelompok E&E akan terus disokong oleh permintaan terhadap keluaran dalam segmen pengguna dan telekomunikasi. Dalam kelompok berkaitan sumber, pertumbuhan dijangka disokong oleh permintaan yang kukuh dari negara serantau, terutamanya bagi keluaran berasaskan sumber seperti keluaran petroleum ditapis, kimia dan keluaran kimia serta keluaran getah. Jumlah perdagangan yang lebih tinggi dan prestasi keseluruhan sektor perkilangan yang lebih baik juga akan memberikan manfaat kepada subsektor perkhidmatan berkaitan perdagangan dan perkilangan, seperti perdagangan borong, pengangkutan dan penyimpanan serta utiliti.

Dalam sektor komoditi, pertumbuhan dalam sektor pertanian dan perlombongan dijangka meningkat pada tahun 2013. Sektor pertanian dijangka berkembang sebanyak 4% pada tahun 2013, disokong oleh pengeluaran minyak sawit mentah (MSM) dan komoditi makanan yang lebih tinggi, terutamanya ternakan dan sayur-sayuran. Pengeluaran MSM dijangka meningkat disebabkan oleh kadar hasil yang bertambah baik berikutan keadaan cuaca yang lebih baik, disokong oleh bekalan daripada pokok yang baru matang. Sektor perlombongan dijangka lebih kukuh ekoran pengeluaran gas asli, minyak mentah serta kondensat yang lebih tinggi.

pada tahun 2013. Walau bagaimanapun, pertumbuhan import dijangka terus mengatasi pertumbuhan eksport di samping defisit yang berterusan dalam akaun pendapatan dan pindahan semasa. Walaupun lebihan akaun semasa masih kekal besar, tetapi lebihan ini dijangka terus mengecil pada tahun 2013.

Asas-asas ekonomi dijangka terus kukuh, dan terus menyokong prospek pertumbuhan ekonomi. Yang penting, keadaan pasaran pekerja dijangka terus menggalakkan, dengan kadar pengangguran diunjurkan kekal rendah pada 3.1% daripada tenaga kerja pada tahun 2013. Di samping itu, sistem kewangan terus berdaya tahan untuk menghadapi persekitaran luar yang semakin mencabar, dengan pengantaraan kewangan dijangka terus memberikan sokongan padu kepada aktiviti ekonomi dalam negeri. Kekukuhan kedudukan luaran Malaysia kekal mantap, dengan rizab antarabangsa berada pada paras yang kukuh dan hutang luar negeri kekal rendah serta berada pada paras yang berhemat.

Inflasi keseluruhan dijangka pada purata 2-3% pada tahun 2013. Unjuran inflasi ini mengambil kira jangkaan harga global komoditi makanan terpilih yang lebih tinggi serta pelarasan terhadap harga ditadbir dalam negeri. Tekanan harga yang didorong permintaan dijangka menjadi sederhana. Julat unjuran yang lebih luas ini mencerminkan ketidakpastian yang lebih besar dalam perkembangan di dalam dan luar negeri.

Inflasi keseluruhan dijangka pada purata 2-3%

Walau bagaimanapun, dengan persekitaran luar yang semakin mencabar, risiko terhadap prospek pertumbuhan masih ada. Seperti pada tahun 2012, kemungkinan kemunculan semula ketidakstabilan di kawasan euro dan pertumbuhan yang lebih perlahan bagi rakan perdagangan utama Malaysia mungkin memberikan kesan kepada ekonomi Malaysia. Walaupun tekanan daripada harga komoditi global telah berkurang, risiko daripada tekanan yang berpunca daripada faktor bukan asas seperti keadaan cuaca yang buruk serta perkembangan geopolitik boleh menyebabkan harga komoditi menjadi lebih tinggi dan menjejaskan prospek pertumbuhan ekonomi rakan perdagangan utama Malaysia. Ekonomi dalam negeri juga berpotensi mencatat pertumbuhan lebih tinggi sekiranya pemulihan dalam ekonomi-ekonomi maju mencatat pertumbuhan yang lebih baik daripada jangkaan. Khususnya, pemulihan dalam pasaran perumahan yang lebih kukuh daripada jangkaan mungkin menyumbang kepada prestasi ekonomi AS yang lebih baik.

Permintaan dalam negeri terus menegarkan pertumbuhan

Berikutan prestasi kukuh yang dicatat pada tahun 2012, permintaan dalam negeri dijangka berkembang sebanyak 8.1% pada tahun 2013. Permintaan dalam negeri dijangka kekal sebagai penyumbang dan peneraju utama pertumbuhan ekonomi, disokong terutamanya oleh pelaburan dan penggunaan sektor swasta. Meskipun akan terus menyokong pertumbuhan, perbelanjaan sektor awam dijangka meningkat pada kadar yang lebih sederhana berikutan konsolidasi fiskal yang sedang dilaksanakan oleh Kerajaan. Peningkatan modal oleh perusahaan awam (PA) juga akan memberikan sokongan kepada pertumbuhan pelaburan awam dalam keadaan perbelanjaan pembangunan Kerajaan yang mampan.

Perbelanjaan sektor swasta kekal berdaya tahan dalam keadaan konsolidasi sektor awam

Pelaburan swasta dijangka berkembang pada kadar pertumbuhan dua angka sebanyak 15.6% pada tahun 2013. Pelaburan swasta akan disokong oleh penggunaan dalam negeri, pemulihan secara beransur-ansur dalam permintaan luar negeri dan iklim pelaburan yang terus bertambah baik. Keadaan perniagaan yang menggalakkan ini akan terus menyokong projek yang sedang dilaksanakan yang mempunyai tempoh penyiapan yang lama. Seperti tahun 2012, perbelanjaan modal dijangka kekal menyeluruh merentas sektor dan rantau.

Dalam sektor perkhidmatan, perbelanjaan modal diunjurkan terus meningkat, terutamanya dalam sektor berorientasikan dalam negeri. Firma-firma dalam subsektor perdagangan runcit dan restoran dijangka menubuhkan cawangan baharu, manakala pelaburan dalam segmen telekomunikasi dan penerbangan akan didorong oleh penambahbaikan infrastruktur dan peningkatan kapasiti. Pertumbuhan dalam pelaburan harta kediaman juga dijangka kekal

Keluaran Potensi Ekonomi Malaysia

Keluaran potensi ialah anggaran paras tertinggi keluaran yang dapat dihasilkan oleh sesebuah ekonomi dalam persekitaran tanpa tekanan inflasi. Keluaran potensi menunjukkan kadar pertumbuhan mampan yang dapat dicapai oleh sesebuah ekonomi sejajar dengan input yang tersedia untuk digunakan dalam pengeluaran, iaitu modal, tenaga kerja dan teknologi. Apabila keluaran sebenar melebihi keluaran potensi, penggunaan input produktif adalah tinggi dan tekanan inflasi berkemungkinan meningkat. Sebaliknya, tekanan inflasi lazimnya menurun apabila keluaran sebenar di bawah paras keluaran potensi.

Rajah 1

KDNK Sebenar dan Potensi

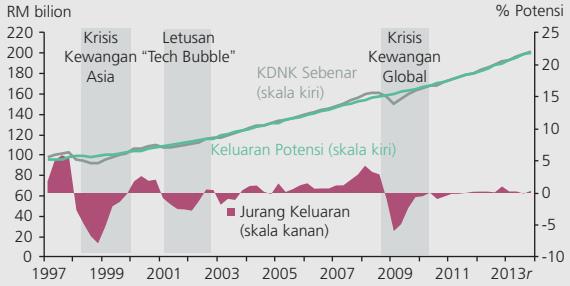

r Ramalan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan anggaran Bank Negara Malaysia

Anggaran terkini[1] menunjukkan bahawa pertumbuhan keluaran potensi Malaysia meningkat daripada julat 4.5-5.0% pada tahun 2011 kepada 5.0-5.5% pada masa ini. Pertumbuhan yang kukuh dalam pelaburan swasta dan awam pada tahun 2012 menyumbang kepada kadar pengumpulan modal yang tinggi, seterusnya meningkatkan lagi keluaran potensi disebabkan oleh peningkatan dalam kapasiti produktif ekonomi. Keadaan tenaga kerja turut bertambah baik apabila jumlah tenaga kerja meningkat pada kadar yang lebih pantas iaitu 3.5% pada tahun 2012 (2011: 3.0%). Jurang keluaran, yang menggambarkan perbezaan antara keluaran sebenar dengan keluaran potensi, kekal hampir pada paras sifar. Ini menunjukkan bahawa ekonomi negara tidak mengalami tekanan harga yang tinggi, selaras dengan inflasi yang stabil pada kadar 1.6% yang dicatat pada tahun tersebut.

Pada tahun 2013, keluaran potensi diunjurkan terus meningkat dalam julat 5.0-5.5%, dengan jurang keluaran pula kekal kecil. Pertumbuhan keluaran potensi dijangka didorong oleh jumlah tenaga kerja yang semakin meningkat serta pengembangan dalam stok modal, lantaran pertumbuhan yang mampan dalam pelaburan swasta.

1 Pembaca yang berminat boleh merujuk nota teknikal yang bertajuk "Keluaran Potensi dan Jurang Keluaran di Malaysia" dalam Buletin Suku Tahunan BNM S2 2012 (m.s. 18-25) untuk huraian lanjut penggunaan metodologi dalam anggaran keluaran potensi.

kukuh, disokong oleh pembinaan harta kediaman mewah dan aktiviti yang semakin meningkat dalam segmen harta kediaman kos sederhana. Pelaburan dalam subsektor perkhidmatan perniagaan dengan nilai ditambah yang tinggi, terutamanya dalam perkhidmatan kejuruteraan, seni bina dan IT juga dijangka berkembang.

Dalam sektor perkilangan, pelaburan akan dipacu oleh kelompok perkilangan berorientasikan dalam negeri dan yang berkaitan sumber. Pelaburan dalam kelompok berkaitan pembinaan, terutamanya keluli dan simen, akan dipacu oleh permintaan daripada aktiviti pembinaan yang kukuh, manakala peningkatan pelaburan oleh firma-firma dalam kelompok berkaitan pengguna, seperti makanan dan minuman serta kenderaan bermotor, akan disokong oleh pertumbuhan penggunaan dalam negeri yang stabil. Di samping itu, permintaan serantau dan usaha untuk mengembangkan industri petrokimia hiliran di Malaysia dijangka akan menyokong pelaksanaan projek dalam kelompok perkilangan berkaitan sumber. Peningkatan kapasiti dalam industri E&E akan disokong oleh permintaan luar negeri yang beransur-ansur bertambah baik, serta pempelbagaian dalam pengeluaran produk baharu dan dalam bidang pertumbuhan baharu, khasnya industri peralatan perubatan dan komponen E&E khusus. Selain itu, usaha oleh firma untuk melaksanakan automasi dan melabur dalam jentera yang baharu dijangka berterusan pada tahun 2013 apabila firma mengambil kira kos yang makin meningkat dan pelaksanaan dasar gaji minimum. Perkembangan ini dijangka merangsang industri perkilangan Malaysia ke arah menghasilkan barangan dengan nilai ditambah yang lebih tinggi.

Momentum pertumbuhan yang kukuh dalam pelaburan perlombongan dijangka berterusan pada tahun 2013, disokong oleh harga tenaga global yang kukuh, pembinaan kemudahan pengeluaran yang sedang dilaksanakan di bawah projek sedia ada serta sokongan seterusnya oleh aktiviti berkaitan penerokaan dan tinjauan medan minyak yang baharu. Pelaksanaan projek pembangunan huluan seperti kelompok medan laut dalam Gumusut-Kakap dan Malikai serta Kebabangan juga akan memberikan manfaat kepada segmen pembinaan kejuruteraan awam, terutamanya bagi pembinaan kemudahan pengeluaran dan kapal penyimpanan pengeluaran dan pemunggahan terapung.

Pertumbuhan dalam **penggunaan swasta** dijangka menjadi sederhana tetapi kekal kukuh pada tahun 2013, dengan peningkatan sebanyak 7.1% (2012: 7.7%). Peningkatan yang sederhana ini akan disokong oleh pertumbuhan pendapatan yang mampan, yang dijangka memperoleh manfaat daripada pertumbuhan yang berterusan dalam sektor berorientasikan dalam negeri dan pemulihan yang dijangkakan dalam industri berorientasikan eksport. Pelaksanaan dasar gaji minimum juga akan menyumbang kepada peningkatan pendapatan. Harga komoditi yang lebih lemah, bagaimanapun, dijangka menjejaskan pendapatan dan perbelanjaan penggunaan, terutamanya dalam kalangan isi rumah di luar bandar. Keadaan pasaran pekerja dijangka kekal menggalakkan. Walaupun pelaksanaan dasar gaji minimum mungkin menyebabkan beberapa pelarasan kepada tenaga kerja firma-firma yang terbabit, keadaan guna tenaga secara keseluruhan dijangka kekal stabil disebabkan permintaan terhadap pekerja kekal kukuh. Khususnya, jangkaan keadaan permintaan luar negeri yang bertambah baik akan menyokong guna tenaga dalam sektor berorientasikan eksport.

Bantuan Kerajaan kepada isi rumah yang berpendapatan rendah dan sederhana seperti yang diumumkan dalam Bajet 2013 juga akan menyokong perbelanjaan isi rumah. Bantuan fiskal

Pelaburan dalam Sektor Minyak dan Gas Menyokong Pengeluaran yang Lebih Tinggi

Sektor perlombongan dijangka berkembang sebanyak 5% pada tahun 2013 disebabkan oleh pemulihan dalam pengeluaran gas asli, dan disokong oleh pengeluaran minyak mentah dan kondensat yang lebih tinggi. Peningkatan pengeluaran gas asli disebabkan oleh pengeluaran yang lebih tinggi daripada beberapa medan gas di luar pesisir Sabah bagi memenuhi permintaan yang lebih tinggi terhadap gas asli cecair dari RR China. Pengeluaran minyak mentah dan kondensat yang lebih tinggi sebahagian besarnya didorong oleh pengeluaran yang baru bermula daripada medan minyak yang lebih kecil dan yang baharu seperti Gumusut-Kakap di Sabah, dan medan minyak yang baharu di Sarawak dan Terengganu.

Pelaburan Swasta di Malaysia: Pemacu dan Kemampanan

Pengenalan

Berikutan penurunan ketara pelaburan swasta di Malaysia akibat dilanda Krisis Kewangan Asia 1997/98, pemulihannya yang beransur-ansur selepas krisis tersebut telah terhenti seketika disebabkan oleh beberapa episod kejutan permintaan global. Ini termasuk meletusnya Gelembung Teknologi (Tech Bubble) pada tahun 2001, tersebarnya wabak Sindrom Pernafasan Akut Teruk (SARS) pada tahun 2003, dan krisis kewangan global pada tahun 2008/09 (Global Financial Crisis, GFC). Oleh itu, peranan yang dimainkan oleh pelaburan swasta kepada ekonomi Malaysia adalah lebih sederhana sepanjang tempoh 2001-2011 dan hanya mencakupi purata 11.8% daripada KDNK berbanding dengan purata pelaburan swasta yang lebih tinggi, iaitu sebanyak 22.9% daripada KDNK pada tempoh 1990-an.

Namun, sejak suku keempat tahun 2011, pelaburan swasta telah muncul sebagai penyumbang penting kepada pertumbuhan negara. Dengan mencatat pertumbuhan yang kukuh pada tahun 2012 (22%), sumbangan pelaburan swasta telah meningkat kepada 15.5% daripada KDNK pada tahun 2012. Momentum pertumbuhan yang kukuh ini mencerminkan sebahagian daripada peralihan yang sedang berlaku dalam ekonomi Malaysia, terutamanya pengukuhan penggunaan swasta dan pempelbagaian dalam struktur eksport Malaysia. Pelaburan swasta bukan sahaja meraih manfaat daripada trend ini, malah turut memperteguh peralihan struktur ini, lantas menyumbang kepada pengukuhan permintaan dalam negeri dan pempelbagaian selanjutnya dalam sumber pertumbuhan ekonomi. Memandangkan pelaburan swasta memainkan peranan penting untuk menambah kapasiti produktif ekonomi, mempercepat kemajuan teknologi dan mewujudkan peluang pekerjaan, justeru rencana ini bertujuan membincangkan penentu utama yang menyumbang kepada peningkatan pelaburan swasta. Penilaian juga dibuat mengenai kemampanan pelaburan swasta pada masa hadapan dan implikasi yang mungkin ada terhadap pertumbuhan ekonomi.

Kajian teori dan penemuan empirikal

Bagi menentukan pendorong utama pelaburan swasta di Malaysia, beberapa model yang telah pun dibentangkan digunakan sebagai rujukan iaitu: (i) *Accelerator model*; (ii) model keuntungan dijangka; (iii) model neoklasik Jorgenson; dan (iv) model Tobin's Q[1]. Kebanyakan daripada model-model ini menekankan pentingnya faktor asas, seperti permintaan, keberuntungan, penggunaan kapasiti dan kos modal, bagi menjelaskan trend pelaburan swasta. Kajian yang lebih terkini juga mengambil kira penentu lain seperti ketidakpastian ekonomi dan ketersediaan pembiayaan.

Kajian empirik sedia ada menunjukkan bahawa pengeluaran, keuntungan dan tahap penggunaan kapasiti secara amnya memberikan kesan positif terhadap pelaburan swasta. Selain itu, keberuntungan yang lebih tinggi dan akses kepada pembiayaan yang lebih meluas memudahkan pelaburan swasta dengan adanya pembiayaan yang lebih tinggi. Kadar faedah yang lebih tinggi dan ketidakpastian ekonomi juga dijangka akan memberikan kesan negatif terhadap pelaburan swasta. Kadar faedah yang lebih tinggi akan meningkatkan kos pinjaman bank dan seterusnya kos modal atau kos melepas perolehan tertahan, manakala ketidakpastian ekonomi pada tahap yang tinggi mungkin mengakibatkan pelaburan ditangguhkan ataupun dikurangkan.

Penentu utama pelaburan swasta di Malaysia

Untuk menganalisis penentu utama pelaburan swasta di Malaysia, regresi linear dianggarkan dengan menggunakan strategi pemodelan am-hingga-khusus (general-to-specific modelling), dengan tumpuan diberikan pada penentu pelaburan penting yang dibincangkan dalam kajian sedia ada. Selaras dengan penemuan empirikal sedia ada, hasil anggaran menunjukkan bahawa,

[1] Lihat Chenery (1952), Chirinko (1993), Serven dan Solimano (1992), Jorgenson (1971) dan Tobin (1969) untuk model pelaburan konvensional dan Guimaraes dan Unteroberdoerster (2006) untuk analisis yang khusus bagi Malaysia.

terdapat empat faktor utama yang memberikan kesan ketara terhadap pelaburan swasta, iaitu: (i) Keberuntungan syarikat; (ii) kadar penggunaan kapasiti[2]; (iii) ketersediaan pembiayaan; dan (iv) tahap ketidakpastian ekonomi.

(i) Keberuntungan syarikat

Menurut kajian sedia ada, keuntungan kendalian, iaitu keuntungan yang diraih daripada operasi perniagaan syarikat, memberikan kesan positif terhadap pelaburan swasta. Kajian empirik turut menunjukkan bahawa keuntungan masa lalu atau semasa digunakan sebagai penunjuk jangkaan keuntungan masa hadapan[3], kerana keuntungan merupakan insentif penting bagi pelaburan dan turut menyumbang kepada ketersediaan pembiayaan dalaman dan luaran. Di Malaysia, data syarikat[4] menunjukkan peningkatan dalam pelaburan swasta mempunyai kaitan positif dengan keuntungan syarikat yang kukuh sejak beberapa tahun kebelakangan ini, terutamanya dalam industri berasaskan sumber dan berorientasikan dalam negeri[5]. Dalam industri berasaskan sumber, terutamanya sektor minyak dan gas, harga komoditi yang tinggi telah menyumbang kepada peningkatan yang ketara dalam keberuntungan, lantas meningkatkan kadar pulangan pelaburan yang dijangka. Sementara itu, aktiviti penggunaan swasta yang kukuh telah menambah keuntungan sektor berorientasikan dalam negeri, terutamanya kelompok berkaitan pengguna dalam sektor perkilangan dan sektor perkhidmatan, seperti subsektor borong dan runcit, pengangkutan dan telekomunikasi.

(ii) Kadar penggunaan kapasiti

Kadar penggunaan kapasiti juga memberikan kesan positif terhadap pelaburan swasta di Malaysia. Pada tahun 2012, kadar penggunaan kapasiti meningkat kepada 80.8% daripada jumlah keseluruhan kapasiti, lebih tinggi berbanding dengan kadar penggunaan kapasiti purata sebanyak 76.9% pada tahun 2003-2007[6]. Seiring dengan peningkatan kadar penggunaan kapasiti, syarikat perkilangan telah melaksanakan pengembangan kapasiti sejajar dengan permintaan yang meningkat terhadap produk mereka (Rajah 2). Ini paling nyata bagi subsektor perkilangan berorientasikan dalam negeri, seperti kelompok perkilangan berorientasikan pengguna dan berkaitan pembinaan, masing-masing berikutan penggunaan dalam negeri yang lebih kukuh dan pertumbuhan pesat aktiviti berkaitan pembinaan. Di samping itu, kadar penggunaan kapasiti juga kekal tinggi bagi syarikat dalam kelompok perkilangan berkaitan sumber, disokong oleh permintaan serantau yang berdaya tahan.

(iii) Ketersediaan pembiayaan

Akses kepada pembiayaan turut memberikan kesan yang positif dan ketara terhadap pelaburan swasta di Malaysia, kerana akses kepada pinjaman bank[7] membolehkan syarikat memperoleh pembiayaan yang diperlukan untuk pelaburan, terutamanya bagi perusahaan kecil dan sederhana (PKS) di mana pinjaman bank merupakan sumber utama pembiayaan bagi keperluan modal kerja dan pelaburan mereka. Persekitaran pembiayaan kekal menyokong pada tahun 2012 dan pinjaman yang dikeluarkan kepada perniagaan mencatat pertumbuhan sebanyak 21.4% (purata 2003-2007:5.2%). Yang ketara, pinjaman yang dikeluarkan kepada PKS berkembang sebanyak 21% pada tahun 2012 (purata 2004-2007: 13.1%), sebahagiannya disokong oleh pelbagai dana dan program yang dilaksanakan oleh

---

[2] Kadar penggunaan kapasiti yang digunakan adalah khusus untuk sektor perkilangan.

[3] Lihat Manjappa dan Niranjan (2010).

[4] Data daripada 250 syarikat yang disenaraikan di Bursa Malaysia dan tidak termasuk syarikat yang diklasifikasikan sebagai Perusahaan Awam dalam perangkaan Akaun Negara.

[5] Industri berasaskan sumber merujuk kepada sektor perlombongan, pertanian dan perkilangan berkaitan sumber, manakala industri berorientasikan dalam negeri merujuk kepada sektor perkhidmatan dan perkilangan berkaitan pengguna.

[6] Tempoh 2003-2007 digunakan sebagai tempoh rujukan untuk mengambil kira ketersediaan data dan percubaan untuk mencakup maklumat daripada tempoh yang secara relatifnya "normal".

[7] Meskipun syarikat, terutamanya syarikat besar, diakui turut memperoleh dana daripada pasaran modal, kajian ini tidak merangkum data tersebut kerana data sedemikian tidak menentu.

Rajah 1

Keuntungan Kendalian dan Pelaburan Swasta

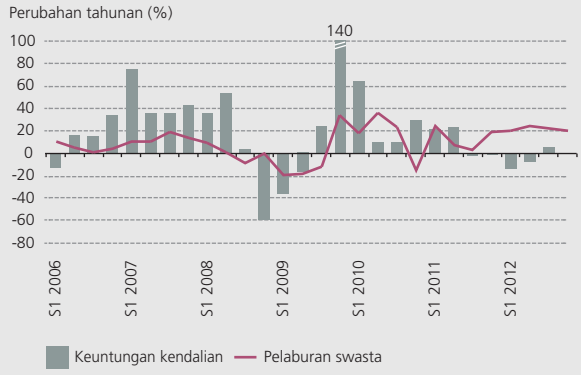

Sumber: Bloomberg dan Jabatan Perangkaan Malaysia

Rajah 2

Kadar Penggunaan Kapasiti dan Pelaburan Swasta

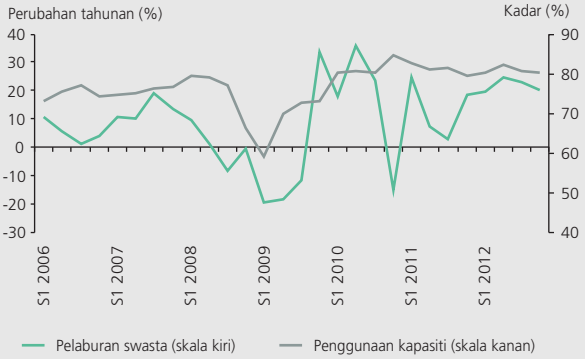

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

pihak berkuasa. Peningkatan berterusan dalam akses kepada pembiayaan bagi perniagaan turut dicerminkan oleh kedudukan Malaysia yang menggalakkan dalam beberapa penarafan antarabangsa yang mengukur "Kemudahan Akses Kepada Pinjaman" (Ease of Access to Loans), termasuk *Laporan Menjalankan Perniagaan (Doing Business Report)* oleh Bank Dunia (kedudukan pada tempat pertama selama lima tahun berturut-turut) dan *Laporan Daya Saing Global (Global Competitiveness Report)* oleh Forum Ekonomi Dunia (World Economic Forum, WEF) (2012-2013: kedudukan ke-8; 2010-2011: kedudukan ke-10).

(iv) Ketidakpastian ekonomi

Pelaburan swasta turut disokong oleh tahap ketidakpastian ekonomi[8] yang rendah di Malaysia sejak beberapa suku tahunan yang lepas (Rajah 4). Meskipun ketidakpastian dalam ekonomi global telah menyebabkan syarikat dalam sektor eksport di Malaysia terjejas teruk, namun aktiviti dalam negeri yang mampan telah menyumbang kepada ketidakpastian ekonomi yang secara relatif lebih rendah bagi syarikat berorientasikan dalam negeri. Faktor lain yang menyumbang kepada ketidakpastian ekonomi yang lebih rendah berkemungkinan disebabkan oleh usaha semasa Kerajaan untuk menambah baik iklim pelaburan perniagaan. Khususnya, pelbagai inisiatif yang bertujuan untuk memperbaik kemudahan menjalankan perniagaan dan menarik pelaburan bermutu dalam aktiviti nilai tambah yang tinggi telah mengukuhkan sentimen perniagaan dan iklim pelaburan dalam negeri. Langkah ini juga telah diperkukuh melalui pelaksanaan Program Transformasi Ekonomi (Economic Transformation Programme, ETP) yang menyediakan hala tuju yang lebih jelas dan membuka peluang pelaburan untuk perniagaan.

Kemampanan pelaburan swasta dan peranannya terhadap perkembangan ekonomi

Melangkah ke hadapan, beberapa faktor asas yang utama seperti permintaan, keadaan pembiayaan dan iklim pelaburan keseluruhan yang menggalakkan, dijangka terus menyokong pertumbuhan pelaburan swasta. Daya tahan penggunaan swasta juga akan menyokong pengembangan kapasiti dalam sektor berorientasikan dalam negeri, manakala usaha berterusan untuk meningkatkan kesedaran tentang akses kepada pembiayaan dan khidmat nasihat yang disediakan untuk PKS akan terus menyokong aktiviti pelaburan oleh PKS. Selain faktor dalam negeri yang menggalakkan ini, prospek pertumbuhan global yang beransur-ansur bertambah

[8] Ketidakpastian ekonomi diukur menggunakan varians bersyarat yang diperoleh daripada model Garch (1,1) bagi pulangan bulanan dalam KLCI. Penggunaan data pada peringkat firma seperti turun naik pulangan stok sebagai proksi untuk ketidakpastian adalah lazim dalam kajian sedia ada kerana data ini mewakili ketidakpastian yang berkait rapat dengan persekitaran firma, iaitu pulangan aset yang mewakili kesan bagi aspek yang berkaitan dengan persekitaran firma yang penting kepada pelabur (lihat Leahy and Whited (1996)).

Rajah 3

Pengeluaran Pinjaman dan Pelaburan Swasta

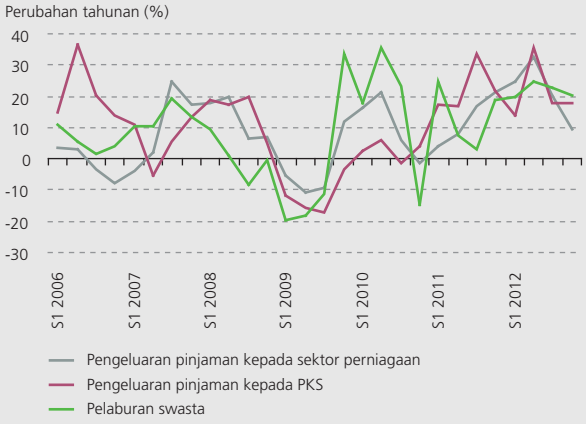

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

Rajah 4

Ketidakpastian Ekonomi dan Pelaburan Swasta

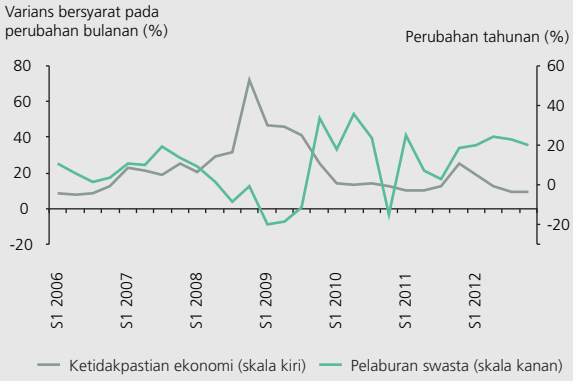

Sumber: Indeks Komposit Kuala Lumpur FTSE Bursa Malaysia (FBM KLCI), Jabatan Perangkaan Malaysia dan anggaran Bank Negara Malaysia

baik juga akan menyumbang ke arah keyakinan perniagaan yang meningkat. Pelaksanaan pembaharuan yang cekap, projek pemangkin di bawah ETP, serta penyediaan dan penaiktarafan infrastruktur secara berterusan juga mampu merangsang pelaburan swasta.

Pertumbuhan pelaburan swasta yang mampan dijangka memberikan manfaat kepada ekonomi Malaysia terutamanya menerusi kemajuan teknologi yang lebih pesat dan peningkatan kapasiti produktif ekonomi. Khususnya, pelaburan yang besar dalam sektor minyak dan gas dalam kedua-dua aktiviti cari gali dan pembangunan huluan, dan pendalaman industri petrokimia hiliran, dijangka menghasilkan kemajuan teknologi yang akan menyumbang secara langsung kepada peningkatan potensi pertumbuhan Malaysia. Pelaksanaan projek infrastruktur yang utama, seperti pengangkutan awam, lapangan terbang, pelabuhan dan telekomunikasi, juga dijangka menambah kapasiti produktif ekonomi secara tidak langsung melalui kesalinghubungan yang lebih baik, di Malaysia ataupun dengan dunia luar. Satu perkembangan yang menggalakkan ialah peningkatan dalam perbelanjaan penyelidikan dan pembangunan (research and development, R&D) (anggaran 2011: mencakupi 0.8% daripada KDNK; 2006: mencakupi 0.6% daripada KDNK), yang berpotensi untuk menyumbang kepada aktiviti nilai tambah yang lebih tinggi.

Kesimpulan

Pelaburan swasta bertambah kukuh, didorong terutamanya oleh keuntungan syarikat yang teguh, penggunaan kapasiti yang tinggi dalam sektor perkilangan, akses kepada pembiayaan, dan iklim pelaburan yang menggalakkan. Melangkah ke hadapan, faktor asas ini dijangka berterusan, lantas menyediakan sokongan padu kepada pelaburan swasta. Pada masa ekonomi negara sedang melalui transformasi ke arah ekonomi bernilai tambah tinggi dan berpendapatan tinggi, pelaksanaan kegiatan pelaburan yang akan mempercepatkan kemajuan teknologi dan meningkatkan kapasiti produktif ekonomi adalah penting untuk memastikan pertumbuhan ekonomi Malaysia yang mampan.

Rujukan

Chenery, H.B. (1952). 'Overcapacity and the Acceleration Principle', Econometrica, Jilid 20, No. 1.

Chirinko, R.S. (1993). 'Business Fixed Investment Spending: Modelling Strategy, Empirical Results, and Policy Implications', Journal of Econometric Literature, Jilid 31, m.s. 1875-1911.

Guimaraes, R. dan Unteroberdoerster, O. (2006). 'What's Driving Private Investment in Malaysia? Aggregate Trends and Firm Level Evidence', International Monetary Fund Working Paper No. 06/190.

Jorgenson, D.W. (1971). 'Econometric Studies of Investment Behaviour: A Survey', Journal of Economic Literature, Jilid 9, m.s. 1111-1147.

Leahy, J.V. dan Whited, T.M. (1996). 'The Effect of Uncertainty on Investment: Some Stylized Facts', Journal of Money, Credit and Banking, Jilid 28, No.1, m.s. 64-83.

Manjappa, D.H. dan Niranjan, R. (2010). 'Determinants of Investment Pattern in Indian Manufacturing Industries: A Panel Data Study', Indian Journal of Economics and Business, Jilid 9, No. 1, m.s. 219-232.

Serven, L. dan Solimano, A. (1992). 'Private Investment and Macroeconomic Adjustment: A Survey', The World Bank Research Observer, Jilid 7, No. 1, m.s. 1-35.

Tobin, J. (1969). 'A General Equilibrium Approach to Monetary Theory', Journal of Money, Credit and Banking, Jilid 1, m.s. 15-29.

ini termasuk bantuan sebanyak RM500 kepada isi rumah dengan pendapatan bulanan RM3,000 dan ke bawah (Bantuan Rakyat 1Malaysia atau BR1M 2.0), bantuan persekolahan RM100 kepada pelajar sekolah rendah dan menengah serta sokongan tunai kepada angkatan tentera.

Perbelanjaan awam dijangka menjadi sederhana pada tahun 2013, seiring dengan komitmen Kerajaan terhadap konsolidasi fiskal. Walau bagaimanapun, penggunaan dan pelaburan awam dijangka kekal menyokong pertumbuhan. **Penggunaan awam** dijangka mencatat pertumbuhan positif sebanyak 3.6% pada tahun 2013, disokong oleh perbelanjaan terhadap emolumen, dan bekalan dan perkhidmatan.

Pelaburan awam juga dijangka menjadi sederhana pada tahun 2013 (7.5%). Perbelanjaan pembangunan Kerajaan Persekutuan kekal mampan, dan sebahagian besar perbelanjaan tersebut akan terus diagihkan kepada sektor ekonomi, terutamanya untuk menambah baik akses dan kesalinghubungan dalam kedua-dua infrastruktur pengangkutan bandar dan luar bandar. Antara bidang utama perbelanjaan pembangunan yang lain adalah dalam subsektor perdagangan dan industri, seperti menaik taraf kemudahan infrastruktur di kawasan perindustrian. Perbelanjaan dalam sektor perkhidmatan sosial akan terus disalurkan ke dalam subsektor pendidikan dan latihan.

Perbelanjaan modal oleh perusahaan awam (PA) dijangka kekal besar, menyebabkan pelaburan awam secara keseluruhan mencatat pertumbuhan yang stabil. Pelaburan oleh PA mencerminkan pelaksanaan projek infrastruktur utama yang berterusan, terutamanya dalam subsektor tenaga, pengangkutan dan komunikasi. Dalam sektor perlombongan, perbelanjaan modal akan ditumpukan pada segmen huluan dan hiliran, terutamanya dalam pembangunan medan minyak dan gas. Pelaburan dalam subsektor pengangkutan sebahagian besarnya akan ditumpukan pada peluasan rangkaian pengangkutan awam berasaskan rel serta penambahbaikan pesawat secara berterusan oleh syarikat penerbangan negara. Perbelanjaan modal dalam subsektor utiliti adalah terutamanya untuk pembinaan loji kuasa elektrik di Janamanjung dan Prai, manakala pelaburan dalam subsektor komunikasi sebahagian besarnya untuk peluasan selanjutnya dalam liputan perkhidmatan Jalur Lebar Berkelajuan Tinggi.

Aktiviti pelaburan yang lebih tinggi oleh sektor awam dan swasta dijangka memberikan manfaat jangka panjang kepada ekonomi melalui peningkatan kapasiti produktif serta produktiviti ekonomi secara keseluruhan pada masa hadapan.

Permintaan luar negeri bertambah baik

Prospek ekonomi global dijangka bertambah baik pada tahun 2013. Prospek pertumbuhan ekonomi serantau yang lebih baik dijangka memberikan sokongan kukuh kepada eksport Malaysia. Walau bagaimanapun, unjuran pertumbuhan di bawah paras biasa bagi ekonomi maju utama, dijangka menghalang sebarang pengukuhan selanjutnya dalam aktiviti perdagangan antarabangsa. Dengan harga komoditi utama menjadi lebih rendah, eksport kasar barangan Malaysia dijangka meningkat dengan sederhana sebanyak 1.4% pada tahun 2013.

Permintaan luar negeri dijangka bertambah baik berikutan pemulihan ekonomi global

Eksport perkilangan yang mulai pulih, terutama pada suku keempat tahun 2012, dijangka berterusan dan akan disokong terutamanya oleh eksport perkilangan bukan E&E yang menerima permintaan yang besar daripada ekonomi serantau. Sebaliknya, pertumbuhan eksport E&E akan terus terjejas oleh kelemahan dalam permintaan luar negeri terhadap komputer peribadi, apabila pilihan pengguna beralih kepada peranti telekomunikasi mudah alih, dan pengeluar melaksanakan pelarasan inventori berikutan permintaan yang lemah pada tahun 2012. Walau bagaimanapun, penguncupan dalam eksport E&E dijangka menjadi sederhana apabila pengeluar terus mempelbagaikan jenis produk keluaran mereka dan beralih kepada subsegmen telekomunikasi mudah alih yang pesat berkembang.

Penguncupan dalam eksport komoditi, yang bermula pada tahun 2012, dijangka berterusan pada tahun 2013, disebabkan terutamanya oleh harga yang terus menurun, terutamanya bagi minyak sawit mentah dan gas asli cecair. Di samping itu, pertumbuhan yang lebih perlahan dalam permintaan global terhadap komoditi, ditambah pula dengan penawaran global yang meningkat dijangka menjejaskan pertumbuhan dalam eksport komoditi.

Variasi dalam Kecenderungan Mengguna Isi Rumah merentas Segmen Pendapatan

Pengenalan

Penggunaan swasta sekali lagi menjadi pemacu utama pertumbuhan pada tahun 2012. Pertumbuhannya yang mantap sebanyak 7.7% disokong terutamanya oleh keadaan guna tenaga yang stabil dan kenaikan upah yang terus kukuh. Namun, pada peringkat mikro, perkembangan ekonomi dan dasar juga didapati mempengaruhi pendapatan pelbagai segmen isi rumah pada tahap yang berbeza-beza. Kejatuhan harga minyak sawit mentah pada separuh kedua tahun 2012 menjejaskan pendapatan pekebun kecil dalam sektor tersebut, manakala isi rumah yang berpendapatan kurang daripada RM3,000 sebulan memperoleh manfaat daripada bantuan sebanyak RM500 oleh Kerajaan di bawah Bantuan Rakyat 1Malaysia (BR1M).

Untuk menilai kesan agregat perkembangan tersebut terhadap pelbagai tahap pendapatan, aspek yang perlu dikenal pasti ialah: (1) magnitud perkembangan tersebut; (2) isi rumah yang terbabit dan kemungkinan perubahan dalam pola perbelanjaan mereka. Untuk mengenal pasti kemungkinan perubahan dalam pola perbelanjaan isi rumah, pengetahuan tentang tindak balas isi rumah terhadap perubahan pendapatan adalah diperlukan, dan ia mungkin berbeza mengikut tahap pendapatan mereka. Rencana ini menjelaskan kepelbagaian dalam kecenderungan mengguna isi rumah terhadap pendapatan, dan perlunya kepelbagaian ini diambil kira apabila menilai kesan kejutan pendapatan.

Kepelbagaian dalam Tingkah Laku Penggunaan Isi Rumah merentas Segmen Pendapatan

Teori secara amnya mengemukakan bahawa isi rumah berhasrat mengekalkan taraf hidup yang stabil dengan mengelakkan turun naik yang keterlaluan dalam perbelanjaan, sebagai tindak balas terhadap perubahan sementara dalam pendapatan mereka. Secara idealnya, isi rumah akan menambah simpanan apabila tahap pendapatannya lebih tinggi hanya untuk sementara waktu, dan akan mengeluarkan simpanan apabila tahap pendapatannya pada tempoh tertentu lebih rendah hanya untuk sementara waktu. Sebaliknya, sesetengah isi rumah akan memasuki pasaran kredit daripada mengeluarkan simpanan mereka. Konsep yang dikenali sebagai pelicinan penggunaan (consumption smoothing) ini menerangkan mengapa turun naik pendapatan yang sementara, sering kali didapati memberikan kesan yang tidak setara terhadap perbelanjaan. Pada hakikatnya, meskipun mereka berhasrat melicinkan perbelanjaan, isi rumah dengan tahap pendapatan yang berbeza mempunyai kemampuan dan kesediaan yang berbeza untuk berbuat demikian. Isi rumah berpendapatan rendah sering kali kurang mampu melicinkan perbelanjaan dan oleh itu, tingkah laku berbelanja mereka menggambarkan bahawa mereka lebih mudah terpengaruh dengan turun naik pendapatan.

Terdapat tiga sebab utama yang menjadi asas pemerhatian ini. Pertama, isi rumah berpendapatan rendah lazimnya tidak mampu menyimpan wang, disebabkan lebih cenderung berbelanja sebahagian besar pendapatan mereka untuk barangan keperluan seperti makanan dan utiliti. Ketidakmampuan untuk mengumpul simpanan yang mencukupi menyebabkan perbelanjaan mereka lebih mudah dipengaruhi oleh perubahan dalam pendapatan. Jika perkhidmatan kredit dianggap tiada, penurunan pendapatan akan mendorong isi rumah yang tiada simpanan untuk mengurangkan perbelanjaannya mengikut jumlah yang sepadan dengan pengurangan pendapatan, manakala isi rumah yang simpanannya mencukupi mempunyai pilihan untuk terus berbelanja menggunakan simpanannya. Kedua, dalam konteks keadaan pasaran kredit yang tidak sempurna, akses kepada kredit bagi isi rumah berpendapatan rendah juga lebih terhad, kerana pendapatan semasa dan pendapatan masa hadapan yang lebih rendah serta kekurangan kemampuan memperoleh cagaran untuk peminjaman. Apabila menghadapi kejutan pendapatan negatif, isi rumah yang mempunyai akses kepada kredit yang terhad perlu mengurangkan perbelanjaan mereka dalam magnitud yang lebih besar, berbanding dengan isi rumah yang mampu meminjam. Akhir sekali, kajian mendapati bahawa tingkah laku berbelanja bagi pelbagai tahap pendapatan turut dipengaruhi oleh tahap celik kewangan. Isi rumah berpendapatan rendah yang mempunyai tahap celik kewangan yang rendah, berkemungkinan besar tidak membeli insurans, mempunyai keupayaan yang lebih rendah untuk menyimpan

wang dan lebih cenderung untuk membuat peminjaman pada kos yang lebih tinggi daripada yang sepatutnya. Apabila digabungkan, semua faktor ini akan menghalang kemampuan isi rumah berpendapatan rendah untuk melicinkan penggunaan apabila menghadapi kejutan pendapatan yang tidak dijangka, sekaligus menjadikan perbelanjaan mereka lebih mudah dipengaruhi oleh kejutan pendapatan, berbanding dengan golongan berpendapatan tinggi.

Bukti Empirik untuk Isi Rumah di Malaysia

Fungsi penggunaan merentas kumpulan pendapatan dianggarkan bagi menggambarkan perbezaan tingkah laku berbelanja isi rumah pada pelbagai tahap pendapatan. Anggaran ini dilakukan dengan menggunakan keratan lintang bagi 21,641 isi rumah yang dikategorikan kepada tujuh golongan pendapatan berdasarkan data daripada Penyiasatan Perbelanjaan Isi Rumah (Household Expenditure Survey, HES) 2009/2010. Dalam spesifikasi empirik, penggunaan dianggarkan berdasarkan faktor pendapatan, kredit dan kekayaan, serta peringkat kitaran hayat isi rumah.

Rajah 1 menunjukkan keputusan kajian, iaitu keanjalan pendapatan yang dianggarkan berbanding dengan kecenderungan mengguna sut (marginal propensity to consume, MPC) merentas kumpulan pendapatan. Isi rumah berpendapatan kurang daripada RM1,000 sebulan secara puratanya akan berbelanja RM0.81 daripada setiap tambahan pendapatan RM1. Ini jauh lebih tinggi berbanding dengan anggaran yang sama, iaitu RM0.18 untuk isi rumah yang berpendapatan melebihi RM10,000 sebulan.

Rajah 1

MPC daripada Pendapatan Merentas Kumpulan Pendapatan

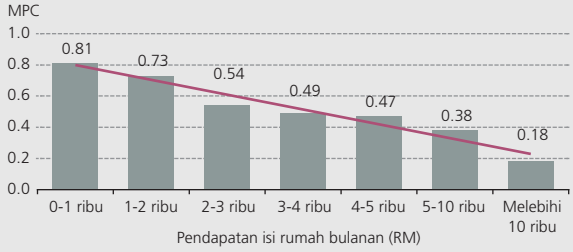

Sumber: Anggaran Bank Negara Malaysia berdasarkan HES 2009/2010, Jabatan Perangkaan Malaysia

Rajah 2 menunjukkan nisbah makanan kepada pendapatan dan kadar simpanan isi rumah merentas kumpulan pendapatan. Panel kiri menunjukkan hubungan negatif antara nisbah makanan kepada pendapatan, iaitu proksi bagi sejauh mana pendapatan dibelanjakan untuk barangan keperluan, dengan pendapatan. Panel kanan menunjukkan hubungan positif yang jelas antara kemampuan/keinginan untuk

Rajah 2

Pola Perbelanjaan dan Simpanan Merentas Kumpulan Pendapatan

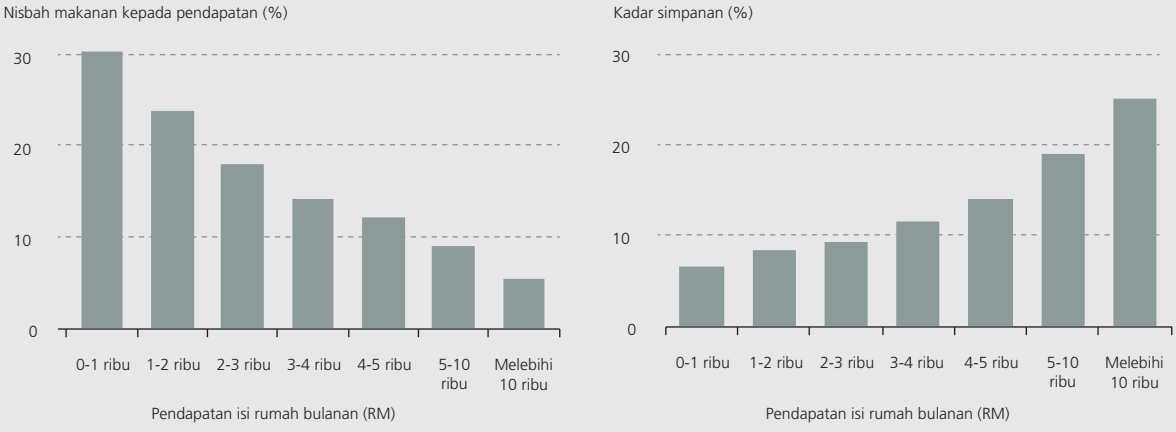

Sumber: Anggaran Bank Negara Malaysia berdasarkan HES 2009/2010, Jabatan Perangkaan Malaysia

menyimpan wang dengan pendapatan. Hasil kajian ini menyokong ramalan *a priori* bahawa isi rumah berpendapatan rendah didapati lebih mudah dipengaruhi oleh kejutan pendapatan. Hasil kajian ini juga selaras dengan hipotesis awal bahawa isi rumah berpendapatan rendah lazimnya mempunyai simpanan yang sedikit, kerana kebanyakan mereka berbelanja untuk barangan keperluan.

Secara keseluruhan, perbezaan yang ketara dalam MPC merentas segmen pendapatan menunjukkan bahawa penggunaan MPC malar merentas semua kumpulan pendapatan boleh memberikan keputusan empirik yang tidak tepat. Keadaan ini boleh digambarkan melalui penilaian terhadap kesan agregat BR1M, iaitu pemberian RM500 kepada isi rumah yang berpendapatan kurang daripada RM3,000 sebulan pada tahun 2012. Dua senario kesan BRIM telah dinilai. Senario 1 menggunakan MPC yang dianggarkan untuk setiap tiga kumpulan pendapatan yang menerima bayaran RM500. Senario 2 menggunakan MPC malar 0.51, iaitu nilai purata merentas semua kumpulan pendapatan, untuk isi rumah dalam ketiga-tiga kumpulan pendapatan. Perbezaan dalam kesan yang dianggarkan bagi kedua-dua senario ditunjukkan dalam Carta 3[1]. Kesan di bawah Senario 1, iaitu RM1.4 bilion, lebih besar berbanding anggaran RM1.1 bilion di bawah Senario 2, kerana senario pertama lebih mudah dipengaruhi oleh variasi dalam MPC merentas kumpulan pendapatan yang berbeza.

Rajah 3

Potensi Kesan BR1M Menggunakan MPC Berubah dan MPC Malar

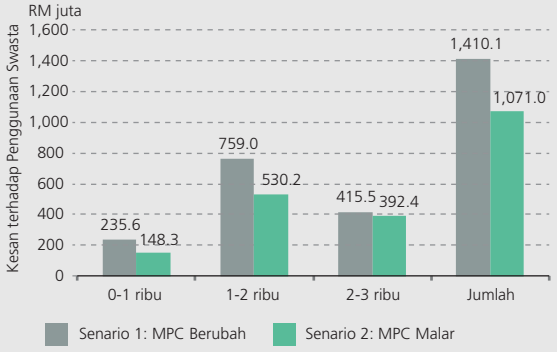

Sumber: Anggaran Bank Negara Malaysia berdasarkan HES 2009/2010, Jabatan Perangkaan Malaysia

Kesimpulan

Bukti empirik menunjukkan bahawa tindak balas penggunaan isi rumah terhadap pendapatan nyata sekali berbeza, iaitu perbelanjaan isi rumah berpendapatan rendah didapati paling dipengaruhi oleh perubahan pendapatan. Hal ini menandakan bahawa dasar kerajaan baru-baru ini seperti 1Azam dan BR1M, selain mencapai objektif kebajikan yang dikehendaki, dasar ini turut memberikan kesan terhadap agregat penggunaan swasta. Melangkah ke hadapan, dengan negara menuju ke arah ekonomi berpendapatan tinggi, rangka kerja dasar semasa juga perlu dilengkapi dengan sistem jaringan keselamatan sosial yang lebih menyeluruh. Inisiatif seumpama ini akan mendorong kemajuan ekonomi yang juga lebih inklusif.

[1] Anggaran di bawah kedua-dua senario hanya menggambarkan kesan langsung dasar terhadap penggunaan swasta. Terdapat juga manfaat daripada kesan pusingan kedua melalui keuntungan dan guna tenaga yang lebih tinggi dalam sektor berkaitan penggunaan, yang tidak ditunjukkan dalam contoh ini.

Kesan Potensi Dasar Gaji Minimum terhadap Ekonomi Malaysia

Pendahuluan

Malaysia telah melaksanakan dasar gaji minimum pada 1 Januari 2013[1], sekaligus menyertai lebih daripada 150 negara lain yang telah melaksanakan undang-undang gaji minimum. Menerusi dasar ini, gaji minimum ditetapkan pada RM900 sebulan (RM4.33 sejam) untuk Semenanjung Malaysia dan RM800 sebulan (RM3.85 sejam) untuk Sabah, Sarawak dan Wilayah Persekutuan Labuan, yang meliputi tenaga kerja tempatan serta asing, kecuali pekhidmat domestik seperti pembantu rumah dan tukang kebun. Dasar ini bertujuan memastikan keperluan asas pekerja dan keluarga mereka dipenuhi, memberikan ganjaran dan melindungi mereka daripada dieksploitasi, dan mendorong firma agar bergerak lebih tinggi dalam rantaian nilai dengan membuat pelaburan dalam teknologi serta mempertingkat produktiviti[2].

Rajah 1

Kenaikan Gaji Pekerja yang Terlibat dengan Polisi Gaji Minimum

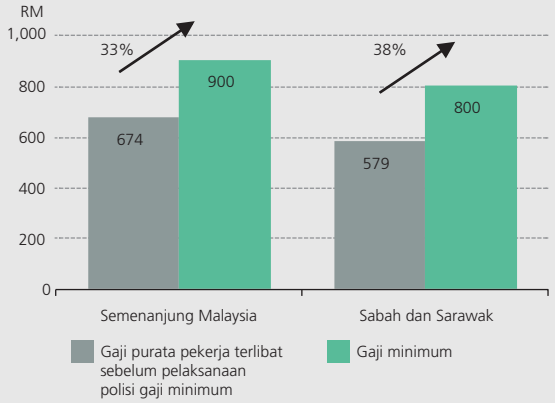

Sumber: Bank Negara Malaysia

Rajah 2

Peratusan Pekerja yang Mendapat Gaji Kurang daripada Gaji Minimum Mengikut Sektor (Semenanjung Malaysia)

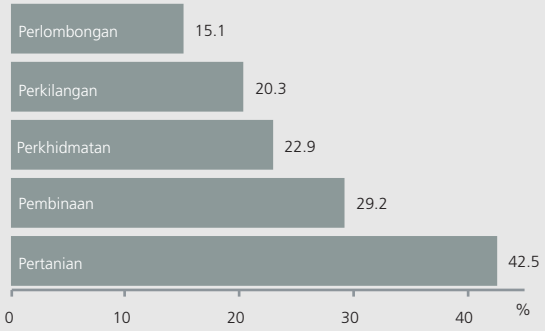

Sumber: Bank Negara Malaysia

Gaji minimum membabitkan hampir satu pertiga tenaga kerja

Dianggarkan kira-kira 27% pekerja di dalam negara[3] akan meraih manfaat daripada dasar gaji minimum. Secara purata, pekerja di Semenanjung Malaysia yang terbabit dijangka menerima kenaikan gaji sebanyak 33%, manakala pekerja di Malaysia Timur menerima kenaikan sebanyak 38%. Mengikut sektor ekonomi, industri pertanian dijangka menerima kenaikan gaji yang paling tinggi kerana 43% pekerja dalam sektor itu menerima gaji yang lebih rendah daripada gaji minimum sebelum dasar ini dilaksanakan.

Gaji minimum akan menambah kebajikan pekerja dan menyokong transformasi ekonomi

Dasar gaji minimum dijangka memainkan peranan penting untuk menangani ketidakcekapan dalam pasaran pekerja, dan mempertingkat kebajikan pekerja berpendapatan rendah. Pertama, menetapkan paras minimum bagi gaji akan mengurangkan herotan dalam pasaran pekerja dan memaksimumkan kecekapan penggunaan pekerja dalam ekonomi. Apabila gaji yang ditentukan secara artifisial lebih rendah daripada paras produktiviti, ia akan menyebabkan kadar penyertaan pekerja yang rendah dalam ekonomi kerana pekerja kurang dorongan untuk menyertai pasaran pekerja. Dalam keadaan tertentu, gaji telah ditentukan pada paras yang begitu rendah sehingga pekerja

[1] Nota: Untuk perusahaan mikro, tarikh pelaksanaan ditetapkan pada 1 Julai 2013. Sejumlah 635 syarikat dan ahli persatuan terpilih yang dikehendaki melaksanakan gaji minimum pada 1 Januari 2013 telah diberikan pelanjutan tempoh. Tarikh akhir bagi perusahaan mikro menyerahkan permohonan untuk pelanjutan tempoh adalah pada 1 April 2013.

[2] Sumber: Kementerian Sumber Manusia.

[3] Sumber: Bank Negara Malaysia.

tempatan digantikan dengan pekerja asing yang dibayar gaji yang lebih rendah. Di Malaysia, gaji benar mencatat kenaikan yang lebih perlahan berbanding dengan pertumbuhan produktiviti pekerja benar, terutama dalam sektor perkilangan, yang mencatat kenaikan gaji secara purata sebanyak 2.4% setahun sepanjang sedekad lalu, manakala produktiviti pekerja secara purata meningkat sebanyak 5.0% setahun pada tempoh yang sama[4]. Paras gaji yang lebih tinggi susulan pelaksanaan dasar gaji minimum dijangka menggalakkan penyertaan pekerja yang lebih tinggi dalam pasaran pekerja serta penggunaan pekerja yang lebih cekap dalam ekonomi.

Kedua, kenaikan gaji pekerja berpendapatan rendah pada paras yang dapat memenuhi keperluan asas mereka akan meningkatkan kebajikan ekonomi pekerja dengan meninggikan taraf hidup mereka. Dari perspektif makroekonomi, kenaikan gaji juga akan meningkatkan penggunaan dan menyokong permintaan dalam negeri, kerana kumpulan berpendapatan rendah mempunyai kecenderungan mengguna sut (Marginal Propensity to Consume, MPC) yang lebih tinggi *(lihat rencana mengenai Variasi dalam Kecenderungan Mengguna Isi Rumah Merentas Segmen Pendapatan*).

Ketiga, selaras dengan matlamat Kerajaan untuk mentransformasikan Malaysia menjadi ekonomi berpendapatan tinggi dan berproduktiviti tinggi, dasar gaji minimum memberikan insentif kepada firma serta pekerja untuk melaksanakan langkah peningkatan produktiviti. Apabila kos relatif antara modal dengan pekerja menurun, firma mungkin lebih cenderung melabur dalam automasi dan teknologi lebih baharu yang berupaya menambah kapasiti pengeluaran, dan bukan sekadar bergantung pada tenaga pekerja asing yang bergaji rendah. Firma juga mungkin terdorong untuk menyediakan latihan bagi meningkatkan kemahiran dan produktiviti pekerja mereka. Apabila firma kurang bergantung pada pekerja berpendapatan rendah yang tidak mahir, mereka mungkin sebaliknya didorong untuk bergerak lebih tinggi dalam rantaian nilai untuk lebih berdaya saing. Bagi pekerja pula, ketersediaan lebih banyak pekerjaan pada gaji yang lebih tinggi dan kewujudan potensi untuk memperoleh kemahiran lebih tinggi mungkin menggalakkan mereka menyertai industri yang sebelum ini kurang mendapat perhatian. Perubahan ini akan membantu transformasi Malaysia menjadi ekonomi bernilai tambah tinggi dan berpendapatan tinggi.

Kos pelarasan jangka pendek dijangka terkawal

Dalam jangka masa pendek, dasar gaji minimum akan menyebabkan firma menanggung tekanan kos lebih tinggi, terutamanya bagi firma yang amat bergantung pada pekerja bergaji rendah. Ini menyebabkan pelarasan diambil melalui beberapa cara, termasuk menyerap kenaikan kos dengan mengurangkan margin, menambah produktiviti, mengurangkan kos keseluruhan dengan menambah kecekapan, dan mengurangkan bilangan pekerja. Firma juga boleh sedikit sebanyak memindahkan kenaikan kos kepada pengguna. Pilihan ini mungkin tidak berapa sesuai bagi firma yang menghadapi persekitaran persaingan pasaran yang sengit. Bagi firma yang lebih intensif pekerja dan mengalami kekangan kewangan, pelarasan segera terhadap dasar ini mungkin menyebabkan langkah mengurangkan kos diambil atau jika wajar, menerusi langkah memindahkan kos.

Menurut beberapa kajian mengenai kesan dasar gaji minimum di negara lain, dasar ini memberikan kesan negatif yang kecil terhadap guna tenaga, khususnya bagi pekerja muda dan pekerja berkemahiran rendah. Magnitud kesan ini berbeza mengikut negara ekoran perbezaan pada ciri-ciri pasaran pekerja dan persekitaran ekonomi semasa. Bagi Malaysia, meskipun mungkin wujud risiko guna tenaga menjadi lebih rendah, kesan ini dijangka hanya sementara dan terkawal kerana asas-asas ekonomi negara yang kukuh. Permintaan terhadap pekerja dijangka terus meningkat dalam persekitaran semasa yang dicirikan oleh pertumbuhan mampan dan pengangguran rendah. Sebarang pelarasan pada guna tenaga akibat dasar gaji minimum dijangka bersifat sementara, kerana pekerja yang diberhentikan akan diserap semula

[4] Sumber: Pengawasan Ekonomi Malaysia (Malaysia Economic Monitor) oleh Bank Dunia (World Bank), April 2012.

memandangkan pasaran pekerja yang agak ketat. Malah, kekosongan jawatan mencatat trend yang meningkat sejak tahun 2004[5], manakala kadar pengangguran Malaysia kekal rendah secara konsisten dengan purata 3.3% sepanjang dua dekad yang lalu.

Inflasi Malaysia yang rendah dan stabil, serta margin keuntungan firma yang kukuh, akan terus membantu mengurangkan tahap pemindahan kos kepada pengguna. Magnitud kenaikan harga juga akan dibendung oleh tahap pelarasan yang dibuat oleh firma yang lebih besar yang secara umumnya peneraju harga dan lazimnya kurang terjejas oleh dasar gaji minimum.

Hasil kaji selidik yang dijalankan oleh Bank Negara Malaysia[6] pada bulan Mei 2012 menunjukkan bahawa kesan dasar gaji minimum akan dapat dikawal. Lebih 90% firma yang bakal terbabit menyatakan bahawa mereka tidak akan memberhentikan pekerja sebagai tindak balas terhadap dasar ini, manakala hanya 25% menyatakan bahawa mereka akan mengurangkan pengambilan pekerja. Kaji selidik itu juga menunjukkan bahawa kira-kira separuh firma yang bakal terbabit tidak merancang untuk memindahkan kenaikan kos kepada pengguna. Lebih penting, hampir 50% firma yang bakal terbabit menyatakan bahawa mereka merancang untuk menambah latihan bagi meningkatkan kecekapan pekerja, manakala 40% menyatakan mereka akan menambah automasi sebagai langkah untuk mengimbangi kenaikan kos pekerja. Hasil kaji selidik mengesahkan jangkaan bahawa firma akan mampu membuat pelarasan dasar gaji minimum, pada peringkat agregat, menerusi beberapa mekanisme pelarasan tanpa mengalami sebarang gangguan ekonomi yang ketara.

Kesimpulan

Dalam tempoh jangka sederhana hingga jangka panjang, dasar gaji minimum dijangka memberikan kesan positif terhadap ekonomi Malaysia. Kos dan risiko jangka pendek dasar gaji minimum terhadap inflasi dijangka dapat dikawal dengan baik. Kesannya terhadap kos perniagaan pula dijangka kecil kerana impak kenaikan gaji akan dapat dikurangkan menerusi peningkatan produktiviti. Memandangkan isi rumah yang berpendapatan rendah mempunyai MPC yang lebih tinggi, peningkatan pendapatan pekerja yang terbabit dijangka menghasilkan perbelanjaan pengguna yang lebih tinggi dan aktiviti ekonomi yang lebih giat.

Dasar gaji minimum akan menjadi langkah positif ke arah menggalakkan struktur gaji yang lebih saksama, dan menyumbang kepada penggalakan aktiviti ekonomi nilai ditambah lebih tinggi dan pekerjaan berkemahiran lebih tinggi. Bagi mencapai matlamatnya, dasar ini diperlengkap selanjutnya oleh langkah peningkatan produktiviti lain, seperti menyediakan latihan untuk menambah kemahiran pekerja, meningkatkan mutu pendidikan, dan memudahkan pelaburan dalam automotasi dan teknologi canggih. Berbekalkan sokongan kerajaan dan keinstitusian, serta penyeliaan dan penguatkuasaan yang wajar, matlamat dasar gaji minimum dijangka dapat dicapai.

[5] Kekosongan jawatan merujuk kepada bilangan jawatan yang diiklankan di portal JobsMalaysia, yang dilaporkan oleh Kementerian Sumber Manusia.

[6] Bank Negara Malaysia melaksanakan kaji selidik Gaji Minimum pada bulan Mei 2012. Sebanyak 232 firma mengambil bahagian.

Eksport perkhidmatan, terutamanya perkhidmatan pengangkutan dan perjalanan, dijangka meningkat pada tahun 2013. Perkhidmatan pengangkutan akan memperoleh manfaat daripada jangkaan jumlah eksport yang lebih tinggi, manakala perkhidmatan perjalanan akan disokong oleh ketibaan pelancong yang lebih tinggi berikutan kempen Tahun Melawat Malaysia 2014. Secara keseluruhan, eksport barangan dan perkhidmatan diunjurkan mencatat pertumbuhan yang sederhana sebanyak 2% pada tahun 2013.

Import kasar barangan diunjurkan meningkat tetapi pada kadar yang lebih sederhana sebanyak 5.7% pada tahun 2013. Selepas mengalami penguncupan pada tahun 2012, import barangan pengantara, yang membentuk sebahagian besar daripada import Malaysia, dijangka berubah arah untuk mencatat peningkatan pada tahun 2013, apabila pengeluar meningkatkan pengeluaran bagi memenuhi pesanan eksport yang meningkat serta untuk menambah inventori. Peningkatan aktiviti pelaburan dan penggunaan dalam negeri, walaupun lebih sederhana berbanding dengan tahun 2012, akan terus menyokong pertumbuhan import kasar pada tahun 2013. Aktiviti pelaburan, khususnya, akan terus menyebabkan wujudnya permintaan untuk import, terutamanya import barangan modal bagi sektor minyak dan gas, perkilangan serta perkhidmatan. Dengan pengguna terus mencatat pertumbuhan pendapatan yang mampan, import barangan penggunaan juga dijangka meningkat. Walau bagaimanapun, import perkhidmatan dijangka berkembang pada kadar yang lebih perlahan. Secara keseluruhan, import barangan dan perkhidmatan dijangka berkembang sebanyak 5.4% pada tahun 2013.

Aliran keluar bersih dalam akaun pendapatan dijangka menjadi lebih kecil pada tahun 2013, apabila syarikat Malaysia yang melabur dalam sektor perlombongan, perkhidmatan dan perkilangan dijangka memberikan sumbangan yang lebih tinggi kepada aliran masuk pendapatan, berikutan prospek ekonomi yang bertambah baik di rantau ini. Keuntungan dan dividen terakru kepada syarikat multinasional yang beroperasi di Malaysia dijangka mampan berikutan pemulihan dalam eksport perkilangan.

Dengan import berkaitan pelaburan terus kukuh, dan eksport yang mencatat pemulihan yang sederhana, lebihan akaun semasa dalam imbangan pembayaran

Jadual 4.2

Perdagangan Luar Negeri

	2012*a*	2013*r*
	Perubahan tahunan (%)	
Eksport kasar	**0.6**	**1.4**
antaranya:		
Perkilangan	3.1	4.1
Pertanian	-15.3	-13.1
Mineral	1.9	-0.5
Import kasar	**5.9**	**5.7**
antaranya:		
Barangan modal	20.5	18.5
Barangan pengantara	-3.4	1.9
Barangan penggunaan	11.6	9.6
Imbangan perdagangan	**-23.7**	**-26.1**

a Awalan
r Ramalan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

Jadual 4.3

Imbangan Pembayaran

	2012*a*	2013*r*
	RM bilion	
Barangan	125.2	102.3
Perkhidmatan	-13.4	-12.7
Imbangan barangan dan perkhidmatan	**111.9**	**89.6**
Pendapatan	-33.7	-27.2
Pindahan semasa	-18.2	-19.6
Imbangan akaun semasa	**60.0**	**42.7**
% daripada PNK	***6.6***	***4.4***
Akaun modal	0.1	
Akaun kewangan	-22.5	
Imbangan akaun modal dan kewangan	**-22.5**	
Kesilapan dan ketinggalan	-33.6	
antaranya:		
Pengurangan nilai rizab disebabkan oleh penilaian semula pertukaran asing	*-7.7*	
Imbangan keseluruhan	**3.9**	

Nota: Angka-angka tidak semestinya terjumlah disebabkan oleh penggenapan
a Awalan
r Ramalan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

pada tahun 2013 dijangka berjumlah RM42.7 bilion atau 4.4% daripada PNK. Lebihan akaun semasa yang lebih rendah juga mencerminkan defisit yang berterusan, walaupun lebih rendah, dalam akaun perkhidmatan dan pendapatan.

Prospek Inflasi

Inflasi keseluruhan dijangka berpurata antara 2 – 3% pada tahun 2013. Unjuran inflasi yang lebih tinggi ini mengambil kira jangkaan kenaikan harga global bagi komoditi makanan terpilih dan pelarasan terhadap harga ditadbir dalam negeri. Tekanan harga berasaskan permintaan dijangka menjadi sederhana. Julat ramalan inflasi yang lebih luas mencerminkan bertambahnya ketidaktentuan dalam persekitaran luar dan dalam negeri, terutamanya dari segi pergerakan harga makanan dan tenaga global, dan masa serta magnitud pelarasan terhadap harga ditadbir.

Dari segi faktor luaran, faktor utama yang mendorong inflasi ialah harga komoditi makanan terpilih, manakala harga minyak mentah dan inflasi di negara rakan import dijangka secara relatif kekal stabil. Laporan Prospek Makanan edisi November 2012 yang diterbitkan oleh Pertubuhan Makanan dan Pertanian Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (Food and Agriculture Organisation of the United Nations, FAO) mengunjurkan harga bagi makanan terpilih, terutamanya jagung dan gandum, akan kekal tinggi pada tahun 2013, akibat keadaan cuaca yang buruk dan simpanan stok yang rendah. Harga jagung dan gandum yang berada pada paras yang tinggi secara beterusan mungkin akan mendorong kenaikan harga daging dalam negeri menerusi kos makanan haiwan yang lebih tinggi.

Inflasi keseluruhan dijangka lebih tinggi tetapi masih kekal pada paras sederhana

Harga purata minyak mentah global dijangka menurun dengan sederhana pada tahun 2013 berikutan bekalan minyak dunia yang dijangka melebihi permintaan. Permintaan terhadap minyak mentah diunjurkan lebih tinggi dalam ekonomi sedang pesat membangun, terutamanya di RR China, berikutan prospek pertumbuhan yang lebih baik dalam ekonomi-ekonomi ini. Walau bagaimanapun, keadaan ini sedikit sebanyak akan diimbangi oleh permintaan yang lebih rendah dalam ekonomi maju berikutan aktiviti ekonomi yang lembap. Sementara itu, bekalan minyak global akan terus meningkat, berikutan penyambungan operasi pengeluaran minyak di Sudan Selatan dan pengeluaran tambahan daripada medan minyak baharu di Brazil. Laporan Prospek Ekonomi Dunia (World Economic Outlook, WEO) oleh Tabung Kewangan Antarabangsa (International Monetary Fund, IMF) yang dikemas kini pada bulan Januari 2013 mengunjurkan minyak mentah global akan didagangkan pada harga purata[1] USD100 setong pada tahun 2013, rendah sedikit daripada harga purata USD105 setong pada tahun 2012. Tekanan inflasi yang berpunca dari rakan import utama Malaysia juga dijangka terkawal pada tahun 2013. Inflasi yang diunjurkan lebih tinggi bagi ekonomi sedang pesat membangun, berikutan pertumbuhan permintaan dalam negeri yang mampan dan pelarasan terhadap harga ditadbir dalam ekonomi-ekonomi ini, akan diimbangi oleh inflasi yang lebih rendah dalam ekonomi maju. Keadaan lebihan kapasiti dan permintaan yang lemah dijangka menyebabkan tekanan harga yang rendah dalam ekonomi maju. Tekanan harga luaran yang lebih sederhana akan memberi pengeluar lebih fleksibiliti untuk mengurus kos operasi keseluruhan mereka, tanpa perlu menaikkan harga runcit dengan ketara.

Dari segi faktor domestik, Kerajaan dijangka melaksanakan sistem subsidi yang lebih khusus pada tahun 2013, yang akan membawa kepada beberapa pelarasan terhadap harga barangan ditadbir. Kesan keseluruhan terhadap inflasi bergantung pada masa dan magnitud pelarasan harga ini. Walau bagaimanapun, pelarasan ini dijangka kecil dan akan dilaksanakan secara beransur-ansur, dan dengan itu, tidak akan memberikan kesan yang ketara terhadap paras harga secara keseluruhan. Kesan pelaksanaan dasar gaji minimum terhadap jumlah kos firma juga dijangka sederhana (lihat rencana tentang Impak Potensi Dasar Gaji Minimum terhadap Ekonomi Malaysia).

Tekanan harga yang berpunca daripada faktor permintaan juga dijangka terkawal, seiring dengan pertumbuhan permintaan dalam negeri yang lebih sederhana. Penggunaan swasta akan disokong oleh keadaan pasaran pekerja yang keseluruhannya stabil

[1] Harga purata minyak mentah Brent, Dubai dan West Texas Intermediate (WTI), dengan wajaran yang sama.

dan bantuan Kerajaan kepada isi rumah terpilih yang dirangkumi dalam Bajet 2013. Jurang keluaran akan menjadi lebih kecil sejajar dengan perkembangan ekonomi pada kadar yang hampir kepada pertumbuhan potensi (lihat rencana tentang Keluaran Potensi Ekonomi Malaysia). Oleh itu, inflasi akan meningkat pada tahun 2013, tetapi pada kadar yang sederhana disebabkan oleh pelaburan berterusan bagi meningkatkan kapasiti dan pendapatan yang lebih sederhana sedikit ekoran harga komoditi yang lebih rendah.

Risiko inflasi yang lebih tinggi yang berpunca daripada faktor luar dan dalam negeri juga wajar dipertimbangkan. Di luar negara, harga makanan dan tenaga global mungkin meningkat dengan ketara jika berlaku gangguan terhadap bekalan komoditi global. Musim kemarau yang berpanjangan di negara pengeluar makanan utama dan kemunculan semula risiko geopolitik di rantau Timur Tengah dan wilayah Afrika Utara (Middle East and North Africa, MENA) mungkin menyumbang kepada harga yang lebih tinggi. Di dalam negeri pula, risiko inflasi yang lebih tinggi juga mungkin berpunca daripada pelarasan terhadap harga ditadbir yang lebih besar daripada jangkaan, terutamanya jika harga minyak mentah global meningkat dengan ketara. Terdapat risiko bahawa tekanan harga berasaskan permintaan boleh menjadi lebih tinggi sekiranya pemulihan yang dicatat dalam sektor luar lebih kukuh daripada jangkaan. Meskipun wujudnya risiko ini, Malaysia mengunjurkan inflasi akan kekal sederhana kerana sebarang pelarasan yang dibuat dijangka adalah kecil dan akan dilaksanakan secara berperingkat dalam tempoh yang berlanjutan. Oleh itu, kesan terhadap inflasi adalah minimum, lantas mewujudkan persekitaran makroekonomi yang stabil.

DASAR MONETARI

Persekitaran operasi dasar monetari pada tahun 2013 akan terus dipengaruhi oleh pemulihan ekonomi yang tidak seimbang dalam ekonomi dunia, turun naik yang berterusan dalam pasaran kewangan dan komoditi, aliran modal dalam jumlah yang besar, dan perkembangan ekonomi dalam negeri. Ekonomi Malaysia memasuki tahun 2013 dengan kedudukan yang kukuh, sekali gus menyediakan asas bagi pertumbuhan permintaan dalam negeri yang berterusan. Inflasi dalam negeri dijangka lebih tinggi, tetapi masih dalam keadaan terkawal. Walaupun terdapat risiko inflasi menjadi lebih tinggi yang berpunca daripada faktor luar dan dalam negeri, inflasi pada suku terakhir bagi tahun 2012 serta pada awal tahun 2013 masih rendah di sekitar 1.2% hingga 1.3%. Dasar monetari pada tahun 2013 akan tertumpu pada usaha menangani kemungkinan risiko kepada inflasi dan pertumbuhan.

Pada peringkat global, pertumbuhan dijangka bertambah baik pada tahun 2013. Walaupun keadaan kembali bertambah baik baru-baru ini, prestasi ekonomi negara maju masih tidak seimbang, dihalang oleh kelemahan struktur yang sedia ada, serta kekangan yang berterusan dalam kewangan awam. Pelaksanaan dasar untuk menyelesaikan krisis hutang kerajaan di Eropah terus menjadi cabaran yang ketara, serta keadaan fiskal di AS yang masih amat tidak pasti. Di Asia, walaupun terjejas oleh kejutan luaran, kegiatan ekonomi dijangka terus berkembang, disokong oleh permintaan dalam negeri yang berdaya tahan dan pemulihan secara beransur-ansur dalam sektor luaran.

Dasar monetari pada tahun 2013 akan tertumpu pada usaha menangani kemungkinan risiko kepada inflasi dan pertumbuhan

Pada tahun 2013, ekonomi Malaysia dijangka berkembang di sekitar 5-6%. Permintaan dalam negeri akan terus menerajui pertumbuhan, manakala jangkaan pemulihan yang beransur-ansur dalam sektor luaran akan memberikan sokongan tambahan kepada ekonomi. Pelaburan swasta dijangka kekal kukuh, didorong oleh perbelanjaan modal yang berterusan dalam sektor berorientasikan dalam negeri, pelaksanaan projek-projek infrastruktur yang berterusan, serta permintaan luar negeri yang secara beransur-ansur bertambah baik. Penggunaan swasta dijangka berkembang pada kadar yang lebih sederhana, disokong oleh pertumbuhan pendapatan yang berterusan dan keadaan guna tenaga yang stabil. Kedudukan fiskal Kerajaan yang terus diperkukuh dijangka akan mengurangkan pertumbuhan perbelanjaan sektor awam. Risiko utama kepada prospek pertumbuhan adalah daripada sektor luaran, kerana kekukuhan pemulihan dalam ekonomi-ekonomi maju yang dilanda krisis kewangan akan terus menjadi sumber utama kepada ketidakpastian terhadap prospek pertumbuhan.

Inflasi dijangka terus meningkat, tetapi kekal sederhana di sekitar 2-3% pada tahun 2013. Tekanan menaik terhadap inflasi daripada faktor bekalan dijangka berpunca terutamanya daripada kenaikan harga global bagi komoditi makanan terpilih, yang akan menyumbang ke arah kos dalam negeri yang lebih tinggi. Walaupun permintaan dalam negeri yang mampan mungkin memberikan tekanan ke atas harga dalam negeri, kesannya dijangka tidak ketara kerana peningkatan yang lebih sederhana dalam penggunaan dan pelaburan. Pelaburan yang berterusan oleh firma-firma untuk meningkatkan kapasiti produktif mereka juga akan menyumbang ke arah membendung tekanan harga. Walau bagaimanapun, terdapat risiko yang akan memberikan kesan terhadap inflasi sekiranya risiko ini berlaku. Ini termasuk gangguan bekalan yang boleh menyebabkan kenaikan harga komoditi utama. Kesan ke atas inflasi dalam negeri akan bergantung pada sejauh mana firma mampu mengimbangi peningkatan kos melalui peningkatan produktiviti dan kecekapan, dan sejauh mana pengeluar menyerap kenaikan kos.

Faktor-faktor ini akan diambil kira dalam menentukan pendirian dasar monetari yang wajar. Berdasarkan Pernyataan Dasar Monetari (Monetary Policy Statement, MPS) yang dikeluarkan oleh Jawatankuasa Dasar Monetari (Monetary Policy Committee, MPC) pada bulan Mac 2013, kadar semasa Kadar Dasar Semalaman (Overnight Policy Rate, OPR) adalah wajar untuk prospek inflasi dan pertumbuhan. Selain keadaan dalam negeri, MPC telah menyatakan bahawa ia akan terus menilai perkembangan ekonomi dan kewangan global dengan teliti serta implikasinya terhadap prospek keseluruhan untuk inflasi dan pertumbuhan ekonomi Malaysia.

DASAR FISKAL

Dasar fiskal pada tahun 2013 terus tertumpu pada usaha mengekalkan momentum pertumbuhan ekonomi dalam negeri untuk tempoh terdekat dan memudahkan transformasi ekonomi jangka panjang, dan pada masa yang sama memastikan kemampanan kewangan awam. Sehubungan dengan itu, usaha digembleng ke arah memaksimumkan kecekapan sumber fiskal dan memperkukuh pengurusan fiskal. Dengan persekitaran luar yang mencabar, sektor awam terus mengutamakan usaha menyokong permintaan dalam negeri, dengan memberikan lebih penekanan pada usaha meningkatkan kapasiti produktif negara yang merupakan penggerak penting dalam proses peralihan Malaysia ke arah negara berpendapatan tinggi. Pada masa yang sama, reformasi fiskal sedang dilaksanakan untuk meningkatkan fleksibiliti dasar dan memastikan kemampanan fiskal. Reformasi tersebut, walaupun penting, harus dilaksanakan secara beransur-ansur dan teratur

Jadual 4.4

Kewangan Kerajaan Persekutuan

	RM bilion		Perubahan %	
	2012*a*	2013*B*	2012*a*	2013*B*
Hasil	207.9	208.7	12.1	0.4
Jumlah perbelanjaan	252.5	249.7	10.2	-1.1
Perbelanjaan mengurus	*205.5*	*201.9*	*12.6*	*-1.8*
Perbelanjaan pembangunan kasar	*46.9*	*47.8*	*1.1*	*1.7*
Terimaan balik pinjaman	2.6	1.0		
Imbangan keseluruhan	**-42.0**	**-40.0**		
% daripada KDNK	**-4.5**	**-4.0**		
Sumber pembiayaan:				
Peminjaman dalam negeri bersih	43.3	-		
Peminjaman luar negeri bersih	-0.1	-		
Harta boleh jual[1] dan pelarasan	-1.3	-		

[1] Tanda negatif (-) menunjukkan pertambahan dalam aset
a Awalan
B Bajet
Nota: Angka-angka tidak semestinya terjumlah disebabkan oleh penggenapan

Sumber: Kementerian Kewangan

Rajah 4.3

Imbangan Fiskal dan Hutang Kerajaan Persekutuan

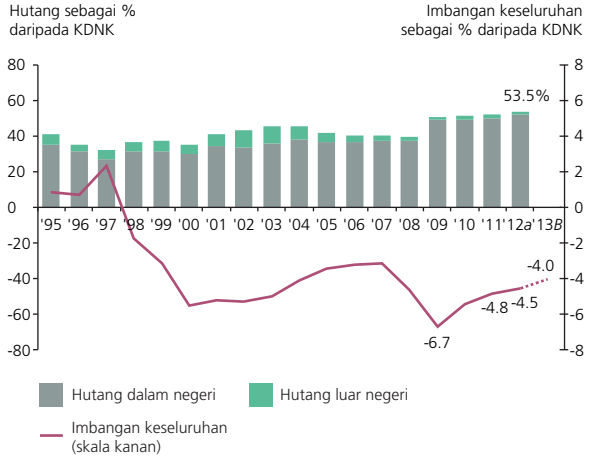

a Awalan
B Bajet

Sumber: Kementerian Kewangan

bagi memastikan langkah ini tidak mengakibatkan gangguan terhadap ekonomi.

Defisit fiskal Kerajaan Persekutuan dijangka terus kukuh kepada 4% daripada KDNK pada tahun 2013 berbanding dengan 4.5% daripada KDNK pada tahun 2012. Pungutan hasil dijangka kekal kukuh berikutan perolehan korporat yang stabil dalam perkembangan ekonomi yang berdaya tahan dan langkah penambahbaikan cukai yang sedang dilaksanakan. Hasil yang lebih tinggi daripada jangkaan, seperti tahun-tahun kebelakangan ini, dijangka terus memberikan sokongan kepada rancangan konsolidasi fiskal. Dalam usaha Kerajaan mengurangkan peranannya dalam ekonomi secara beransur-ansur, jumlah perbelanjaan dijangka menurun sedikit pada tahun 2013. Pembiayaan defisit fiskal akan diperoleh terutamanya daripada sumber dalam negeri dengan adanya mudah tunai yang lebih daripada mencukupi dan tabungan yang tinggi dalam ekonomi dalam negeri.

Bagi memastikan penggunaan sumber fiskal yang cekap, Bajet 2013 terus tertumpu pada usaha mempertingkat kapasiti produktif ekonomi dalam negeri. Inisiatif utama untuk mempercepat aktiviti pelaburan sedang dilaksanakan dengan memberikan lebih banyak tumpuan pada usaha menggalakkan aktiviti nilai ditambah yang lebih tinggi dan pelaburan berkualiti oleh sektor swasta. Tumpuan khusus diberikan pada usaha mempercepat pertumbuhan perusahaan kecil dan sederhana (PKS). Peruntukan telah dibuat untuk memperkukuh akses kepada pembiayaan bagi sektor perniagaan, termasuk insentif untuk menggalakkan terbitan bon runcit dan sukuk runcit. Terbitan bon runcit dan sukuk runcit tersebut akan menyumbang kepada pendalaman pasaran modal Malaysia, selain menawarkan pilihan instrumen yang lebih pelbagai kepada pelabur runcit, termasuk isi rumah. Penekanan khusus turut diberikan pada pengukuhan modal insan melalui galakan pendidikan awal kanak-kanak, latihan, dan penyelidikan dan pembangunan bagi membina kecekapan yang diperlukan dan meningkatkan kebolehpasaran dalam ekonomi yang pesat berkembang.

Bajet 2013 juga memberikan penekanan pada usaha mencapai pertumbuhan yang inklusif sepanjang proses transformasi ekonomi. Lebih banyak perbelanjaan sosioekonomi yang disasarkan diperuntukkan, terutamanya untuk golongan miskin, golongan kurang bernasib baik dan golongan yang kurang mendapat perhatian, bagi mengukuhkan jaring keselamatan sosial. Ini termasuk meningkatkan ketersediaan perumahan mampu milik dan menggalakkan pemilikan kediaman, memperluas jaring keselamatan sosial dan mempertingkat kemudahan kesihatan awam.

Reformasi fiskal yang sedang dilaksanakan termasuk konsolidasi defisit fiskal kepada sasaran 3% daripada KDNK menjelang tahun 2015, melalui penilaian semula sistem cukai secara menyeluruh, rasionalisasi subsidi dan langkah untuk meningkatkan kecekapan perbelanjaan. Pada tahun 2012, Jawatankuasa Pemandu Kemampanan Fiskal Jangka Panjang, sebuah jawatankuasa antara agensi, telah ditubuhkan untuk memberikan tumpuan pada strategi pengurangan keberhutangan sektor awam. Antara bidang yang dikaji semula termasuklah pentadbiran pinjaman perumahan kakitangan awam. Sementara itu, Kerajaan Persekutuan turut memanfaatkan pelbagai program bantuan teknikal yang disediakan oleh institusi pelbagai hala untuk mempertingkat piawaian pengurusan fiskal di Malaysia, selaras dengan amalan terbaik antarabangsa. Melangkah ke hadapan, pelaksanaan secara beransur-ansur reformasi kewangan awam yang sedang dilaksanakan akan memberikan tahap fleksibiliti dasar yang lebih tinggi, yang merupakan perkara yang penting khususnya dalam persekitaran global yang tidak menentu.

2012

TADBIR URUS, PEMBANGUNAN ORGANISASI DAN KOMUNIKASI

121 Tadbir Urus

125 Pembangunan Organisasi

127 *Rencana: Penubuhan Bahagian Perkhidmatan Sokongan Berpusat – Ke arah Memantapkan Penyampaian Perkhidmatan di Bank*

131 Komunikasi

135 Struktur Organisasi

Bank terus memberikan penekanan yang tinggi terhadap tadbir urus, pembangunan organisasi dan komunikasi dalam melaksanakan mandatnya. Memandangkan persekitaran global dan dalam negeri yang berubah serta kemunculan cabaran-cabaran baharu, Bank sentiasa berusaha meningkatkan prestasinya. Ini termasuk meningkatkan keupayaan untuk menangani isu-isu dasar yang lebih kompleks serta merumuskan dan melaksanakan dasar-dasarnya dengan berkesan. Gabungan tadbir urus yang mantap dan tahap kepimpinan yang tinggi serta kecekapan penting lain akan membolehkan Bank menangani dengan berkesan terhadap cabaran-cabaran yang semakin berkembang.

TADBIR URUS

Aktiviti Bank, dalam memenuhi fungsi serta matlamatnya, diselia oleh Lembaga Pengarah dan tiga Jawatankuasa Lembaga. Pengukuhan fungsi pengawasan Lembaga Pengarah yang berterusan serta penambahbaikan kepada rangka kerja tadbir urus dan amalan dalaman Bank terus menyumbang ke arah memastikan tahap kebertanggungjawaban dan ketelusan korporat yang tinggi. Di samping itu, pengukuhan fungsi ini juga menggalakkan pengurusan yang berkesan, serta keupayaan untuk Bank membuat keputusan yang mantap berdasarkan maklumat yang mencukupi.

Lembaga Pengarah melaksanakan pengawasan secara keseluruhan ke atas pengurusan dan operasi Bank. Ini termasuk perancangan strategik dan amalan pengurusan risiko, pengurusan modal insan serta operasi kewangannya. Lembaga Pengarah memainkan peranan yang penting dengan menjalankan fungsi pengawasannya bagi memastikan Bank mencapai mandatnya untuk menggalakkan kestabilan monetari dan kewangan dalam persekitaran yang kondusif bagi pertumbuhan ekonomi Malaysia yang mampan. Lembaga Pengarah terdiri daripada Gabenor, dua Timbalan Gabenor dan Ketua Setiausaha Perbendaharaan sebagai ahli ex-officio Lembaga Pengarah serta lima pengarah bebas yang merupakan ahli bukan eksekutif.

Pada tahun 2012, Lembaga Pengarah telah bermesyuarat setiap bulan untuk membincangkan pelbagai aspek operasi Bank. Antara isu utama yang dibincangkan ialah perkembangan dalam persekitaran ekonomi dan kewangan global dan dalam negeri, implikasi terhadap operasi Bank dan langkah dasar yang dipertimbangkan untuk menangani isu-isu yang baharu timbul. Isu utama lain yang sering dibincangkan pada tahun itu termasuk perkembangan dasar dan prospek risiko dalam sistem kewangan konvensional dan Islam, sistem pembayaran dan kesannya kepada kestabilan kewangan. Perkara-perkara yang berkaitan dengan kedudukan kewangan Bank, pengurusan rizab, pengurusan mata wang dan pengurusan kakitangan Bank juga dibincang.

Pada tahun 2012, beberapa langkah dasar pembangunan organisasi telah dibincangkan dan diluluskan oleh Lembaga Pengarah. Langkah dasar ini termasuk pengukuhan prestasi Bank melalui perlaksanaan rangka kerja kumpulan kerja yang baharu dan struktur ganjaran yang lebih berbeza. Satu lagi inisiatif penting ialah mengkaji semula pelan operasi Bank yang menyumbang kepada pelaksanaan proses belanjawan yang lebih menyeluruh. Langkah sedemikian merupakan sebahagian daripada inisiatif Bank secara berterusan untuk memupuk disiplin kewangan yang lebih tinggi dan memastikan perbelanjaan operasinya setara dengan sumber yang diperuntukkan untuk mencapai mandat dan matlamat yang dihasratkan oleh Bank. Bank juga terus mengukuhkan pelbagai fungsi pengawasan dan forum dasar bagi memanfaatkan perspektif yang berbeza untuk menangani isu-isu kompleks yang dihadapi oleh Bank. Usaha ini termasuk pelantikan anggota luar yang baharu ke dalam Jawatankuasa Eksekutif Kestabilan Kewangan, dan menerima pakai rangka kerja baharu yang mentadbir urus pelantikan calon luar sebagai ahli Jawatankuasa Dasar Monetari.

Bagi melaksanakan fungsi pengawasannya, Lembaga Pengarah dibantu oleh tiga Jawatankuasa Lembaga. Jawatankuasa itu termasuk Jawatankuasa Tadbir Urus

Lembaga (Board Governance Committee, BGC), Jawatankuasa Audit Lembaga (Board Audit Committee, BAC) dan Jawatankuasa Risiko Lembaga (Board Risk Committee, BRC). Ahli-ahli jawatankuasa ini terdiri hanya daripada pengarah bukan eksekutif untuk mengukuhkan pengawasan yang bebas terhadap operasi Bank. BGC bertanggungjawab untuk mengkaji semula dan mencadangkan prinsip dan amalan tadbir urus untuk Bank. Pada tahun 2012, BGC bermesyuarat sebanyak empat kali dan mempertimbangkan beberapa perkara utama termasuk Kod Etika untuk kakitangan Bank dan Konflik Kepentingan untuk ahli-ahli Lembaga Pengarah dan Jawatankuasa lain, serta semakan bidang tugas Jawatankuasa Lembaga. Jawatankuasa itu turut mempertimbangkan belanjawan serta pelan urusan Bank bagi tahun 2013 untuk kelulusan Lembaga Pengarah.

Fungsi Jawatankuasa Audit Lembaga adalah untuk membantu Lembaga Pengarah dalam pengawasan integriti akaun dan penyata kewangan Bank, keberkesanan kawalan dalaman, prestasi fungsi audit dalaman, serta pematuhan keperluan undang-undang dan kawal selia. Pada tahun 2012, BAC telah mengadakan empat mesyuarat untuk meluluskan pelan audit, mengkaji semula aktiviti audit dan prestasi fungsi audit dalaman, serta membincangkan penemuan audit dan tindakan yang diambil untuk memastikan bahawa sistem kawalan dalaman kekal berkesan dalam menangani risiko utama yang dihadapi oleh Bank.

Jawatankuasa Risiko Lembaga membantu Lembaga Pengarah dalam pengawasan ke atas pengurusan risiko Bank yang boleh menyebabkan kerugian kewangan, gangguan operasi, kegagalan untuk memenuhi mandat atau reputasi Bank terjejas. Pada tahun 2012, BRC bermesyuarat sebanyak empat kali untuk memantau pengurusan risiko oleh Bank di seluruh organisasi. Dalam bidang Operasi Perbendaharaan, khususnya, BRC membincangkan tentang proses dan pendekatan Bank untuk melabur dalam kelas aset dan pasaran baharu bagi memastikan kawalan yang secukupnya dilaksanakan untuk menguruskan risiko yang berkaitan.

Pengurusan Risiko dalam Bank

Budaya dan amalan pengurusan risiko Bank terus berkembang sebagai tindak balas terhadap risiko semasa dan risiko yang mungkin timbul dalam persekitaran. Satu perkembangan penting pada tahun 2012 ialah penggabungan fungsi pengurusan risiko dan fungsi pengurusan strategik ke dalam satu jabatan dalam usaha memastikan pemahaman tentang faktor-faktor risiko akan menyumbang kepada proses perancangan strategik yang lebih berkesan. Jabatan Pengurusan Strategik dan Risiko (Strategic and Risk Management Department, SRMD) berfungsi sebagai urus setia kepada Jawatankuasa Pengurusan Risiko dan kepada forum untuk perancangan urusan dan kajian semula prestasi. Penggabungan ini membolehkan pengurusan kanan Bank mempunyai pandangan yang lebih holistik dan bersepadu mengenai strategi dan risiko ke atas urusan Bank. Ini seterusnya akan mengukuhkan pengurusan risiko secara keseluruhan di Bank.

Rangka Kerja Pengurusan Risiko

Rangka kerja Pengurusan Risiko Organisasi (Enterprise Risk Management, ERM) Bank menggariskan tadbir urus, dasar serta amalan risiko untuk pengurusan dan penyeliaan risiko yang berkesan di Bank. ERM merangkumi Rangka Kerja Pengurusan Risiko Operasi (Operational Risk Management Framework, ORMF), Rangka Kerja Pengurusan Risiko Kewangan (Financial Risk Management Framework, FRMF) dan Rangka Kerja Pengurusan Kesinambungan Perniagaan (Business Continuity Management Framework, BCMF), yang bertujuan memupuk budaya pengurusan risiko yang kukuh di Bank. ORMF menangani kategori peristiwa risiko khusus seperti penipuan, hubungan pihak ketiga, teknologi, undang-undang, pekerjaan dan budaya, pengurusan dan pelaksanaan proses, keselamatan dan perlindungan, serta membantu dalam pelaksanaan langkah-langkah pengurangan risiko yang sesuai dengan kesanggupan Bank mengambil risiko. FRMF mengambil kira semua aspek pengurusan risiko kewangan termasuk kemampanan pendapatan dan perbelanjaan serta dedahan kewangan yang dihadapi oleh Bank. BCMF Bank menggariskan prinsip-prinsip utama pengurusan kesinambungan perniagaan untuk melindungi kakitangan dan aset Bank serta memastikan kesinambungan operasi dalam apa jua situasi krisis.

Bank mengekalkan pendekatan pertahanan tiga barisan dalam amalan pengurusan risikonya. Barisan pertahanan pertama terdiri daripada jabatan-jabatan, yang menangani risiko pada peringkat awal, dan bertanggungjawab untuk mengenal pasti, mengurangkan serta menguruskan risiko dalam bidang operasi mereka.

Barisan pertahanan kedua terdiri daripada Pemilik Dasar Risiko (Risk Policy Owners, RPO) dan SRMD. RPO diwujudkan untuk membantu jabatan-jabatan menguruskan risiko rentas lintang yang merentas organisasi, iaitu warga kerja, teknologi maklumat (IT), undang-undang, gangguan perniagaan, kemudahan fizikal dan keselamatan maklumat. Pada tahun 2012, taksonomi untuk risiko dan punca utamanya dikaji semula bagi memperbaik penilaian faktor risiko pada semua peringkat. Barisan pertahanan ketiga terdapat dalam fungsi Audit Dalaman, yang memberikan jaminan dan pengesahan bebas ke atas keberkesanan dasar dan langkah pengurusan risiko.

Struktur Tadbir Urus Pengurusan Risiko

Jawatankuasa Pengurusan Risiko (Risk Management Committee, RMC), yang dipengerusikan oleh Gabenor, membincangkan risiko-risiko organisasi yang berkaitan dengan pencapaian mandat dan matlamat strategik Bank serta membuat keputusan mengenai dasar yang sewajarnya bagi mengurangkan dan menguruskan risiko tersebut. Isu-isu risiko yang penting dimaklumkan kepada RMC oleh dua jawatankuasa kecil, iaitu Jawatankuasa Pengurusan Risiko Operasi dan Jawatankuasa Pengurusan Risiko Kewangan, masing-masing diketuai oleh seorang Timbalan Gabenor yang ditetapkan. Risiko utama yang dibincangkan oleh RMC pada tahun 2012 adalah mengenai pengurusan risiko organisasi termasuk risiko rentas lintang (khususnya risiko warga kerja, undang-undang dan IT) dan risiko operasi lain yang mungkin dihadapi oleh Bank. RMC juga membincangkan serta meluluskan rangka kerja interaksi dengan pihak berkepentingan. Rangka kerja ini mengenal pasti prinsip-prinsip yang akan diterima pakai bagi memastikan keberkesanan Bank dalam perbincangan dan interaksi dengan semua pihak berkepentingan, yang merupakan salah satu elemen penting dalam memastikan hasil dasar dapat dicapai.

Jawatankuasa Pengurusan Risiko Operasi (Operational Risk Management Committee, ORMC) memastikan risiko operasi di seluruh Bank dikenal pasti dan kawalan yang sewajarnya dilaksanakan. ORMC juga melaksanakan fungsi pengawasan iaitu pemantauan keselamatan maklumat dan pengurusan perolehan. Pada tahun 2012, ORMC membincangkan dengan terperinci mengenai pengurusan risiko rentas lintang dan menyediakan rancangan pengurangan risiko bersifat awalan bagi memastikan risiko yang dikenal pasti diurus dengan sewajarnya. Penilaian risiko ke atas warga kerja menekankan risiko potensi terhadap keupayaan kakitangan dalam persekitaran yang lebih kompleks manakala penilaian risiko ke atas IT mengambil kira isu-isu munasabah berkaitan dengan perkara penting dan bidang keselamatan maklumat yang boleh mengganggu kegiatan urusan Bank. ORMC turut membincangkan tentang keberkesanan kawalan dalaman yang berkaitan dengan kemudahan fizikal dan keselamatan maklumat bagi memastikan persekitaran kerja yang selamat dan terjamin di Bank. Bagi risiko undang-undang, satu penilaian telah dijalankan ke atas risiko berkaitan potensi ketakpatuhan dengan undang-undang yang berkaitan atau obligasi kontraktual yang boleh mendedahkan Bank kepada potensi liabiliti undang-undang, kerugian kewangan atau kehilangan reputasi.

Jawatankuasa Pengurusan Risiko Kewangan (Financial Risk Management Committee, FRMC) mengenal pasti risiko kewangan untuk seluruh Bank dan memastikan risiko kewangan diuruskan dengan sewajarnya. FRMC juga membincangkan mengenai dasar, strategi pengurusan dan kedudukan yang berkaitan dengan risiko kewangan Bank. Jawatankuasa Pengurusan Rizab (Reserves Management Committee, ReMC), yang dipengerusikan oleh Gabenor, memantau risiko dan strategi yang berkaitan dengan pengurusan rizab antarabangsa negara. ReMC menyediakan platform untuk perbincangan mengenai tinjauan ekonomi dan pasaran kewangan global, tema dan strategi pelaburan, serta kajian semula berpusat dan holistik ke atas risiko dalam pengurusan rizab dan kesannya kepada kedudukan kewangan Bank. ReMC turut berbincang mengenai risiko pasaran, kredit dan operasi untuk semua dedahan pelaburan. Melalui forum ini, pengurusan kanan Bank merumuskan atau menyesuaikan strategi pelaburan dengan sewajarnya. Pada tahun 2012, ReMC bermesyuarat sebanyak empat kali dan membincangkan pelbagai isu berkaitan dengan pengurusan rizab, antara lain, krisis hutang kerajaan yang berterusan di Eropah dan kesannya terhadap pelaburan rizab antarabangsa Bank. Semua risiko adalah dalam lingkungan had yang diluluskan dan telah diuruskan dengan sewajarnya.

Inisiatif Utama pada Tahun 2012

Keupayaan Bank untuk menilai tahap risiko jabatan terus meningkat menerusi laporan dan kesedaran mengenai risiko yang lebih baik merentas jabatan. Bagi tahun 2012, laporan menyeluruh Penilaian Kendiri Kawalan Risiko

(Risk Control Self Assessment, RCSA) telah diterbitkan. Matlamat utama laporan ini adalah untuk memudahkan pengenalpastian dan pengurusan risiko yang lazim merentas Bank, berdasarkan risiko operasi yang diisytiharkan oleh jabatan-jabatan.

Kesedaran dan pematuhan kakitangan kepada dasar risiko Bank diperkukuh dengan pengenalan sistem berasaskan laman sesawang yang dikenali sebagai *I-Comply* yang berfungsi sebagai repositori pusat dan saluran penyiaran untuk semua dasar dan garis panduan dalaman Bank. Di samping itu, proses Pelaporan Insiden telah direkayasa semula bagi memudahkan lagi pelaporan di seluruh Bank mengenai sebarang kejadian operasi. Bank juga mengambil peluang untuk berkongsi dan mempelajari amalan dan pendekatan baharu dalam pengurusan risiko dengan bank-bank pusat di seluruh rantau ini, terutamanya dengan ahli-ahli Pusat Penyelidikan dan Latihan bagi Bank-Bank Pusat Asia Tenggara (South-East Asian Central Banks (SEACEN) Research and Training Centre). Bank terus memainkan peranan yang aktif dalam Jawatankuasa Kumpulan Kerja Risiko Operasi Antarabangsa (International Operational Risk Working Group Committee) berikutan peranan jawatankuasa ini sebagai saluran untuk memanfaatkan amalan terbaik antarabangsa bank-bank pusat yang berlainan.

Pengukuhan Amalan Pengurusan Kesinambungan Perniagaan

Keupayaan dan metodologi Pengurusan Kesinambungan Perniagaan (Business Continuity Management, BCM) Bank telah ditingkatkan dengan penambahbaikan dalam strategi pemulihan untuk semua fungsi urusan yang kritikal. Bank juga telah menyediakan mekanisme pengemukaan dan komunikasi yang jelas untuk kerjasama yang lebih lancar dengan Majlis Keselamatan Negara jika diperlukan. Di samping itu, infrastruktur dan piawaian BCM Bank telah diperbaik dengan kenaikan taraf Pusat Pemulihan Bank untuk berfungsi sebagai sebuah "bank pusat mini". Kemudahan yang dinaik taraf ini boleh menampung sehingga lima ratus kakitangan dan menempatkan kesemua sistem kritikal Bank. Ini membolehkan Bank meminimumkan kemungkinan berlakunya risiko terhadap gangguan operasi serta sebarang kesan sistemik terhadap sistem kewangan sekiranya berlaku gangguan atau semasa tempoh krisis.

Kawalan Dalaman dan Jaminan

Jabatan Audit Dalam (Internal Audit Department, IAD) membantu kerja-kerja Jawatankuasa Audit Lembaga (Board Audit Committee, BAC) dengan memberikan penilaian yang bebas dan objektif terhadap kecukupan dan keberkesanan langkah-langkah pengurusan risiko, kawalan dalaman dan proses tadbir urus berkaitan dengan fungsi dan aktiviti utama Bank dan entiti-entiti berkaitan. IAD mengamalkan pendekatan Pengurus Perhubungan (Relationship Manager), iaitu kakitangan IAD dilantik secara khusus untuk sesuatu jabatan dan entiti berkaitan bagi memastikan pelan auditnya kekal fokus pada bidang keutamaan Bank dan risiko utama.

Pada tahun 2012, IAD meneruskan program audit berasaskan risiko menerusi semakan secara menyeluruh (end-to-end review) ke atas fungsi teras dan proses, serta melaksanakan penilaian tematik ke atas aktiviti-aktiviti lazim. Fungsi urusan khusus yang disemak pada tahun itu termasuk fungsi pengawalseliaan, pengurusan rizab dan fungsi dalaman (back office), operasi mata wang, pengurusan sumber manusia, pengurusan risiko dan penilaian tematik ke atas proses lazim seperti pengurusan perolehan dan perbelanjaan, pengurusan keselamatan maklumat dan perlindungan aset.

IAD telah menjalankan kajian semula ke atas langkah-langkah keselamatan IT, pengaturan kesinambungan perniagaan, penyelenggaraan dan prestasi sistem IT, serta langkah pengurangan risiko yang diperlukan untuk menangani risiko utama yang khusus terhadap sistem-sistem kritikal Bank. IAD juga menilai operasi entiti-entiti berkaitan Bank yang menjalankan operasi sistem pembayaran dan fungsinya yang penting secara sistemik, yang memberi kesan ke atas mandat Bank dari segi kestabilan monetari dan kewangan. IAD juga mengkaji semula kebolehpercayaan pelaporan dan rekod kewangan Bank.

Saranan-saranan yang sewajarnya daripada IAD telah diterima dan dilaksanakan untuk meningkatkan lagi pengurusan risiko dan fungsi kawalan Bank serta entiti berkaitan. Selain itu, pada tahun 2012, IAD turut menjalankan kerja-kerja penyiasatan berkaitan dengan prosiding tatatertib di bawah Kod Etika Bank dan telah memberikan input kepada pelbagai jawatankuasa kerja, jabatan-jabatan dan entiti yang berkaitan untuk menambah baik persekitaran kawalan dan pematuhan.

PEMBANGUNAN ORGANISASI

Melaksanakan Lonjakan yang Jauh ke Hadapan

Bank meneruskan agenda transformasinya sebagai sebuah organisasi yang berfokuskan strategi dan berasaskan prestasi dengan pelaksanaan kitaran kedua Pelan Urusan Bank bagi tempoh tiga tahun. Pelan Urusan 2012-2014 menyediakan fokus dan kejelasan kepada seluruh organisasi tentang matlamat Bank. Strategi dan pelan tindakan dijajarkan kepada tujuh bidang fokus, iaitu memastikan kestabilan monetari, memelihara kestabilan sistem kewangan, memastikan pengantaraan kewangan yang berkesan, membangunkan sistem kewangan yang lebih inklusif, memastikan perpindahan kepada pembayaran secara elektronik yang lancar, menggalakkan integrasi kewangan Malaysia yang lebih besar pada peringkat serantau dan global serta mengekalkan tahap prestasi Bank yang tinggi. Dari segi penambahbaikan proses perancangan, inisiatif yang dilaksanakan termasuk mengukuhkan rangka kerja perancangan korporat bersepadu yang merangkumi elemen strategi urusan, risiko, sumber kewangan dan pengurusan modal insan untuk pengurusan prestasi organisasi yang mampan. Usaha ini membolehkan Bank memberikan lebih keutamaan dalam penggunaan sumber kewangan dan modal insannya untuk bidang yang mempunyai kepentingan.

Bagi mengoptimumkan penggunaan sumber, fokus strategi telah diberikan tumpuan kepada pengukuhan kecekapan dan keberkesanan operasi Bank. Pada tahun 2012, untuk meningkatkan keberkesanan organisasi, perkhidmatan sokongan bersama telah disusun semula dan digabungkan menerusi penubuhan struktur fungsian yang berautonomi yang dikenali sebagai Perkhidmatan Sokongan Berpusat (Centralised Shared Services, CSS). Struktur baharu ini membolehkan Bank meningkatkan tahap profesionalisme dalam melaksanakan perkhidmatan am (lihat rencana bertajuk 'Penubuhan Bahagian Perkhidmatan Perkongsian Berpusat'). Di samping itu, Bank telah menyusun semula beberapa jabatan untuk meningkatkan lagi sinergi antara fungsi dan peranan yang saling melengkapi, sekali gus menambah baik model operasi dan membolehkan usaha pengumpulan maklumat dan fungsi bersilang yang lebih berkesan ke arah pencapaian matlamat bersama. Ini juga akan menyumbang ke arah kemampanan sumber kewangan dan tenaga kerja. Ini termasuk penggabungan Jabatan Pengurusan Strategik dengan Jabatan Pengurusan Risiko (kini dikenali sebagai Jabatan Pengurusan Strategik dan Risiko); Unit Perisikan Kewangan dengan Unit Penyiasatan Khas (kini dikenali sebagai Jabatan Perisikan Kewangan dan Penguatkuasaan); dan penggabungan fungsi Perkhidmatan Perbankan Pusat dengan Pusat Pembangunan Modal Insan.

Tadbir Urus dan disiplin kewangan telah diperkukuh melalui semakan ke atas Dasar dan Prosedur Pengurusan Perolehan dan Rangka Kerja Penyumberan Luar, bagi memperluas budaya mementingkan kos dalam Bank dan menambah baik kecekapan operasi.

Berikutan perkembangan penting dalam pasaran kewangan global dan ekonomi utama, tema Persidangan Pengurusan Kanan kali ke-15 tahun 2012 ialah "Anjakan Pemikiran Perbankan Pusat Seiring dengan Peredaran Masa". Tema ini telah dipilih untuk meningkatkan pemahaman mengenai landskap bank pusat yang terus melalui perubahan dan Bank perlu sentiasa berada dalam keadaan ketersediaan untuk menangani cabaran-cabaran baharu yang timbul. Persidangan ini merangkumi perbincangan panel yang dimudahcarakan oeh pengurusan kanan Bank dalam bidang yang berkaitan dengan kebebasan bank pusat, kejelasan mandat berikutan pembaharuan pengawalseliaan global, perlunya perbincangan dan interaksi yang efektif dengan pihak berkepentingan bagi mencapai matlamat yang dihasratkan oleh Bank dan pentingnya membangunkan fleksibiliti organisasi untuk terus meningkatkan prestasi Bank.

Pengurusan dan Pembangunan Modal Insan

Pengurusan dan pembangunan modal insan kekal sebagai bidang fokus utama pada tahun 2012, dengan perubahan yang ketara dilakukan untuk memodenkan dasar modal insan Bank. Teras transformasi pada tahun 2012 ialah pengenalan rangka kerja Kumpulan Kerja baharu yang direka bentuk untuk memodenkan amalan pengurusan modal insan di Bank. Prinsip-prinsip rangka kerja ini akan menjadi asas bagi inisiatif untuk menarik, menilai, membangunkan, memberi ganjaran dan mengekalkan tenaga mahir di Bank.

Rangka Kerja Kumpulan Kerja

Rangka kerja Kumpulan Kerja yang diperkenalkan pada tahun 2011 untuk pengambilan siswazah dilaksanakan sepenuhnya pada tahun 2012, yang melibatkan kajian semula kerja dan

ganjaran secara holistik untuk menyelaras serta membezakan beberapa aspek pengurusan tenaga mahir, termasuk strategi perkembangan, pembangunan dan ganjaran. Pada masa ini, kerja dikategorikan kepada tujuh kumpulan kerja iaitu, Dasar Ekonomi, Dasar Pengawalan, Pelaburan, Penyeliaan, Pakar, Strategi Korporat dan Sumber Korporat, berdasarkan persamaan fungsi dan pengetahuan kerja, pengalaman dan keperluan latihan. Nama jawatan juga dikaji semula untuk memastikan penjajaran dengan klasifikasi kumpulan kerja. Nama jawatan baharu telah diperkenalkan jika bersesuaian.

Sehubungan dengan itu, Bank telah melaksanakan struktur gaji yang berbeza berdasarkan tujuh kumpulan kerja ini, yang ditanda aras dengan pembanding pasaran yang berkaitan. Selaras dengan pelaksanaan rangka kerja Kumpulan Kerja, Bank terus memperhalusi rangka kerja kompetensi teknikal dan hala tuju pembelajaran melalui pembangunan kecekapan teknikal peringkat asas dan khusus untuk setiap kumpulan kerja. Pencapaian utama pada tahun 2012 ialah pelaksanaan kompetensi teknikal, hala tuju pembelajaran dan kurikulum berstruktur bagi kumpulan kerja Penyeliaan yang telah disemak, untuk para penyelia Bank.

Dalam usaha untuk mengukuhkan lagi pengurusan tenaga mahir, Bank telah mengkaji semula dan mempertingkat penilaian tenaga mahir pada tahap yang berlainan melalui Pusat Pemprofilan Kepimpinan, Pusat Pemprofilan Pengurusan Pertengahan dan Pusat Pemprofilan Penyumberan. Rangka kerja yang dipertingkat ini bertujuan mewujudkan kaedah penilaian yang mantap terhadap tenaga mahir, terutamanya bagi memastikan tenaga mahir yang sesuai dikenal pasti untuk pelbagai peranan di Bank. Inisiatif pemprofilan ini adalah sejajar dengan prinsip pembezaan mengikut kumpulan kerja serta perancangan dan penyumberan tenaga kerja yang optimum bagi memastikan barisan tenaga mahir yang mantap.

Membangunkan Tenaga Kerja Bank: Pembelajaran dan Pengurusan Ilmu Pengetahuan

Pada tahun 2012, inisiatif pembangunan tenaga mahir yang utama ialah pengenalan rangka kerja pembangunan kepimpinan yang terdiri daripada Program Pembangunan Kepimpinan (Leadership Development Programme, LDP) dan Program Pembangunan Tenaga Mahir Korporat (Corporate Talent Development Programme, CTD). Matlamat inisiatif ini adalah untuk memastikan barisan tenaga mahir yang mantap serta mempunyai ciri kepimpinan yang diperlukan.

LDP merupakan set program direka khusus yang melibatkan pembelajaran dalam kelas dan latihan di tempat kerja dengan tujuan untuk melengkapkan kakitangan dengan kompetensi kepimpinan Bank, memupuk budaya kepimpinan yang lazim dan menyediakan rangka kerja dan kaedah-kaedah yang wajar untuk memudahkan perubahan tingkah laku. LDP telah disesuaikan dengan mengambil kira matlamat strategik, kompetensi kepimpinan dan nilai-nilai teras bersama Bank. LDP dilengkapi oleh Program CTD, iaitu program pembangunan kepimpinan untuk kakitangan yang berpotensi tinggi, yang direka bentuk untuk mempercepatkan pembangunan dan menyediakan peluang pembangunan sasaran tambahan.

Bank juga memperkenalkan inisiatif Pelan Pembangunan Individu (Individual Development Plan, IDP) pada tahun 2012 untuk membimbing kakitangan dalam merancang dan menguruskan pembangunan diri dengan cara yang lebih berkesan dan tersusun. Fokus IDP adalah untuk meningkatkan keupayaan kakitangan dan merapatkan jurang pembangunan melalui proses perbincangan dan interaksi secara berterusan antara penyelia dengan kakitangan di bawah seliaannya, yang merangkumi sesi bimbingan melalui perbualan (coaching conversations) dan maklum balas. Bagi memastikan kakitangan mendapat bimbingan yang sewajarnya dalam merancang pembangunan diri, program Penasihat Pembangunan (Development Advisor, DA) yang menawarkan pelbagai pilihan dan sumber pembelajaran telah dibangunkan. Selain sebagai panduan, DA juga bertujuan memupuk pembelajaran kendiri dalam kalangan kakitangan. DA melengkapkan IDP dengan menyediakan pelbagai pilihan dalam merancang IDP untuk kakitangan dan penyelia.

Semakan Kod Etika

Undang-undang dan amalan pekerjaan tentang pengurusan tingkah laku kakitangan telah banyak berubah sejak beberapa tahun lalu. Selaras dengan itu, Bank telah memperkenalkan Kod Etika (Code of Ethics, CoE) yang baharu pada tahun 2012, bagi menggantikan Kod Tata Kelakuan tahun 1998 (Code of Conduct). CoE menggariskan kehendak Bank berhubung dengan

Penubuhan Bahagian Perkhidmatan Sokongan Berpusat –
Ke arah Memantapkan Penyampaian Perkhidmatan di Bank

Pendahuluan
Bahagian Perkhidmatan Sokongan Berpusat (Centralised Shared Services, CSS) yang ditubuhkan pada tahun 2012 merupakan sebahagian daripada usaha Bank yang berterusan untuk meningkatkan keberkesanan operasi perkhidmatan sokongannya. Usaha ini bertujuan untuk menyelaraskan dan menggabungkan sebilangan besar perkhidmatan sokongan bersama menjadi satu bahagian operasi. Dengan perkhidmatan tersebut berpusat di bawah CSS, peningkatan ketara dalam prestasi organisasi telah dicapai, seiring dengan proses membuat keputusan yang lebih baik, ekonomi ikut bidangan dan peningkatan kecekapan dalam penyampaian perkhidmatan. Di samping itu, penubuhan CSS turut memberikan suatu struktur operasi berautonomi, yang memberikan tumpuan khusus pada penyediaan perkhidmatan sokongan dan membolehkan amalan terbaik dilaksanakan dengan cepat, mewujudkan sistem urusan yang lebih bersepadu, dan menggalakkan pengurusan tenaga mahir yang lebih baik.

Tenaga kerja CSS terdiri daripada 615 orang kakitangan, yang dibahagikan kepada lima jabatan mengikut fungsi, iaitu Pejabat Pengurusan Perkhidmatan Sokongan Berpusat, Perkhidmatan Pengurusan Fasiliti, Perkhidmatan Hospitaliti, Perkhidmatan Keselamatan dan Muzium, Galeri Seni dan Perkhidmatan Pusat Pengurusan Ilmu Pengetahuan. Jabatan-jabatan ini menyediakan 14 perkhidmatan bersama di bawah CSS, termasuk pengurusan fasiliti dan acara, perkhidmatan pentadbiran sumber manusia, pengurusan keselamatan dan pengendalian Muzium dan Galeri Seni Bank. CSS menyediakan pusat perhubungan setempat bagi penyampaian perkhidmatan ini, yang menjanjikan pengurusan perhubungan pengguna yang lebih berkesan dan penggunaan sumber yang lebih cekap.

Tadbir Urus CSS
Pengawasan terhadap operasi CSS dilaksanakan oleh Jawatankuasa Pengurusan Operasi (Operations Management Committee, OMC), yang dipengerusikan oleh Timbalan Gabenor dan ahlinya yang terdiri daripada pegawai kanan Bank. Untuk terus meningkatkan lagi keberkesanannya, ahli OMC juga terdiri daripada profesional luar dalam bidang kewangan, perkhidmatan sokongan dan pengurusan fasiliti. Meskipun OMC kekal bertanggungjawab kepada Jawatankuasa Pengurusan Bank, struktur tadbir urusnya memberikan autonomi yang nyata kepada OMC dan pengurusan CSS. Operasi CSS diterajui oleh Pengurus Besar.

Pelan Urusan untuk Mengendalikan Bahagian CSS
Bahagian CSS telah merangka Pelan Urusan bagi jangka masa tiga tahun, disokong oleh Petunjuk Prestasi Utama (Key Performance Indicators, KPI) yang memberikan tumpuan pada tiga matlamat, iaitu kecemerlangan perkhidmatan dan perbincangan serta interaksi berkesan dengan pihak berkepentingan; kecekapan kewangan dan operasi; serta pengurusan tenaga kerja. Pelan Urusan ini turut memberikan penekanan pada usaha memperkemas proses, meningkatkan piawaian dan memperkenalkan lebih banyak automasi, yang diperlukan untuk menambah baik masa pusingan (turnaround time) penyediaan perkhidmatan dan kecekapan operasi serta mengurangkan kos kendalian CSS. Menerusi pelaksanaan inisiatif strategik dalam Pelan Urusan ini, CSS berhasrat menyampaikan perkhidmatan sokongan pada tahap profesionalisme yang tinggi dan disokong oleh budaya kerja yang dinamik.

Sebagai model operasi baharu untuk Bank, Pelan Urusan dan KPI CSS disampaikan kepada kakitangan CSS dan juga kakitangan Bank keseluruhannya melalui siri bengkel dan sesi penerangan (town-hall). Peningkatan pemahaman yang lebih mendalam mengenainya akan memudahkan kakitangan Bank secara amnya untuk menyesuaikan diri dengan model operasi baharu tersebut.

Budaya Kerja Berorientasikan Prestasi

Sebagai penyedia perkhidmatan sokongan profesional, amat perlu bagi pengurusan CSS melahirkan tenaga kerja berprestasi tinggi dengan set minda yang mengutamakan pengguna. Sehubungan dengan itu, Piawaian Tahap Perkhidmatan (Service Level Agreement, SLA) yang menyeluruh sedang diperkenalkan untuk menyatakan dengan jelas keperluan perkhidmatan antara CSS dengan jabatan yang menggunakan perkhidmatannya, dari segi aspek perkhidmatan khusus dan piawaian prestasi. Sebagai suatu wahana untuk memantau operasi CSS dan menjalin hubungan yang lebih profesional dengan pelanggannya, pelaksanaan SLA memberikan manfaat kepada pengguna akhir dan juga CSS, di antaranya:

- peranan dan tanggungjawab yang jelas bagi kedua-dua pihak, iaitu CSS sebagai penyedia perkhidmatan dan jabatan-jabatan sebagai pengguna perkhidmatannya;
- asas bagi penambahbaikan yang berterusan dalam penyampaian perkhidmatan untuk mencapai tahap keberkesanan dan kecekapan operasi yang lebih tinggi;
- penggalakan budaya yang berorientasikan perkhidmatan dan memenuhi keperluan jabatan-jabatan pengguna; dan
- asas untuk menilai semula keutamaan urusan di Bank dan mengoptimumkan peruntukan sumber sewajarnya.

SLA versi pertama ini mengambil kira sejumlah 32 subperkhidmatan berdasarkan 14 perkhidmatan sokongan yang disediakan oleh CSS. Sejajar dengan rangka kerja belanjawan bersama untuk CSS, SLA dijangka mendorong disiplin kewangan yang lebih baik dalam pemerolehan aset dan pemantauan perbelanjaan.

Dua rangka kerja utama turut diperkenalkan untuk mentadbir urus operasi CSS dalam bidang pengurusan kewangan dan tadbir urus bagi pemerolehan aset oleh CSS. Rangka kerja pengurusan kewangan menjajarkan Pelan Operasi CSS dengan Pelan Urusan keseluruhan Bank untuk memudahkan pemantauan sumber kewangan yang berkesan. Rangka kerja tadbir urus bertujuan untuk terus mengukuhkan proses dari segi pemerolehan aset oleh CSS. Rangka kerja ini menyediakan struktur khusus untuk pihak yang diberikan tanggungjawab bagi memberikan kelulusan, dengan peranan dan kebertanggungjawaban digariskan dengan jelas untuk kakitangan CSS yang terlibat dalam pemerolehan aset.

Pengurusan Perubahan untuk Mengekalkan Perubahan yang Dikehendaki

Satu program pengurusan perubahan telah dilaksanakan serentak bagi memastikan peralihan ini dilaksanakan dengan berkesan dan tepat pada masanya dalam keadaan persekitaran yang menyokong, untuk membawa perubahan yang mampan dalam peranan, kehendak dan kebertanggungjawaban CSS. Usaha perubahan ini merangkumi sesi perbincangan dan interaksi dengan pelbagai pihak berkepentingan, termasuk wawancara perseorangan dan dialog berkumpulan. Penilaian semula pasca pelaksanaan turut dijalankan sembilan bulan selepas penubuhan CSS untuk memberikan pemahaman yang lebih baik mengenai motivasi, nilai dan cabaran yang dihadapi oleh kakitangan CSS serta mengenal pasti intervensi selanjutnya yang mungkin diperlukan. Program pengurusan perubahan akan terus menjadi bahagian penting transformasi dengan komunikasi dua hala yang berterusan untuk menjelaskan kehendak dan kebertanggungjawaban yang merupakan sebahagian daripada proses tersebut.

Melangkah ke Hadapan

Sebagai satu bahagian yang berautonomi, CSS berpotensi untuk meningkatkan tahap profesionalisme dalam penyampaian perkhidmatan sokongan dan menerapkan teknologi dan proses baharu dengan cara yang lebih lancar dan berkesan kos memandangkan perkhidmatan tersebut disampaikan daripada platform perkongsian bersama. Matlamat yang dikehendaki ialah perkhidmatan berkualiti tinggi, peningkatan produktiviti, peluang kemajuan kerjaya yang memberikan ganjaran yang lebih baik serta penggunaan sumber Bank yang lebih optimum.

tingkah laku kakitangan, dan bertujuan memupuk persekitaran kerja yang positif, kondusif serta harmoni. Khususnya, kakitangan Bank hendaklah pada setiap masa mendukung tahap integriti dan profesionalisme yang tinggi semasa melaksanakan tanggungjawab dan bertindak demi kepentingan Bank dan negara.

Pengurusan Bekalan Tenaga Mahir

Bank terus memberikan biasiswa kepada pelajar Malaysia yang cemerlang untuk membina bekalan tenaga mahirnya dan juga sebagai sumbangan Bank kepada pembangunan negara. Pada tahun 2012, sebanyak 53 biasiswa telah diberikan kepada pelajar cemerlang untuk melanjutkan pengajian pada peringkat prauniversiti, ijazah pertama dan pascaijazah di universiti terpilih. Kakitangan Bank turut diberikan peluang untuk meneruskan pengajian pada peringkat yang lebih tinggi dalam bidang-bidang berkaitan melalui pemberian biasiswa kakitangan. Biasiswa yang menjadi rebutan, iaitu biasiswa Kijang Emas bagi pelajar terbaik negara, telah diberikan kepada lima pelajar yang berjaya mencatat keputusan cemerlang dalam Sijil Pelajaran Malaysia pada tahun 2012. Dengan itu, Bank telah memberikan 40 biasiswa Kijang Emas sejak program ini dilancarkan pada tahun 2004. Penerima biasiswa ini bebas memilih bidang pengajian masing-masing di universiti terkemuka terpilih di dunia, tanpa terikat untuk berkhidmat di Bank. Walau bagaimanapun, mereka dikehendaki pulang dan bekerja di Malaysia apabila tamat pengajian.

Jumlah Kakitangan

Pada tahun 2012, jumlah kakitangan Bank menurun sebanyak 0.6% kepada 2,820 daripada 2,838 pada tahun 2011. Kadar atrisi terus stabil pada 4.8% (2011: 4.7%). Nisbah kakitangan eksekutif berbanding dengan bukan eksekutif meningkat kepada 3.5:2 (2011: 3:2) berikutan lebih banyak pekerja baharu diterima bekerja pada peringkat eksekutif.

Program Kerjasama Teknikal Antarabangsa

Pada tahun 2012, Bank terus menyediakan pelbagai program teknikal bagi meningkatkan kerjasama di kalangan bank pusat dan pihak berkuasa pengawalseliaan. Program kerjasama teknikal memberi peluang kepada Bank untuk berkongsi pengalaman Malaysia dalam bidang perbankan pusat di samping menimba ilmu daripada bank-bank pusat lain. Pada tahun itu, 836 peserta daripada 84 negara telah menyertai program kerjasama teknikal Bank yang merangkumi bidang dasar monetari dan pengurusan makroekonomi, kestabilan kewangan dan penyeliaan, pembangunan organisasi, kewangan Islam, sistem pembayaran dan penyelesaian, serta perlindungan pengguna dan amalan pasaran. Program ini, yang menggunakan kepakaran dari dalam Bank dan organisasi antarabangsa dan tempatan, telah membolehkan perkongsian pengetahuan dan pemahaman yang lebih mendalam tentang dimensi dasar negara-negara yang berbeza dari Asia, Timur Tengah dan Afrika.

Usaha turut menjurus ke arah menjalinkan dan mengukuhkan kerjasama dengan pelbagai organisasi antarabangsa untuk meningkatkan jangkauan, keluasan dan kedalaman program kerjasama teknikal. Organisasi-organisasi antarabangsa tersebut termasuk Pusat SEACEN, Lembaga Perkhidmatan Kewangan Islam (Islamic Financial Services Board, IFSB), Alliance for Financial Inclusion (AFI), Bank Dunia, Perbadanan Kewangan Antarabangsa (International Finance Corporation, IFC), Agensi Kerjasama Antarabangsa Jepun (Japan International Cooperation Agency, JICA), Consultative Group to Assist the Poor (CGAP), Pertubuhan Kerjasama Ekonomi dan Pembangunan (Organisation for Economic Cooperation and Development, OECD), Bank Pembangunan Islam (Islamic Development Bank, IDB) dan Toronto Centre.

Program bina upaya dalam pembangunan, pengawalan berhemat dan penyeliaan kewangan Islam masih menjadi salah satu daripada bidang fokus, memandangkan tumpuan yang nyata dan prospek pertumbuhan dalam industri ini. Program (Executive Masterclass) bertajuk 'Peranan Kewangan Islam dan Kestabilan Kewangan Global' telah dianjurkan bersempena dengan Forum Kewangan Islam Global (Global Islamic Finance Forum, GIFF) yang diadakan di Kuala Lumpur. Program itu merupakan hasil kerjasama dengan Pusat Pendidikan Kewangan Islam Antarabangsa (International Centre for Education in Islamic Finance, INCEIF) dan Bank Dunia. Program-program bina upaya berkaitan kewangan Islam ini menyumbang ke arah pembinaan asas utama untuk sistem kewangan Islam yang efektif dan dikawal selia dengan baik, dan seterusnya menyokong kestabilan kewangan dalam sistem kewangan Islam.

Bank turut menyokong secara aktif usaha antarabangsa untuk membangunkan sistem

kewangan yang lebih terangkum. Sorotan program-program bagi tahun 2012 termasuk Program Penasihat Rangkuman Kewangan dan Seminar mengenai Kewangan Mikro Islam, anjuran bersama dengan IFSB dan secara kerjasama dengan CGAP, AFI dan Institut Kewangan Asia (Asian Institute of Finance, AIF); program Amalan Perniagaan dan Perlindungan Pengguna dengan OECD dan AFI; Kursus Penyeliaan Institusi Mikrokewangan Pengambilan Deposit secara kerjasama dengan SEACEN, CGAP dan Toronto Centre; dan Latihan Pelaporan Kredit dan Pengurusan Risiko Global ke-4 secara kerjasama dengan IFC. Dialog-dialog antarabangsa ini tertumpu pada isu semasa seperti mikrokewangan, pendidikan kewangan, perlindungan pengguna, mekanisme keinstitusian utama, daftar kredit serta trend dan cabaran global dalam bidang rangkuman kewangan.

Bank turut berkongsi pengalamannya dengan pembuat dasar dalam pelbagai bidang peningkatan kapasiti keinstitusian, termasuk penyeliaan berasaskan risiko, pelaksanaan Basel II, pembangunan sektor kewangan, sistem pembayaran dan penyelesaian serta pengurusan tenaga mahir. Program kerjasama teknikal ini akan terus membuka peluang jalinan kerjasama merentas sempadan, berkongsi pengetahuan tentang amalan terbaik serta bina upaya dan seterusnya memupuk hubungan serantau dan antarabangsa.

Rajah 5.1

Program Kerjasama Teknikal: Bilangan Peserta

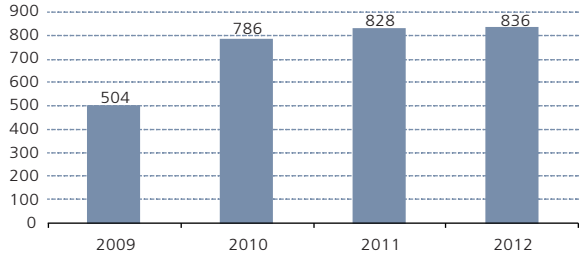

Sumber: Bank Negara Malaysia

Rajah 5.2

Program Kerjasama Teknikal: Bilangan Negara yang Menyertai

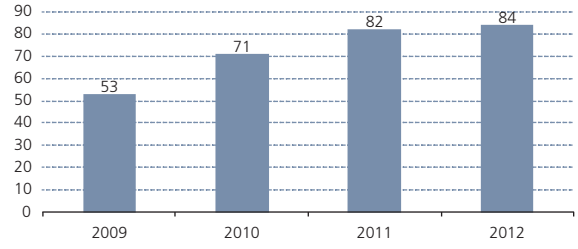

Sumber: Bank Negara Malaysia

Memanfaatkan ICT untuk Organisasi Berprestasi Tinggi

Pada tahun 2012, perkhidmatan ICT telah memberikan tumpuan kepada meningkatkan keberkesanan dan produktiviti organisasi melalui kemudahalihan kerja yang lebih cekap, akses kepada maklumat yang lebih luas dan selamat, serta daya tahan sistem yang dipertingkat.

Kemudahalihan dan akses yang lebih baik kepada maklumat

Pada bulan Mei 2012, beberapa aplikasi mudah alih telah dilaksanakan bagi meningkatkan keberkesanan pengurusan maklumat yang diperlukan untuk mesyuarat pegawai kanan Bank. Aliran kerja baharu telah diperkenalkan bagi membolehkan dokumen diedar, disimpan dan diakses secara elektronik. Ini telah memudahkan maklumat diperoleh semula dan dikemas kini sambil mengekalkan kemudahalihan pengguna. Langkah ini juga mengurangkan proses berasaskan kertas atau secara manual, dan dengan itu menyokong matlamat keseluruhan untuk meningkatkan lagi kecekapan dan keberkesanan Bank. Penggunaan aplikasi mudah alih ini memanfaatkan infrastruktur *private cloud* yang direka dan dibangunkan secara khusus untuk Bank, dan pelaksanaan fasa permulaan memberikan tumpuan kepada kesalinghubungan maklumat dengan selamat tanpa sempadan masa dan tempat.

Memodenkan dan meluaskan aplikasi dan infrastruktur ICT Bank

Strategi ICT pada tahun 2012 menjurus ke arah penyampaian dan memberikan sokongan aplikasi untuk akses secara global, yang beroperasi secara 24 jam sehari tujuh hari seminggu, dan penambahbaikan yang berterusan untuk memantapkan lagi kecekapan operasi urusan.

Bank telah melaksanakan penambahbaikan infrastruktur dengan perancangan kapasiti dan pemantauan sistem yang proaktif terhadap sistem kritikal Bank seperti sistem Pemindahan Dana dan Sekuriti secara Elektronik Masa Nyata (Real-Time Electronic Transfer of Funds and Securities, RENTAS) untuk memastikan prestasi sistem

tidak terjejas walaupun pada waktu puncak. Bank juga telah melanjutkan waktu operasi Pusat Data dengan menambahkan syif kerja agar dapat beroperasi 24 jam sehari tujuh hari seminggu. Di samping itu, infrastruktur rangkaian dalam Pusat Pemulihan (Recovery Centre) Bank telah dinaiktarafkan secara berperingkat bagi memastikan infrastruktur kekal mampan dan berdaya tahan.

Kerjasama dan perkongsian erat di dalam Bank dan dengan entiti luar membantu penyampaian penyelesaian ICT yang memenuhi keperluan operasi Bank. Contohnya, inisiatif Bank untuk meluaskan penggunaan *straight-through processing* (STP) dalam RENTAS merangkumi urus niaga penyelesaian sekuriti di samping pemindahan dana. Penyelesaian STP ini juga boleh digunakan oleh industri bagi meningkatkan kecekapan operasi dalam proses perbendaharaan, daripada merekod urus niaga sehingga penjelasan perbendaharaan.

Bagi meningkatkan lagi integrasi kewangan global dan serantau, Bank telah melaksanakan infrastruktur rangkaian penyelesaian antara RENTAS dengan Depositori Sekuriti Pusat Antarabangsa (International Centralised Securities Depositories, ICSD) seperti Euroclear bagi mempertingkat kecekapan penyelesaian sekuriti hutang merentas sempadan di rantau Asia. Platform penyelesaian ini juga menyediakan kemudahan yang efisien dan berkesan dari segi kos kepada para pelabur dan pengantara pasaran merentas sempadan untuk memasuki pasaran bon di Malaysia.

KOMUNIKASI

Dalam keadaan ketidakpastian yang ketara dalam persekitaran ekonomi dan kewangan global pada tahun 2012, fungsi komunikasi Bank memainkan peranan yang lebih besar dalam meyakinkan pihak berkepentingan utama tentang kestabilan ekonomi dan sistem kewangan Malaysia. Bank telah berkongsi penilaiannya tentang perkembangan ekonomi dan kewangan global, serantau dan dalam negeri serta tindak balas dasar, objektif dan rasionalnya. Usaha komunikasi turut dilaksanakan untuk mewujudkan kesedaran tentang inisiatif utama Bank seperti pengantarabangsaan kewangan Islam, penggunaan renminbi dengan lebih meluas dan agenda rangkuman kewangan. Kempen kesedaran tentang skim penipuan kewangan turut dilancarkan untuk memaklumkan pelabur dan orang ramai tentang bahaya melabur dalam skim sedemikian.

Memperteguh daya tahan ekonomi Malaysia dan sistem kewangannya

Strategi komunikasi bertujuan memberi pemahaman yang lebih mendalam kepada pihak berkepentingan tentang daya tahan ekonomi dalam negeri dan kekukuhan sistem kewangan Malaysia. Dari aspek ekonomi, fokus utama komunikasi berkisar tentang kemampanan pertumbuhan dalam keadaan ekonomi global yang lemah, didorong oleh permintaan dalam negeri yang kukuh dalam persekitaran inflasi yang rendah. Bagi sektor kewangan pula, kekukuhan dan daya tahannya yang semakin teguh, dimensi perniagaan kewangan Islam yang semakin luas dan peranannya sebagai bentuk pengantaraan kewangan yang berdaya maju untuk aktiviti ekonomi telah menjadi tumpuan komunikasi.

Penilaian tentang ekonomi dan sistem kewangan Malaysia telah dibincangkan semasa sesi perbincangan dan interaksi sempena penerbitan Laporan Tahunan dan Laporan Kestabilan Kewangan dan Sistem Pembayaran dan semasa sidang akhbar bagi pengumuman angka pertumbuhan KDNK suku tahunan. Sepanjang tahun 2012, Bank mengadakan perbincangan dan interaksi dengan media antarabangsa dan tempatan, dan pengurus dana, penganalisis dan ahli ekonomi serta mengadakan sesi dialog dengan kumpulan industri dan persatuan pengguna khusus. Sesi ini turut mengumpul maklum balas dan perspektif tambahan untuk analisis dan pemahaman Bank.

Mesyuarat meja bulat peringkat tinggi yang dipengerusikan oleh Gabenor dan dihadiri oleh penganalisis dan ahli ekonomi terkemuka serantau dan tempatan juga diadakan pada tahun 2012. Topik utama yang dibincangkan ialah perkembangan dalam ekonomi dan sektor kewangan global, serantau dan dalam negeri, keberkesanan tindak balas dasar dan prospek ekonomi Malaysia. Bank dengan kerjasama Jabatan Perangkaan Malaysia telah menganjurkan seminar tentang langkah mengasaskan semula data ekonomi Malaysia kepada tahun 2005, dan memberikan rasional dan kesan pelaksanaan langkah ini. Bengkel media telah diadakan pada tahun 2012 untuk membantu komuniti media memahami ekonomi dan sistem kewangan serta dasar Bank.

Komunikasi Dasar Monetari

Komunikasi dasar monetari disampaikan melalui Pernyataan Dasar Monetari (Monetary Policy Statement, MPS) yang dikeluarkan secara berkala oleh Jawatankuasa Dasar Monetari (Monetary Policy Committee, MPC) Bank selepas setiap mesyuaratnya. MPS mengumumkan keputusan MPC tentang Kadar Dasar Semalaman dan menyampaikan penilaian ringkas MPC tentang perkembangan ekonomi dan kewangan global dan serantau serta kesannya terhadap ekonomi dalam negeri dan sistem kewangan. MPS juga menyatakan secara ringkas prospek semasa berhubung dengan inflasi. Jadual mesyuarat MPC dan penerbitan MPS bagi tahun itu telah dimaklumkan lebih awal kepada pasaran bagi mengelakkan ketidakpastian dan menggalakkan keadaan pasaran yang teratur.

Daya tahan sektor kewangan

Kemajuan utama pada tahun 2012 ialah Akta Perkhidmatan Kewangan 2013 dan Akta Perkhidmatan Kewangan Islam 2013 yang diluluskan oleh Parlimen pada bulan Disember 2012. Perundingan secara menyeluruh telah diadakan dengan pihak berkepentingan yang berkaitan, termasuk Kerajaan, industri kewangan dan agensi pengawalseliaan lain, sewaktu merumuskan Akta ini. Akta ini direka bentuk untuk menyediakan rangka kerja kawal selia yang moden dan sepadu untuk sektor kewangan.

Usaha komunikasi turut tertumpu pada langkah menjelaskan rasional memperkenalkan langkah kehematan makro, terutamanya Garis Panduan Pembiayaan Bertanggungjawab. Pada peringkat makro, langkah itu bertujuan memastikan hutang isi rumah kekal pada paras yang memuaskan, dengan itu menyumbang kepada kestabilan kewangan dan penggunaan dalam negeri dan pertumbuhan ekonomi yang mampan. Walau bagaimanapun, pengguna yang berupaya untuk meminjam akan terus mendapat akses kepada pembiayaan. Garis Panduan yang pada awalnya menerima beberapa kritikan akhirnya dianggap sebagai keputusan yang berhemat dan diambil demi kepentingan ekonomi dan orang ramai. Amalan pemberian pinjaman yang berhemat dalam persekitaran kadar faedah yang secara relatif rendah dan persaingan yang sengit adalah amat penting.

Komunikasi meluas mengenai skim pelaburan haram

Pada tahun 2012, Bank meneruskan usaha memupuk kesedaran yang lebih mendalam dalam kalangan orang ramai mengenai skim kewangan haram melalui pelbagai saluran. Senarai peringatan kepada semua pengguna kewangan telah disiarkan di laman sesawang Bank untuk membolehkan orang ramai mengenal pasti skim kewangan yang ditawarkan oleh perniagaan yang tidak dibenarkan atau tidak dikawal selia oleh Bank. Pada 1 Oktober 2012, Bank dan agensi penguatkuasaan undang-undang lain telah melakukan serbuan terhadap syarikat yang disyaki mengendalikan skim pelaburan haram berasaskan emas. Susulan serbuan tersebut, Bank telah menyediakan laporan kemas kini awam secara berkala supaya semua pihak berkepentingan dimaklumkan tentang perkembangan penting, termasuk status penyiasatan dan soalan lazim berhubung dengan skim sedemikian.

Kesedaran tentang penggunaan renminbi untuk penyelesaian perdagangan

Bank menjadi tuan rumah bagi satu siri seminar, secara kerjasama dengan pihak berkuasa China, untuk meningkatkan kesedaran orang ramai tentang penggunaan renminbi (RMB) bagi tujuan penyelesaian perdagangan dan pelaburan. Seminar ini telah diadakan di Kuala Lumpur, Pulau Pinang dan Kuching. Seminar tersebut menekankan manfaat dan pengalaman menggunakan RMB oleh komuniti perniagaan.

Memacu rangkuman kewangan dan celik kewangan

Bank meneruskan program jangkauannya untuk PKS tentang ketersediaan pembiayaan, kesedaran tentang saluran penyelesaian dan menggalakkan pengurusan kewangan yang baik. Langkah ini dilaksanakan dengan menyertai jerayawara, dialog dan ekspo untuk PKS yang dianjurkan oleh pelbagai Kementerian dan agensi, dan pengedaran bahan maklumat PKS secara kerjasama dengan sektor swasta dan agensi Kerajaan. Perbankan ejen, iaitu inisiatif baharu yang terhasil daripada agenda rangkuman kewangan Bank, telah diperkenalkan menerusi pelancaran rasmi logo kebangsaan perbankan ejen. Logo ini mengenal pasti dan mengesahkan saluran dagang runcit yang sah sebagai ejen yang dilantik oleh bank yang berkaitan untuk menyediakan perkhidmatan perbankan asas di kawasan luar bandar.

Pejabat Wilayah (Regional Office, RO) Bank di Pulau Pinang dan Johor Bahru telah meluaskan lagi jangkauan dan kehadiran

Bank, masing-masing di wilayah utara dan selatan. Pada tahun 2012, tumpuan khusus diberikan untuk memaklumi orang ramai tentang cara skim penipuan kewangan dilakukan seperti skim cepat kaya, skim penipuan kad kredit serta skim pengambilan deposit dan emas haram. Selain interaksi secara langsung, RO juga memanfaatkan stesen radio negeri untuk mendekati orang ramai. Sementara itu, pengguna kewangan terus mendapat manfaat daripada maklumat kewangan dan mekanisme bantuan penyelesaian pengguna yang disediakan oleh Bank melalui pusat perhubungan sehentinya yang dikenali sebagai Laman Informasi Nasihat dan Khidmat (LINK). LINK menerima sebanyak 400,971 pertanyaan daripada individu dan perusahaan perniagaan pada tahun 2012 (2011: 320,028), iaitu 25% lebih banyak berbanding dengan tahun sebelumnya. Usaha ini memperlengkap perkhidmatan MobileLINK Bank semasa aktiviti jangkauannya di seluruh negara. Sejak pelancarannya pada bulan Disember 2011, MobileLINK telah memberikan khidmat kepada 15,500 individu daripada masyarakat luar bandar yang kurang mendapat perkhidmatan kewangan di 45 daerah kecil di seluruh negara.

Anak syarikat Bank iaitu Agensi Kaunseling dan Pengurusan Kredit (AKPK) meneruskan pelaksanaan Program Pengurusan Wang Ringgit Anda (POWER!) yang menyasarkan terutamanya individu muda dan peminjam baharu. Sebanyak 115,000 peserta menyertai program ini pada tahun 2012 (2011: 23,000). Di samping itu, AKPK memberikan kaunseling kewangan kepada 35,825 individu (2011: 31,710) dengan 16,137 (2011: 16,910) diberikan bantuan lanjut menerusi Program Pengurusan Hutangnya. Ini merupakan sebahagian daripada usaha berterusannya untuk menggalakkan kesejahteraan kewangan pengguna. Untuk menggalakkan peminjam bertanggungjawab terhadap kedudukan kewangan mereka sendiri, AKPK telah menerbitkan 'Panduan Bantu Diri: Pelan Bantuan Hutang' yang memberikan panduan kepada peminjam untuk berunding secara terus dengan penyedia pinjaman mereka untuk menyusun/menjadualkan semula pinjaman. AKPK meluaskan jangkauan kepada orang ramai dengan mengadakan kaunseling kewangan dari pejabat tambahan di premis pelbagai institusi kewangan selain di ibu pejabat AKPK dan sepuluh cawangannya. AKPK turut memanfaatkan alat media baharu untuk meluaskan jangkauan kepada pengguna yang pintar Internet dan komuniti digital melalui Facebook, *Twitter*, *YouTube*, blog dan pesanan teks.

Biro Pengantaraan Kewangan (Financial Mediation Bureau, FMB), yang bekerjasama rapat dengan agensi lain seperti Perbadanan Insurans Deposit Malaysia, AKPK dan Gabungan Persatuan Pengguna Malaysia, telah meningkatkan lagi kesedaran tentang perkhidmatan yang disediakan, termasuk menganjurkan acara publisiti dan jerayawara. Dari segi pengendalian aduan, jumlah kes sektor perbankan dan sektor insurans yang direkodkan pada tahun 2012 menurun kepada 1,919 (2011: 2,224 kes), disebabkan terutamanya oleh penurunan kes perbankan internet berikutan keselamatan Internet yang telah diperketat. Sebanyak 2,718 kes (2011: 2,834 kes) telah berjaya diselesaikan. Penubuhan Unit Pengurusan Aduan yang berasingan dalam FMB juga menyediakan sumber khusus untuk mengendalikan aduan dengan lebih berkesan. Usaha pasukan pengantara untuk menyelesaikan kes yang diterima oleh FMB telah menurunkan bilangan kes yang masih belum diselesaikan kepada 1,741 kes pada 31 Disember 2012 (2011: 2,540).

Kehadiran dalam talian makin menyerlah

Usaha Bank untuk meluaskan jangkauannya melalui Internet dan media sosial meraih hasil positif susulan bertambahnya lawatan dan interaksi di laman sesawangnya dan melalui media sosial. Laman sesawang Bank menerima kira-kira 5.6 juta lawatan pada tahun 2012, dan sekali lagi dianugerah penarafan 5 bintang dalam penarafan tahunan Portal dan Laman Sesawang Kerajaan Malaysia yang dianjurkan bersama oleh Unit Pemodenan Tadbiran dan Perancangan Pengurusan Malaysia dan Perbadanan Pembangunan Multimedia. Di samping itu, akaun media sosial Bank juga mencatat peningkatan ketara dengan bilangan peminat Facebook sebanyak 18,839 (2011: 8,822), dan pengikut Twitter sebanyak 14,603 (2011: 4,011).

Pengedaran mata wang siri baharu

Susulan pelancaran mata wang siri baharu Malaysia pada tahun 2011, Bank telah melancarkan kempen kesedaran untuk memaklumi orang ramai tentang edaran bersama mata wang siri baharu dan sedia ada serta ciri-ciri keselamatan dan reka bentuk siri baharu. Bertemakan 'Keunikan Malaysia', ciri-ciri yang mencorak budaya dan warisan

serta keindahan alam semula jadi negara telah menjadi inspirasi dalam reka bentuk wang kertas siri terbaharu ini, dan merangkumi semua denominasi. Wang kertas tersebut menggabungkan ciri-ciri keselamatan yang dipertingkat selaras dengan kemajuan terkini dalam teknologi wang kertas bagi memastikan keutuhan dan mutu mata wang. Ciri-ciri keselamatan dan elemen reka bentuk baharu disiarkan dalam pelbagai bahan komunikasi, termasuk video, wawancara media dan iklan. Sebelum pengeluaran siri baharu, Bank telah mengadakan sesi pertemuan dengan pengendali mesin wang tunai dan pengendali tempat letak kereta untuk memastikan mesin diubah suai dengan berkesan agar boleh menerima siri baharu ini untuk kemudahan orang ramai. Mata wang siri baharu ini disambut baik oleh orang ramai apabila mula diedarkan pada tahun 2012.

Interaksi dan penglibatan kakitangan serta produktiviti yang lebih tinggi

Kerjasama dan kerja berpasukan dalam kalangan jabatan kini sudah menjadi budaya yang mantap di Bank. Interaksi dan penglibatan antara pihak Pengurusan dan kakitangan menjadi lebih pelbagai apabila lebih banyak sesi seperti ceramah tak formal, mesyuarat tak formal dan aktiviti sosial lain diadakan pada tahun 2012. Dengan itu, peluang terbuka luas untuk berkongsi pandangan, dan menjalin hubungan kerja dan kepercayaan yang lebih erat. Interaksi dan penglibatan kakitangan yang lebih giat, proses perancangan urusan lebih kukuh yang memberikan pemahaman yang lebih mendalam mengenai matlamat Bank, dan amalan pengurusan dan pembangunan tenaga mahir yang berkesan telah menyumbang kepada peningkatan produktiviti dalam Bank.

BANK NEGARA MALAYSIA
Struktur Organisasi

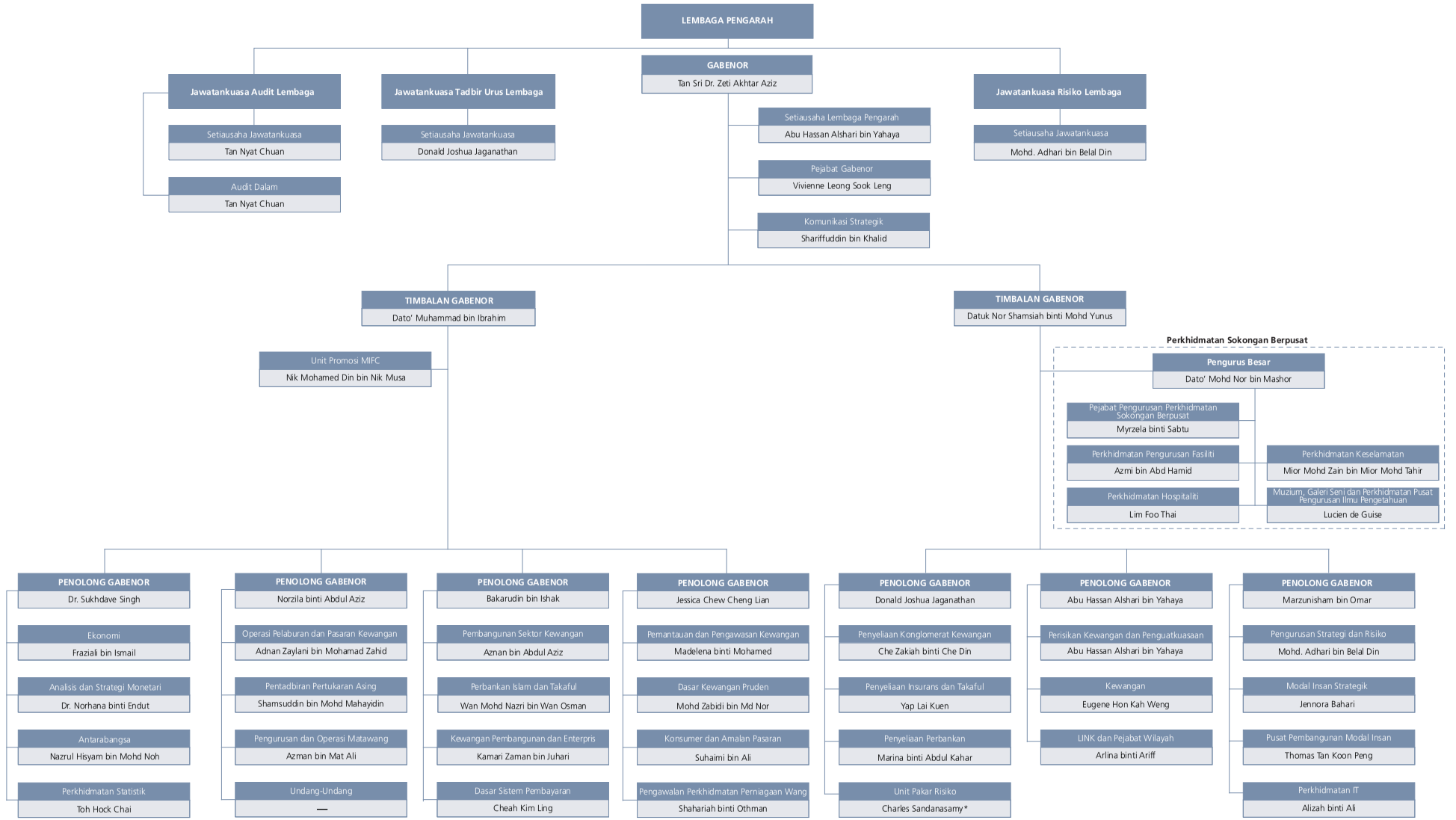

*Ketua (secara pentadbiran)

2012

PENYATA KEWANGAN TAHUNAN

142 Penyata Kedudukan Kewangan pada 31 Disember 2012

143 Penyata Pendapatan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2012

144 Nota-nota bagi Penyata Kewangan

SIJIL KETUA AUDIT NEGARA MENGENAI PENYATA KEWANGAN BANK NEGARA MALAYSIA BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2012

Saya telah mengaudit penyata kewangan Bank Negara Malaysia bagi tahun berakhir 31 Disember 2012. Pihak pengurusan bertanggungjawab terhadap penyata kewangan ini. Tanggungjawab saya adalah mengaudit dan memberi pendapat terhadap penyata kewangan tersebut.

Pengauditan telah dilaksanakan mengikut Akta Audit 1957 dan berpandukan piawaian pengauditan yang diluluskan. Piawaian tersebut menghendaki pengauditan dirancang dan dilaksanakan untuk mendapat kepastian yang munasabah sama ada penyata kewangan adalah bebas daripada kesilapan atau ketinggalan yang ketara. Pengauditan ini termasuk memeriksa rekod secara semak uji, menyemak bukti yang menyokong angka dan memastikan pendedahan yang mencukupi dalam penyata kewangan. Penilaian juga dibuat terhadap prinsip perakaunan yang digunakan, unjuran signifikan oleh pengurusan dan persembahan penyata kewangan secara keseluruhan. Saya percaya pengauditan yang dilaksanakan memberi asas yang munasabah terhadap pendapat saya.

Pada pendapat saya, penyata kewangan ini memberi gambaran yang benar dan saksama terhadap kedudukan kewangan Bank Negara Malaysia pada 31 Disember 2012 dan hasil operasi untuk tahun tersebut berdasarkan piawaian perakaunan yang diluluskan.

(TAN SRI DATO' SETIA HAJI AMBRIN BIN BUANG)
KETUA AUDIT NEGARA
MALAYSIA

PUTRAJAYA
12 MAC 2013

PERNYATAAN PENGERUSI DAN SEORANG AHLI LEMBAGA PENGARAH

Kami, Zeti Akhtar Aziz dan Oh Siew Nam, yang merupakan Pengerusi dan salah seorang Ahli Lembaga Pengarah Bank Negara Malaysia, dengan ini menyatakan bahawa pada pendapat Lembaga Pengarah, penyata kewangan ini disediakan untuk menunjukkan gambaran yang benar dan saksama berkenaan kedudukan Bank Negara Malaysia pada 31 Disember 2012 dan hasil operasinya bagi tahun yang berakhir pada tarikh itu.

Bagi pihak Lembaga Pengarah,

ZETI AKHTAR AZIZ
PENGERUSI

7 MAC 2013
KUALA LUMPUR

Bagi pihak Lembaga Pengarah,

OH SIEW NAM
PENGARAH

7 MAC 2013
KUALA LUMPUR

PENGAKUAN OLEH PEGAWAI UTAMA YANG BERTANGGUNGJAWAB TERHADAP PENGURUSAN KEWANGAN BANK NEGARA MALAYSIA

Saya, Eugene Hon Kah Weng, pegawai utama yang bertanggungjawab terhadap pengurusan kewangan Bank Negara Malaysia dengan ikhlasnya mengakui bahawa penyata kewangan, mengikut sebaik-baik pengetahuan dan kepercayaan saya, adalah betul dan saya membuat ikrar ini dengan sebenarnya mempercayai bahawa ia adalah benar dan atas kehendak Akta Akuan Berkanun, 1960.

Sebenarnya dan sesungguhnya diakui)
oleh penama di atas di Kuala Lumpur)
pada 7 Mac 2013.)

Di hadapan saya,

PESURUHJAYA SUMPAH
W 541
ZULKIFLA MOHD DAHLIM
MALAYSIA

106, BANGUNAN LOKE YEW
1, JALAN MAHKAMAH PERSEKUTUAN
50050 KUALA LUMPUR

Bank Negara Malaysia

Penyata Kedudukan Kewangan pada 31 Disember 2012

	Nota	2012 RM	2011 RM
ASET			
Emas dan Pertukaran Asing	3	418,534,966,977	414,432,520,031
Kedudukan Rizab Tabung Kewangan Antarabangsa		2,652,752,648	2,672,204,523
Milikan Hak Pengeluaran Khas		6,043,522,017	6,252,997,720
Kertas Kerajaan Malaysia	4	2,182,809,238	2,017,022,067
Deposit dengan Institusi Kewangan	5	28,235,130,500	28,797,250,000
Pinjaman dan Pendahuluan	6	9,550,114,161	10,671,155,047
Aset-aset Lain	7	9,131,723,239	8,126,397,188
Jumlah Aset		**476,331,018,780**	**472,969,546,576**
LIABILITI DAN MODAL			
Mata Wang dalam Edaran		67,124,370,608	61,874,099,518
Deposit oleh: Institusi Kewangan		180,812,181,557	214,905,708,306
Kerajaan Persekutuan		14,708,467,629	10,817,830,921
Lain-lain	8	4,083,301,315	13,066,091,926
Kertas Bank Negara		153,129,553,960	107,983,490,852
Peruntukan Hak Pengeluaran Khas	9	6,326,742,220	6,548,320,169
Liabiliti-liabiliti Lain	10	21,711,608,582	25,844,324,400
Jumlah Liabiliti		447,896,225,871	441,039,866,092
Modal Berbayar	11	100,000,000	100,000,000
Kumpulan Wang Rizab Am	12	14,368,713,485	14,368,386,506
Rizab Risiko	13	13,966,079,424	17,461,293,978
Jumlah Modal		28,434,792,909	31,929,680,484
Jumlah Liabiliti dan Modal		**476,331,018,780**	**472,969,546,576**

Nota-nota pada muka surat yang berikut merupakan sebahagian daripada penyata kewangan ini.

Bank Negara Malaysia

Penyata Pendapatan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2012

	Nota	2012 RM	2011 RM
Jumlah Pendapatan	14	**6,912,371,963**	**6,071,018,517**
Tolak:			
Perbelanjaan Berulang	15	1,151,187,009	964,570,808
Perbelanjaan Pembangunan	16	160,857,975	382,022,681
Jumlah Perbelanjaan		**1,312,044,984**	**1,346,593,489**
Untung Bersih		**5,600,326,979**	**4,724,425,028**
Pengagihan Untung Bersih:			
Pindahan kepada Rizab Risiko	17	4,100,000,000	2,000,000,000
Pindahan kepada Kumpulan Wang Rizab Am		326,979	724,425,028
Amaun belum bayar kepada Kerajaan Persekutuan		1,500,000,000	2,000,000,000
Untung Bersih		**5,600,326,979**	**4,724,425,028**

Nota-nota pada muka surat yang berikut merupakan sebahagian daripada penyata kewangan ini.

Nota-nota bagi Penyata Kewangan bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2012

1. **Maklumat Am**

Bank Negara Malaysia (Bank) merupakan badan berkanun yang ditubuhkan di bawah Akta Bank Negara Malaysia 1958. Akta ini telah dimansuhkan oleh Akta Bank Negara Malaysia 2009. Ibu pejabat Bank terletak di Bank Negara Malaysia, Jalan Dato' Onn, 50480 Kuala Lumpur.

Matlamat utama Bank adalah untuk menggalakkan kestabilan monetari dan kestabilan kewangan yang kondusif bagi pertumbuhan ekonomi Malaysia yang mampan. Sehubungan dengan itu, fungsi utama Bank adalah seperti yang berikut:

(a) untuk merumuskan dan mengendalikan dasar monetari di Malaysia;
(b) untuk mengeluarkan mata wang di Malaysia;
(c) untuk mengawal selia dan menyelia institusi kewangan yang tertakluk kepada undang-undang yang dikuatkuasakan oleh Bank;
(d) untuk mengawasi pasaran wang dan pasaran pertukaran asing;
(e) untuk mengawasi sistem pembayaran;
(f) untuk menggalakkan sistem kewangan yang kukuh, progresif dan inklusif;
(g) untuk memegang dan menguruskan rizab asing Malaysia;
(h) untuk menggalakkan rejim kadar pertukaran yang selaras dengan asas-asas ekonomi negara; dan
(i) untuk bertindak sebagai penasihat kewangan, jurubank dan ejen kewangan Kerajaan.

Lembaga Pengarah telah meluluskan penyata kewangan tahunan ini pada 7 Mac 2013.

2. **Dasar Perakaunan**

Dasar perakaunan utama yang digunakan dalam penyediaan penyata kewangan ini dihuraikan di bawah. Dasar perakaunan ini digunakan secara konsisten untuk kedua-dua tahun kewangan yang dikemukakan, kecuali dinyatakan sebaliknya.

2.1 **Asas Penyediaan Penyata Kewangan**

(a) Penyata kewangan ini telah disediakan mengikut Akta Bank Negara Malaysia 2009 dan Piawaian Pelaporan Kewangan Malaysia (Malaysian Financial Reporting Standards, MFRS) yang berkaitan. Seksyen 10 Akta Bank Negara Malaysia 2009 memperuntukkan bahawa, dalam penyediaan penyata kewangannya, Bank hendaklah mematuhi piawaian perakaunan setakat yang, pada pendapat Bank, adalah wajar, dengan mengambil kira matlamat dan fungsi Bank. Dengan mengambil kira tanggungjawabnya untuk merumuskan dan mengendalikan dasar monetari yang berkesan, Bank berpendapat bahawa penyediaan penyata kewangan ini wajar berbeza daripada MFRS dalam beberapa aspek.

(b) Penyediaan penyata kewangan yang mematuhi keperluan MFRS menghendaki pihak pengurusan membuat pertimbangan, anggaran dan andaian berdasarkan maklumat yang ada yang mungkin memberikan kesan kepada penggunaan dasar perakaunan dan jumlah aset dan liabiliti, selain penzahiran aset dan liabiliti luar jangka yang dilaporkan pada tarikh penyata kewangan, dan jumlah pendapatan dan perbelanjaan yang dilaporkan pada tahun kewangan. Walaupun anggaran ini berasaskan pengetahuan terbaik pihak pengurusan mengenai peristiwa dan tindakan semasa, hasil sebenar mungkin berbeza daripada anggaran yang dibuat.

2.2 **Asas Pengukuran dan Perakaunan Terakru**

Penyata kewangan ini disediakan pada asas terakru, menggunakan konvensi kos sejarah, kecuali dinyatakan sebaliknya.

2.3 **Penukaran Mata Wang Asing**

(a) Penyata kewangan disediakan mengikut nilai ringgit Malaysia, iaitu mata wang bagi persekitaran ekonomi utama tempat Bank beroperasi.

(b) Aset dan liabiliti dalam mata wang asing telah dinilai semula kepada ringgit Malaysia pada kadar pertukaran semasa pada tarikh lembaran imbangan. Urus niaga dalam mata wang asing pada tahun ini telah dinilai dalam ringgit Malaysia pada kadar pertukaran semasa mengikut tarikh nilai.

(c) Keuntungan atau kerugian bagi penilaian semula yang belum direalisasikan disebabkan oleh perubahan kadar pertukaran direkodkan dalam Rizab Risiko.

2.4 **Sekuriti dan Pelaburan**

Sekuriti dan pelaburan dinyatakan terutamanya pada kos, dan peruntukan telah dibuat bagi penyusutan nilai pada 31 Disember 2012. Instrumen kewangan yang telah diklasifikasikan sebagai Sedia Untuk Dijual direkodkan pada nilai saksama dan keuntungan atau kerugian bagi penilaian semula yang belum direalisasikan disebabkan oleh perubahan harga pasaran direkodkan dalam Rizab Risiko.

2.5 **Untung Bersih**

Untung bersih Bank diagihkan mengikut seksyen 7 Akta Bank Negara Malaysia 2009 dan hanya untung terealisasi layak diagihkan.

2.6 **Perjanjian Belian Balik (Repo) dan Repo Berbalik**

Amaun yang dipinjam di bawah perjanjian repo dilaporkan di bawah 'Liabiliti-liabiliti Lain', manakala amaun yang dipinjamkan di bawah perjanjian repo berbalik dilaporkan di bawah 'Aset-aset Lain'. Perbezaan antara amaun diterima dengan amaun dibayar di bawah perjanjian repo dan repo berbalik masing-masing diiktiraf sebagai perbelanjaan faedah dan pendapatan faedah mengikut asas garis lurus.

2.7 **Aset Tetap**

Perbelanjaan modal yang ditanggung terhadap aset tetap dikurangkan kepada nilai nominal atau dihapuskan terus pada tahun perolehan.

3. **Emas dan Pertukaran Asing**

	2012 RM	2011 RM
Sekuriti Asing	369,087,355,757	359,284,482,783
Deposit Asing	10,382,364,133	15,588,170,298
Baki di Bank Pusat Lain, Bank for International Settlements (BIS) dan Tabung Kewangan Antarabangsa (International Monetary Fund, IMF)	7,123,144,900	6,036,194,304
Lain-lain	31,942,102,187	33,523,672,646
	418,534,966,977	414,432,520,031

4. **Kertas Kerajaan Malaysia**

Kertas Kerajaan Malaysia merujuk kepada pemegangan instrumen hutang Kerajaan yang merupakan sebahagian daripada instrumen yang boleh digunakan dalam operasi dasar monetari Bank.

	2012 RM	2011 RM
Sekuriti Kerajaan Malaysia	2,176,401,438	2,016,831,567
Sukuk 1Malaysia 2010	6,407,800	190,500
	2,182,809,238	2,017,022,067

5. **Deposit dengan Institusi Kewangan**
Deposit dengan institusi kewangan terdiri daripada deposit yang disimpan oleh Bank dengan institusi kewangan di bawah seksyen 75(i) dan seksyen 100 Akta Bank Negara Malaysia 2009.

6. **Pinjaman dan Pendahuluan**
Pinjaman dan pendahuluan terdiri terutamanya daripada pendahuluan yang diberikan oleh Bank kepada institusi pelaksana di bawah pelbagai skim seperti Tabung Industri Kecil dan Sederhana dan Tabung Usahawan Baharu yang bertujuan untuk menggalakkan pertumbuhan dan perkembangan pertubuhan perusahaan kecil dan sederhana. Pemberian pendahuluan ini diperuntukkan terutamanya di bawah seksyen 48, seksyen 49 dan seksyen 100 Akta Bank Negara Malaysia 2009.

7. **Aset-aset Lain**
Aset-aset lain termasuk pelaburan dalam saham dan bon sebanyak RM6,967,707,261 yang diperoleh di bawah seksyen 48(1) dan seksyen 100 Akta Bank Negara Malaysia 2009.

8. **Deposit oleh Lain-lain**
Sebahagian besar daripada deposit ini terdiri daripada deposit institusi nasional, agensi kerajaan dan pihak berkuasa awam.

9. **Peruntukan Hak Pengeluaran Khas**
Negara-negara anggota IMF diperuntukkan Hak Pengeluaran Khas (Special Drawing Rights, SDR) seimbang dengan sumbangan yang diberikan kepada IMF. Peruntukan SDR ini merupakan suatu liabiliti tidak aktif Bank terhadap IMF, dengan aset diterima dalam bentuk SDR daripada IMF. Jumlah bersih peruntukan terkumpul SDR ialah SDR1,346,143,721 yang bersamaan dengan RM6,326,742,220.

10. **Liabiliti-liabiliti Lain**
Sebahagian besar liabiliti-liabiliti lain termasuk simpanan oleh institusi kewangan di bawah perjanjian repo.

11. **Modal Berbayar**
Modal berbayar sebanyak RM100,000,000 dimiliki oleh Kerajaan Malaysia.

12. **Kumpulan Wang Rizab Am**

	2012 RM	2011 RM
Pada 1 Januari	14,368,386,506	13,643,961,478
Pindahan daripada Untung Bersih	326,979	724,425,028
Pada 31 Disember	14,368,713,485	14,368,386,506

13. **Rizab Risiko**
Rizab ini diwujudkan bagi merekod keuntungan atau kerugian yang belum direalisasikan berikutan perubahan kadar pertukaran mata wang asing dan harga pasaran dan untuk menampung sebarang kemungkinan kerugian pada masa hadapan disebabkan oleh keadaan yang kurang menggalakkan yang di luar kawalan Bank. Rizab Turun Naik Kadar Pertukaran, Rizab Penilaian Semula dan Rizab Luar Jangka yang telah dibentangkan pada tahun-tahun yang terdahulu sebagai 'Rizab-rizab Lain' telah disatukan dan dinamakan Rizab Risiko.

14. **Jumlah Pendapatan**
Jumlah pendapatan merangkumi hasil daripada pengurusan rizab asing termasuk faedah dan dividen, pendapatan bukan perbendaharaan, keuntungan atau kerugian modal direalisasikan, dan dinyatakan pada nilai bersih setelah ditolak pelunasan/akresi atas premium/diskaun, dan kos dasar monetari.

15. **Perbelanjaan Berulang**
Perbelanjaan berulang merupakan perbelanjaan yang ditanggung dalam pengurusan dan pentadbiran operasi harian Bank.

16. **Perbelanjaan Pembangunan**
Perbelanjaan pembangunan merupakan perbelanjaan yang ditanggung terutamanya bagi membiayai projek pembangunan dan projek jangka panjang yang dilaksanakan oleh Bank, yang selaras dengan matlamat dan fungsi utama Bank.

17. **Pindahan kepada Rizab Risiko**
Pindahan kepada Rizab Risiko ini dibuat mengikut seksyen 7 Akta Bank Negara Malaysia 2009.

18. **Perkara Luar Jangka dan Komitmen**

18.1 **Aset Luar Jangka**
Jumlah aset luar jangka pada 31 Disember 2012 ialah RM1,400,000,000. Aset ini terdiri daripada jumlah sumbangan Bank kepada Tabung Amanah Pusat Kepimpinan Kewangan Antarabangsa (International Centre for Leadership in Finance, ICLIF) berjumlah RM800,000,000 dan Tabung Amanah Pusat Pendidikan Kewangan Islam Antarabangsa (International Centre for Education in Islamic Finance, INCEIF) berjumlah RM600,000,000 untuk membiayai aktiviti berkaitan dengan latihan, penyelidikan dan pembangunan sumber manusia dalam bidang perbankan dan perkhidmatan kewangan yang dikendalikan oleh Pusat Kepimpinan dan Tadbir Urus ICLIF dan INCEIF. Surat Ikatan Amanah memperuntukkan bahawa jumlah sumbangan tersebut akan dikembalikan kepada Bank apabila Pusat-pusat tersebut mampu berdikari pada masa hadapan.

18.2 **Komitmen**
Jumlah komitmen pada 31 Disember 2012 terdiri daripada yang berikut:

(a) **Keanggotaan dengan IMF**
(i) Bank mempunyai kewajipan untuk membayar IMF sebanyak RM5,857,006,246 dalam bentuk SDR atau mata wang boleh tukar lain yang merupakan bahagian belum bayar kuota Malaysia di IMF di bawah Artikel Persetujuan.
(ii) Pada 15 Disember 2010, selaras dengan Resolusi Lembaga Gabenor No. 66-2, IMF telah menerima pakai "Fourteenth General Review of Quotas and Reform of the Executive Board" dengan kuota bagi setiap negara anggota dinaikkan. Pada 31 Disember 2012, Malaysia telah bersetuju dengan kenaikan kuotanya daripada SDR1,773,900,000 kepada SDR3,633,800,000 (bersamaan dengan RM17,078,500,254).
(iii) Bank telah menyertai Pengaturan Baharu untuk Meminjam (New Arrangements to Borrow, NAB), iaitu satu set pengaturan kredit antara IMF dengan negara anggotanya bagi menyediakan sumber pembiayaan tambahan kepada IMF yang bertujuan untuk memelihara kestabilan sistem monetari antarabangsa. Pada 31 Disember 2012, jumlah komitmen di bawah pengaturan kredit NAB ialah SDR303,500,000 (bersamaan dengan RM1,426,419,954).
(iv) Pada 23 Julai 2012, Bank telah bersetuju memberikan sumbangan dua-hala kepada IMF berjumlah USD1,000,000,000 (bersamaan dengan RM3,058,000,000) yang diperuntukkan untuk tujuan luar jangkaan dan menangani krisis kewangan.

(b) **Pelaburan dalam Bank for International Settlements**
Pelaburan sebanyak RM56,751,305 merupakan bahagian belum dipanggil daripada 3,220 unit saham yang dipegang oleh Bank dalam BIS. Jumlah ini adalah berdasarkan nilai nominal (SDR5,000) bahagian belum dipanggil dan kadar SDR pada tarikh lembaran imbangan.

(c) **Pengaturan Swap**

(i) **Pengaturan Swap ASEAN**

Bank telah menyertai Pengaturan Swap ASEAN (ASEAN Swap Arrangement, ASA) pelbagai hala bersama-sama dengan bank pusat dan pihak berkuasa monetari ASEAN lain bagi memberikan sokongan mudah tunai mata wang asing jangka pendek kepada negara anggota yang menghadapi masalah imbangan pembayaran. Pada 31 Disember 2012, jumlah komitmen Bank ialah sebanyak USD300 juta (bersamaan dengan RM917.4 juta) dan tiada sebarang permohonan untuk sokongan mudah tunai di bawah ASA dari mana-mana negara anggota pada tahun kewangan tersebut.

(ii) **Pengaturan Swap Dua Hala**

Pada 2 April 2010, Bank telah memperbaharui perjanjian Pengaturan Swap Dua Hala (Bilateral Swap Arrangement, BSA) dengan People's Bank of China di bawah Inisiatif Chiang Mai. Di bawah perjanjian ini, sumber kewangan dalam dolar Amerika Syarikat boleh diperoleh melalui pengaturan swap dengan mata wang tempatan masing-masing. Pada 31 Disember 2012, jumlah komitmen Bank di bawah pengaturan ini ialah sebanyak USD1.5 bilion (bersamaan dengan RM4.6 bilion) dan tiada sebarang permohonan untuk mengaktifkan BSA pada tahun kewangan tersebut.

(iii) **Pengaturan Swap Mata Wang Dua Hala**

Pada 8 Februari 2012, Bank memperbaharui perjanjian Pengaturan Swap Mata Wang Dua Hala (Bilateral Currency Swap Arrangement, BCSA) dengan People's Bank of China yang bertujuan untuk menggalakkan dan memudahkan penyelesaian perdagangan dalam mata wang tempatan kedua-dua negara. Pada 31 Disember 2012, jumlah komitmen Bank di bawah BCSA ialah RM90 bilion dan tiada sebarang permohonan untuk mengaktifkan BCSA pada tahun kewangan tersebut.

(iv) **Pengaturan Multilateralisasi Inisiatif Chiang Mai**

Bank telah menyertai pengaturan Multilateralisasi Inisiatif Chiang Mai (Chiang Mai Initiative Multilateralisation, CMIM) yang bertujuan untuk memberikan sokongan kewangan kepada negara anggota ASEAN+3 yang menghadapi masalah imbangan pembayaran dan mudah tunai jangka pendek. Tarikh kuat kuasa Perjanjian CMIM adalah pada 24 Mac 2010. Di bawah pengaturan CMIM, negara-negara anggota yang menghadapi masalah imbangan pembayaran dan mudah tunai jangka pendek boleh mendapatkan sokongan kewangan dalam dolar Amerika Syarikat melalui pengaturan swap terhadap mata wang negara masing-masing. Pada 31 Disember 2012, jumlah komitmen Bank ialah sebanyak USD9.1 bilion (bersamaan dengan RM27.8 bilion). Bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2012, tiada sebarang permohonan untuk sokongan mudah tunai dari mana-mana negara anggota.

19. **Pengurusan Risiko Kewangan**

Jawatankuasa Pengurusan Rizab memantau risiko perbendaharaan dan risiko pelaburan dalam pengurusan rizab supaya berada pada paras yang sewajarnya bagi memastikan matlamat melindungi modal, mudah tunai dan pulangan tercapai. Untuk melaksanakan fungsi ini dan aktiviti yang berkaitan, risiko utama pelaburan merangkumi yang berikut:

(a) **Risiko Pasaran**

Risiko pasaran ialah dedahan pelaburan Bank terhadap pergerakan negatif dalam harga pasaran seperti harga ekuiti, kadar faedah dan kadar pertukaran asing. Risiko pasaran dipantau pada asas harian dan semua pelaburan serta instrumen akan dinilai mengikut pasaran. Pelaburan adalah berpandukan dasar tanda aras yang diluluskan oleh Lembaga Pengarah, yang mencerminkan matlamat pelaburan jangka panjang dan profil risiko-pulangan yang wajar. Berasaskan dasar tanda aras tersebut, 'pengambilan risiko yang lebih aktif' boleh dibuat melalui pelaburan dan instrumen yang melangkaui tanda aras tetapi hendaklah dalam garis panduan pelaburan yang diluluskan. Tahap 'pengambilan risiko yang lebih aktif' ini diukur dan dikawal dengan menggunakan had yang mesti dipatuhi. Analisis kepekaan dan ujian ketahanan dijalankan untuk menentukan kemungkinan kerugian yang dinilai mengikut pasaran, berikutan pergerakan negatif dan turun naik dalam pasaran.

(b) **Risiko Kredit**

Risiko kredit ialah risiko pelaburan yang tidak memperoleh pulangan pokok dan faedah, yang telah cukup tempohnya disebabkan oleh kemungkiran oleh penerbit hutang atau kegagalan rakan niaga untuk memenuhi kewajipan kontraktualnya kepada Bank. Satu rangka kerja risiko kredit berasaskan penarafan yang komprehensif diwujudkan bagi mengawasi tahap dedahan kredit yang dibenarkan dalam pelaburan oleh Bank. Ini memastikan pelaburan dibuat dengan penerbit dan rakan niaga yang mempunyai kedudukan kredit yang tinggi dan keberangkalian mengalami kerugian adalah kecil. Rangka kerja yang diluluskan oleh Lembaga Pengarah ini juga mengambil kira penunjuk kredit berasaskan pasaran seperti penarafan yang tersirat dalam harga pasaran kewangan. Ini menambah baik rangka kerja kredit dengan menyediakan penilaian kredit yang lebih dinamik dan terkini.

(c) **Risiko Operasi**

Risiko operasi bagi operasi perbendaharaan ialah risiko kerugian kewangan akibat kegagalan proses dalaman, kawalan dan prosedur yang tidak mencukupi, atau perkembangan dalaman atau luaran lain yang menjejaskan operasi. Risiko operasi dapat dikurangkan melalui rangka kerja tadbir urus yang mantap dan pelaksanaan kawalan dan had risiko yang berkesan. Satu pangkalan data risiko operasi yang menyeluruh telah diwujudkan untuk membantu usaha mengenal pasti risiko yang mungkin timbul dalam operasi perbendaharaan Bank supaya tindakan dapat diambil bagi menguruskan jurang yang ada dan mengurangkan kerugian kewangan.

20. **Cukai Pendapatan**

Bank dikecualikan daripada membayar cukai pendapatan dan cukai pendapatan tambahan seperti yang ditetapkan dalam Perintah Cukai Pendapatan (Pengecualian) (No. 7) 1989.

2012

TAMBAHAN

KANDUNGAN

Statistik Ekonomi dan Kewangan Utama

Akaun Negara

A.1	Keluaran Dalam Negeri Kasar Mengikut Jenis Aktiviti Ekonomi pada Harga Malar Tahun 2005	MS 1
A.2	Pertumbuhan dalam Pengeluaran Perkilangan (2005=100)	MS 2
A.3	Prestasi Sektor Perkhidmatan pada Harga Malar Tahun 2005	MS 3
A.4	Penunjuk Terpilih bagi Sektor Perkhidmatan	MS 4
A.5	PNK Mengikut Agregat Permintaan	MS 5
A.6	Jurang Tabungan-Pelaburan	MS 6
A.7	Pasaran Pekerja: Penunjuk Terpilih	MS 7
A.8	Penunjuk Penggunaan Swasta	MS 8
A.9	Penunjuk Pelaburan Swasta	MS 9

Sektor Luar Negeri

A.10	Imbangan Pembayaran	MS 10
A.11	Eksport Kasar	MS 12
A.12	Eksport Komoditi Utama	MS 13
A.13	Pasaran Utama Eksport Perkilangan	MS 14
A.14	Pasaran Utama Eksport Elektronik	MS 15
A.15	Pasaran Utama Eksport Keluaran Elektrik	MS 15
A.16	Pasaran Utama Eksport Kimia dan Keluaran Kimia	MS 16
A.17	Pasaran Utama Eksport Minyak Sawit	MS 16
A.18	Pasaran Utama Eksport Getah	MS 17
A.19	Pasaran Utama Eksport Minyak Mentah	MS 18
A.20	Pasaran Utama Eksport Gas Asli Cecair	MS 18
A.21	Hutang Luar Negeri dan Khidmat Bayaran Hutang	MS 19

Penunjuk Monetari dan Kewangan

A.22	Indeks Harga Pengguna	MS 20
A.23	Indeks Harga Pengeluar	MS 20
A.24	Wang Secara Luas (M3)	MS 21
A.25	Bekalan Wang: Perubahan Tahunan dan Kadar Pertumbuhan	MS 22
A.26	Kadar Faedah (%)	MS 23
A.27	Pergerakan Ringgit	MS 24
A.28	Institusi Kredit Perumahan	MS 25
A.29	Pinjaman Perumahan Terkumpul	MS 26
A.30	Pinjaman Perumahan yang Diluluskan	MS 26
A.31	Pembiayaan Ekonomi	MS 27

Kewangan Awam

A.32	Kewangan Sektor Awam Disatukan	MS 28

Penunjuk Terpilih Ekonomi Antarabangsa

A.33	Ekonomi-ekonomi Maju Utama: Penunjuk Ekonomi Utama	MS 29
A.34	Asia Sedang Pesat Membangun: Penunjuk Ekonomi Utama	MS 30

Jadual A.1

Keluaran Dalam Negeri Kasar mengikut Jenis Aktiviti Ekonomi pada Harga Malar Tahun 2005

	2008	2009	2010	2011	2012*a*	2013*r*
	RM juta					
Pertanian	50,036	50,063	51,263	54,299	54,750	56,914
Perlombongan dan kuari	70,996	66,386	66,122	62,334	63,220	66,351
Perkilangan	167,148	152,150	170,258	178,333	186,868	195,933
Pembinaan	18,151	19,270	20,428	21,370	25,328	29,343
Perkhidmatan	325,712	335,027	359,215	384,272	408,926	431,226
Campur: Duti import	7,523	6,989	7,660	8,653	9,977	10,146
KDNK pada harga pembeli[1]	**639,565**	**629,885**	**674,946**	**709,261**	**749,070**	**789,913**
	Perubahan tahunan (%)					
Pertanian	3.8	0.1	2.4	5.9	0.8	4.0
Perlombongan dan kuari	-2.4	-6.5	-0.4	-5.7	1.4	5.0
Perkilangan	0.8	-9.0	11.9	4.7	4.8	4.9
Pembinaan	4.4	6.2	6.0	4.6	18.5	15.9
Perkhidmatan	8.6	2.9	7.2	7.0	6.4	5.5
Campur: Duti import	26.7	-7.1	9.6	13.0	15.3	1.7
KDNK pada harga pembeli	**4.8**	**-1.5**	**7.2**	**5.1**	**5.6**	**5.0 ~ 6.0**

[1] Angka-angka tidak semestinya terjumlah disebabkan oleh penggenapan
a Awalan
r Ramalan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

Jadual A.2

Pertumbuhan dalam Pengeluaran Perkilangan (2005=100)

	2009	2010	2011	2012	2010	2011	2012
	Indeks				Perubahan tahunan (%)		
Industri berorientasikan eksport	**97.7**	**107.1**	**110.8**	**115.2**	**9.7**	**3.4**	**3.9**
Kelompok elektronik dan keluaran elektrik	**83.2**	**97.7**	**94.2**	**96.3**	**17.4**	**-3.6**	**2.2**
Elektronik	*85.5*	*88.1*	*77.8*	*81.1*	*3.1*	*-11.7*	*4.2*
Keluaran elektrik	*78.8*	*116.5*	*126.3*	*126.1*	*47.8*	*8.4*	*-0.2*
Kelompok keluaran berkaitan sumber	**107.4**	**113.5**	**121.9**	**127.9**	**5.7**	**7.4**	**4.9**
Kimia dan keluaran kimia	105.8	117.9	128.3	139.0	11.5	8.8	8.4
Keluaran petroleum	116.5	113.7	120.7	125.9	-2.4	6.2	4.3
Tekstil, pakaian dan kasut	80.4	83.8	92.5	85.7	4.2	10.4	-7.4
Kayu dan keluaran kayu	76.0	84.9	79.9	85.7	11.7	-5.9	7.2
Keluaran getah	124.3	150.2	171.0	176.2	20.8	13.9	3.0
Pemprosesan di luar estet	112.6	110.0	119.6	119.6	-2.3	8.7	0.0
Keluaran kertas	114.0	125.8	140.4	135.8	10.4	11.6	-3.3
Industri berorientasikan pasaran dalam negeri	**114.6**	**132.5**	**143.3**	**155.2**	**15.6**	**8.2**	**8.3**
Kelompok berkaitan pembinaan	**112.4**	**133.7**	**157.1**	**170.5**	**18.9**	**17.6**	**8.5**
Keluaran berkaitan pembinaan	95.8	116.8	132.0	133.1	21.9	13.0	0.9
Keluaran galian bukan logam	*99.3*	*121.7*	*148.0*	*155.4*	*22.6*	*21.6*	*5.0*
Keluaran besi asas dan keluli dan logam bukan ferus	*91.5*	*110.9*	*112.4*	*105.9*	*21.1*	*1.4*	*-5.8*
Keluaran logam yang direka	144.6	166.3	205.9	242.8	15.0	23.8	18.0
Kelompok keluaran berkaitan pengguna	**116.1**	**131.6**	**133.4**	**144.1**	**13.4**	**1.3**	**8.1**
Keluaran makanan	129.8	133.8	140.1	152.3	3.1	4.7	8.7
Kelengkapan pengangkutan	102.0	132.3	126.7	144.3	29.7	-4.3	13.9
Minuman	114.5	150.4	163.0	158.0	31.4	8.4	-3.0
Keluaran tembakau	87.5	88.2	98.6	109.0	0.9	11.8	10.6
Lain-lain	129.1	115.4	114.0	112.7	-10.6	-1.2	-1.1
Jumlah	**101.0**	**112.2**	**117.2**	**123.1**	**11.1**	**4.5**	**5.0**

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Jadual A.3

Prestasi Sektor Perkhidmatan pada Harga Malar Tahun 2005

	2008	2009	2010	2011	2012*a*	2008	2009	2010	2011	2012*a*
	Perubahan tahunan (%)					Sumbangan kepada KDNK (%)				
Perkhidmatan	**8.6**	**2.9**	**7.2**	**7.0**	**6.4**	**50.9**	**53.2**	**53.2**	**54.2**	**54.6**
Perkhidmatan pengantara	8.5	3.2	7.9	6.2	7.4	20.6	21.6	21.8	22.0	22.4
Kewangan dan insurans	*9.7*	*4.4*	*8.2*	*6.5*	*7.9*	*8.5*	*9.0*	*9.1*	*9.2*	*9.4*
Harta tanah dan perkhidmatan perniagaan	*8.9*	*3.6*	*7.1*	*5.5*	*7.1*	*5.1*	*5.4*	*5.4*	*5.4*	*5.5*
Pengangkutan dan penyimpanan	*6.0*	*-3.0*	*6.9*	*5.4*	*4.9*	*3.7*	*3.7*	*3.7*	*3.7*	*3.6*
Komunikasi	*8.0*	*6.2*	*9.1*	*7.6*	*9.1*	*3.3*	*3.6*	*3.6*	*3.7*	*3.8*
Perkhidmatan akhir	8.6	2.6	6.8	7.5	5.7	30.3	31.6	31.5	32.2	32.2
Perdagangan borong dan runcit	*11.5*	*1.7*	*8.3*	*7.1*	*4.6*	*13.5*	*14.0*	*14.1*	*14.4*	*14.3*
Penginapan dan restoran	*7.4*	*4.5*	*6.8*	*6.0*	*5.4*	*2.3*	*2.4*	*2.4*	*2.5*	*2.5*
Utiliti	*3.3*	*2.0*	*7.0*	*3.1*	*4.3*	*2.5*	*2.6*	*2.6*	*2.5*	*2.5*
Perkhidmatan Kerajaan	*7.6*	*3.4*	*5.7*	*12.4*	*9.6*	*7.0*	*7.3*	*7.2*	*7.7*	*8.0*
Perkhidmatan lain	*6.0*	*3.8*	*4.3*	*4.7*	*3.9*	*5.0*	*5.2*	*5.1*	*5.1*	*5.0*

a Awalan
Nota: Angka-angka tidak semestinya terjumlah disebabkan oleh penggenapan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Jadual A.4

Penunjuk Terpilih bagi Sektor Perkhidmatan

	2008	2009	2010	2011	2012
	Perubahan tahunan (%)				
Utiliti					
Indeks pengeluaran elektrik	-11.6	-20.5	8.8	2.0	5.1
Perdagangan Borong & Runcit dan Penginapan & Restoran					
Kredit penggunaan yang dikeluarkan	1.6	24.3	13.7	7.1	0.7
Ketibaan pelancong	5.1	7.2	3.9	0.6	1.3
Jumlah jualan kenderaan bermotor	2.8	7.1	12.8	-0.9	4.6
Kewangan & Insurans dan Harta Tanah & Perkhidmatan Perniagaan					
Pinjaman terkumpul dalam sistem perbankan	12.8	7.8	12.7	13.6	10.4
Premium insurans	1.8	5.3	10.8	5.9	10.5
Urus niaga Bursa Malaysia (jumlah unit)	-59.5	70.0	2.1	30.0	-3.1
Pengangkutan & Penyimpanan dan Komunikasi					
Jumlah kontena dikendalikan di Pelabuhan Klang dan PTP (TEUs)	7.7	-1.8	15.6	11.3	3.4
Jumlah penumpang di lapangan terbang	5.9	6.9	12.2	10.6	4.9
Kargo udara yang dikendalikan	-6.7	-13.7	14.2	-2.1	-1.7
Trafik SMS	28.7	22.1	8.3	-3.8	-6.0
Kadar penembusan:	%				
- Jalur lebar[1]	21.1	31.7	55.6	62.3	66.0
- Telefon selular[2]	98.9	106.2	119.2	127.7	141.6
- Talian tetap[1]	44.9	44.0	42.5	37.3	34.4

[1] daripada isi rumah
[2] daripada populasi

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia; Lembaga Penggalakan Pelancongan Malaysia; Persatuan Automotif Malaysia; Bursa Malaysia Berhad; Lembaga Pelabuhan Klang; Pelabuhan Tanjung Pelepas Sdn Bhd; Malaysia Airports Holdings Berhad; Senai Airport Terminal Services Sdn Bhd; Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia; dan Bank Negara Malaysia

Jadual A.5

PNK Mengikut Agregat Permintaan

	2008	2009	2010	2011	2012*a*	2013*r*
	pada Harga Semasa (RM juta)					
Penggunaan	432,796	441,185	474,578	533,223	586,955	638,390
Penggunaan swasta	*344,215*	*348,168*	*377,631*	*418,473*	*460,208*	*505,110*
Penggunaan awam	*88,581*	*93,017*	*96,947*	*114,750*	*126,747*	*133,280*
Pelaburan	158,381	156,660	176,903	195,002	240,272	275,848
Pelaburan swasta	*86,114*	*81,028*	*95,853*	*111,789*	*139,540*	*165,071*
Pelaburan awam	*72,268*	*75,633*	*81,050*	*83,213*	*100,731*	*110,777*
Perubahan dalam stok[1]	6,837	-29,517	7,133	12,797	-1,545	4,422
Eksport barangan dan perkhidmatan	766,096	651,671	745,310	806,703	820,043	836,245
Import barangan dan perkhidmatan	594,160	507,142	608,887	666,645	708,193	746,678
KDNK pada harga pembeli	769,949	712,857	795,037	881,080	937,532	1,008,227
Imbangan pendapatan primer	-23,034	-14,215	-26,514	-21,971	-33,683	-27,184
PNK	746,915	698,642	768,523	859,109	903,850	981,044
	pada Harga Malar 2005 (RM juta)					
Penggunaan	382,437	387,844	410,369	446,895	478,822	509,288
Penggunaan swasta	*307,467*	*309,169*	*329,433*	*352,919*	*380,116*	*407,028*
Penggunaan awam	*74,970*	*78,675*	*80,936*	*93,976*	*98,706*	*102,259*
Pelaburan	145,525	141,584	156,346	166,486	199,668	224,066
Pelaburan swasta	*79,111*	*73,231*	*84,601*	*94,945*	*115,879*	*133,986*
Pelaburan awam	*66,414*	*68,353*	*71,745*	*71,541*	*83,789*	*90,080*
Perubahan dalam stok[1]	1,196	-8,682	8,161	3,243	5,220	3,685
Eksport barangan dan perkhidmatan	690,096	615,024	684,795	713,502	713,894	726,546
Import barangan dan perkhidmatan	579,688	505,886	584,726	620,864	648,533	673,671
KDNK pada harga pembeli	639,565	629,885	674,946	709,261	749,070	789,913
Imbangan pendapatan primer	-34,180	-21,941	-41,117	-44,652	-55,560	-50,262
PNK	605,385	607,944	633,829	664,609	693,510	739,651

[1] Termasuk perbezaan perangkaan
a Awalan
r Ramalan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

Jadual A.6

Jurang Tabungan-Pelaburan

	2008	2009	2010	2011	2012*a*
	RM juta				
Pembentukan modal dalam negeri kasar awam	72,268	75,633	81,050	83,213	100,731
Tabungan awam	80,880	63,905	85,898	64,674	71,231
Defisit/lebihan	8,612	-11,728	4,848	-18,539	-29,500
Pembentukan modal dalam negeri kasar swasta	92,951	51,511	102,986	124,586	137,995
Tabungan swasta	215,750	173,964	186,216	240,233	227,473
Defisit/lebihan	122,799	122,453	83,230	115,647	89,478
Pembentukan modal dalam negeri kasar	165,218	127,143	184,035	207,799	238,727
(% daripada PNK)	22.1	18.2	23.9	24.2	26.4
Tabungan negara kasar	296,630	237,869	272,114	304,907	298,704
(% daripada PNK)	39.7	34.0	35.4	35.5	33.0
Imbangan akaun semasa	131,412	110,726	88,079	97,108	59,977
(% daripada PNK)	17.6	15.8	11.5	11.3	6.6

a Awalan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Kementerian Kewangan

Jadual A.7

Pasaran Pekerja: Penunjuk Terpilih

	2008	2009	2010	2011	2012
	(bilangan jawatan/orang)				
Kekosongan Jawatan Mengikut Industri[1]					
Pertanian, perburuan, perhutanan dan perikanan	275,548	230,303	327,670	399,522	337,466
Perlombongan dan kuari	1,450	1,377	2,517	3,369	2,180
Perkilangan	327,798	695,418	693,711	689,422	598,890
Pembinaan	107,421	111,622	250,820	388,241	310,954
Perkhidmatan	346,763	507,627	512,503	778,994	369,983
Elektrik, gas dan air[(I)]	*2,047*	*4,367*	*8,269*	*15,091*	*6,521*
Perdagangan borong dan runcit, hotel dan restoran[(II)]	*99,317*	*162,270*	*147,303*	*185,577*	*109,117*
Pengangkutan, penyimpanan dan komunikasi[(III)]	*15,264*	*15,090*	*17,888*	*20,100*	*17,921*
Pengantaraan kewangan, harta tanah, penyewaan dan perkhidmatan perniagaan[(IV)]	*125,821*	*148,001*	*168,067*	*372,346*	*114,099*
Pentadbiran awam, pertahanan dan keselamatan sosial wajib	*11,132*	*16,128*	*20,414*	*6,897*	*5,115*
Aktiviti perkhidmatan komuniti, sosial dan persendirian	*93,182*	*161,771*	*150,562*	*178,983*	*117,210*
Jumlah kekosongan	**1,058,980**	**1,546,347**	**1,787,221**	**2,259,548**	**1,619,473**
Pemberhentian Pekerja Mengikut Industri					
Pertanian, perburuan, perhutanan dan perikanan	398	278	866	172	156
Perlombongan dan kuari	89	78	30	24	81
Perkilangan	11,014	17,850	3,854	5,635	7,616
Pembinaan	199	503	262	290	1,002
Perkhidmatan	4,769	6,355	2,073	3,329	2,639
Elektrik, gas dan air[(I)]	*77*	*156*	-	*66*	*46*
Perdagangan borong dan runcit, hotel dan restoran[(II)]	*2,052*	*1,429*	*662*	*1,322*	*743*
Pengangkutan, penyimpanan dan komunikasi[(III)]	*773*	*643*	*208*	*293*	*292*
Pengantaraan kewangan, harta tanah, penyewaan dan perkhidmatan perniagaan[(IV)]	*1,008*	*1,923*	*934*	*672*	*827*
Aktiviti perkhidmatan komuniti, sosial dan persendirian	*859*	*2,204*	*269*	*976*	*731*
Jumlah pemberhentian pekerja	**16,469**	**25,064**	**7,085**	**9,450**	**11,494**
Guna Tenaga Mengikut Industri ('000 orang)					
Pertanian, perhutanan, ternakan dan perikanan	1,487.7	1,471.1	1,614.9	1,410.0	1,601.7
Perlombongan dan kuari	54.2	64.7	57.2	76.0	80.6
Perkilangan	1,944.7	1,807.1	2,180.5	2,222.3	2,227.9
Pembinaan	998.0	1,015.9	1,082.7	1,133.6	1,163.7
Perkhidmatan	6,174.6	6,540.2	7,036.4	7,442.6	7,649.2
Elektrik, gas dan air[(I)]	*60.5*	*58.1*	*122.2*	*122.4*	*142.5*
Perdagangan borong dan runcit, hotel dan restoran[(II)]	*2,513.0*	*2,632.3*	*2,744.5*	*2,941.7*	*3,073.0*
Pengangkutan, penyimpanan dan komunikasi[(III)]	*583.4*	*592.0*	*733.6*	*812.8*	*833.2*
Pengantaraan kewangan, harta tanah dan perkhidmatan perniagaan[(IV)]	*829.2*	*873.4*	*1,026.7*	*1,156.7*	*1,230.6*
Pentadbiran awam, pertahanan dan keselamatan sosial wajib	*751.1*	*813.8*	*787.7*	*749.0*	*697.6*
Aktiviti perkhidmatan komuniti, sosial dan persendirian	*1,437.4*	*1,570.6*	*1,621.7*	*1,660.0*	*1,672.3*
Jumlah guna tenaga	**10,659.2**	**10,899.0**	**11,899.5**	**12,284.4**	**12,723.2**
Kadar pengangguran (% daripada tenaga kerja)	**3.3**	**3.7**	**3.3**	**3.1**	**3.0**

[1] Merujuk kepada jumlah kekosongan jawatan yang dilaporkan oleh majikan melalui portal JobsMalaysia (sebelum ini dikenali sebagai Bursa Buruh Elektronik)

[(I)] Mulai tahun 2010, data merujuk kepada bekalan elektrik, gas, air, wap dan penyaman udara

[(II)] Mulai tahun 2010, data merujuk kepada perdagangan borong dan runcit, penginapan dan perkhidmatan makanan dan minuman

[(III)] Mulai tahun 2010, data merujuk kepada pengangkutan, penyimpanan, maklumat dan komunikasi

[(IV)] Mulai tahun 2010, data merujuk kepada pengantaraan kewangan, harta tanah, perkhidmatan profesional, saintifik, teknikal, pentadbiran dan sokongan

Nota: Mulai tahun 2010, data guna tenaga adalah berdasarkan anggaran populasi baharu dan tidak boleh dibandingkan dengan tahun-tahun sebelumnya

Sumber: Jabatan Perangkaaan Malaysia dan Kementerian Sumber Manusia

Jadual A.8

Penunjuk Penggunaan Swasta

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Jualan kenderaan penumpang ('000 unit)	442.9	497.5	486.1	543.6	535.1	552.1
Perubahan tahunan (%)	18.4	12.3	-2.3	11.8	-1.6	3.2
Import barangan penggunaan (RM bilion)	28.9	32.3	31.4	34.5	41.0	45.8
Perubahan tahunan (%)	8.4	11.8	-2.7	9.7	19.0	11.6
Pungutan cukai						
Cukai jualan (RM bilion)	6.6	8.4	8.6	8.2	8.6	9.5
Cukai perkhidmatan (RM bilion)	3.0	3.3	3.3	3.9	5.0	5.6
Wang secara kecil (M1)						
Perubahan tahunan (%)	19.6	8.3	9.8	11.7	15.1	11.2
Pinjaman yang dikeluarkan oleh sistem perbankan						
Kredit penggunaan (tidak termasuk kenderaan penumpang)						
Perubahan tahunan (%)	18.2	2.2	19.7	12.5	13.3	-3.3
Perdagangan borong dan runcit, restoran dan hotel						
Perubahan tahunan (%)	0.8	24.5	-7.4	16.3	13.8	27.8
Jualan runcit MRA (% perubahan tahunan)	12.8	5.0	0.8	8.4	8.1	5.5
Jumlah perbelanjaan kad kredit[1] (RM bilion)	55.4	63.4	68.1	78.0	86.8	91.9
Perubahan tahunan (%)	17.1	14.4	7.5	14.5	11.2	5.9
Indeks Sentimen Pengguna MIER[2]	110.7	71.4	109.6	117.2	106.3	118.7
FBM KLCI	1,445.0	876.8	1,272.8	1,518.9	1,530.7	1,689.0
Harga komoditi						
Minyak sawit mentah (RM/tan)	2,472	2,875	2,257	2,752	3,279	2,864
Minyak mentah (USD/tong)	76.5	102.1	64.3	79.8	113.8	118.6
Getah (sen/kg)	736.4	828.8	642.8	1,069.6	1,366.5	962.4

[1] Perbelanjaan pemastautin sahaja
[2] Merujuk kepada suku ke-4

Jadual A.9

Penunjuk Pelaburan Swasta

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Jualan kenderaan perdagangan ('000 unit)	44.3	50.7	50.6	61.6	64.8	75.5
Perubahan tahunan (%)	-62.0	14.4	-0.2	21.8	5.2	16.6
Import barangan modal (RM bilion)	69.9	69.9	65.8	73.8	80.2	96.6
Perubahan tahunan (%)	9.0	0.0	-5.9	12.2	8.7	20.5
Kelulusan oleh MIDA (Sektor perkilangan)						
Bilangan projek	949	919	766	910	846	804
Pelaburan modal (RM bilion)	59.9	62.8	32.6	47.2	56.1	41.1
Tempatan	*26.5*	*16.7*	*10.5*	*18.1*	*21.9*	*20.2*
Asing	*33.4*	*46.1*	*22.1*	*29.1*	*34.1*	*20.8*
Pelaburan baharu (% bahagian)	52.0	66.9	67.6	50.6	59.0	65.4
Pelaburan semula (% bahagian)	48.0	33.1	32.4	49.4	41.0	34.6
Pinjaman yang dikeluarkan oleh sistem perbankan						
Sektor perkilangan						
Perubahan tahunan (%)	13.5	12.4	-15.2	12.0	21.9	17.5
Sektor pembinaan						
Perubahan tahunan (%)	6.9	6.8	16.6	5.5	5.4	20.7
Sekuriti Hutang Swasta (tidak termasuk Cagamas)						
Jumlah dana yang diperoleh (RM bilion)	67.6	49.7	58.6	52.1	69.6	121.1
Aktiviti baharu	31.8	33.3	8.7	13.5	8.4	19.5
Tawaran Awam Awal (Bursa Malaysia)						
Jumlah dana yang diperoleh (RM bilion)	2.5	1.3	12.2	19.8	7.4	22.9
Tinjauan Keadaan Perniagaan MIER						
Indeks Keadaan Perniagaan[1]	105.5	53.8	118.8	99.5	96.6	94.1
Kadar Penggunaan Kapasiti[1]	82.0	74.4	81.4	82.9	81.2	80.9
Syarikat Berstatus MSC						
Bilangan syarikat	266	242	284	218	215	213
Pelaburan yang diluluskan (RM bilion)	3.7	1.8	2.2	1.5	2.5	2.9

[1] Merujuk kepada suku ke-4

Jadual A.10

Imbangan Pembayaran

	2009			2010		
	+	-	Bersih	+	-	Bersih
	RM juta					
Barangan[1]	**553,290**	**412,565**	**140,725**	**640,043**	**505,317**	**134,726**
Perkhidmatan	**98,381**	**94,578**	**3,804**	**105,268**	**103,570**	**1,698**
Pengangkutan	16,074	32,455	-16,381	15,095	38,248	-23,153
Perjalanan	54,995	22,827	32,168	58,868	25,541	33,327
Perkhidmatan lain	27,164	38,539	-11,375	31,045	38,998	-7,953
Urus niaga Kerajaan t.t.t.l.[2]	148	757	-609	260	783	-523
Imbangan barangan dan perkhidmatan	**651,671**	**507,142**	**144,529**	**745,310**	**608,887**	**136,424**
Pendapatan	**39,630**	**53,844**	**-14,214**	**38,297**	**64,811**	**-26,514**
Pampasan pekerja	3,986	5,449	-1,463	3,548	5,634	-2,086
Pendapatan pelaburan[3]	35,644	48,395	-12,751	34,748	59,176	-24,428
Pindahan semasa	**3,738**	**23,326**	**-19,587**	**1,855**	**23,686**	**-21,831**
Imbangan akaun semasa	**695,039**	**584,312**	**110,727**	**785,462**	**697,383**	**88,079**
% daripada PNK			**15.8**			**11.5**
Akaun modal			**-126**			**-165**
Akaun kewangan			**-80,173**			**-19,827**
Pelaburan langsung			-22,315			-13,611
Di luar negeri			*-27,436*			*-42,932*
Di Malaysia			*5,121*			*29,322*
Pelaburan portfolio			-1,781			48,457
Derivatif kewangan			2,369			-701
Pelaburan lain			-58,447			-53,973
Sektor awam			*-182*			*237*
Sektor swasta			*-58,265*			*-54,211*
Imbangan akaun modal dan kewangan			**-80,300**			**-19,993**
Kesilapan dan ketinggalan			**-16,596**			**-70,713**
antaranya:						
Penambahan (+) / pengurangan (-) nilai rizab hasil daripada penilaian semula pertukaran asing			10,698			-32,641
Imbangan keseluruhan (lebihan + / defisit -)			**13,831**			**-2,628**
Rizab antarabangsa Bank Negara Malaysia, bersih[4]						
RM juta			331,277			328,649
USD juta			96,688			106,518
Rizab sebagai bilangan bulan import tertangguh			9.7			8.6

[1] Diselaraskan untuk penilaian dan liputan bagi asas imbangan pembayaran. Import termasuk barangan ketenteraan yang tidak dimasukkan dalam data perdagangan
[2] Termasuk urus niaga tentera asing dan pertubuhan diplomatik
[3] Termasuk perolehan syarikat pelaburan langsung asing yang tidak diagihkan. Perolehan yang tidak diagihkan ini ditunjukkan sebagai perolehan yang dilaburkan semula di bawah "Pelaburan Langsung" dalam Akaun Kewangan
[4] Semua aset dan liabiliti dalam mata wang asing telah dinilai semula kepada ringgit mengikut kadar pertukaran pada tarikh kunci kira-kira dan penambahan/pengurangan nilai juga ditunjukkan dengan sewajarnya dalam akaun Bank

a Awalan
r Ramalan
t.t.t.l. Tidak tercatat di tempat lain
Nota: Angka-angka tidak semestinya terjumlah disebabkan oleh penggenapan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

2011			2012*a*			2013*r*		
+	-	Bersih	+	-	Bersih	+	-	Bersih
				RM juta				
696,614	**548,543**	**148,071**	**702,926**	**577,693**	**125,233**	**713,099**	**610,837**	**102,263**
110,088	**118,101**	**-8,013**	**117,118**	**130,500**	**-13,383**	**123,146**	**135,841**	**-12,695**
14,825	40,617	-25,792	13,272	41,144	-27,872	14,959	43,736	-28,777
59,973	32,940	27,033	60,859	37,033	23,825	64,127	38,823	25,305
35,014	43,742	-8,728	42,760	51,631	-8,870	43,792	52,463	-8,671
276	803	-527	227	692	-465	267	819	-552
806,703	**666,645**	**140,058**	**820,043**	**708,193**	**111,850**	**836,245**	**746,678**	**89,567**
52,449	**74,421**	**-21,972**	**42,296**	**75,978**	**-33,683**	**45,142**	**72,325**	**-27,184**
3,665	6,037	-2,372	4,061	7,108	-3,047	4,038	6,763	-2,725
48,784	68,384	-19,600	38,234	68,870	-30,636	41,104	65,563	-24,459
4,655	**25,634**	**-20,979**	**6,877**	**25,068**	**-18,191**	**5,652**	**25,300**	**-19,648**
863,807	**766,700**	**97,108**	**869,216**	**809,239**	**59,977**	**887,039**	**844,303**	**42,736**
		11.3			**6.6**			**4.4**
		-193			**64**			
		22,254			**-22,528**			
		-10,072			-21,907			
		-46,688			*-50,968*			
		36,616			*29,061*			
		25,798			59,224			
		-76			881			
		6,604			-60,726			
		-1,313			*-1,447*			
		7,917			*-59,279*			
		22,061			**-22,464**			
		-24,487			**-33,640**			
		7,566			-7,686			
		94,682			**3,873**			
		423,331			427,204			
		133,610			139,715			
		9.6			9.5			

Jadual A.11

Eksport Kasar

	2010	2011	2012*a*	2011	2012*a*	2012*a*
	RM juta			Perubahan tahunan (%)		% bahagian
Perkilangan	**486,849**	**504,127**	**519,908**	**3.5**	**3.1**	**74.0**
antaranya:						
Elektronik, jentera dan peralatan elektrik	271,147	261,006	256,423	-3.7	-1.8	36.5
Elektronik	194,412	182,159	178,730	-6.3	-1.9	25.5
Separa konduktor	*97,975*	*107,090*	*101,741*	*9.3*	*-5.0*	*14.5*
Kelengkapan dan komponen elektronik	*96,438*	*75,069*	*76,989*	*-22.2*	*2.6*	*11.0*
Jentera dan peralatan elektrik	76,734	78,847	77,693	2.8	-1.5	11.1
Perkakas dan jentera elektrik perindustrian	*24,655*	*27,659*	*29,214*	*12.2*	*5.6*	*4.2*
Keluaran elektrik perindustrian dan komersial	*22,731*	*24,508*	*25,478*	*7.8*	*4.0*	*3.6*
Keluaran elektrik pengguna	*25,804*	*22,866*	*18,714*	*-11.4*	*-18.2*	*2.7*
Peralatan elektrik isi rumah	*3,544*	*3,814*	*4,286*	*7.6*	*12.4*	*0.6*
Kimia dan keluaran kimia	41,557	47,767	47,369	14.9	-0.8	6.7
Keluaran petroleum	29,217	36,654	52,728	25.5	43.9	7.5
Keluaran logam	26,201	31,011	29,487	18.4	-4.9	4.2
Kelengkapan optik dan saintifik	18,319	18,760	22,922	2.4	22.2	3.3
Keluaran getah	15,454	17,516	19,468	13.3	11.1	2.8
Tekstil, pakaian dan kasut	9,652	10,939	9,497	13.3	-13.2	1.4
Keluaran kayu	8,378	8,563	8,449	2.2	-1.3	1.2
Pertanian	**68,731**	**91,426**	**77,421**	**33.0**	**-15.3**	**11.0**
antaranya:						
Minyak sawit	44,730	60,310	53,171	34.8	-11.8	7.6
Getah	9,210	13,481	7,864	46.4	-41.7	1.1
Mineral	**73,205**	**90,604**	**92,366**	**23.8**	**1.9**	**13.2**
antaranya:						
Gas asli cecair	38,742	52,049	55,526	34.3	6.7	7.9
Minyak mentah dan kondensat	30,765	32,452	31,951	5.5	-1.5	4.6
Lain-lain	**10,037**	**11,705**	**12,494**	**16.6**	**6.7**	**1.8**
Jumlah	**638,822**	**697,862**	**702,188**	**9.2**	**0.6**	**100.0**

a Awalan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

Jadual A.12

Eksport Komoditi Utama

	2010	2011	2012*a*	2010	2011	2012*a*
	Jumlah dan nilai			Perubahan tahunan (%)		
Eksport komoditi (RM juta)	**141,937**	**182,031**	**169,787**	**28.8**	**28.2**	**-6.7**
Eksport pertanian (RM juta)	**68,731**	**91,426**	**77,421**	**28.8**	**33.0**	**-15.3**
antaranya:						
Minyak sawit						
('000 tan)	16,945	18,448	17,890	4.2	8.9	-3.0
(RM/tan)	2,640	3,269	2,972	18.1	23.8	-9.1
(RM juta)	44,730	60,310	53,171	23.1	34.8	-11.8
Minyak isirong sawit						
('000 tan)	1,021	1,083	1,294	-0.6	6.1	19.5
(RM/tan)	2,494	3,557	1,874	56.0	42.6	-47.3
(RM juta)	2,548	3,853	2,425	55.1	51.2	-37.1
Getah						
('000 tan)	901	946	771	28.1	5.0	-18.5
(sen/kilogram)	1,023	1,425	1,020	61.2	39.4	-28.4
(RM juta)	9,210	13,481	7,864	106.5	46.4	-41.7
Kayu balak						
('000 meter padu)	4,329	3,315	3,013	2.8	-23.4	-9.1
(RM/meter padu)	495	589	561	2.7	19.0	-4.6
(RM juta)	2,142	1,952	1,691	5.6	-8.9	-13.3
Kayu siap digergaji						
('000 meter padu)	2,152	2,085	2,043	27.5	-3.1	-2.0
(RM/meter padu)	1,507	1,560	1,561	-18.1	3.5	0.1
(RM juta)	3,243	3,252	3,188	4.3	0.3	-2.0
Biji koko						
('000 tan)	23.7	25.4	47.7	64.8	7.3	87.5
(RM/tan)	11,534	10,038	8,372	27.3	-13.0	-16.6
(RM juta)	273	255	399	109.7	-6.6	56.4
Eksport mineral (RM juta)	**73,205**	**90,604**	**92,366**	**28.9**	**23.8**	**1.9**
antaranya:						
Minyak mentah dan kondensat						
('000 tan)	16,373	12,506	11,863	-0.2	-23.6	-5.1
(USD/tong)	76.55	111.67	114.98	32.0	45.9	3.0
(RM juta)	30,765	32,452	31,951	21.3	5.5	-1.5
Gas asli cecair						
('000 tan)	22,953	24,848	23,769	3.9	8.3	-4.3
(RM/tan)	1,688	2,095	2,336	28.5	24.1	11.5
(RM juta)	38,742	52,049	55,526	33.5	34.3	6.7
Timah						
('000 tan)	33.7	42.3	37.2	47.3	25.5	-12.1
(RM/tan)	61,831	76,460	64,794	35.1	23.7	-15.3
(RM juta)	2,084	3,234	2,410	98.9	55.2	-25.5

a Awalan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Jadual A.13

Pasaran Utama Eksport Perkilangan

	2008	2009	2010	2011	2012*a*	2008	2009	2010	2011	2012*a*
	RM juta					% bahagian				
ASEAN	**134,424**	**114,026**	**130,666**	**138,797**	**154,991**	**27.4**	**26.4**	**26.8**	**27.5**	**29.8**
Singapura	84,904	70,183	78,370	81,856	88,668	17.3	16.2	16.1	16.2	17.1
Thailand	25,643	24,148	28,285	28,521	30,679	5.2	5.6	5.8	5.7	5.9
Indonesia	16,319	13,016	15,675	18,925	25,485	3.3	3.0	3.2	3.8	4.9
Filipina	6,202	5,218	6,992	7,959	8,171	1.3	1.2	1.4	1.6	1.6
Brunei Darussalam	1,356	1,462	1,344	1,536	1,989	0.3	0.3	0.3	0.3	0.4
Kesatuan Eropah	**63,361**	**52,830**	**58,527**	**58,707**	**50,428**	**12.9**	**12.2**	**12.0**	**11.6**	**9.7**
Jerman	13,574	13,739	15,408	16,128	14,213	2.8	3.2	3.2	3.2	2.7
Belanda	18,605	15,301	16,389	13,564	12,964	3.8	3.5	3.4	2.7	2.5
United Kingdom	8,587	6,657	6,801	6,587	6,351	1.7	1.5	1.4	1.3	1.2
Lain-lain	22,595	17,133	19,929	22,428	16,900	4.6	4.0	4.1	4.4	3.3
Republik Rakyat China	44,396	51,254	61,027	63,749	67,331	9.0	11.9	12.5	12.6	13.0
Amerika Syarikat	76,633	56,897	55,604	51,027	54,979	15.6	13.2	11.4	10.1	10.6
Jepun	35,944	30,204	35,596	37,987	35,718	7.3	7.0	7.3	7.5	6.9
Hong Kong SAR	26,942	28,293	31,548	30,262	29,170	5.5	6.5	6.5	6.0	5.6
Timur Tengah	23,342	20,659	21,273	22,646	22,994	4.8	4.8	4.4	4.5	4.4
Australia	14,794	13,927	13,154	14,037	15,161	3.0	3.2	2.7	2.8	2.9
India	10,119	8,319	11,508	14,220	14,733	2.1	1.9	2.4	2.8	2.8
Korea	10,294	9,895	12,313	12,996	14,146	2.1	2.3	2.5	2.6	2.7
China Taipei	10,529	10,216	13,357	13,506	12,949	2.1	2.4	2.7	2.7	2.5
Negara-negara Amerika Latin	9,172	7,362	9,063	9,849	9,727	1.9	1.7	1.9	2.0	1.9
Kanada	2,964	2,630	2,977	2,589	2,788	0.6	0.6	0.6	0.5	0.5
Negara-negara Lain	27,996	25,668	30,237	33,756	34,792	5.7	5.9	6.2	6.7	6.7
Jumlah	**490,908**	**432,179**	**486,849**	**504,127**	**519,908**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**

a Awalan

Nota: Angka-angka tidak semestinya terjumlah disebabkan oleh penggenapan

Sumber : Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

Jadual A.14

Pasaran Utama Eksport Elektronik

	2008	2009	2010	2011	2012*a*	2008	2009	2010	2011	2012*a*
	RM juta					% bahagian				
Republik Rakyat China	27,298	34,862	38,326	38,644	38,101	13.9	19.3	19.7	21.2	21.3
Singapura	33,859	28,049	32,027	28,304	27,913	17.3	15.5	16.5	15.5	15.6
Amerika Syarikat	43,365	28,170	24,605	20,384	21,644	22.1	15.6	12.7	11.2	12.1
Hong Kong SAR	17,434	20,283	22,500	21,464	21,307	8.9	11.2	11.6	11.8	11.9
Thailand	9,356	9,352	9,344	8,782	10,635	4.8	5.2	4.8	4.8	6.0
Jepun	10,211	9,565	9,936	9,469	10,118	5.2	5.3	5.1	5.2	5.7
Belanda	11,225	9,493	10,264	6,086	6,687	5.7	5.3	5.3	3.3	3.7
China Taipei	4,517	5,851	6,242	5,696	6,033	2.3	3.2	3.2	3.1	3.4
Jerman	6,588	7,658	8,413	8,019	5,542	3.4	4.2	4.3	4.4	3.1
Korea	3,621	3,547	4,369	5,281	3,940	1.8	2.0	2.2	2.9	2.2
Lain-lain	28,551	23,912	28,386	30,029	26,811	14.6	13.2	14.6	16.5	15.0
Jumlah	**196,023**	**180,743**	**194,412**	**182,159**	**178,730**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**

a Awalan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

Jadual A.15

Pasaran Utama Eksport Keluaran Elektrik

	2008	2009	2010	2011	2012*a*	2008	2009	2010	2011	2012*a*
	RM juta					% bahagian				
Amerika Syarikat	14,825	12,979	12,484	11,666	12,682	18.3	19.0	16.3	14.8	16.3
Kesatuan Eropah	13,420	9,454	9,281	10,882	9,488	16.6	13.9	12.1	13.8	12.2
Singapura	10,838	8,190	8,470	8,419	8,895	13.4	12.0	11.0	10.7	11.4
Jepun	7,269	6,961	9,251	9,507	7,115	9.0	10.2	12.1	12.1	9.2
Timur Tengah	5,634	5,089	6,479	6,762	6,843	7.0	7.5	8.4	8.6	8.8
Republik Rakyat China	3,824	3,201	3,972	4,238	4,222	4.7	4.7	5.2	5.4	5.4
Thailand	2,693	2,601	3,427	3,530	4,077	3.3	3.8	4.5	4.5	5.2
Australia	3,600	4,122	4,285	3,365	3,164	4.5	6.0	5.6	4.3	4.1
Hong Kong SAR	3,410	3,110	3,278	2,918	2,276	4.2	4.6	4.3	3.7	2.9
Lain-lain	15,386	12,499	15,807	17,560	18,930	19.0	18.3	20.6	22.3	24.4
Jumlah	**80,899**	**68,205**	**76,734**	**78,847**	**77,693**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**

a Awalan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

Jadual A.16

Pasaran Utama Eksport Kimia dan Keluaran Kimia

	2008	2009	2010	2011	2012*a*	2008	2009	2010	2011	2012*a*
	RM juta					% bahagian				
Republik Rakyat China	5,076	5,348	6,772	8,051	8,815	12.5	15.7	16.3	16.9	18.6
Indonesia	3,969	3,070	4,012	4,610	5,235	9.7	9.0	9.7	9.7	11.1
Thailand	3,658	2,764	3,295	4,185	4,236	9.0	8.1	7.9	8.8	8.9
Singapura	3,714	3,299	3,756	3,906	3,873	9.1	9.7	9.0	8.2	8.2
Jepun	3,104	2,286	3,093	4,015	3,611	7.6	6.7	7.4	8.4	7.6
India	2,194	2,011	2,490	2,831	2,922	5.4	5.9	6.0	5.9	6.2
Korea	1,293	1,230	1,420	1,710	1,850	3.2	3.6	3.4	3.6	3.9
Amerika Syarikat	1,567	1,166	1,339	1,543	1,385	3.8	3.4	3.2	3.2	2.9
China Taipei	1,607	1,148	1,483	1,666	1,165	3.9	3.4	3.6	3.5	2.5
Hong Kong SAR	1,965	1,515	1,591	1,454	1,159	4.8	4.4	3.8	3.0	2.4
Lain-lain	12,576	10,241	12,306	13,796	13,118	30.9	30.1	29.6	28.9	27.7
Jumlah	**40,723**	**34,079**	**41,557**	**47,767**	**47,369**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**

a Awalan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

Jadual A.17

Pasaran Utama Eksport Minyak Sawit

	2008	2009	2010	2011	2012*a*	2008	2009	2010	2011	2012*a*
	'000 tan					% bahagian				
Republik Rakyat China	3,808	4,059	3,463	4,034	3,484	25.6	25.0	20.4	21.9	19.5
India	925	1,263	1,184	1,723	2,628	6.2	7.8	7.0	9.3	14.7
Kesatuan Eropah	2,010	1,694	1,809	2,069	2,297	13.5	10.4	10.7	11.2	12.8
Belanda	*1,333*	*1,117*	*1,133*	*1,293*	*1,511*	*8.9*	*6.9*	*6.7*	*7.0*	*8.4*
Itali	*165*	*151*	*188*	*212*	*291*	*1.1*	*0.9*	*1.1*	*1.1*	*1.6*
Jerman	*105*	*154*	*160*	*127*	*115*	*0.7*	*0.9*	*0.9*	*0.7*	*0.6*
Sweden	*85*	*54*	*119*	*158*	*99*	*0.6*	*0.3*	*0.7*	*0.9*	*0.6*
Lain-lain	*323*	*219*	*209*	*279*	*281*	*2.2*	*1.3*	*1.2*	*1.5*	*1.6*
Timur Tengah	1,257	1,364	1,864	1,775	1,505	8.4	8.4	11.0	9.6	8.4
Pakistan	1,291	1,764	2,134	1,851	1,359	8.7	10.9	12.6	10.0	7.6
Amerika Syarikat	1,078	866	1,032	1,045	1,022	7.2	5.3	6.1	5.7	5.7
Jepun	530	528	542	551	557	3.6	3.2	3.2	3.0	3.1
Korea	199	299	322	365	371	1.3	1.8	1.9	2.0	2.1
Bangladesh	254	113	171	149	249	1.7	0.7	1.0	0.8	1.4
China Taipei	128	155	154	137	137	0.9	1.0	0.9	0.7	0.8
Australia	113	126	127	122	101	0.8	0.8	0.8	0.7	0.6
Lain-lain	3,304	4,025	4,143	4,626	4,181	22.2	24.8	24.4	25.1	23.4
Jumlah	**14,894**	**16,256**	**16,945**	**18,448**	**17,890**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**

a Awalan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Jadual A.18

Pasaran Utama Eksport Getah

	2008	2009	2010	2011	2012*a*	2008	2009	2010	2011	2012*a*
	'000 tan					% bahagian				
Republik Rakyat China	301	272	348	409	307	32.9	38.7	38.6	43.2	39.7
Kesatuan Eropah	296	184	270	275	232	32.3	26.2	30.0	29.1	30.0
Jerman	*123*	*82*	*118*	*114*	*112*	*13.5*	*11.6*	*13.1*	*12.0*	*14.5*
Perancis	*32*	*18*	*22*	*16*	*12*	*3.5*	*2.6*	*2.4*	*1.7*	*1.6*
United Kingdom	*17*	*8*	*12*	*18*	*12*	*1.8*	*1.1*	*1.3*	*1.9*	*1.5*
Belanda	*21*	*19*	*27*	*23*	*11*	*2.3*	*2.7*	*3.0*	*2.5*	*1.4*
Itali	*17*	*9*	*12*	*10*	*9*	*1.9*	*1.3*	*1.4*	*1.1*	*1.2*
Sepanyol	*8*	*4*	*6*	*4*	*1*	*0.8*	*0.6*	*0.6*	*0.4*	*0.2*
Lain-lain	*78*	*44*	*74*	*89*	*75*	*8.5*	*6.3*	*8.2*	*9.4*	*9.7*
Timur Tengah	69	54	64	55	55	7.5	7.7	7.1	5.8	7.1
Iran	*40*	*32*	*39*	*28*	*33*	*4.4*	*4.5*	*4.3*	*2.9*	*4.2*
Turki	*21*	*17*	*20*	*21*	*16*	*2.3*	*2.4*	*2.2*	*2.3*	*2.0*
Lain-lain	*7*	*6*	*5*	*6*	*6*	*0.8*	*0.8*	*0.6*	*0.6*	*0.8*
Amerika Syarikat	53	28	40	34	33	5.8	4.0	4.4	3.6	4.3
Korea	52	47	49	44	32	5.6	6.7	5.4	4.6	4.1
Brazil	35	23	27	21	23	3.8	3.3	3.0	2.3	2.9
Kanada	12	9	9	7	4	1.4	1.3	1.0	0.8	0.6
Lain-lain	97	84	95	101	86	10.6	12.0	10.5	10.7	11.2
Jumlah	**916**	**703**	**901**	**946**	**771**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**

a Awalan
Nota: Angka-angka tidak semestinya terjumlah disebabkan oleh penggenapan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Jadual A.19

Pasaran Utama Eksport Minyak Mentah

	2008	2009	2010	2011	2012*a*	2008	2009	2010	2011	2012*a*
	'000 tan					% bahagian				
Australia	3,272	3,321	5,166	3,729	4,521	19.5	20.2	31.5	29.8	38.1
India	3,890	2,872	2,320	2,454	1,952	23.2	17.5	14.2	19.6	16.5
Thailand	1,579	2,767	2,262	2,042	1,901	9.4	16.9	13.8	16.3	16.0
Jepun	751	469	616	922	1,115	4.5	2.9	3.8	7.4	9.4
Republik Rakyat China	837	1,429	1,382	944	581	5.0	8.7	8.4	7.5	4.9
New Zealand	356	214	539	409	544	2.1	1.3	3.3	3.3	4.6
Korea	1,356	877	950	865	498	8.1	5.3	5.8	6.9	4.2
Filipina	759	561	946	297	305	4.5	3.4	5.8	2.4	2.6
Singapura	2,497	1,428	896	169	170	14.9	8.7	5.5	1.4	1.4
Indonesia	1,289	2,098	682	153	112	7.7	12.8	4.2	1.2	0.9
Lain-lain	178	377	614	524	164	1.1	2.3	3.8	4.2	1.4
Jumlah	**16,763**	**16,412**	**16,373**	**12,506**	**11,863**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**

a Awalan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Jadual A.20

Pasaran Utama Eksport Gas Asli Cecair

	2008	2009	2010	2011	2012*a*	2008	2009	2010	2011	2012*a*
	'000 tan					% bahagian				
Jepun	13,350	12,877	13,990	15,416	14,808	57.6	58.3	60.9	62.0	62.3
Korea	6,541	5,659	4,839	3,972	4,152	28.2	25.6	21.1	16.0	17.5
China Taipei	3,242	2,455	2,828	3,362	2,764	14.0	11.1	12.3	13.5	11.6
Lain-lain	31	1,104	1,296	2,097	2,045	0.1	5.0	5.6	8.4	8.6
Jumlah	**23,164**	**22,095**	**22,953**	**24,848**	**23,769**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**

a Awalan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Jadual A.21

Hutang Luar Negeri dan Khidmat Bayaran Hutang

	2008	2009	2010	2011	2012*a*
	RM juta				
Hutang jangka sederhana dan panjang:					
Peminjaman kasar	**26,112**	**35,839**	**53,354**	**76,806**	**86,010**
Kerajaan Persekutuan	*479*	*459*	*4,493*	*6,561*	*625*
PABK	*5,952*	*17,900*	*4,076*	*3,043*	*8,612*
Sektor swasta	*19,681*	*17,480*	*44,786*	*67,202*	*76,773*
Bayaran balik dan prabayaran	**13,007**	**36,095**	**51,505**	**77,910**	**78,211**
Kerajaan Persekutuan	*943*	*6,767*	*823*	*5,978*	*694*
PABK	*2,220*	*9,478*	*3,574*	*7,313*	*9,665*
Sektor swasta	*9,844*	*19,850*	*47,109*	*64,620*	*67,853*
Peminjaman bersih	**13,105**	**-256**	**1,849**	**-1,104**	**7,798**
Kerajaan Persekutuan	*-463*	*-6,308*	*3,670*	*583*	*-69*
PABK	*3,732*	*8,422*	*502*	*-4,269*	*-1,053*
Sektor swasta	*9,837*	*-2,371*	*-2,322*	*2,582*	*8,920*
Hutang terkumpul	**156,578**	**155,312**	**147,640**	**153,511**	**159,788**
Kerajaan Persekutuan	*20,316*	*13,787*	*16,745*	*18,105*	*16,848*
PABK	*68,926*	*75,933*	*70,383*	*69,647*	*66,034*
Sektor swasta	*67,336*	*65,591*	*60,511*	*65,759*	*76,906*
Hutang jangka pendek:					
Hutang terkumpul	**79,816**	**77,434**	**79,439**	**103,853**	**92,964**
Sektor perbankan[1]	*72,170*	*68,572*	*67,982*	*92,302*	*80,488*
Sektor swasta bukan bank	*7,647*	*8,863*	*11,457*	*11,551*	*12,476*
Jumlah hutang luar negeri:	**236,394**	**232,746**	**227,078**	**257,364**	**252,752**
Jumlah hutang luar negeri (USD juta)	**67,441**	**67,332**	**72,819**	**80,404**	**81,715**
% PNK	*31.6*	*33.3*	*29.5*	*30.0*	*28.0*
Perubahan tahunan (%)	*26.1*	*-1.5*	*-2.4*	*13.3*	*-1.8*
Komposisi mata wang (% bahagian)	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**
Dolar AS	*76.6*	*72.7*	*65.8*	*68.4*	*68.1*
Yen Jepun	*9.2*	*8.4*	*8.8*	*8.2*	*6.7*
Lain-lain	*14.1*	*18.9*	*25.4*	*23.4*	*25.2*
Jumlah khidmat bayaran hutang (termasuk pembayaran faedah hutang jangka pendek)	**19,699**	**42,284**	**56,960**	**83,148**	**83,494**
antaranya:					
Hutang jangka sederhana dan panjang					
Bayaran balik[2]	**13,007**	**36,095**	**51,506**	**77,910**	**78,211**
Kerajaan Persekutuan	*943*	*6,767*	*823*	*5,978*	*694*
PABK	*2,220*	*9,478*	*3,574*	*7,313*	*9,665*
Sektor swasta	*9,844*	*19,850*	*47,109*	*64,620*	*67,853*
Bayaran faedah	**5,484**	**5,718**	**4,974**	**4,737**	**4,830**
Kerajaan Persekutuan	*1,107*	*931*	*558*	*492*	*840*
PABK	*2,778*	*3,295*	*3,342*	*3,326*	*2,943*
Sektor swasta	*1,599*	*1,492*	*1,074*	*919*	*1,047*
Nisbah khidmat bayaran hutang (% eksport barangan dan perkhidmatan)					
Jumlah hutang	**2.6**	**6.5**	**7.6**	**10.3**	**10.2**
Hutang jangka sederhana dan panjang	2.4	6.4	7.6	10.2	10.1
Kerajaan Persekutuan	*0.3*	*1.2*	*0.2*	*0.8*	*0.2*
PABK	*0.7*	*2.0*	*0.9*	*1.3*	*1.5*
Sektor swasta	*1.5*	*3.3*	*6.5*	*8.1*	*8.4*

[1] Tidak termasuk mata wang dan deposit yang dimiliki oleh bukan pemastautin dalam institusi perbankan pemastautin

[2] Termasuk prabayaran

a Awalan

Nota: Angka-angka tidak semestinya terjumlah disebabkan oleh penggenapan

Sumber: Kementerian Kewangan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

Jadual A.22

Indeks Harga Pengguna

	Wajaran (%) (2010=100)	2009	2010	2011	2012
		Pertumbuhan tahunan (%)			
Jumlah	**100.0**	**0.6**	**1.7**	**3.2**	**1.6**
antaranya:					
Makanan dan minuman bukan alkohol	30.3	4.1	2.4	4.8	2.7
Minuman alkohol dan tembakau	2.2	6.1	4.0	4.6	0.4
Pakaian dan kasut	3.4	-0.9	-1.4	-0.2	-0.6
Perumahan, air, elektrik, gas dan bahan api lain	22.6	1.4	1.1	1.8	1.6
Hiasan, perkakasan dan penyelenggaraan isi rumah	4.1	2.9	0.7	1.8	2.0
Kesihatan	1.3	2.3	1.6	2.7	2.0
Pengangkutan	14.9	-9.4	1.6	4.4	0.7
Komunikasi	5.7	-0.5	-0.2	-0.3	-0.6
Perkhidmatan rekreasi dan kebudayaan	4.6	1.5	1.6	2.0	1.2
Pendidikan	1.4	2.4	1.7	2.2	2.4
Restoran dan hotel	3.2	2.9	2.0	5.9	2.9
Pelbagai barangan dan perkhidmatan	6.3	3.8	2.7	2.4	2.0

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Jadual A.23

Indeks Harga Pengeluar

	Wajaran (%) (2005=100)	2009	2010	2011	2012
		Pertumbuhan tahunan (%)			
Jumlah	**100.0**	**-7.1**	**5.6**	**9.0**	**0.1**
antaranya:					
Makanan	5.4	0.3	2.6	8.6	1.0
Minuman dan tembakau	0.9	1.7	-0.5	3.7	0.3
Bahan-bahan mentah tidak boleh dimakan	5.4	-11.8	22.4	23.2	-10.3
Bahan api galian, pelincir, dll.	17.4	-22.0	12.8	24.2	7.0
Minyak dan lemak binatang dan sayur-sayuran	4.2	-19.5	17.9	24.4	-11.7
Bahan kimia	7.0	-7.5	3.0	9.4	-0.5
Barang-barang keluaran kilang	10.9	-0.5	1.8	3.2	-0.5
Jentera dan kelengkapan pengangkutan	42.9	1.5	1.2	-0.6	0.8
Pelbagai barang keluaran kilang	5.4	1.5	0.6	2.5	0.6
Pelbagai urus niaga dan barangan	0.5	-6.2	12.2	6.2	1.3
Pengeluaran tempatan	65.6	-10.4	7.7	12.0	-0.2
Import	34.4	0.5	1.4	2.3	0.7

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Jadual A.24

Wang Secara Luas (M3)

	Perubahan tahunan					Pada akhir
	2008	2009	2010	2011	2012	2012
	RM juta					
Wang secara luas (M3)[1]	99,127	85,439	68,791	154,835	109,358	1,350,286
Mata wang dalam edaran[2]	4,178	3,015	4,246	5,142	3,971	56,798
Deposit permintaan	11,093	14,707	18,449	28,107	25,145	229,884
Separuh wang secara luas	83,856	67,717	46,096	121,585	80,241	1,063,604
Deposit tetap	*27,969*	*23,347*	*27,038*	*72,789*	*60,865*	*614,020*
Deposit tabungan	*7,786*	*10,050*	*2,675*	*10,728*	*8,070*	*123,740*
NID	*144*	*-8,583*	*-4,115*	*-1,239*	*-1,392*	*15,798*
Repo	*-3,046*	*898*	*655*	*-1,701*	*2,150*	*2,160*
Deposit mata wang asing	*16,649*	*15,283*	*1,432*	*13,125*	*14,090*	*83,237*
Deposit lain	*34,356*	*26,721*	*18,412*	*27,883*	*-3,542*	*224,649*
Faktor Penentu M3						
Tuntutan bersih terhadap Kerajaan	33,649	25,808	-8,119	2,803	-3,301	48,599
Tuntutan terhadap Kerajaan	*33,652*	*35,919*	*-3,116*	*4,839*	*906*	*108,614*
Tolak: Deposit Kerajaan	*3*	*10,110*	*5,003*	*2,035*	*4,207*	*60,015*
Tuntutan terhadap sektor swasta	94,229	50,957	84,847	116,431	128,392	1,204,346
Pinjaman	*76,903*	*46,481*	*91,981*	*111,787*	*105,508*	*1,080,306*
Sekuriti	*17,326*	*4,476*	*-7,134*	*4,644*	*22,884*	*124,040*
Aset asing bersih	-51,985	22,462	31,785	103,372	19,404	508,824
Bank Negara Malaysia[3]	*-18,265*	*7,343*	*-1,793*	*94,530*	*4,095*	*420,877*
Sistem perbankan	*-33,720*	*15,119*	*33,578*	*8,842*	*15,310*	*87,947*
Pengaruh lain	23,235	-13,789	-39,722	-67,772	-35,137	-411,483

[1] Tidak termasuk deposit yang disimpan sesama institusi perbankan
[2] Tidak termasuk pemegangan oleh sistem perbankan
[3] Termasuk kerugian/keuntungan penilaian semula kadar pertukaran

Jadual A.25

Bekalan Wang: Perubahan Tahunan dan Kadar Pertumbuhan

	2008		2009		2010		2011		2012	
	RM juta	%	RM juta	%	RM juta	%	RM juta	%	RM juta	%
Mata wang dalam edaran	4,178	11.5	3,015	7.5	4,246	9.8	5,803	12.2	3,907	7.3
Deposit permintaan dalam bank perdagangan dan bank-bank Islam	9,863	7.4	14,855	10.4	19,221	12.2	28,022	15.9	25,020	12.2
M1[1]	14,040	8.3	17,869	9.8	23,467	11.7	33,826	15.1	28,927	11.2
Deposit lain dalam bank perdagangan dan bank-bank Islam[2]	92,514	14.7	68,044	9.4	47,343	6.0	120,878	14.5	87,005	9.1
Deposit dalam institusi perbankan lain[3]	-7,427	-20.7	-475	-1.7	-2,020	-7.2	131	0.5	-6,574	-25.2
M3[4]	99,127	11.9	85,439	9.2	68,791	6.8	154,835	14.3	109,358	8.8

[1] Terdiri daripada mata wang dalam edaran dan deposit permintaan sektor swasta

[2] Terdiri daripada deposit tabungan dan tetap, instrumen deposit boleh niaga (negotiable instruments of deposits, NID), repo dan deposit mata wang asing sektor swasta dalam bank perdagangan dan bank-bank Islam

[3] Terdiri daripada deposit tetap dan repo sektor swasta dalam syarikat kewangan, bank saudagar/bank pelaburan dan syarikat diskaun. Juga termasuk deposit tabungan dalam syarikat kewangan, NID dalam syarikat kewangan dan bank saudagar/bank pelaburan, deposit mata wang asing dalam bank saudagar/bank pelaburan dan deposit panggilan dalam syarikat diskaun. Tidak termasuk deposit yang disimpan sesama institusi perbankan

[4] Terdiri daripada M1 ditambah deposit lain sektor swasta dalam bank perdagangan dan bank-bank Islam serta deposit sektor swasta dalam institusi perbankan lain, iaitu syarikat kewangan, bank saudagar/bank pelaburan dan syarikat diskaun

Jadual A.26

Kadar Faedah (%)

	Pada akhir tahun						Pada akhir bulan pada tahun 2012											
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Jan.	Feb.	Mac	Apr.	Mei	Jun	Jul.	Ogos	Sept.	Okt.	Nov.	Dis.
Antara bank semalaman	3.50	3.49	3.25	1.99	2.72	2.99	3.00	3.00	3.00	2.98	2.99	2.99	3.00	2.99	2.99	2.99	2.99	3.00
Antara bank 1 minggu	3.53	3.52	3.27	2.00	2.77	3.01	3.01	3.02	3.01	3.01	3.01	3.01	3.01	3.01	3.01	3.01	3.01	3.01
Antara bank 1 bulan	3.58	3.56	3.30	2.07	2.83	3.05	3.11	3.09	3.06	3.06	3.07	3.06	3.06	3.09	3.08	3.06	3.11	3.06
Bank perdagangan																		
Deposit tetap																		
3 bulan	3.19	3.15	3.04	2.03	2.74	2.99	2.99	2.99	2.98	2.97	2.97	2.99	2.98	2.98	2.98	2.98	2.98	2.98
12 bulan	3.73	3.70	3.50	2.50	2.97	3.22	3.21	3.21	3.21	3.19	3.19	3.19	3.18	3.17	3.16	3.16	3.15	3.15
Deposit tabungan	1.48	1.44	1.40	0.86	1.00	1.15	1.05	1.05	1.05	1.04	1.04	1.04	1.04	1.03	1.03	1.03	1.03	1.03
Kadar pinjaman asas (BLR)	6.72	6.72	6.48	5.51	6.27	6.53	6.53	6.53	6.53	6.53	6.53	6.53	6.53	6.53	6.53	6.53	6.53	6.53
Bil perbendaharaan (91 hari)[1]	3.43	3.39	2.94	1.98	2.82	2.99	2.97	2.99	3.04	3.04	3.05	3.04	3.03	3.03	3.03	3.04	3.04	3.04
Sekuriti Kerajaan																		
1 tahun	3.55	3.53	2.89	2.12	2.85	2.82	2.78	2.83	3.02	3.03	3.03	2.96	2.98	2.99	3.00	2.97	3.01	3.01
5 tahun	3.70	3.78	3.00	3.79	3.39	3.23	3.19	3.20	3.34	3.31	3.26	3.21	3.21	3.27	3.31	3.24	3.26	3.24
Sekuriti hutang swasta																		
AAA																		
3 tahun	4.01	4.07	4.17	3.72	3.63	3.65	3.60	3.55	3.58	3.56	3.57	3.56	3.56	3.55	3.54	3.55	3.56	3.53
5 tahun	4.24	4.28	4.48	4.32	4.07	3.99	3.95	3.85	3.88	3.85	3.87	3.87	3.86	3.84	3.83	3.82	3.82	3.80
AA																		
3 tahun	4.38	4.39	4.95	4.50	4.34	4.29	4.18	4.08	4.11	4.08	4.10	4.09	4.08	4.08	4.07	4.04	4.05	4.04
5 tahun	4.71	4.64	5.31	5.07	4.75	4.65	4.51	4.42	4.45	4.42	4.44	4.44	4.43	4.43	4.39	4.33	4.34	4.30
A																		
3 tahun	5.91	6.06	6.90	6.80	6.90	6.57	6.41	6.36	6.32	6.35	6.35	6.37	6.34	6.34	6.32	6.32	6.33	6.34
5 tahun	6.53	6.51	7.43	7.57	7.53	7.11	6.98	6.96	6.91	6.92	6.98	7.00	6.97	6.97	6.97	6.96	6.97	6.98
BBB																		
3 tahun	9.57	9.71	10.32	10.18	10.40	10.21	10.19	10.17	10.17	10.20	10.15	10.08	10.08	10.08	10.09	10.07	10.10	10.06
5 tahun	10.51	10.72	11.36	11.32	11.43	11.24	11.21	11.19	11.18	11.20	11.19	11.16	11.16	11.16	11.17	11.15	11.16	11.14
BB & ke bawah																		
3 tahun	12.06	11.92	12.68	12.58	12.78	12.62	12.61	12.65	12.63	12.70	12.65	12.60	12.60	12.60	12.59	12.59	12.59	12.53
5 tahun	13.13	13.16	13.86	14.02	14.51	14.13	14.04	13.99	13.97	14.00	13.99	13.85	13.85	13.85	13.85	13.84	13.84	13.76

[1] Merujuk kepada data daripada FAST, Bank Negara Malaysia

Jadual A.27

Pergerakan Ringgit

	RM berbanding dengan satu unit mata wang asing[1]			Perubahan tahunan (%)		Perubahan (%)
	2005	2011	2012	2011	2012	21 Jul. '05 - Dis. '12
	21 Jul.[2]	Akhir Dis.				
SDR	5.5049	4.8621	4.6791	-2.8	3.9	17.6
Dolar AS	3.8000	3.1770	3.0583	-2.9	3.9	24.3
Dolar Singapura	2.2570	2.4427	2.5030	-2.3	-2.4	-9.8
100 yen Jepun	3.3745	4.0975	3.5576	-7.6	15.2	-5.1
Paun sterling	6.6270	4.8962	4.9420	-2.3	-0.9	34.1
Franc Swiss	2.9588	3.3755	3.3480	-3.1	0.8	-11.6
Euro	4.6212	4.1118	4.0412	-0.8	1.7	14.4
100 baht Thai	9.0681	10.009	9.9910	2.2	0.2	-9.2
100 rupiah Indonesia	0.0386	0.0347	0.0317	-0.9	9.2	21.8
100 won Korea	0.3665	0.2746	0.2865	-1.4	-4.2	27.9
100 peso Filipina	6.8131	7.2468	7.4446	-2.9	-2.7	-8.5
Renminbi China	0.4591	0.5034	0.4909	-7.4	2.5	-6.5

[1] Kadar dolar Amerika Syarikat ialah kadar purata belian dan jualan pada pukul 12.00 tengah hari dalam Pasaran Pertukaran Mata Wang Asing Antara Bank Kuala Lumpur
Kadar bagi mata wang selain dolar Amerika Syarikat ialah kadar silang yang diperoleh daripada kadar mata wang asing tersebut berbanding dengan dolar Amerika Syarikat dan kadar RM/dolar Amerika Syarikat

[2] Ringgit bertukar daripada kadar pertukaran tetap berbanding dengan dolar Amerika Syarikat kepada apungan terurus berbanding dengan sekumpulan mata wang

Jadual A.28

Institusi Kredit Perumahan

	Tahun penubuhan	Objektif	Kadar pinjaman untuk pinjaman perumahan baharu (%)		Bilangan cawangan	
			2011	2012	2011	2012
Bank perdagangan	-		4.24[1,2]	4.30[1,2]	4197[3]	4228[3]
Bahagian Pinjaman Perumahan Perbendaharaan	1970	Menyediakan pinjaman perumahan untuk kakitangan Kerajaan	4.00[1]	4.00[1]	2	1
Bank Kerjasama Rakyat Malaysia Berhad	1954	Sebuah koperasi yang mengambil deposit dan menyediakan kemudahan perbankan berlandaskan prinsip Syariah	7.00[1]	6.30[1]	134	140
Malaysia Building Society Berhad	1950	Untuk menjadi institusi kewangan yang berasaskan pengguna dengan menawarkan aktiviti pinjaman harta benda dan pengambilan deposit, ke arah mewujudkan pengurusan kekayaan untuk pelanggannya	7.29 ~ 7.31	7.35 ~ 7.41	35	38
Borneo Housing Mortgage Finance Berhad	1958	Menyediakan pinjaman perumahan khusus untuk kakitangan Kerajaan Negeri Sabah dan Sarawak	6.75 ~ 7.50	6.75 ~ 7.50	2	2
Bank Simpanan Nasional	1974	Untuk menggalakkan dan menggembleng simpanan terutamanya daripada penyimpan kecil serta memupuk tabiat berjimat cermat dan suka menyimpan	4.45[1]	4.64[1]	390	396
Sabah Credit Corporation	1955	Untuk meningkatkan pembangunan sosioekonomi rakyat Malaysia di Sabah melalui akses kepada kredit kewangan yang mudah	3.00 ~ 7.50	3.00 ~ 7.50	12	12

[1] Kadar pinjaman purata 12 bulan
[2] Tidak termasuk bank-bank Islam
[3] Termasuk bank-bank Islam

Sumber: Bank Negara Malaysia dan pelbagai institusi kredit perumahan

Jadual A.29

Pinjaman Perumahan Terkumpul

	2011	2012*a*	2011	2012*a*	2011	2012*a*
	RM juta		Perubahan tahunan (%)		% bahagian	
Bank perdagangan[1]	255,842	288,495	12.7	12.8	85.4	86.4
Bahagian Pinjaman Perumahan Perbendaharaan	31,208	32,982	20.0	5.7	10.4	9.9
Bank Kerjasama Rakyat Malaysia Berhad	3,382	2,978	-11.9	-11.9	1.1	0.9
Malaysia Building Society Berhad	5,160	4,947	-3.6	-4.1	1.7	1.5
Borneo Housing Mortgage Finance Berhad	652	641	-4.4	-1.7	0.2	0.2
Bank Simpanan Nasional	3,299	3,806	5.3	15.4	1.1	1.1
Sabah Credit Corporation	117	96	-17.3	-17.9	...	...
Jumlah	**299,660**	**333,945**	**12.6**	**11.4**	**100.0**	**100.0**

[1] Termasuk bank-bank Islam
a Awalan
... Terlalu kecil

Sumber: Bank Negara Malaysia dan pelbagai institusi kredit perumahan

Jadual A.30

Pinjaman Perumahan yang Diluluskan

	2011	2012*a*	2011	2012*a*	2011	2012*a*
	RM juta		Perubahan tahunan (%)		% bahagian	
Bank perdagangan[1]	88,808	87,807	10.6	-1.1	91.3	88.4
Bahagian Pinjaman Perumahan Perbendaharaan	6,796	8,316	8.7	22.4	7.0	8.4
Bank Kerjasama Rakyat Malaysia Berhad	55	39	-6.8	-29.1	0.1	0.0
Malaysia Building Society Berhad	512	800	29.2	56.3	0.5	0.8
Borneo Housing Mortgage Finance Berhad	52	91	39.9	74.7	0.1	0.1
Bank Simpanan Nasional	1,042	2,237	15.8	114.6	1.1	2.3
Sabah Credit Corporation	0	0	...	...	...	...
Jumlah	**97,266**	**99,290**	**10.6**	**2.1**	**100.0**	**100.0**

[1] Termasuk bank-bank Islam
a Awalan
... Terlalu kecil

Sumber: Bank Negara Malaysia dan pelbagai institusi kredit perumahan

Jadual A.31

Pembiayaan Ekonomi

Mengikut pelanggan / Mengikut jenis pembiayaan/institusi	Perusahaan perniagaan[1]		Isi rumah	Kerajaan	Jumlah pembiayaan
	Jumlah	antaranya: PKS[2]			
	RM juta				
Perubahan Bersih dalam Pembiayaan (2011)					
Pengantara Kewangan					
Institusi Perbankan	53,199	24,814	63,097	3,923	120,219
Institusi Kewangan Pembangunan (IKP)[3]	2,138	(610)	4,527	-	6,666
Pengantara Domestik Lain[4]	10,397	(14)	4,963	-	15,361
Pasaran Modal					
Pasaran Bon[5]	27,198	-	-	45,221	72,419
Pasaran Ekuiti	12,621	-	-	-	12,621
Pembiayaan Luar					
Pelaburan Langsung Asing	36,616	-	-	-	36,616
Pinjaman Luar[6,7]	5,342	-	-	623	5,965
Jumlah	**147,512**	**24,190**	**72,587**	**49,767**	**269,866**
Perubahan Bersih dalam Pembiayaan (2012*a*)					
Pengantara Kewangan					
Institusi Perbankan	38,995	23,785	63,840	1,666	104,501
Institusi Kewangan Pembangunan (IKP)[3]	2,791	(81)	7,424	-	10,215
Pengantara Domestik Lain[4]	(12,479)	(35)	2,227	-	(10,253)
Pasaran Modal					
Pasaran Bon[5]	60,079	-	-	47,937	108,015
Pasaran Ekuiti	27,405	-	-	-	27,405
Pembiayaan Luar					
Pelaburan Langsung Asing	29,061	-	-	-	29,061
Pinjaman Luar[6,7]	12,072	-	-	(4,870)	7,202
Jumlah	**157,922**	**23,670**	**73,491**	**44,733**	**276,145**

[1] Perusahaan perniagaan termasuk institusi kewangan bukan bank, entiti bukan perusahaan perniagaan tempatan dan entiti asing
[2] Diselaraskan untuk memasukkan PKS yang dikelaskan semula sebagai syarikat besar
[3] Merujuk kepada IKP di bawah Akta Institusi Kewangan Pembangunan, 2002
[4] Pengantara domestik lain termasuk syarikat insurans, Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP), institusi kredit perumahan, syarikat pemajakan dan pemfaktoran, dan Bahagian Pinjaman Perumahan Perbendaharaan
[5] Merujuk kepada perubahan bersih dalam sekuriti hutang swasta (PDS) terkumpul dan semua Sekuriti Kerajaan Malaysia. Data tidak termasuk bon Cagamas dan terbitan pelabur asing. PDS termasuk stok pinjaman tidak boleh tebus, boleh tukar dan tidak dilindungi (ICULS) dan nota jangka sederhana (MTN) yang diterbitkan oleh sektor korporat
[6] Berdasarkan klasifikasi baharu hutang luar yang telah ditakrifkan semula untuk mengambil kira entiti di Pusat Perniagaan dan Kewangan Antarabangsa Labuan (Labuan IBFC) sebagai pemastautin, mulai suku pertama tahun 2008
[7] Pinjaman luar Kerajaan termasuk pembiayaan kepada perusahaan awam bukan kewangan (PABK)
a Awalan

Jadual A.32

Kewangan Sektor Awam Disatukan

	2009	2010	2011	2012*a*	2013*r*
	RM bilion				
Hasil[1]	132.9	127.2	161.4	185.9	180.4
% pertumbuhan	*3.5*	*-4.3*	*26.9*	*15.2*	*-3.0*
Perbelanjaan mengurus	170.6	167.1	197.2	223.8	220.6
% pertumbuhan	*3.4*	*-2.0*	*18.0*	*13.5*	*-1.4*
Lebihan semasa PABK[2]	98.4	123.2	106.9	105.7	129.5
Lebihan semasa	**60.7**	**83.2**	**71.1**	**67.8**	**89.3**
% daripada KDNK	***8.5***	***10.5***	***8.1***	***7.2***	***8.9***
Perbelanjaan pembangunan bersih[3]	112.2	103.0	101.8	163.9	151.9
% pertumbuhan	*-9.8*	*-8.2*	*-1.2*	*61.1*	*-7.4*
Sektor Kerajaan[4]	56.5	53.7	51.7	52.1	54.3
PABK	55.7	49.3	50.0	111.8	97.5
Imbangan keseluruhan	**-51.5**	**-19.8**	**-30.7**	**-96.1**	**-62.6**
% daripada KDNK	***-7.2***	***-2.5***	***-3.5***	***-10.2***	***-6.2***

[1] Tidak termasuk bayaran pindahan dalam Sektor Kerajaan
[2] Merujuk kepada 30 PABK bermula dari tahun 2004 dan seterusnya
[3] Mengambil kira bayaran pindahan dan pinjaman bersih dalam sektor awam
[4] Terdiri daripada Kerajaan Persekutuan, kerajaan negeri, kerajaan tempatan dan badan berkanun
a Awalan
r Ramalan
Nota: Angka-angka tidak semestinya terjumlah disebabkan oleh penggenapan

Sumber: Kementerian Kewangan dan perusahaan awam bukan kewangan (PABK)

Jadual A.33

Ekonomi-ekonomi Maju Utama: Penunjuk Ekonomi Utama

	2008	2009	2010	2011	2012*a*	2013*r*
	Perubahan tahunan (%)					
KDNK BENAR						
Amerika Syarikat	-0.3	-3.1	2.4	1.8	2.2	2.0
Jepun	-1.0	-5.5	4.7	-0.6	2.0	1.2
Kawasan euro	0.4	-4.4	2.0	1.4	-0.6	-0.2
Jerman	*1.1*	*-5.1*	*4.2*	*3.0*	*0.7*	*0.6*
United Kingdom	-1.0	-4.0	1.8	0.9	0.2	1.0
INFLASI						
Amerika Syarikat	3.8	-0.4	1.6	3.2	2.1	1.8
Jepun	1.5	-1.3	-1.0	-0.3	-0.1	-0.2
Kawasan euro	3.3	0.3	1.6	2.7	2.5	1.6
Jerman	*2.8*	*0.2*	*1.2*	*2.5*	*2.1*	*1.9*
United Kingdom	3.6	2.2	3.3	4.5	2.8	1.9
	% daripada tenaga kerja					
PENGANGGURAN						
Amerika Syarikat	5.8	9.3	9.6	8.9	8.1	8.1
Jepun	4.0	5.0	5.0	4.6	4.4	4.4
Kawasan euro	7.6	9.6	10.1	10.2	11.4	11.5
Jerman	*7.5*	*7.8*	*7.1*	*5.9*	*5.5*	*5.3*
United Kingdom	5.7	7.6	7.8	8.0	7.9	8.1
	% daripada KDNK					
IMBANGAN AKAUN SEMASA						
Amerika Syarikat	-4.7	-2.7	-3.0	-3.1	-3.1	-3.1
Jepun	3.3	2.9	3.7	2.0	1.6	2.3
Kawasan euro	-0.7	0.1	0.4	0.4	1.1	1.3
Jerman	*6.2*	*5.9*	*6.0*	*5.7*	*5.4*	*4.7*
United Kingdom	-1.0	-1.3	-2.5	-1.9	-3.3	-2.7
IMBANGAN FISKAL[1]						
Amerika Syarikat	-6.7	-13.3	-11.2	-10.1	-8.7	-7.3
Jepun	-4.1	-10.4	-9.4	-9.8	-10.0	-9.1
Kawasan euro	-2.1	-6.3	-6.2	-4.1	-3.3	-2.6
Jerman	*-0.1*	*-3.1*	*-4.1*	*-0.8*	*-0.4*	*-0.4*
United Kingdom	-5.1	-10.4	-9.9	-8.5	-8.2	-7.3

[1] Merujuk kepada imbangan fiskal kerajaan am
a Anggaran
r Ramalan

Sumber: Tabung Kewangan Antarabangsa (IMF) dan Pihak Berkuasa Negara

Jadual A.34

Asia Sedang Pesat Membangun: Penunjuk Ekonomi Utama

	2008	2009	2010	2011	2012*a*	2013*r*
KDNK BENAR	Perubahan tahunan (%)					
Negara Serantau						
Republik Rakyat China	9.3	8.8	10.4	9.3	7.8	8.2
Korea	2.3	0.3	6.3	3.6	2.0	3.6
China Taipei	0.7	-1.8	10.8	4.1	1.3	3.9
Singapura	1.8	-0.8	14.8	5.2	1.3	2.9
Hong Kong SAR	2.1	-2.5	6.8	4.9	1.4	3.5
Malaysia	4.8	-1.5	7.2	5.1	5.6	5.0~6.0
Thailand	2.5	-2.3	7.8	0.1	6.4	6.0
Indonesia	6.0	4.6	6.2	6.5	6.2	6.3
Filipina	4.2	1.2	7.6	3.9	6.6	4.8
INFLASI	Perubahan tahunan (%)					
Negara Serantau						
Republik Rakyat China	5.9	-0.7	3.3	5.4	2.6	3.0
Korea	4.7	2.8	2.9	4.0	2.2	2.7
China Taipei	3.5	-0.9	1.0	1.4	1.9	2.0
Singapura	6.6	0.6	2.8	5.3	4.6	4.3
Hong Kong SAR[1]	4.3	0.6	2.3	5.3	4.1	3.0
Malaysia	5.4	0.6	1.7	3.2	1.6	2.0~3.0
Thailand	5.5	-0.9	3.3	3.8	3.0	3.3
Indonesia	9.9	4.8	5.1	5.4	4.3	5.1
Filipina	9.3	3.2	4.1	4.8	3.1	4.5
IMBANGAN AKAUN SEMASA	% daripada KDNK					
Negara Serantau						
Republik Rakyat China	9.3	4.8	4.0	2.8	2.3	2.5
Korea	0.3	3.9	2.9	2.3	1.9	1.7
China Taipei	6.9	11.4	9.3	8.9	10.4	7.3
Singapura	15.1	17.7	26.8	24.6	18.6	20.7
Hong Kong SAR	15.0	9.5	6.6	4.8	4.1	3.8
Malaysia	17.1	15.5	11.1	11.0	6.4	4.2
Thailand	0.8	8.3	4.1	3.4	-0.2	0.1
Indonesia	0.0	2.0	0.7	0.2	-2.1	-2.4
Filipina	2.1	5.6	4.5	3.1	3.0	2.6
IMBANGAN FISKAL[2]	% daripada KDNK					
Negara Serantau						
Republik Rakyat China	-0.7	-3.1	-1.5	-1.2	-1.3	-1.0
Korea	1.6	0.0	1.7	1.8	2.0	2.7
China Taipei	-2.2	-5.2	-4.1	-3.6	-3.7	-3.1
Singapura	6.5	-0.7	7.3	7.3	5.2	5.1
Hong Kong SAR	0.1	1.6	4.5	4.1	0.7	2.1
Malaysia[3]	-4.6	-6.7	-5.4	-4.8	-4.5	-4.0
Thailand	0.1	-3.2	-0.8	-1.6	-3.1	-3.8
Indonesia	0.0	-1.8	-1.2	-0.8	-1.6	-2.0
Filipina	0.0	-2.7	-2.2	-0.8	-1.9	-1.2

[1] Merujuk kepada indeks harga komposit
[2] Merujuk kepada imbangan fiskal kerajaan am
[3] Merujuk kepada imbangan fiskal kerajaan pusat
a Anggaran
r Ramalan

Sumber: Tabung Kewangan Antarabangsa (IMF), Pihak Berkuasa Negara dan anggaran Bank Negara Malaysia